

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	4
Leeswijzer	9
De programma's	13
1 Publieksdiensten	14
2 Samenleving	20
3 Wonen	36
4 Milieu	40
5 Bereikbaarheid	48
6 Beheer openbare ruimte	53
7 Ruimtelijke ordening	60
8 Veiligheid	68
9 Economie	73
10 Bestuur en concern	80
Financiële overzichten	84
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	85
Overzicht overhead	94
Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	97
Het financieel resultaat	99
Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2025-2028 (financieel beeld)	104
Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	114
Overzicht incidentele baten en lasten	116
Meerjareninvesteringsplanning (MIP)	120
Overzicht reserves en voorzieningen	137

De paragrafen	144
Lokale heffingen	145
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	151
Onderhoud kapitaalgoederen	164
Grondbeleid	171
Financiering	176
Bedrijfsvoering	184
Verbonden partijen	192
Wet open overheid (Woo)	210
Overige overzichten	212
Subsidies	213
Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2025-2028	214
Beleidsindicatoren	217
Taakvelden per programma	218
Samenstelling van het bestuur	221

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

We actualiseren de begroting voor de komende 4 jaar. In de Voorjaarsnota hebben we geconstateerd dat de gemeentelijke opgaven fors zijn. Het takenpakket breidt uit en nieuwe wetgeving betekent nieuwe verantwoordelijkheden. We hebben een grote bouw- en vervangingsopgave en we zien dat de samenleving en de bijbehorende vraagstukken in hoog tempo veranderen. Veiligheid vraagt om extra inzet. Dat alles vindt plaats onder een andere financiële horizon en een arbeidsmarkt die steeds vaker knelt in de uitvoering. We moeten keuzes maken die hierop aansluiten.

Groei van de gemeente

We hebben de ambitie om onze leefomgeving verder te ontwikkelen en ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de ruimte in de gemeente meegroeit met het aantal inwoners. De gemeente staat op veel plekken in de steigers en er wordt hard gewerkt. Met de Oostflank, het Waterlandkwartier, De Koog en de Binnenstad werken we aan de ontwikkeling van meerdere gebieden. Gelijktijdig investeren we in het opwaarderen van de wegen, pleinen en parken – de ruimte waarin we elkaar ontmoeten en ontspannen. Dat doen we met het oog op de toekomst door bij ontwikkelingen en werkzaamheden keuzes te maken die bijdragen aan de duurzaamheid en leefbaarheid van onze gemeente. Dit vraagt ook binnen het programma Samenleving (o.a. Jeugd, Maatschappelijke ondersteuning en Werk Inkomen) om keuzes te maken.

De samenleving verandert snel. Eenzaamheid bij ouderen, meer nadruk op preventie door stijgende zorgkosten en de (sociale) veiligheid van jeugdigen zijn ontwikkelingen die aandacht vragen. We werken aan meer verbinding tussen zorg en veiligheid om te voorkomen dat jeugdigen in de criminaliteit komen. Met de Voorjaarsnota hebben we capaciteit toegevoegd aan het veiligheidsdomein, omdat we zien dat veiligheidsvraagstukken in omvang en ingewikkeldheid groeien. Ook dat is een gevolg van de groei en verandering van de samenleving. Nieuwe wetten en vakgebieden, waaronder de Wet open overheid en Europese privacywetgeving betekenen nieuwe taken en vereisten om aan te voldoen.

Knelpunten in de uitvoering

Kritische factoren in de groei van de gemeente worden zichtbaar. De beschikbare middelen en de knellende arbeidsmarkt hebben invloed op wat we kunnen uitvoeren en de manier waarop we dat doen. Door de afnemende Rijksbijdrage vanaf 2026, de rentestijging en de snel oplopende loon- en materiaalkosten neemt de beschikbare ruimte in de begroting af. Ondanks de nodige geplande investeringen betekent deze afnemende ruimte dat we kritischer moeten zijn op wat we als gemeente doen en wat we niet meer, of minder doen. De keuzes die daarvoor nodig zijn maken we samen met u in het kader van de toekomstscenario's. Richting de Voorjaarsnota 2025 vindt het gesprek over deze keuzes verder plaats.

We zien dat het niet enkel knelt op het gebied van de middelen. In de uitvoering merken we steeds vaker de gevolgen van de veranderende arbeidsmarkt. Het juiste personeel vinden in de zorg wordt moeilijker, terwijl de verwachting is dat door de vergrijzing veel meer zorgmedewerkers nodig zijn. Het betekent dat bepaalde zorg niet altijd meer volgens de standaarden die we nu gewend zijn geleverd kan worden, en dat er een groter beroep nodig is op zorg vanuit eigen wijk en netwerk. Maar ook voor de ontwikkeling van onze leefomgeving merken we al dat personeel

in bepaalde vakgebieden lastig te vinden is en de beschikbare capaciteit bij aannemers voor opdrachten afneemt.

Doorgaan met wat we belangrijk vinden

We zien deze situatie ook als een kans. Schaarste maakt creatief. Dat vraagt ons om nog meer dan voorheen de krachten in de samenleving te zien en te versterken, creatief om te gaan met de vragen die op ons afkomen en in te zetten op samenwerking vanuit de wijken. Dat betekent maatregelen nemen die passen bij wat de inwoner nodig heeft, maar als het nodig is en mogelijk, soms juist even niets doen. Dat zal niet zonder slag of stoot gaan, maar vraagt ons om creatief en in verbinding met de samenleving keuzes te maken. Hierbij richten we ons op het vergroten van de gezamenlijke kracht van onze inwoners en het ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving.

Binnen het veiligheidsdomein versterken we. We gaan door met het bestrijden van ondermijnende criminaliteit, onder andere door inwoners en ondernemers weerbaarder te maken en signalen eerder te kunnen herkennen. Maar ook door nog meer in te zetten op regionale samenwerking. Waar nodig handhaven we in samenwerking met de politie. We gaan door met de aanpak en het samenbrengen van zorg en jongeren, met meer aandacht voor preventie en proactief handelen. Dit gaat samen met repressie waar nodig. Door de toenemende invloed van technologie ligt er een opgave om de digitale veiligheid van inwoners, bedrijven, instellingen en onszelf te verbeteren. Die digitalisering biedt ook kansen voor onze (publieks)dienstverlening, waarbij we constant zoeken naar verbetering in de ervaring van onze inwoners.

En we blijven investeren in onze leefomgeving. We gaan door met de ontwikkeling van onze gemeente, het opwaarderen van de openbare ruimte en de kwaliteit en het aanbod van maatschappelijke voorzieningen te verhogen. We blijven ons inzetten om woningen te bouwen voor iedereen die in Purmerend wil wonen. We richten de steeds schaarser wordende ruimte zo in te dat Purmerend ook in de toekomst een leefbare en complete gemeente blijft waar het fijn is om te wonen, te werken en te ontmoeten. Om dat te kunnen doen vraagt het knelpunt van netcongestie urgente aandacht.

Het Hoofdlijnenakkoord biedt geen handvatten

Met het presenteren van het Hoofdlijnenakkoord en de installatie van de nieuwe bewindslieden is het eerste kabinet Schoof in juli gestart. Ondanks dat in veel verkiezingsprogramma's de gemeentefinanciën en de aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk zijn genoemd, biedt het Hoofdlijnenakkoord geen verbeterd financieel perspectief voor gemeenten. In het vooruitzicht ligt een maximering van de OZB en het integreren van specifieke uitkeringen in het gemeentefonds met een korting van 10%. Het financieel vooruitzicht voor gemeenten blijft daarmee onveranderd en mogelijkheden tot extra inkomsten verslechteren enigszins. Via de VNG blijven we aandacht vragen voor de financiële positie van gemeenten.

Financieel meerjarenbeeld

Onderdeel	2025	2026	2027	2028
Stand Voorjaarsnota 2024 (raadsbesluit 1596700)	10	43	-10.930	-11.927
Reeds genomen besluiten door de raad	-	-	-	-
Investeringsen	-14	-88	-177	-186
Onvermijdelijke ontwikkelingen	2.741	7.560	5.019	3.438
Uitgangspunten en indexering	340	371	122	650
Gemeenschappelijke regelingen	-855	-1.103	-925	-898
Stand primitieve berekening	2.223	6.784	-6.891	-8.923
Dekkingsplan 2026	-	-6.500	-	-
Keuzes-knelpunten	-514	-220	-225	-1.136
Beschikbare vrije ruimte	1.709	64	-7.117	-10.060

Het begrotingsbeeld is verbeterd ten opzichte van de Voorjaarsnota. De verbetering komt vooral door 2 zaken: de meicirculaire van het gemeentefonds en de aanpassing van het investeringsprogramma. In de meicirculaire is de opschalingskorting geschrapt. Daarnaast bevatte de circulaire compensatie voor diverse taakmutaties waarvan het college heeft besloten deze toe te voegen aan de begrotingsruimte. Dit zorgt voor structurele verbetering van € 4,5 miljoen.

De aanpassing van het investeringsprogramma heeft ervoor gezorgd dat er in 2025 en 2026 ruimte ontstaat doordat investeringen naar achteren zijn gefaseerd. Geprobeerd is het programma realistischer te faseren, maar het zal altijd fluctueren door gevolgen van ruimtelijke voorschriften, juridische procedures, de beschikbare capaciteit en 'wat de stad aankan'. Door de oplopende rente wordt het investeringsprogramma na 2026 structureel duurder. Structureel zien we dat het nadeel niet onder de € 10 miljoen blijft. Dit komt voornamelijk door de indexering van de gemeenschappelijke regelingen (€ 898.000 in 2028) en het opvoeren van een nieuwe schijf van de investeringsagenda in 2028 (€ 925.000). Doordat de opschalingskorting is geschrapt kan de extra € 3 miljoen onttrekking die in de Voorjaarsnota was geraamd voor 2026 weer vervallen.

Met het dekkingsplan uit de Voorjaarsnota 2024 is het begrotingsjaar 2026 door inzet van een buffer van € 12 miljoen sluitend gemaakt. Met de meest recente ontwikkelingen sinds de Voorjaarsnota 2024 is het beeld van de begroting 2025 en 2026 duidelijk verbeterd (zie regel stand primitieve berekening). Dat is gunstig want dat betekent dat er minder incidenteel geld nodig is om 2026 sluitend te maken en kan dit incidentele geld achter de hand worden gehouden als buffer voor de ravijnjaren. Hierdoor is een bedrag van € 6,5 miljoen in 2026 teruggestort naar de algemene reserve.

Vanwege het negatieve meerjarenbeeld is het college terughoudend geweest met het voorleggen van aanvullende keuzes. Wel heeft het college in deze begroting nog drietal knelpunten als keuzes meegenomen: een bedrag voor capaciteit van alle ICT ontwikkelingen, een bedrag voor de coördinatie van alle vraagstukken als gevolg van de energietransitie (netcongestie) en wordt ook de schijf 2028 van de investeringsagenda geraamd zodat er ook een besluit over nieuwe investeringen

voor de groei van onze gemeente kan worden genomen. Deze knelpunten worden als keuzes aan u voorlegd.

De Programmabegroting 2025 als vervolg op de Voorjaarsnota 2024 is opgesteld in lijn met het begrotingsadvies van de VNG (tweede deel):

- Benoem de financiële en inhoudelijke consequenties van noodzakelijke bezuinigingen en/of lastenverzwaring, ook van ombuigingen die eerder zijn ingezet.
- Maak boekjaar 2025 sluitend, rekening houdend met de wijze waarop de financiële toezichthouders omgaan met de incidentele korting van 2025.
- Voer geen bezuinigingen door op andere beleidsterreinen vanwege de groei van de kosten voor jeugdzorg.
- Overweeg rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen rondom het Btw-Compensatiefonds (BCF) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Voor u ligt een realistische begroting met een groot investeringsprogramma voor stad en dorpen. Deze begroting biedt ruimte voor de groei van onze gemeente en enige ademruimte om de gevolgen van de toekomstige keuzes op te vangen. Daarbij stijgen de tarieven gematigd, zo'n 4%. Dat dit iets boven inflatie uitkomt, heeft te maken met het grote vervangingsprogramma voor de riolering in Wheermolen Oost en Overwhere.

Tot slot

Iedere dag werken we aan het Purmerend van de toekomst en dat komt mede door de grote betrokkenheid van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en het verenigingsleven. Net als andere gemeenten staan we voor een belangrijk moment: het huidige financiële beleid van het Rijk en de krapte op de arbeidsmarkt maken dat er keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes die gevolgen zullen hebben op het voorzieningen-, kwaliteits- en ambitieniveau van onze gemeente. Dat is wrang, maar ondanks dat blijven we op veel vlakken en met veel werk in de gemeente gewoon doorgaan met wat we moeten doen voor onze inwoners. We blijven aansluiten op precies die kracht in onze samenleving en werken zo iedere dag samen verder aan het Purmerend van vandaag en morgen.

De waarnemend secretaris

M. van der Weit

De burgemeester

E. van Selm

Leeswijzer

De programma's

De programma's zijn als volgt opgebouwd:

Visie

Op hoofdlijnen wordt aangegeven waarom we doen wat we doen, en waarom we dat nu doen.

Doelen en activiteiten

Op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we uitvoering geven aan onze visie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

In deze paragraaf wordt het gewenste maatschappelijke effect aangegeven dat de gemeente wil bereiken. De gemeente heeft daar niet als enige invloed op. De gewenste maatschappelijke effecten geven sturing aan het gemeentelijk handelen. Daarnaast wordt aangegeven wat de belangrijkste of opvallendste zaken zijn die de gemeente gaat doen om het doel te bereiken.

Wat mag het kosten

Per programma wordt kort toegelicht welke financiële ontwikkeling er is ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024 (stand Voorjaarsnota 2024). In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma. Ontwikkelingen groter dan € 100.000 worden toegelicht, met dien verstande dat het van belang kan zijn ook kleinere ontwikkelingen toe te lichten. Naast de ontwikkeling van de exploitatie wordt het gebruik van de bij het programma horende reserves toegelicht, en wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. In de financiële overzichten vindt u een totaaloverzicht van de baten en lasten, reserves en voorzieningen en de investeringen. Indien er sprake is van nieuw beleid uit het coalitieakkoord dan is dit expliciet in de tabel vermeld.

Financiële overzichten

De financiële overzichten bestaan uit:

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen staan de algemene baten en lasten van de gemeentebegroting. Dat zijn de belastingen, de opbrengst uit het gemeentefonds, rentebaten en -lasten, deelnemingen, stelposten die nog niet zijn verwerkt in de programma's, en ruimte voor nieuw beleid.

Overzicht overhead

In dit onderdeel zijn alle kosten van het management en de ondersteunende functies samengebracht. Hierbij is de notitie Overhead van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) leidend. Alleen de direct toerekenbare kosten zijn nog onderdeel van de programma's.

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

In dit onderdeel is de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

Het financieel resultaat

In het financieel resultaat staat een totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de heffing vennootschapsbelasting: het zogenaamde resultaat voor en na bestemming.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2025-2028

In dit overzicht zijn de financiële ontwikkelingen sinds de Voorjaarsnota 2024 opgesomd en kort toegelicht.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Dit overzicht geeft per programma een opsomming van de beleidsvelden en de raming van de baten en de lasten voor de jaarschijf 2025-2028. Het zorgt voor een compleet beeld en is bedoeld als achterliggende toelichting.

Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de Incidentele baten en lasten weergegeven die het begrotingsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig tot doel hebben.

Meerjareninvesteringsplanning

In de meerjareninvesteringsplanning worden de lopende- en vervangingsinvesteringen in één overzicht gepresenteerd. Daarnaast is er een overzicht met voorgenomen investeringen. Voor de voorgenomen investeringen wordt te zijner tijd een krediet aan de raad gevraagd.

Overzicht reserves en voorzieningen

Dit overzicht bevat het totaal van de reserves en voorzieningen en het gebruik hiervan en volgende jaren. Het overzicht wordt gevolgd door een korte toelichting per reserve en voorziening.

Paragrafen

De paragrafen presenteren een aantal verplichte overzichten op onderwerpen waarmee een beter inzicht wordt verkregen op zaken die aan de begroting ten grondslag liggen.

Overige overzichten

De overige overzichten zijn opgenomen ter onderbouwing en uitvoering van de begroting. Dit betreft:

Subsidies

Jaarlijks bij de begroting is een overzicht gevoegd waarin de verleende subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning aan externe partijen staan vermeld. Dit is verdeeld in subcategorieën en met vermelding van eventueel daaraan gekoppelde plafonds.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2025-2028

In dit overzicht wordt beschreven welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor loon- en prijsstijgingen en volgens welke weging is bepaald of een ontwikkeling onvermijdelijk is.

In de begroting moet worden opgenomen of er sprake is van een keuzemogelijkheid voor de gemeenteraad.

Beleidsindicatoren

Dit overzicht bevat een lijst van indicatoren met daarin opgenomen de naam van de indicator, de eenheid en de bron. Het geheel is gerangschikt naar programmaniveau. De informatie voor de indicatoren is voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk via de website www.waarstaatjegemeente.nl. De gemeenten ontvangen de beleidsindicatoren van externe partijen waaronder het CBS. Als gevolg hiervan kan de gemeente de cijfers niet actualiseren.

Taakvelden per programma

Dit onderdeel bevat de baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's.

Samenstelling van het Bestuur

Hier vindt u de beschrijving van de portefeuillevindeling van de collegeleden.

Het is verplicht vanuit de BBV de baten en lasten te presenteren. In deze begroting dient u de lasten als plusteken en de baten als minteken te lezen. In de aanbiedingsbrief, de bijlage ontwikkelingen en toelichting vrije ruimte 2025-2028 en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt het financieel resultaat gepresenteerd als een plusteken (voordelig) en een minteken (nadelig). Daarnaast kunnen er in de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn.

De programma's

Programma 1

Publieksdiensten

Visie

Bij onze dienstverlening staat het belang van onze inwoners en ondernemers op de eerste plaats, en gemak centraal. We leveren zoveel mogelijk maatwerk, binnen de geldende wet- en regelgeving. Dit gebeurt steeds meer digitaal en op afspraak. Wij willen dat inwoners en ondernemers op onze dienstverlening kunnen rekenen en werken daarom aan een hoge klanttevredenheid. Bij ieder initiatief, zoals bij een aanvraag voor een vergunning, denken we mee met de initiatiefnemer om het verzoek binnen de regelgeving mogelijk te maken.

Doelen en activiteiten

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Inwoners die minder digitaal vaardig zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon voor persoonlijk contact uiteraard volledig open. Ook staat

de bescherming van privacy hoog in het vaandel. Inwoners, medewerkers en overige betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met hun persoonsgegevens omgaan.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Vergunningverlening

We toetsen vergunningaanvragen, ontheffingen en meldingen aan de wet- en regelgeving die van toepassing is. Na vergunningverlening wordt toegezien op de naleving hiervan. Zo dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame omgeving waar mensen in rust kunnen werken, wonen en recreëren.

Onze omgeving is voortdurend in beweging. Via uitvoering en handhaving dragen we bij aan de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling van onze gemeente. Omdat we merken dat grond schaars is en we niet altijd overal aan kunnen bijdragen richten we ons op ontwikkelingen die een meerwaarde hebben voor onze gemeente. Participatie is een van de pijlers van de Omgevingswet. We vragen van initiatiefnemers om verantwoordelijk te zijn voor een goed participatieproces en vragen hen om te participeren met de omgeving, nog vóórdat zij een vergunningsaanvraag indienen. Zo kunnen omwonenden in een vroegtijdige fase hun suggesties, opmerkingen of bezwaren kenbaar maken en kunnen plannen daarmee worden verrijkt. Bij vergunningverlening kan gedacht worden aan de volgende activiteiten:

- In de Huisvestingsverordening zijn regels opgenomen over het onttrekken, samenvoegen en omzetten van woonruimte. Bij vergunningaanvragen toetsen we aan deze regels. Waar nodig wordt handhavend opgetreden.
- De strategieën, risicoanalyse en prioritering van de Beleidsnota Uitvoering en Handhaving Purmerend 2024-2028 implementeren we in het workflowsysteem.
- Het controleren en, waar nodig, actualiseren van de verleende vergunningen op grond van de APV en bijzondere wetten, te beginnen bij bedrijven in de binnenstad van Purmerend.
- We maken gebruik van de evenementenchecker, waardoor het werkproces van de APV en bijzondere wetten verder digitaliseert. Aanvragers kunnen dan gebruik maken van één digitale vergunningchecker. We starten hierbij met de vergunningaanvragen voor evenementen.
- We behandelen de aanvragen om parkeervergunningen. Deze aanvragen worden getoetst aan de Parkeerverordening en het Uitvoeringsbesluit Parkeerverordening.
- Eind 2024 besluit de minister van BZK of ook de verbouwactiviteiten onder de Wkb komen te vallen. Op de gemeentelijke website wordt hieraan de nodige aandacht besteed.
- Vergunningaanvragen worden getoetst aan de energieprestatie-eisen voor bijna energie neutrale gebouwen (BENG), waarmee we sturen op duurzame woningbouw.

Burgerzaken, Document-/informatiebeheer en Klantcontactcentrum

Voor inwoners hebben we in onze dienstverlening aandacht voor het gebruiksgemak. We investeren in onze medewerkers om daarmee ook de dienstverlening te verbeteren. Voor inwoners moet het bezoek aan het stadhuis toegankelijk, laagdrempelig en gebruiksvriendelijk zijn.

Burgerzaken

De focus van team Burgerzaken is gericht op het verbeteren van onze dienstverlening, het waarborgen van de toegankelijkheid voor al onze klanten en het adequaat omgaan met de reisdocumentenpiek. Wij streven naar efficiënt werken en het vlot kunnen inspelen op de behoeften

van onze inwoners en andere klanten. Dat willen wij doen door zowel fysiek als digitaal eenvoudig toegankelijk te zijn.

- We bieden al diverse e-diensten aan en gaan die de komende jaren verder uitbreiden. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid tot het digitaal aanvragen van een rijbewijs bij de Rijksdienst voor het wegverkeer.
- Het inwonersaantal van gemeente Purmerend neemt toe en daarmee ook de vraag voor team Burgerzaken. Daarnaast zien wij de complexiteit van het werk toenemen. Wij trainen medewerkers op vakinhoud, nieuwe wet- en regelgeving en richten ons op het onderhouden van competenties.
- Medewerkers van team Burgerzaken worden getraind in het herkennen en ondersteunen van inwoners met speciale behoeften, zodat iedere klant zoveel als mogelijk de nodige hulp en ondersteuning wordt geboden.

KCC

Het klantcontactcentrum (KCC) is een belangrijk aanspreekpunt van inwoners. Er komen veel vragen en verzoeken binnen via balie, telefoon, mail of sociale media. We streven ernaar dat inwoners zo goed mogelijk geholpen worden tijdens het eerste contact. Het aantal en de inhoud van de vragen wordt complexer. We streven ernaar de dienstverlening verder te ontwikkelen.

- Doorlopende ontwikkeling van team KCC in professionele dienstverlening om de toenemende complexiteit van vragen en verzoeken van inwoners aan de balie, via de telefoon, mail of social media op een optimale en professionele manier te kunnen beantwoorden.
- Constante informatie-uitwisseling tussen KCC en alle andere teams om inwoners zoveel mogelijk direct en adequaat te antwoorden zonder doorverbinden/terugbelverzoek.

Document-/informatiebeheer

- Doorlopende ontwikkeling binnen team Informatievoorziening om de veranderende vraag naar digitale dienstverlening en wettelijke ontwikkelingen in de toekomst goed te organiseren.
- Vanuit een programma werken aan een goede basis en het maken van gerichte keuzes op het gebied van informatiebeheer.
- Vanuit de Wet open overheid (WOO) verder implementeren van werkwijzen om informatie uit eigen beweging openbaar en digitaal toegankelijk te maken.

Belangrijk om te weten

Digitale dienstverlening: Informatievoorziening en digitaal documentbeheer op orde.

De samenleving digitaliseert in hoog tempo en steeds meer diensten en producten van de gemeente worden digitaal aangeboden. Inwoners en ondernemers willen in toenemende mate op digitale wijze zaken doen met de gemeente of informatie digitaal ontvangen. Daarnaast bestaat er nog een 'papier' situatie. Dit stelt eisen aan de wijze waarop we data en informatie opslaan, want informatie die van blijvende waarde is moet duurzaam digitaal worden bewaard en voor inwoners in de toekomst toegankelijk blijven. Het komt erop aan hoe we aan de voorkant werkprocessen kunnen inrichten en automatiseren en of de applicaties voldoen aan de eisen van duurzame toegankelijkheid. In 2025 gaan we door met digitaliseren van onder andere bouwdoosiers en werken we alleen nog maar vanuit een digitaal origineel.

Digitale toegankelijkheid purmerend.nl

Bij de gemeente Purmerend willen we dat iedereen toegang heeft tot dezelfde (digitale) informatie. Een beperking mag hierbij geen belemmering zijn. Daarom committeert de gemeente Purmerend zich aan de digitale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1 AA. De vorig jaar aangekondigde heraudit van purmerend.nl om te beoordelen of de website van een B-status naar een A-status kan gaan, vindt in 2025 plaats.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV011 Publieksdienstverlening	Lasten	9.930	9.363	9.815	9.914	10.327	10.646	10.759
BV011 Publieksdienstverlening	Baten	-4.752	-5.357	-5.382	-6.152	-6.513	-6.794	-6.810
		5.177	4.006	4.434	3.761	3.815	3.853	3.949

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 99.000 hogere lasten en € 770.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV011 Publiekdienstverlening	Lasten	Baten
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)		
In 2024 is er een budget voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten moeten treffen voor de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Hiervoor ontving de gemeente Purmerend een bijdrage. In 2025 is er geen extra budget beschikbaar voor voorbereidingen.	-149	
Omgevingsvisie		
In 2022 heeft de gemeenteraad voor de jaren 2022 tot en met 2024 budget voor een periode van 3 jaar gereserveerd voor het opstellen van een omgevingsvisie en nota grondbeleid. Bij de Najaarsnota 2023 zijn de beschikbare budgetten doorgeschoven naar 2024. In 2025 is er geen extra budget beschikbaar voor het opstellen van de omgevingsvisie.	-281	
Leges Omgevingswet		
Om in 2025 kostendekkend te zijn is de legesraming verhoogd. Er zijn hogere baten leges omgevingsvergunningen geraamd om de gestegen kosten voor onder andere salarissen te dekken. De kostendekkendheid 2025 is berekend in samenwerking met adviesbureau Senze.	255	-388
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit leidt tot hogere lasten.	262	
Reisdocumenten		
De vraag naar reisdocumenten is hoger geworden in 2025. De hogere vraag naar reisdocumenten resulteert in hogere baten, alsmede hogere lasten in de vorm van afdracht Rijksleges.	123	-238
Naturalisaties		
Er is de afgelopen jaren een stijging te zien in het aantal naturalisaties bij de gemeente Purmerend. Hierdoor zijn de leges opbrengsten geactualiseerd, dit resulteert in hogere baten.		-117
Verkiezingen		
Door de val van het kabinet heeft er een vervroegde Tweede Kamerverkiezing plaats gevonden in 2024, welke eigenlijk voor 2025 op de agenda stond. Hierdoor is het budget dat geraamd stond voor de organisatie van de verkiezingen in 2025 afgeraamd. Daardoor zijn de lasten in 2024 hoger dan in 2025.	-200	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	89	-27
Totaal	99	-770

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in gemeente Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarbij zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om samen met het netwerk en onze partners in de gemeente, te kijken wat nodig is. We streven ernaar dat Purmerenders zo lang mogelijk in de thuisomgeving kunnen blijven functioneren en beogen duurzame veiligheid voor iedereen thuis en in de omgeving waar zij wonen. We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken.

De komende jaren komen de beschikbare middelen en de arbeidscapaciteit onder druk te staan. Dit vraagt ook binnen het programma Samenleving om keuzes te maken. Deze autonome ontwikkeling heeft effect op de haalbaarheid en uitvoering van ons werk. Wij zien deze ontwikkeling ook als kans om de koers, gedragen door het coalitieakkoord, verder door te zetten. Dit vraagt ons om nog meer de krachten in de samenleving te zien en te versterken, creatief om te gaan met vragen die op ons afkomen en in te zetten op samenwerking vanuit de wijken. Zo werken we gezamenlijk met partners en inwoners aan een toekomstbestendige en inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. Medewerkers van de gemeentelijke loketten en maatschappelijke organisaties zoeken elkaar op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner.

Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft maar ook wanneer nodig even niets doen. Dit zal niet zonder slag of stoot gaan, maar het vraagt ons creatief en vanuit verbinding met de samenleving keuzes te maken in wat we wel en niet doen. We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken.

We zien ook dat door de steeds schaarser wordende ruimte, het van groot belang is om de samenwerking met het fysiek domein te verstevigen. Vraagstukken in het kader van leefbaarheid, ontmoeten en sociale cohesie kennen regelmatig oplossingen in de fysieke buitenruimte. De komende jaren staat de koers, zoals opgeschreven in het nieuwe maatschappelijke beleidskader, centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op.

Vanuit het Rijk zien we de trend richting meer regionale samenwerking rond verschillende thema's, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA) om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, de handen ineenslaan bij grote maatschappelijke opgaven, en vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente. Hierbij blijft het de kunst om de lokale identiteit en krachten in de stad en dorpen te blijven zien en ruimte te geven.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Welzijnswerk

Met ons welzijnswerk bevorderen we het welzijn van onze inwoners om complexe situaties, zoals problemen op financieel, opvoedkundig of sociaal gebied, te voorkomen. De Purmerendse samenleving groeit; uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer van de mensen in de samenleving verwacht: denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. De welzijnswerkers helpen hierbij: zij staan dichtbij onze inwoners (van jong tot oud), ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- Door te blijven investeren in de samenwerking vanuit de sociale wijkteams en het 'werken in wijken', wordt zoveel mogelijk voorkomen dat situaties complex(er) worden.
- Het sociale wijkteam is voor veel inwoners het eerste contactpunt in de wijk en heeft een laagdrempelig karakter.
- Het wijkteam is een gemixte groep medewerkers en vrijwilligers dat telkens werkt vanuit de vraagstukken en/of krachten van inwoners.
- Het project Waakvlam wordt voortgezet. Het richt zich op inwoners met psychische kwetsbaarheid die verspreid over de wijken wonen om te voorkomen dat zij tussen wal en schip

raken en heeft ook oog voor de omgeving en omwonenden. Het voorkomt escalaties, zoals ernstige overlast of uithuiszetting, en zorgt voor het bewaren van rust in de buurt.

- We streven naar nog kortere lijnen met onder andere huisartsen, school- en maatschappelijk werk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het onderwijs en informele hulpverleners zoals mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties (bijvoorbeeld Bim Bam, Elkaar Helpen Purmerend en de weggeefwinkel).
- Voor de jeugd zorgen we voor voldoende laagdrempelige jeugd- en jongerenplekken in de wijk waar ze welkom zijn en van daaruit geholpen worden met de specifieke vragen die je al op jonge leeftijd kunt hebben. Het liefst samen met de ouder(s).

Inclusieve samenleving

De gemeente Purmerend streeft naar een inclusieve, toegankelijke samenleving waar iedereen op hun eigen manier en volgens hun eigen wensen kan meedoen. We zorgen er samen met inwoners, ondernemers en organisaties voor dat het vanzelfsprekend is dat dit kan.

- De gemeente zet zich de komende jaren in om een breed Inclusiebeleid te ontwikkelen.
- We gaan de Toegankelijkheidsagenda actualiseren. Dit wordt onderdeel van de brede Inclusieagenda.
- We zetten ons in voor het optimaliseren van de toegankelijkheid van digitale middelen die de gemeente inzet voor de dienstverlening zoals purmerend.nl en andere kanalen.
- De gemeente is sinds 2012 een Regenbooggemeente, hier wordt actief beleid op gevoerd waarbij wij partners subsidiëren die zich inzetten om kennis en bewustzijn te vergroten.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving. Het brengt inwoners samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor veel maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers is een grote uitdaging waarin we zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken. We zien een trend van steeds ouder wordende vrijwilligers en het tekort aan nieuwe aanwas van (jongere) vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen zien we de behoefte aan vrijwilligers.

- We investeren in een interactieve website en het doorontwikkelen naar een optimaal effectief platform van vraag en aanbod.
- Samen met diverse (vrijwilligers)organisaties stellen we een actieplan met uitvoeringsprogramma op voor het vinden en binden van vrijwilligers.
- We zetten daarbij in op innovatieve manieren die bijdragen aan het vinden en binden van vrijwilligers zoals digitale tools om vrijwilligers te werven en in te delen, promotionele acties tijdens markten en evenementen, de inzet van social media en narrowcasting en het stimuleren van nieuwe inwoners.
- We gaan de Dag van de Vrijwilliger organiseren om vrijwilligers de aandacht te geven die ze verdienen.

Ouderen en mantelzorg

We streven ernaar om ouderen en mantelzorgers de ondersteuning te geven die zij nodig hebben en hen te informeren over waar zij met hun vragen terecht kunnen. Onze voortdurende aandacht gaat uit naar wonen, preventie en mogelijkheden voor ontmoeting.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- We blijven structureel in overleg met zorgaanbieders over hun activiteiten in de wijk en het behouden van het voorzieningenniveau.

- Door het bieden van een wisselend aanbod van ontmoetingsmogelijkheden op groepsniveau of individueel niveau gaan we eenzaamheid tegen.
- De huisbezoeken aan ouderen verder intensiveren en beoordelen of de huidige werkwijze nog passend is. Het signaleren van vragen en knelpunten staat hierbij centraal, evenals het informeren over alle leefgebieden.
- We blijven het aanbod mantelzorgondersteuning optimaliseren voor de verschillende doelgroepen mantelzorgers, zodat zij de weg naar ondersteuning gemakkelijk kunnen vinden en we maatwerk kunnen bieden. Ook blijven we aandacht besteden aan het vergroten van de bekendheid over mantelzorg onder werkgevers.
- Actieve deelname aan het programma G'oud in Zaanstreek Waterland. In G'oud werken zorgaanbieders, zorgkantoor, gemeenten, huisartsen, ziekenhuizen en welzijnsorganisaties aan het realiseren van zorg en ondersteuning op de juiste plek.
- Met maatschappelijke partners in het voorliggend veld onderzoeken we hoe we de kwaliteit van de dienstverlening voor een steeds groter wordende groep zorgvragers kunnen waarborgen. We moeten hierbij keuzes maken om te kunnen doen wat nodig is voor de groep die de ondersteuning ook echt nodig heeft.

Wmo

Inwoners met fysieke, psychische en/of psychosociale beperkingen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Deze groep groeit door de sterke vergrijzing in onze gemeente, terwijl er een tekort aan personeel in de zorg is. Dit zorgt voor flinke uitdagingen. Vanuit de Wmo ondersteunen we inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn in het zelfstandig wonen, niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de maatschappij en die geen beroep kunnen doen op een eigen netwerk.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht en het sociale netwerk rond ouderen door de inzet van bijvoorbeeld Eigen Plan en samenwerking met ketenpartners in de wijk.
- We zorgen ervoor dat inwoners die het echt nodig hebben, een beroep kunnen blijven doen op de Wmo. Hiervoor onderzoeken we de mogelijkheden van beleidswijzigingen die leiden tot minder uitgaven in de Wmo.
- De kwaliteit en het onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten worden gemonitord en geborgd door middel van contractmanagement en met behulp van toezichthouders van GGD Amsterdam.
- We kopen kwalitatief goede ondersteuning in die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. We werken hierin regionaal samen zodat we een aantrekkelijke markt blijven voor zorgpartijen.
- De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen per 2026 wordt voorbereid in 2025.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten -dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund zodat we eerder signaleren en passende hulp bieden.

- We verstevigen de samenwerking in de aanpak rond mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn.

- Met het oog op de transformatie en decentralisatie beschermd wonen, wordt er gezocht naar alternatieve woonvormen. We nemen dit mee in het nieuwe inkoopbeleid Beschermd Verblijf en Beschermd Thuis, om een succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen.
- Er is in opdracht van de raad gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.
- We wegen het maatschappelijke belang binnen (her)ontwikkeling van wijken en buurten mee. Hiermee wordt ook de fysieke (buiten)ruimte gebruikt om bovenstaande punten te bereiken.

Armoede en schulden

Bestaanszekerheid is het fundament voor een inclusieve samenleving. Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder problematische schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We monitoren het herijkte armoedebeleid dat in 2023 is vastgesteld en passen indien nodig het beleid aan.
- We intensiveren de preventieve aanpak en vroegsignalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We verkleinen het stigma op schulden waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- We vereenvoudigen de aanvraagprocessen rond minimaregelingen, zodat aanvragen laagdrempeliger en toegankelijker worden voor mensen die het nodig hebben.
- In opdracht van het Rijk voeren we het thema 'energiearmoede' verder uit. Dit betekent dat we mensen die het financieel zwaar hebben, helpen bij het verlagen van hun energiekosten door middel van bewustwording, nazorg en verduurzaming van huizen.
- Binnen het Loket Schulddienstverlening bieden we een integraal aanbod en versnellen we het hulpverleningsproces door gebruik te maken van speciaal ontwikkelde landelijke instrumenten.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever kunnen ondersteunen. We geven uitvoering aan ons participatiebeleid met als doel zoveel mogelijk mensen te laten meedoen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen en werken samen met Werkom om hen de juiste ondersteuning te geven.
- Werkom is aan de slag gegaan met de vernieuwde koers en de aanbevelingen die bureau Berenschot heeft gedaan in 2022. Hieruit is in 2023 de strategische agenda voortgekomen met een aantal speerpunten voor de komende jaren. Werkom werkt in samenwerking met ons verder aan de uitvoering van deze speerpunten.
- Het ministerie van SZW heeft een herziening van de Participatiewet aangekondigd middels de Participatiewet in balans. Hier bereiden we ons op voor.
- Het kabinet investeert in de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur zodat mensen en bedrijven weten waar ze hulp kunnen krijgen bij de zoektocht naar een baan of personeel. Hier bereiden we ons op voor.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk ondersteund bij hun integratie, zodat ze naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving. We gaan uit van de leefwereld van de inburgeraar. Daarbij

wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt waarbij wordt gekeken naar taal, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke ondersteuning.

- We blijven streven naar kwalitatief goede begeleiding en aanbod. We werken samen met maatschappelijke partners en taalscholen om dit te bereiken.
- Kinderopvang blijft een belangrijk onderwerp binnen de inburgering. We gaan verder met het vinden van de juiste aansluiting tussen kinderopvang en het inburgeringsproces.
- We zetten op verschillende manieren in om inburgeraars mee te laten doen in de samenleving door bijvoorbeeld fietslessen aan te bieden.
- We zetten in op actieve begeleiding naar werk in samenwerking met Werkom.

Jeugd

We werken aan een toekomstbestendig zorgstelsel waarbij we enerzijds ervoor waken dat de jeugd en hun ouders op een passende manier hulp ontvangen en anderzijds dat dit betaalbaar en haalbaar blijft. Dat betekent dat we kritisch kijken naar wat we wel en niet doen. Vroegtijdig signalen opvangen, maar niet groter maken dan het is. Kleine problemen klein houden. Niet alles willen oplossen, maar ook begrijpen dat het leven nou eenmaal gepaard gaat met hobbels. Dit vraagt een andere houding van ons allemaal en is een proces van lange adem. We zetten daarom in op dialoog over deze beweging (normaliseren) en goede samenwerking in het hele speelveld van preventie tot aan veiligheid.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen krachten van een gezin/jeugdigen en het sociale netwerk. We richten ons op het opstellen van familiegroepsplannen en de betrokkenheid van de omgeving van gezinnen en jeugdigen.
- Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te bieden, zetten we in op het werken in de wijk met ketenpartners zoals scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk en wijkinitiatieven.
- We stemmen de zorgketen beter op elkaar af.
- We hebben meer aandacht voor de kwaliteit en passende zorg.
- We investeren aan de voorkant van het stelsel door te focussen op vroeg signalering, preventie en integrale samenwerking.
- We versterken de keten tussen jeugd en veiligheid met als doel crimineel gedrag te verminderen. Dat vraagt meer regie op het hele speelveld.
- We zeggen vaker 'nee' bij aanvragen voor specialistische jeugdhulp, omdat dit niet altijd de meest passende vorm van ondersteuning is. Kwetsbare kinderen die jeugdhulp nodig hebben ontvangen altijd passende ondersteuning. Dit betekent niet altijd specialistische jeugdhulp, maar ook andere vormen van ondersteuning.
- We werken scenario's uit voor de inrichting van het jeugd domein, met als doel om te voorkomen dat kinderen onnodig specialistische hulp ontvangen in plaats van hulp dichtbij in het eigen netwerk of vanuit de wijk.
- We hebben jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door onder andere deel te nemen aan de landelijke campagne Open je wereld. Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen/ouders en het sociaal netwerk.
- We pakken de opgaven op uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.
- We werken aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak Thuis voor Noordje. Gesloten jeugdhulp wordt omgevormd tot kleinschalige woonvormen.

- We zetten in op een nieuwe regionale aanbesteding voor specialistische jeugdhulp. De Hervormingsagenda legt daarbij randvoorwaarden en maatregelen op met een verplicht karakter.
- We zetten proactief in op toezicht houden op de kwaliteit en rechtmatigheid van specialistische jeugdhulp.
- Samen met de regiogemeenten verminderen we het aantal schakels in de jeugdbeschermingsketen en signaleren we tijdig zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Ongeacht de achtergrond en thuissituatie moeten kinderen gelijke kansen kunnen krijgen op een kansrijke toekomst. De school is de plek waar kinderen een groot deel van hun leven doorbrengen en hoort een veilige plek te zijn van waaruit kinderen zich kunnen ontwikkelen. Samenwerking met de school is met name vanuit het perspectief van preventie zo belangrijk. Daarom werken scholen, ketenpartners en gemeente samen om signalen vroegtijdig op te pakken en te kijken waar structureel iets anders nodig is.

- Samen met alle onderwijspartijen kijken we het komende jaar op welke wijze de onderwijs agenda doorontwikkeld.
- We zetten forse stappen in de vernieuwing van ons schoolgebouwenbestand met investeringen in nieuwbouw van 7 schoolgebouwen voor een bedrag van € 32,5 miljoen in 2025 en € 32,6 miljoen in 2026.
- We richten ons op in- en naschoolse activiteiten om kansengelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur- en sportactiviteiten aan te bieden op scholen. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. In het primair onderwijs spelen we in op actuele maatschappelijke thema's.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van groep 8 op een professioneel podium in een theater uit te voeren.
- Samen met de Brede School Beemster (BSB) wordt een uitvoeringsagenda gemaakt met onderwerpen die actueel zijn binnen het onderwijs, de kinderopvang en de gemeente. We willen met alle scholen meer in wijkverband werken. Op het moment dat we de scholen gezamenlijk bij elkaar hebben willen we per wijk een uitvoeringsagenda hebben zodat we in elke wijk gezamenlijk met het onderwijs kunnen inspringen op de actualiteiten die daar leven.
- Leerplicht en medewerkers van het Doorstroompunt (voorheen RMC) zijn meer aanwezig op de scholen én in de wijk; om zo vroegtijdig schoolverlaters te signaleren en eerder ondersteuning op maat te bieden.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het Leerlingenvervoer wordt ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor het stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgericht werken.

Sport

Sporten en bewegen verbindt, is leuk en gezond! Sportverenigingen en -aanbieders hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen hen die op zoek zijn naar de verbinding,

zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Hierbij is ook ruimte voor ongeorganiseerd sporten. Samen zetten we in op een gezonde leefomgeving in de wijken waarin sport en bewegen een belangrijke rol hebben.

- We voeren de Sportvisie en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit via het uitvoeringsprogramma.
- We helpen verenigingen zich te ontwikkelen door advies te geven en in te zetten op multi-sportoplossingen en open sportparken.
- We zetten e-sports en gaming in om de maatschappelijke verbinding met jeugd en jongvolwassenen te versterken en de digitale en niet-digitale sportwerelden bij elkaar te verbinden.
- De doorverwijzing naar verenigingen en sportaanbieders wordt versterkt door een actieve inzet en goede samenwerking tussen maatschappelijke partners. Daarbij zorgen we voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en worden zij gestimuleerd tot sport en bewegen.
- Vitale sportaanbieders, zowel commercieel als niet-commercieel, worden gestimuleerd en ondersteund in het aangaan van de verbinding en maatschappelijk projecten.
- De verhoogde capaciteitsvraag naar binnensportaccommodaties wordt ingevuld door het realiseren van een nieuwe sporthal de Karekiet, een tijdelijke sportzaal bij VPV Purmersteijn en een sportzaal bij OBS De Delta in Purmer-Zuid. De binnensportaccommodaties voor het onderwijs worden meegenomen binnen het nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP);
- Het Leeghwatervbad wordt uitgebreid met een hybride zwembad waarmee een oplossing wordt geboden voor het tekort aan zwembad voor onder andere zwemlessen.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot het de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze gemeente.

- We werken aan het versterken en het vergroten van de zichtbaarheid van het culturele aanbod door de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de cultuurvisie 2024-2032.
- We vergroten de bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding te versterken met de binnenstadvisie, en de beleidsterreinen economie, toerisme en werelderfgoed.
- We stimuleren cultureel aanbod verspreid over de gemeente, onder andere in het Amfitheater, in de wijken en gekoppeld aan maatschappelijke ontmoetingsplekken in samenwerking met Clup Welzijn en SPURD.
- We blijven met de culturele partners in gesprek om constant te werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We zetten in op de participatie van kwetsbare mensen en de toegankelijkheid van cultuur.
- De verordening amateurkunst wordt herzien, waarbij een kwalitatief en divers aanbod en de maatschappelijke en culturele waarde van de verenigingen centraal staan.
- De subsidiëring van evenementen wordt geactualiseerd op basis van onder andere de evenementen-, de cultuur- en de sportvisie.

Gezondheid

We streven naar inwoners die zoveel mogelijk bewust en gezond leven. Voor jong en oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papelepel' wordt ingegoten.

- Een geactualiseerde gezondheidsnotitie met aandachtspunten voor de komende jaren.
- Vanuit Kansrijke Start organiseren we netwerkmomenten, zodat de mensen in de geboortezorgketen elkaar kennen en opzoeken als dat nodig is.
- We organiseren kosteloze en laagdrempelige zwangerschapscursussen in de wijken, zodat zwangeren elkaar kunnen ontmoeten en goed voorbereid zijn op de bevalling en het ouderschap.
- We zorgen voor een continu fruitaanbod op scholen, zodat alle kinderen op de schooldagen fruit krijgen.
- We volgen de pilot 'leefstijlcoach' en voeren het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA) uit.
- We continueren de BabyGroenteTas en bekijken samen met de coalitie Kansrijke Start hoe we nog meer ouders kunnen bereiken.
- We blijven inzetten op een rookvrije gemeente door de rookvrije tegels bij openbare speelterreinen te onderhouden en kosteloos de voorstelling van De STOPPERS te organiseren in de Purmaryn.
- Samen met huisartsen is een samenwerking gestart met het sociaal wijkteam, een soort 'Welzijn op recept', waardoor inwoners snel en veilig worden doorverwezen als hun hulpvraag (ook) anders is dan medisch. Deze inzet breiden we in 2024 uit in alle wijken.

Wijkmanagement

Als spin in het web vormen de dorps- en Wijkmanagers de ogen en oren van de wijken en dorpen. Zij zorgen voor de korte lijnen met inwoners, instellingen en bedrijven en monitoren de leefbaarheid in Purmerend. Ook zijn zij hiermee het eerste aanspreekpunt namens de gemeentelijke organisatie.

Voor het behandelen en beantwoorden van complexe Ruimtelijke-, Sociaal Maatschappelijke- en Veiligheidsvraagstukken vanuit de wijken en dorpen organiseert het Wijkmanagement, indien nodig, integrale overleggen en bewonersbijeenkomsten.

Doordat de Wijkmanagers, accountmanagers en de medewerker Waakvlam dagelijks in de wijk in contact staan, raken bewoners en ondernemers steeds meer op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en Wijkmanagers. De bewoners weten het Wijkmanagement makkelijk te vinden om hen te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden bewoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten bewoners elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt zich in positieve zin.

- Wijkmanagement verbindt bij maatschappelijk en fysieke ontwikkelingen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte) door partijen bij elkaar te brengen, en zorgt voor een regiehouder. 'Werken in wijken' is hier een voorbeeld van.
- Om de zichtbaarheid en bekendheid van dorps- en wijkmanagers te vergroten gaan we regelmatig communiceren over de betekenis van dorps- en wijkmanagement. Dit doen we zowel buiten als binnen de organisatie.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	8.986	8.725	8.899	9.212	9.261	9.508	9.715
BVo21 Kunst en cultuur	Baten	-1.382	-1.327	-1.327	-1.347	-1.367	-1.387	-1.408
		7.604	7.398	7.572	7.865	7.894	8.121	8.307
BVo22 Sport en recreatie	Lasten	10.129	9.589	10.465	11.049	12.139	12.964	13.372
BVo22 Sport en recreatie	Baten	-3.060	-2.085	-2.115	-2.133	-2.153	-2.383	-2.407
		7.068	7.504	8.350	8.915	9.986	10.580	10.965
BVo23 Wijkmanagement	Lasten	1.207	1.551	1.750	1.740	1.783	1.830	1.878
BVo23 Wijkmanagement	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		1.207	1.551	1.750	1.740	1.783	1.830	1.878
BVo24 Jeugd	Lasten	43.736	42.015	45.214	46.806	48.544	50.157	51.664
BVo24 Jeugd	Baten	-102	-21	-21	-22	-22	-23	-23
		43.634	41.994	45.193	46.785	48.522	50.135	51.640
BVo25 Onderwijs	Lasten	13.354	12.627	14.145	13.271	13.968	15.891	16.258
BVo25 Onderwijs	Baten	-3.821	-3.336	-3.439	-3.557	-3.457	-3.354	-3.458
		9.532	9.290	10.706	9.714	10.511	12.536	12.800
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	63.870	50.371	54.783	55.912	55.995	53.665	55.421
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Baten	-31.014	-4.653	-7.450	-7.765	-7.592	-3.615	-3.639
		32.856	45.719	47.333	48.147	48.403	50.050	51.782
BVo27 Werk en inkomen	Lasten	52.768	45.150	50.161	47.739	47.528	47.496	47.705
BVo27 Werk en inkomen	Baten	-28.767	-25.094	-27.962	-28.284	-27.962	-27.962	-27.962
		24.001	20.056	22.199	19.455	19.565	19.534	19.743
PGRo2 Samenleving	Lasten	194.049	170.028	185.417	185.729	189.217	191.510	196.013
PGRo2 Samenleving	Baten	-68.146	-36.516	-42.314	-43.108	-42.554	-38.724	-38.897
Saldo programma		125.903	133.512	143.104	142.622	146.664	152.786	157.115

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 312.000 hogere lasten en € 794.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 zijn:

BVo21 Kunst en Cultuur	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	313	-19
Totaal	313	-19

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	109	
Kapitaallasten		
In 2025 worden ten opzichte van 2024 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op binnen- en buitensportaccommodaties.	468	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	7	-18
Totaal	584	-18

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-10	0
Totaal	-10	0

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	192	
OVA indexerings contracten jeugdhulp		
Binnen de Jeugdwet hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage.	1.306	
GGD		
Zoals reeds besloten in de Voorjaarsnota 2023 is het budget van de GGD vanaf 2025 structureel verhoogd met € 150.000 voor de toekomstige huisvesting aan het Prins Bernhardplein in Zaandam.	150	
Taakstelling		
In de Voorjaarsnota 2024 is een taakstelling opgenomen voor de uitvoering van de Jeugdwet. De gemeente kan de kostenstijgingen niet langer dragen en moet maatregelen nemen. De Hervormingsagenda en de olopende kosten voor Jeugd dwingen ons om anders te kijken naar hoe we het beleidsveld Jeugd hebben ingericht. Door de zorgketen beter op elkaar af te stemmen voorzien we niet een direct maatschappelijk effect, maar wel dat we ons geld effectiever uitgeven. Hiervoor is nu een stelpost opgenomen die taakstellend is voor de inhoudelijke besparingen. Deze taakstelling start in 2024 voor een bedrag van € 1,5 miljoen en loopt jaarlijks op met € 250.000 tot € 2,5 miljoen in 2028.	-250	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit zorgt voor hogere loonkosten in 2025.	148	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	46	-1
Totaal	1.592	-1

BV025 Onderwijs	Lasten	Baten
Huur tijdelijke huisvesting		
Hogere lasten door de actualisatie van het IHP bij de Voorjaarsnota 2024. Er zijn in 2025 kosten voor noodlokalen geraamd in verband met de nieuwbouw van de Montessori school en de Delta. Hiervoor is een budget van € 195.000 beschikbaar gesteld.	195	0
Nieuwbouw Da Vinci College		
In 2024 zijn incidentele kosten opgenomen voor de nieuwbouw van het Da Vinci College. De bestaande school wordt in 2024 voor de helft gesloopt. De kosten voor de sloop en het afschrijven van de restant boekwaarde geven een verschil van € 1.238.000 ten opzichte van 2024.	-1.238	0
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	169	-118
Totaal	-874	-118

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Toegankelijkheid		
Er is een bedrag van € 154.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming vanwege het ontbreken van capaciteit in 2023 om aan dit budget volledig uitvoering te geven. Daarnaast betreft dit een incidenteel aflopend budget, waarbij het budget in 2025 € 40.000 lager is dan in 2024. Tezamen telt dit op tot € 194.000.	-194	
Noodfonds energie en huur		
Er is een bedrag van € 418.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming om een verdere invulling voor het noodfonds energie en huur voor de maatschappelijke partners te geven in 2024. In de begroting van 2025 komt dit budget niet meer terug.	-418	
Algemene Opvang Purmerend		
Voor het onderhoud en vervanging van de verschillende camerasystemen en elektrische sloten bij de Algemene Opvang Purmerend (AOP) is er een bedrag van € 210.000 doorgeschoven in de jaarrekening van 2023 naar 2024 als resultaatbestemming. In de begroting van 2025 komt dit budget niet meer terug.	-210	
Indexatie van reguliere subsidies		
Maatschappelijke partners worden geconfronteerd met stijgende energielasten, gestegen huurlasten door de hoge indexaties en ook met gestegen loonkosten door nieuwe CAO-afspraken. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te laag. Voor de Voorjaarsnota 2024 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat er aanvullend 1,24% subsidieruimte in de begroting 2025 is opgenomen. Hierdoor ontstaat meer financiële ruimte in de begroting voor de subsidie partijen die dat nodig hebben.	290	
OVA indexeringen WMO		
Binnen de WMO en maatschappelijke ondersteuning hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage.	1.499	
Huuropbrengsten tijdelijke woningen		
De baten nemen met € 215.000 toe door huuropbrengsten van de tijdelijke woningen in de Kraggeveenstraat en het Waterlandplein-Rijperhof.		-215
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	162	-100
Totaal	1.129	-315

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Ontwikkelbanen		
In 2023 is € 800.000 extra budget overgeheveld voor de bekostiging van de ontwikkelbanen 2024 bij Werkom. Deze gelden zijn afkomstig van de ESF subsidies welke eind 2023 zijn ontvangen. In 2025 hebben we dit budget niet.	-800	
Werkom		
De begroting 2025 is aangepast conform de begroting van Werkom. De zienswijze op de begroting 2025 van Werkom is vastgesteld in de raad. Hierdoor hebben we in 2025 € 278.000 lagere lasten dan in 2024.	-278	
Inburgering		
Er zijn extra gelden ontvangen in 2024 voor inburgering. Dit betreft extra geld in het kader van ELIP (Einde lening inburgeringsplicht) en maatschappelijke begeleiding. In 2025 hebben we dit budget niet.	-487	
Energiearmoede		
Voor de aanpak van de energiearmoede hebben we in 2022 en 2023 baten ontvangen vanuit de Sisa regeling Aanpak Energiearmoede (C55). Voor 2025 is er € 322.000 aan zowel baten en lasten (budgetneutraal) in de begroting opgenomen.	322	-322
Energietoeslag		
In de begroting 2024 hadden we nog restant budget voor de uitbetaling van de energietoeslag, die in 2024 heeft plaatsgevonden. In 2025 hebben we deze lasten niet meer.	-1.079	
Vroegsignalering energiearmoede		
Vanuit de september circulaire 2023 is er €204.000 extra budget beschikbaar gesteld in de begroting van 2024 voor de vroegsignalering van energiearmoede en het verwachte extra beroep op de bijzondere bijstand. In 2025 is dit budget er niet.	-204	
Aanpak geldzorgen, armoede, schulden en kinderarmoede		
Er is een bedrag van € 165.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2023 naar 2024 als resultaatbestemming voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden en het tegengaan van kinderarmoede. Dit was een incidenteel budget uit 2023. In de begroting van 2025 komt dit budget niet terug.	-165	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit zorgt voor hogere lasten in 2025.	318	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-49	
Totaal	- 2.422	-322

Reserves

Reserve Oekraïne (opvang ontheemden)

In 2024 is de reserve Opvang Ontheemden (Oekraïne gelden) gevormd. Vanuit het raadsbesluit op de aanschaf van de woningen aan het Waterlandplein/Rijperhof is voor 2025 de eerste onttrekking van € 13.000 aan de reserve geraamd.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

De jaarschijf 2025 van programma 2 heeft een totaalbedrag van € 46,4 miljoen aan investeringen, waarvan € 2,9 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: grond en bouw sporthal Karekietpark en Leeghwaterpark (sport & recreatie). Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Het grootste deel van de investeringen 2025 betreft de scholenbouw (€ 32,5 miljoen): grondkosten 2^e school Zuidoostbeemster, nieuwbouw Da Vinci college, Plankier/Alexander Roozendaalschool Mercuriusweg 2, De Klim-op Karekietpark en 2^e school Middenbeemster. Het andere deel van de investeringen betreft sport (26 investeringen voor een bedrag van € 9,4 miljoen waaronder het hybridebad van het Leeghwaterbad) en WMO hulpmiddelen (€ 1,4 miljoen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 3

Wonen

Visie

We zorgen voor een aansprekende woningvoorraad in leefbare buurten waar het fijn is om te wonen en waar mensen naar elkaar omzien, met voldoende variatie in woningtypen en prijsklassen huur en koop, waarin iedereen in elke levensfase een plek kan vinden. Er is voldoende ruimte voor bijzondere doelgroepen en mensen met een specifieke woon(zorg)vraag.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op onderstaande punten:

- Een eerlijke verdeling van de sociale huurwoningen van corporaties.
- Een gebalanceerde programmering van nieuwbouw- en transformatielocaties. Hierbij wordt rekening gehouden met:
 - de specifieke ligging en kenmerken van de locaties;
 - de woningvraag van woningzoekenden (zowel van binnen als van buiten Purmerend);

- de behoeften van bijzondere doelgroepen en van Purmerenders met een specifieke woon(zorg)vraag;
- het bevorderen van de doorstroming van senioren in zowel huur als koop;
- de bestaande woningvoorraad in de omgeving;
- het bevorderen van het omzien naar elkaar.
- Het behoud en de samenstelling van de bestaande woningvoorraad. Zodat het aandeel en het aanbod van betaalbare en schaarse woningen en de leefbaarheid in de wijken, zoveel mogelijk wordt beschermd.
- Aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie in de bestaande voorraad en in nieuw te bouwen woningen;
- Het stimuleren van samenwerking tussen corporaties en zorgaanbieders om invulling te geven aan de woonzorgopgave.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Wonen

We bieden inwoners een passende woning en bevorderen de doorstroming, bijvoorbeeld van senioren. Inwoners die een woning het hardst nodig hebben krijgen hierdoor meer kans op een woning. Op de middellange termijn werken we samen met onze maatschappelijke partners aan voldoende beschikbare en betaalbare woningen, waarbij we ook werken aan vitale, leefbare en inclusieve buurten met een gevarieerd woningaanbod. We zetten in heel Purmerend in op maximale woningbouw, volgens de 30-40-30-verdeling uit het coalitieakkoord (30% sociale huur, 40% middeldure huur en koop en 30% vrije keuze).

- In 2025 leveren we naar verwachting ongeveer 600 nieuwbouwwoningen op, waarvan ongeveer 380 sociale huurwoningen en 100 woningen in het middensegment. Ons betaalbaarheidsbeleid wordt doorgevoerd op projectniveau. Hierdoor kan de verdeling (sociaal, middeldure en vrije sector) van de geplande woningen afwijken van de door ons gestelde betaalbaarheidsnorm.
- We zetten zowel op lokaal niveau als binnen de MRA in op het versnellen van de woningbouwopgave, door bijvoorbeeld actief de samenwerking op te zoeken met woningcorporaties en ontwikkelaars en gezamenlijk met oplossingen te komen.
- De nieuwe woon(zorg)visie, die naar verwachting eind 2024 meningsvormend aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, wordt in samenwerking met onze interne en externe partners nader uitgewerkt en uitgevoerd. Tijdens het opstellen van de uitvoeringsagenda van de woon(zorg)visie, worden de financiële consequenties van de voorgenomen acties inzichtelijk gemaakt. De woon(zorg)visie is opgesteld in afstemming met onze maatschappelijke partners en in samenhang met andere relevante beleidsontwikkelingen, zoals de visie op maatschappelijke voorzieningen, het Integraal Huisvestingsplan voor onderwijs en de omgevingsvisie.
- Op basis van de nieuwe woon(zorg)visie actualiseren we diverse gemeentelijke kaders die raken aan het programma wonen, zoals de Nota Kaders en Instrumenten Woningbouwprogrammering (met onder andere de spelregels rondom de 30%-40%-30% norm), de Doelgroepenverordening 2020 en de Huisvestingsverordening 2021.
- We voeren de prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersorganisatie uit en maken met hen en de belangrijkste zorgpartijen nieuwe prestatieafspraken voor de periode 2026 tot en met 2029.

- We voeren de Woondeal MRA en het Sociaal woonakkoord met de woningcorporaties uit, met als doel om sneller en meer betaalbare huur- en koopwoningen te bouwen.
- We vertalen nieuwe wetgeving, zoals de Wet goed verhuurderschap, de Wet betaalbare huur en de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, in lokaal beleid en/of bereiden waar nodig aanpassingen van onze lokale regelgeving voor.
- We monitoren het functioneren van de per 1 januari 2023 ingevoerde regionale verdeelregels voor sociale huurwoningen van corporaties en sturen bij waar nodig.
- We continueren de in 2024 gestarte pilot voor een regionale 55+ verhuisvoordeelregeling.
- We werken samen met corporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties aan de woonzorgopgave in het platform wonen, zorg, welzijn Purmerend. We versterken het netwerk en delen plannen en ideeën op de initiatieventafel.
- We continueren het sociaal beheer in en rondom de tijdelijke woningen, sturen bij waar nodig en zien toe op de exploitatie.
- We continueren de samenwerking binnen de MRA voor de huisvesting van aandachtsgroepen. Dit met als doel om te beschikken over voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen en deze groepen met de juiste zorg en ondersteuning evenwichtig te verdelen over gemeenten.
- In 2025 wordt gestart met de voorbereidingen van de realisatie van een nieuw woonwagenterrein op basis van het verrichte locatieonderzoek.
- We stellen beleid op voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Voor alle betrokken partners is er duidelijkheid over de huisvesting voor deze groep.

Belangrijk om te weten

Wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting

Dit wetsvoorstel is bedoeld om gemeenten meer regie te geven op de Volkshuisvesting, door te kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie er wordt gebouwd. Het wetsvoorstel biedt hiervoor bestuurlijke instrumenten. Daarbij gaat het om regie op aantallen woningen en locaties, op betaalbare woningen en een evenredige verdeling daarvan en om het verstevigen van lokale prestatieafspraken. Daarnaast wordt voorzien in versnelde behandeling van beroepen tegen besluiten van zwaarwegend maatschappelijk belang door de bestuursrechter.

Het wetsvoorstel is inmiddels aan de Tweede Kamer gestuurd, waar het nu wacht op behandeling. Door het aantreden van een nieuwe minister laat dit nog even op zich wachten en daarmee mogelijk ook de inwerkingtreding van de wet. Gezien de grote impact van deze regelgeving is het wel van belang hier tijdig op te anticiperen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo31 Wonen	Lasten	622	996	1.002	1.120	1.136	1.159	1.179
BVo31 Wonen	Baten	-24	-130	-130	-130	-130	-130	-130
		598	866	872	990	1.006	1.029	1.049

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 118.000 hogere lasten en baten zijn gelijk gebleven ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV031 Wonen	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	118	0
Totaal	118	0

Reserves

Reserve woonvisie

Op dit moment wordt de reserve alleen gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen. De reserve woonvisie heeft een 1:1 relatie met het saldo van de business case tijdelijke woningen. In 2024 is de locatie Waterlandlaan (Kraggeveenstraat 43 t/m 125) in gebruik genomen waardoor er 5 locaties tijdelijke woningen in gebruik zijn met 234 woningen. De gemeenteraad is geïnformeerd dat 14 woningen aan het Karekietpark uit gebruik worden genomen en verplaatst worden in verband met de nieuwbouw van basisschool De Klim-op. De reserve wordt door kostenstijgingen en gematigde huurverhoging op termijn negatief. Hiervoor wordt een voorstel in de Najaarsnota 2024 opgenomen.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 4

Milieu

Visie

We richten ons op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame opwekking en beschikbaarheid van energie. Ons doel is om de Parijs-doelstellingen haalbaar en betaalbaar te maken. Hiervoor werken wij onder andere samen met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, instellingen, inwoners, bedrijven en andere partijen.

Voor het afvalbeheer van de toekomst zetten we in op preventie, om de totale hoeveelheid afval en grondstoffen per inwoner te verminderen. Dit ondersteunen we met een inzamelsysteem waarmee schone en goed herbruikbare grondstoffen gescheiden opgehaald worden voor maximaal hergebruik. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Afvalpreventie en afvalscheiding zijn 2 belangrijke pijlers in de route naar een circulaire economie. Door de focus te leggen op preventie werken we in onze gemeente toe naar het verminderen van de totale hoeveelheid afval die we produceren door slim kopen en consumeren. Preventie is ook het

repareren van wat kapot is, het minimaliseren van verpakkingen en het inzetten van herbruikbare materialen. Afvalscheiding ligt meer op het bord van onze inwoners en zorgt ervoor dat afval efficiënt wordt verwerkt en gerecycled. Door afvalstromen als papier, glas, PMD en bioafval apart te houden, ontstaan schone grondstofstromen die in hoge mate hergebruikt kunnen worden. Als afval goed en vooral juist gescheiden wordt, ontstaat meer hergebruik van grondstoffen en blijven de kosten van het afvalbeheer beheersbaar. Zo gaan we van afvaldenken naar grondstofdenken en leveren we een bijdrage aan het steeds meer circulair worden van onze economie.

Milieu

Door gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Klimaat en Energie

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten is mogelijk met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. De bestaanszekerheid van sommige van onze inwoners kan hiermee onder druk komen te staan. Maar het biedt ook kansen als het gaat over het verduurzamen van de woningen. De gemeente Purmerend heeft hierin een actieve faciliterende en stimulerende rol. Binnen de provincie Noord Holland is de gemeente Purmerend koploper op het gebied van het verduurzamen van woningen. Zo blijkt uit de regionale klimaatmonitor van het RVO dat bijna 60% van alle woningen een energielabel van A of hoger heeft. Het totaal van geldige A, B of C energielabels is in Purmerend 91%. Deze huizen zijn goed geïsoleerd, hebben zonnepanelen en gebruiken meestal een duurzame energiebron. De uitvoering van de energietransitie gebeurt daar waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Met name daar waar financiële middelen moeten worden ingezet, kiezen wij voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Afvalinzameling

We verbeteren de afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van het nut en de noodzaak van afval scheiden en door hen de mogelijkheid te bieden dit beter te doen. We brengen hiervoor de basis op orde door de volgende punten aan te pakken:

- De hoogbouw beschikt nog niet over faciliteiten voor het gescheiden weggooiën van bioafval. We starten met de voorbereidingen om alle hoogbouw te voorzien van verzamelcontainers voor bioafval, zodat ook deze bewoners hun bioafval apart kunnen weggooiën.
- In de Beemster wordt het afval nog opgehaald door achterlader vuilniswagens. Dit is een flinke arbeidsbelasting voor onze medewerkers. Daarom beginnen we met het aanbiedlocatieplan voor de rolcontainers in de Beemster, zodat ook hier met de zijlader ingezameld kan worden.
- Het serviceniveau voor papierinzameling in de Beemster is niet gelijk aan dat in Purmerend. We zijn in goed overleg met alle papierinzamelende verenigingen in de Beemster om papierinzameling aan huis met een rolcontainer in de hele Beemster mogelijk te maken.

- In onze communicatie benadrukken we het belang van goede afvalscheiding en schone grondstofstromen. Daarnaast informeren we onze inwoners over de kosten die ontstaan door het onnodig verbranden van grondstoffen.

Aardgasvrij maken

We gaan door met de uitvoering van de Proeftuin aardgasvrij in Overwhere-Zuid, zolang de middelen beschikbaar zijn. Dit is in ieder geval gegarandeerd voor 2025 en 2026.

- We stimuleren SVP om voor de gemeentelijke aardgastransitie zoveel mogelijk subsidies aan te vragen, in lijn met het gemeentelijke warmtebeleid. Er is een toekenning gegeven voor een Warmte-Investeringsubsidie (WIS).
- De gemeente krijgt met de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en de Wet collectieve warmte (Wcw) meer bevoegdheden om regie te voeren op de warmtetransitie. We verkennen de gevolgen van deze nieuwe wetten, en uiterlijk in 2026 wordt een warmteprogramma gepresenteerd als uitwerking van de transitievisie warmte.
- Door de toenemende behoefte aan duidelijkheid over de energietransitie bij inwoners zullen er keuzes moeten worden gemaakt. Deze keuzes worden gepresenteerd, waarbij de ruimte die ontstaat vanwege de personeelskostensubsidie (CDOKE-gelden) kan worden ingezet.

Nationaal Isolatie Programma (NIP)

In juli 2023 is het Nationaal Isolatie Programma van start gegaan. Hiervoor is tot nu toe een bedrag van 1.337.500 miljoen euro toegekend (incl. btw). De regeling richt zich aan de ene kant op woningen met een lagere NHG-waarde dan €461.000 en aan de andere kant krijgen eigenaren die in aanmerking komen voor een energietoeslag voorrang. In het tweede kwartaal van 2024 is een subsidieverordening ter vaststelling aangeboden aan de raad. De maatregelenlijst van de gemeentelijke subsidie is in de verordening herzien.

Energie- en warmtebronnen

Om SVP voor de langere termijn als bedrijf toekomstbestendig te maken is er behoefte aan 1 of meerdere warmtebronnen. Uitbreiding van het netwerk is belangrijk omdat biomassa moet worden gezien als een transitiebrandstof. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Geothermie (aardwarmte). De gemeente heeft hierin een faciliterende rol. Deze mogelijkheid lijkt meer kansrijk geworden door de recente toekenning van een rijkssubsidie aan een van de houders van een opsporingsvergunning in het gebied. Verder wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor verduurzaming en energieopwekking in de Beemster.

Stroom / elektriciteit

Voor de realisatie van ruimtelijke projecten, het bouwen van woningen, de economische activiteiten van ondernemers én de transitie naar hernieuwbare brandstoffen is elektriciteit nodig. Uit berekeningen blijkt dat er knelpunten zijn voor voldoende elektriciteit voor de geplande ontwikkelingen. Er is te weinig elektriciteit en het netwerk is te krap bemeten om de schommelingen tussen vraag- en aanbod aan te kunnen. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van de Purmerendse bestuurlijke agenda. Inwoners en ondernemers gaan hiervan de effecten merken.

- Liander gaat over de toekenning van elektriciteit. Woningbouwontwikkelingen die bekend zijn bij Liander krijgen in ieder geval stroom, ook als hiervoor nog geen aanvraag is gedaan.
- Voor bedrijven tellen alleen ondertekende aanvragen. Alleen deze aanvragen krijgen prioriteit en wordt er gezocht naar capaciteit in het net.

- Om het net uit te breiden verkennen landelijke partijen een nieuw 380 kV-hoogspanningsnetwerk. Het Noord-Hollands tracé hiervoor is nog niet bekend. Als gemeente volgen we dit proces en maken we gebruik van onze mogelijkheden om tot een optimale inpassing te komen, met zo min mogelijk effect op de Purmerendse ruimtelijke ambities en het UNESCO Werelderfgoed de Beemster.
- We verkennen de mogelijkheden voor aanvullende lokale initiatieven, waaronder het optimaliseren van het huidige gebruik van bedrijven, in samenwerking tussen Tennet, Liander, de ACM, de gemeente en bedrijven.
- Rondom de verzwaringsopgave van Liander ligt een noodzaak tot ambtelijke afstemming om dit in goede banen te leiden. We vormen een projectteam voor de werkzaamheden die plaatsvinden in de openbare ruimte, waaronder de plaatsing van transformatorhuisjes en de aanleg van kabeltracés, om de opgave die er ligt rondom de verzwaring van het net ook lokaal in goede banen te begeleiden.

Werken aan een leefbare gemeente die klaar is voor de toekomst

We werken op veel plekken in de gemeente en de gemeentelijke organisatie aan de toekomst van Purmerend. Zo hebben we meerdere visies die raken aan de leefbaarheid van Purmerend in de toekomst. Dat werk en de documenten zijn divers: van de Warmtevisie en het werk in de proeftuin, tot aan de Visie Leefbare Stad en het aanleggen van bloemrijke bermen in de openbare ruimte. Ook moeten we reageren op ontwikkelingen om ons heen, zoals netcongestie en veranderende wetgeving en beleid vanuit de Rijksoverheid. We werken aan een overzichtsdokument klimaat en energie, waarin we alles wat we doen op deze gebieden meer in samenhang brengen en in duidelijke paden uitzetten, waarlangs we werken naar het Purmerend van 2050. Dit is de opvolger van de duurzaamheidsagenda.

Milieu

Purmerend staat voor een veilige, gezonde en duurzame omgeving waar mensen in rust kunnen werken, wonen en recreëren. De gemeente voert de milieutaken uit volgens de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, binnen de vastgestelde kaders, zoals:

- Terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Klachten en meldingen afkomstig van bedrijven pakken we in samenwerking met Omgevingsdienst IJmond adequaat op.
- We leggen de prioriteiten en de keuzes die we daarin maken vast in het programma Uitvoering en Handhaving Purmerend (voorheen VTH) 2025 en stellen het Evaluatieverslag Uitvoering en Handhaving Purmerend 2024 op.
- Omgevingsdienst IJmond voert in opdracht van de gemeente Purmerend toezicht uit bij bedrijven die vallen onder het basistakenpakket.
- In het kader van de Verordening uitvoering en handhaving (Omgevingsrecht) gemeente Purmerend en het interbestuurlijk toezicht (IBT) leggen we jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad en de provincie over onze taakuitvoering op het gebied van Uitvoering en Handhaving. Dit geldt zowel voor de thuishaken als de basistaken die wettelijk zijn belegd bij Omgevingsdienst IJmond.
- Het Bodembeleidskader en het bodeminformatiesysteem is geactualiseerd. Ook is voor de registratie van de bodeminformatie het bodeminformatiesysteem Nazca binnen de gemeente geïmplementeerd. Hierdoor zijn we in staat om de gemeentelijke bodemtaken onder de

Omgevingswet in samenwerking met Omgevingsdienst IJmond op een adequate wijze uit te voeren.

- Om aan te sluiten op de Omgevingswet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) is het bestaande milieu-inrichtingen bestand omgezet naar milieubelastende activiteiten. In samenwerking met Omgevingsdienst IJmond wordt in 2024 gewerkt aan de overdracht van bedrijfsdossiers die door de inwerkingtreding van de Omgevingswet onder het basistakenpakket vallen. Ook wordt in 2024 onderzocht of de zogenaamde thuishaken milieu ondergebracht kunnen worden bij Omgevingsdienst IJmond.
- We voeren het Energiebesparingsakkoord uit. Vanuit het oogpunt van duurzaamheid ondersteunen en stimuleren we bedrijven om te (gaan) voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP₃ loopt af in 2025 en wordt dan vervangen door het CMP; het Circulair Materialen Plan. Het CMP sluit beter aan op het programma Nederland Circulair in 2050.

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) geldt voor steeds meer afvalstromen. Het ging eerst vooral om verpakkingen, maar inmiddels zijn hier matrassen, accu's, autobanden, elektrische en elektronische apparatuur en textiel aan toegevoegd.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De VNG heeft de Ketenovereenkomst Verpakkingen met Verpact opgezegd. Hierdoor is de toekomst van de inzameling en vergoeding van het PMD-afval onzeker. Pas tegen eind 2024 is hier meer duidelijkheid over.

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus komt steeds meer op de kwaliteit van gescheiden grondstofstromen te liggen. Schone grondstofstromen zorgen voor meer hergebruik van grondstoffen.

Risico's bedrijfsvoering

Bij leveranciers van (vracht)auto's en onderdelen lopen de levertijden en aanschafkosten op door voorraadtekorten.

Rijksbeleid duurzaamheid

Landelijk is het nog afwachten hoe het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet wordt omgezet naar verdere plannen. Op dit moment is nog niet bekend of de middelen toe of afnemen, en wat de exacte omvang is van het budget dat voor de gemeente beschikbaar komt. Wel zijn wij positief dat in de voorjaarsnota van het Rijk het voornemen is geuit om opnieuw budget vast te stellen voor verduurzaming van de gebouwde omgeving (900 miljoen) en voor de ondersteuning van warmtenetten (973 miljoen). Verder zijn wij positief met de voorgenomen oprichting van een 'Waarborgfonds voor warmtenetten' (200 miljoen). Het college blijft zich inzetten op het verkrijgen van incidentele rijks- en provinciale subsidies, indien deze beschikbaar zijn.

Maatwerkoplossingen Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van de Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden om de energietransitie uit te voeren. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. Keuzevrijheid voor de wijze waarop de energietransitie wordt uitgevoerd wordt beperkt door vele voorschriften. Uiteraard is niet voor niets gekozen voor een conserverend ruimtelijk beleid en vraagt het landschap om voorzichtigheid om het karakter van de historische inrichting van de polder zo min mogelijk aan te tasten. Daarom wordt aan deskundigen gevraagd om te adviseren over waar en tot hoever mogelijkheden bestaan om, met behoud van de waarden van het gebied, invulling te geven aan de energietransitie en een afwegingskader op te stellen. Dit afwegingskader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo41 Milieu	Lasten	13.911	13.929	13.931	14.949	15.097	15.471	15.897
BVo41 Milieu	Baten	-16.192	-16.227	-16.227	-17.256	-17.450	-17.907	-18.423
		-2.281	-2.298	-2.296	-2.308	-2.353	-2.436	-2.526
BVo42 Duurzaamheid	Lasten	1.819	2.378	6.512	2.610	2.378	2.398	2.420
BVo42 Duurzaamheid	Baten	-1.633	-1.552	-1.552	-1.566	-1.566	-1.566	-1.566
		186	826	4.960	1.044	813	832	855
PGRo4 Milieu	Lasten	15.730	16.308	20.443	17.558	17.475	17.869	18.318
PGRo4 Milieu	Baten	-17.825	-17.779	-17.779	-18.822	-19.015	-19.472	-19.989
Saldo programma		-2.095	-1.471	2.664	-1.264	-1.541	-1.604	-1.671

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 2.885.000 lagere lasten en € 1.043.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Hogere doorbelaste loonkosten		
De actualisatie van loonkosten (personeelsuitbreiding en indexatie) zorgt voor € 145.000 hogere lasten milieubeheer (Omgevingsteam) en voor € 270.000 hogere lasten afvalbeheer.	415	
Hogere verwerkingskosten- en inkomsten afvalstromen		
De verwerkingskosten- en inkomsten afvalstromen stijgen door een combinatie van tonnage en prijsontwikkeling (marktwerking).	320	-101
Hogere onttrekking voorziening afvalstoffenheffing		
Er wordt per saldo € 329.000 meer onttrokken aan de voorziening afvalstoffenheffing om 100% kostendekkendheid te bereiken en uit te komen op de voorgestelde tariefstijging.	246	-575
Hogere baten afvalstoffenheffing		
Er wordt € 360.000 hogere baten afvalstoffenheffing geraamd vanwege meer inwoners en een tariefstijging ten opzichte van 2024.		-360
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	36	7
Totaal	1.017	-1.029

Beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Proeftuin aardgasvrij		
In de begroting 2024 staat de laatste fase van de proeftuin aardgasvrij gepland. De begrote uitgaven met betrekking tot de proeftuin staan dan ook niet langer in de begroting 2025. Hierdoor ontstaat een afwijking op de lasten ten opzichte van het voorgaande jaar.	-4.113	
Netcongestie		
In 2024 is aan de gemeente Purmerend het programma voor de netverzwaring gepresenteerd. In dit programma is de gemeente Purmerend de regisseur. Om invulling te geven aan dit programma wordt de formatie uitgebreid en een onderzoeksbudget beschikbaar gesteld.	214	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.00	-3	-14
Totaal	-3.902	-14

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2025 is er een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing begroot van € 575.000. Hierdoor kan het tarief lager worden vastgesteld.

Investeringsen

De jaarschijf 2025 van programma 4 heeft een totaalbedrag van € 1,3 miljoen aan investeringen. Dit betreft investeringen voor afvalinzameling (containers, toegangssysteem, inzamelsystemen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. De komende jaren worden er binnenstedelijk veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten zich op een veilige en comfortabele manier kunnen verplaatsen. Hierbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt om nieuwe oplossingen. We stimuleren daarom zoveel mogelijk wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer; dit noemen we het STOMP-principe. Verplaatsingen met de auto blijven mogelijk, zodat de stad bereikbaar en leefbaar blijft.

Doelen en activiteiten

In december 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Het Mobiliteitsplan verbindt de ontwikkelambities op het gebied van woningbouw, werkgelegenheid en verblijfskwaliteit aan de ambities van mobiliteit. Purmerend heeft een groeiambitie, waarbij er een groot aantal woningen worden toegevoegd. Deze woningbouwopgave heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. Purmerend heeft daarom 7 beleidsuitgangspunten voor de toekomstige mobiliteit geformuleerd:

1. Purmerend wordt een 10-minutenstad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend binnen 10 minuten te bereiken.

2. Een leefbaar en goed bereikbaar centrumgebied, gericht op kwaliteit voor voetgangers, fietsers en de openbare ruimte.
3. Een toekomstbestendig OV-netwerk voor de stad en de regio.
4. Verkeersafwikkeling van de auto richt zich op routes vanuit woonwijken naar de uitvalswegen.
5. Toegankelijke en betaalbare mobiliteit.
6. Een veilige stad voor elke verplaatsing.
7. Duurzame mobiliteit¹.

Om de maatregelen uit het Mobiliteitsplan te kunnen uitvoeren, moeten aanvullende middelen worden vrijgemaakt, de maatregelen verder worden uitgewerkt en nog nadere keuzes worden gemaakt. Maar het is vooral belangrijk dat de maatregelen in samenhang worden bekeken: zowel onderling, als in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer en onderhoud. Dit is van belang om verschillende redenen, zoals het minimaliseren van overlast, het tijdig bieden van oplossingen voor de bereikbaarheid, en het optimaal combineren van geldstromen. Daarom is het Mobiliteitsplan vertaald naar een adaptief Uitvoeringsprogramma Mobiliteit, dat in 2024 wordt vastgesteld door het college.

^[1] Onder duurzame mobiliteit verstaan we alle manieren van vervoer, waarbij het verplaatsingsgedrag minder nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Dit betreft met name lopen, fietsen, openbaar vervoer en vormen van deelmobiliteit, die allen bijdragen aan een vermindering en/of verschoning van het autogebruik.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

- Komend jaar worden diverse maatregelen uit het adaptieve Uitvoeringsprogramma Mobiliteit uitgewerkt. De uitvoering wordt daarbij gestuurd op basis van voortgang, doelbereik, risico's en nieuwe ontwikkelingen.
- In 2024 wordt een verkeersstudie uitgevoerd. Deze studie vertaalt het beleid uit het Mobiliteitsplan naar hoe inwoners en ondernemers in Purmerend zich verplaatsen (te voet, per fiets, met het openbaar vervoer, per auto en het vrachtverkeer). Daarnaast geeft de studie inzicht in (toekomstige) knelpunten in de verschillende netwerken voor fietsers, openbaar vervoer en auto's.
- In 2025 wordt het betaald parkeergebied uitgebreid in de Bloemenbuurt en het Waterlandkwartier.
- We werken verder aan de ontwikkeling van de mobiliteitshub Beatrixplein. Daarmee bedoelen we een plek waar diverse vervoersvormen samenkomen. Het is een toegankelijk knooppunt dat de reiziger uitnodigt tot efficiënte en duurzame verplaatsing. We trekken hier lessen uit voor eventuele andere toekomstige mobiliteitshubs. Naast de ontwikkeling van de mobiliteitshub ontwikkelen we ook andere initiatieven om duurzame mobiliteit te bevorderen. Zo zetten we onder andere in op de toename van elektrische bussen, de toepassing van het STOMP-principe bij gebiedsontwikkelingen (onder andere het Waterlandkwartier en de Oostflank), en de uitbreiding van het laadpalenaanbod in de stad.
- Omdat het centrumgebied van Purmerend dichter bebouwd wordt met meer woningen en voorzieningen, en het aantal bezoekers toeneemt, onderzoeken we hoe we de bereikbaarheid van het centrum voor de verschillende vervoermiddelen (auto, openbaar vervoer, fietsen en voetgangers) het beste kunnen inrichten. Dit onderzoek maakt deel uit van de planstudie voor de

herinrichting van de route Gedempte Where – Purmersteenweg – Waterlandlaan. Hierin worden diverse herinrichtingsmogelijkheden uitgewerkt in een schets- en voorlopig ontwerp.

- Om het Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) in Purmerend ook in de toekomst goed te laten functioneren willen we 4 kruispunten optimaliseren: N235-Verzetslaan, Gorslaan-Jaagweg, Gorslaan-Weteringstraat en Gorslaan-Waterlandlaan. In 2025 wordt er een besluit genomen over de herinrichting van deze 4 kruispunten.
- We vertalen de uitkomsten van een verkeersveiligheidsonderzoek voor alle schoolroutes in een gemeentebreed verkeersveiligheidsplan. Hiermee voeren we ook de aangenomen motie 'Integraal beeld vraagstukken verkeersveiligheid en bereikbaarheid basisscholen' (03-11-2022) uit. Dit plan wordt in 2025 ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd, inclusief een investeringsbesluit voor de te nemen veiligheidsmaatregelen.
- We blijven samenwerken met partners als de buurgemeenten, provincie Noord-Holland, het Rijk en de Vervoerregio Amsterdam. Mobiliteit stopt niet aan de randen van de stad. In de samenwerking richten we ons op de financiering, mobiliteitstransitie, het openbaar vervoer en de regionale bereikbaarheid.
- We blijven gebruik maken van een fonds om kleinschalige verkeersknelpunten op te lossen. We willen meldingen van inwoners, die leiden tot een relatief kleine ingreep in de openbare ruimte, blijven oppakken. Hiermee spelen we sneller in op de actuele vraagstukken en kleine knelpunten.

Door de werkzaamheden aan de A7 zijn in 2024 op het gemeentelijke wegennet diverse werkzaamheden uitgesteld, waaronder de werkzaamheden aan de Middenweg en de het kruispunt Plantsoengracht-Gedempte Where. De combinatie van deze uitgestelde werkzaamheden en de bouw van nieuwe voorzieningen en woningen zet de bereikbaarheid in de dagelijkse situatie onder druk. In 2025 wordt bijvoorbeeld ook gewerkt aan het onderhoud van enkele bruggen. We stemmen de werkzaamheden zo goed mogelijk af. Hierbij geven we ook veel aandacht aan de gevolgen voor de fietsers en voetgangers, zodat deze zich veilig kunnen blijven verplaatsen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo51 Bereikbaarheid	Lasten	4.958	5.729	7.164	6.553	6.492	7.075	6.975
BVo51 Bereikbaarheid	Baten	-3.850	-4.014	-4.630	-4.694	-4.556	-4.559	-4.462
		1.108	1.714	2.535	1.859	1.936	2.516	2.513

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 611.000 lagere lasten en € 64.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV051 Bereikbaarheid	Lasten	Baten
Actualisatie parkeergarages		
De parkeerexploitatie is geactualiseerd voor het onderdeel van parkeergarages in de begroting 2025. Er zijn lagere kapitaallasten voor de parkeergarage Stadhuisplein omdat er meer bijdragen kostenverhaal zijn ontvangen dan geraamd. Het saldo van het totaal van garageparkeren wordt geëgaliseerd met de reserve parkeren.	-204	
Actualisatie straatparkeren		
De parkeerexploitatie is geactualiseerd voor het onderdeel straatparkeren in de begroting 2025. Er zijn hogere baten voor straatparkeren geraamd vanwege onder andere indexering van tarieven. Het saldo van het totaal van straatparkeren wordt geëgaliseerd met de reserve parkeren.	216	-125
Verkeersveiligheid op de schoolroutes		
Het college is bij het vaststellen van de begroting 2023 verzocht de vraagstukken rond verkeersveiligheid en bereikbaarheid van scholen en schoolvoorzieningen in Purmerend integraal in kaart te brengen en maatregelen aan de gemeenteraad voor te stellen om de verkeersveiligheid op de schoolroutes te waarborgen. Het beschikbare budget is overgeheveld naar 2024. In 2025 is er geen extra budget beschikbaar.	-150	
Herinrichting van IJsendijkstraat		
Bij de Jaarrekening 2023 is het budget en de subsidie bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam voor de herinrichting van de Van IJsendijkstraat overgeheveld naar 2024. In 2025 is hiervoor geen extra budget beschikbaar.	-179	
Verkeersveiligheidsonderzoeken en maatregelen		
In 2024 was er incidenteel € 100.000 voor Pilot Fonds urgente maatregelen, € 140.000 voor het verbeteren van de verkeersveiligheid/ openbaar vervoer en € 113.000 voor het fietsnetwerk beschikbaar. In 2025 is er geen extra budget beschikbaar voor deze verkeersveiligheidsonderzoeken en uitvloeiende maatregelen.	-353	
Netwerkregisseur verkeer		
Bij de Voorjaarsnota 2024 is er budget beschikbaar gesteld vanaf 2025 voor een Netwerkregisseur verkeer. De vele bouwwerkzaamheden (zoals woningbouw) in combinatie met noodzakelijke werkzaamheden aan het wegennet (onderhoud, maar ook herinrichting) en (grotere) evenementen hebben invloed op de dagelijkse bereikbaarheid van de stad. Om op strategisch en tactisch niveau te kunnen sturen is het noodzakelijk om invulling te geven aan deze rol.	109	
Mobiliteitsplan		
In december 2022 heeft de gemeenteraad het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld als gemeentelijk beleidskader voor de toekomstige mobiliteit (raadsbesluit 1573753). Om in 2023 te kunnen starten was er incidenteel geld voor het programmateam en de eerste onderzoeken beschikbaar gesteld in 2023. Bij de Najaarsnota 2023 is een deel van de onderzoeksbudgetten overgeheveld naar 2024. Bij de Programmabegroting 2024 zijn nieuwe onderzoeksbudgetten beschikbaar gesteld. 50% van het onderzoeksbudget wordt bekostigd door de Vervoersregio Amsterdam. Omdat er in 2025 minder onderzoeken zijn begroot zorgt dit voor lagere lasten en lagere baten.	-276	138
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	226	-77
Totaal	-611	-64

Reserves

Reserve parkeren

Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer. Voor jaarschijf 2025 staat er per saldo een dotatie aan de reserve begroot van € 1.379.000.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

De jaarschijf 2025 van programma 5 heeft een totaalbedrag van € 5,6 miljoen aan investeringen, waarvan € 5,1 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: mobiliteitshub Beatrixplein, Herinrichting Purmersteenweg naar Stadsboulevard en Realisatie HOV (R-net) maatregelen. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. De overige investeringen betreffen Verkeersregelinstallaties (VRI's) en busluizen. Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Visie

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is de plek waar mensen verblijven, met vrienden afspreken, sporten, spelen en naar een evenement gaan. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekenen meer druk op de openbare ruimte. Zowel boven- als ondergronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een leefbare en efficiënte inrichting van de openbare ruimte, waarbij het onderhoudsniveau stapsgewijs verbeterd wordt.

De openbare ruimte moet een plaats zijn waar je op een aantrekkelijke en comfortabele manier kan verblijven en mensen kan ontmoeten. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel. Ook moeten we rekening houden met klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie, mobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde en meer natuur-inclusieve stad (en dorpen). Dit alles heeft invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners, ondernemers en bezoekers van Purmerend. Die ruimte is schoon, heel, veilig, groen en richten we zo in dat we voorbereid zijn op klimaatverandering. We werken integraal door opgaven waar mogelijk aan elkaar te koppelen en

werken toe naar minimaal kwaliteitsniveau B voor alle beheerdisciplines. We streven daarmee naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen en werken daarbij samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes ook steeds meer het (her)inrichten, optimaliseren en toekomstbestendig maken van de openbare ruimte. Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel boven- als ondergronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Integraal beheer en onderhoud

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte richten we ons op een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving.

- We voeren het integraal beheerplan uit door planmatig cyclisch onderhoud, zodat we de komende jaren de kwaliteit naar niveau B kunnen verbeteren.
- Vanuit verhardingen worden de Grotenhuijsweg en Van Osweg uitgevoerd (vervanging), en wordt de Zambezilaan geasfalteerd (groot onderhoud).
- Het bewegingswerk van de Beemsterbrug en de Wheermolenbrug wordt vervangen (uitvoering). In 2025 worden er minimaal 25 fiets- en voetgangersbruggen vervangen.
- In lijn met het Parkenplan worden de 8 parken één voor één opgeknapt. Op 1 juni 2024 is het opgevaardeerde Kooimanpark heropend. Er is gestart met de uitvoering van Park De Noord en het ontwerpproces voor het Leeghwaterpark. In het najaar van 2024 start ook het ontwerpproces van Park De Dwarsgouw.
- De aangepakte parken beheren we op kwaliteitsniveau A, net als het winkelgebied in het centrum van Purmerend en het Marktplaatsplein en Het Landje in Middenbeemster.
- In 2025 wordt met de ervaringen en cijfers van de eerste 4 parken, de businesscase voor de laatste 4 parken (Gorse bos, Park De Uitvlugt, Park De Driegang en Groengebied Purmerland) herzien.
- We richten de openbare ruimte evenwichtig, klimaat adaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. In elk vakgebied zoeken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en te innoveren, zowel wat betreft materialen en werkwijzen.
- In 2025 blijven we verder werken het vervangen van riolen, plaatsen we steeds meer ledverlichting in de stad en bekijken we welke onnodige of niet-functionele verharding we kunnen omzetten naar groen. Bij herbestratingen en herinrichtingen bekijken we deze mogelijkheden altijd.
- We volgen de kwaliteitsvoortgang door periodieke inspecties en garanderen de veiligheid met technische controles, zoals vastgelegd in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte.
- We voeren het boomonderhoud uit volgens het Bomenplan. Het wordt steeds lastiger om goede groeiplaatsen te vinden voor bomen. Op sommige plekken staan bomen op kabels of leidingen, wat na vervanging vaak niet meer mag. Door de toename van ondergrondse infrastructuur, zoals glasvezelkabels en Lianderhuisjes, nemen de mogelijkheden voor geschikte groeiplaatsen waar bomen tot volle wasdom kunnen uitgroeien steeds verder af.
- De kwaliteit van het groen wordt op basis van NEN^[1]-inspecties in beeld gebracht, zodat we gerichte aanpassingen kunnen maken.
- We blijven het ingezette cyclisch onderhoud in het groen uitvoeren en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen.

- We kijken kritisch naar welke delen we wel of niet intensief maaien. Zo bevorderen we de biodiversiteit en verbeteren we tegelijkertijd de beeldkwaliteit en verkeersveiligheid. De zichthoeken bij kruisingen, rotondes en oversteekplaatsen met ruw gras maaien we daarom vaker.
- Als gemeente zijn we transparant over het inrichten van de openbare ruimte voor goed beheer. Daarom actualiseren we jaarlijks het HIOR, waarin de laatste wet- en regelgeving en beleid staan. Dit is bedoeld voor externe partijen die werken aan de ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeenten om zich te richten op de eigen watertaak. Samen met HHNK maken we concreet welke activa overgedragen wordt, waarbij de gezamenlijk opgestelde uitgangspositie als basis dient. Om een goede businesscase op te stellen en de kwaliteit goed in beeld te brengen, voeren we, in overleg met HHNK, aanvullende metingen en onderzoeken uit. Dit is nodig vanwege het ontbreken van goede gegevens. Afhankelijk van de resultaten bepalen we of, wanneer en op welke manier de geplande overdracht plaatsvindt.

Klimaat

Het klimaat verandert en weersextremen nemen toe. Met het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland en Purmerend 2021-2024 werkt de gemeente, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste stad in 2050. Hierin neemt de gemeente een actieve, stimulerende en adviserende rol. In 2024 wordt het Klimaatadaptatieplan herzien met een uitvoeringsprogramma vanaf 2025.

Klimaatadaptatie

Bij klein- en grootschalige herstructurering van de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie meegenomen. Binnen ruimtelijke ontwikkelingen hanteert de gemeente de Basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige Nieuwbouw. In 2025 worden onderstaande projecten klimaatbestendig uitgevoerd:

- Overwhere-Zuid deelplan A5-2: Groene waterbuffers
- Wheermolen-Oost deelplan 3: Waterbergende weg, meer groen en bomen
- BOL Tarwestraat, Luitje Broekema, Koggenland en Torenmolen: Waterbergende parkeerplaatsen
- Leeghwaterpark: Meer oppervlaktewater, natuurlijke beschoeiing, groen
- Tilburyplein: Meer groen, verbeteren van groen- en boomvakken
- Dijckscampenlaan: Groene waterbuffer
- Hoornselaan en Overwhere-Zuid deelplan A7: Vergroten van duiker

Ecologie

We blijven de komende jaren op veel plekken bouwen, wat grote invloed heeft op de lokale natuur. Het doel van de visie Ecologie is het behouden en verbeteren van de natuur in Purmerend. Belangrijk hierbij is het verbeteren van het leefgebied van beschermde soorten. Door het optimaliseren van het Natuurnetwerk kunnen ook andere planten en dieren hiervan profiteren. Verbeteringen in beheer en inrichting, zowel van gebouwen als van het groen, dragen bij aan het behoud van waardevolle leefgebieden in de gemeente. Onderzoek geeft een beter beeld van de huidige situatie van de voorkomende soorten. In het gekoppelde Ambitiedocument Natuur Inclusief

Bouwen en Ontwerpen worden uitgangspunten opgenomen voor de bouw en ontwikkeling die bijdragen aan het stedelijke klimaat en biodiversiteit. Uiteindelijk moeten inwoners, organisaties en bedrijven de ecosysteemdiensten van de natuur omarmen om het hoofd boven water te houden. Op het gebied van ecologie zetten we in op meer stedelijk (gevel)groen waar mogelijk, meer verblijfplaatsen voor flora en fauna, meer groen op boerenerven in de Beemster, en versterking van de (water)natuurverbindingen door specifieke plaatsgebonden maatregelen.

Spelen

In 2025 werken we aan een beleidsvisie Spelen, mede gericht op ontmoeten. Met grotere en centraal gelegen speellocaties willen we ontmoeten nog meer faciliteren en stimuleren dat zowel jongeren als ouderen het huis uit komen. Dit doen we bijvoorbeeld door het aanleggen van jeu de boules veldjes en het plaatsen van fitnessapparaten en schaaktafels op diverse locaties, waaronder in de opgeknapte parken.

Belangrijk om te weten

Oppervlaktewater

De watertaken binnen het BOR worden steeds belangrijker door klimaatverandering en de toename van extreme weersomstandigheden, zoals zware regenval en droogte. Hierdoor komt het watersysteem steeds meer onder druk te staan. Het beheer van stedelijk water wordt geregeld volgens wet- en regelgeving, zoals de Keur Waterschap, Legger Waterschap en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Door optimaal beheer en controle streven we naar een robuust en klimaatbestendig watersysteem.

Technische installaties

We voldoen niet aan de Arbowet wat betreft de technische installaties. We maken een plan van aanpak om dit te herstellen.

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren ligt het risico in de bedrijfsvoering vooral bij de stijgende materiaalkosten, beperkte capaciteit zowel intern als extern, en de kosten voor energie, brandstof en loon. Hierdoor is er minder budget om achterstanden in te halen, waardoor het langer duurt om het beheersniveau B te bereiken. We werken samen met Royal Haskoning DHV aan een normkostenmodel. Hierdoor krijgen we beter inzicht in de benodigde budgetten, tijd die nodig is om op niveau te komen en de maatregelen die we moeten nemen om het B-niveau te bereiken.

Riolering

De waterketen is essentieel voor onze volksgezondheid, vooral nu we ons steeds meer bewust worden van de risico's van ziekteverwekkers en ongewenste stoffen, zoals medicijnresten en industriële verontreinigingen in water. In het Water- en RioleringsProgramma (WRP) benoemen we alle activiteiten om aan de gestelde doelen te voldoen en geven we inzicht in de directe en indirecte riolerings- en waterkosten. Tariefaanpassingen worden doorgevoerd op basis van actuele lasten en te verwachten kosten en opbrengsten. Het WRP toont de lange termijn trend van de rioolheffing.

Bij (grootschalige) nieuwbouw en herontwikkeling houden we rekening met toekomstige ontwikkelingen, zoals extreme buien en langdurige droogte. Dit leidt tot veranderingen in de inrichting van de openbare ruimte met meer ruimte voor de (tijdelijke) opvang van water. We

streven ernaar projecten te combineren en zoeken continu naar de optimale balans tussen kosten, risico's en prestaties.

We werken samen met andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. De intensieve samenwerking van de afgelopen jaren en de behaalde resultaten vormen de basis om deze samenwerking voort te zetten en gezamenlijk in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Voor de regio Noorderkwartier zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf voor de periode 2021-2030.

Netverzwaring en regie in de openbare ruimte

In mei 2024 heeft Liander met de gemeente haar programma voor de netverzwaring in Purmerend gedeeld. Hier staat in dat het aantal transformatorhuisjes bijna verdubbeld moet worden, te beginnen met de Beemster. Ook Stadsverwarming is het aantal onderstations aan het uitbreiden. Deze opgave komt bovenop het reguliere beheer in de ondergrond. We stellen een projectteam samen om de opgave rondom transformatorhuisjes en de diverse werkzaamheden in de openbare ruimte te coördineren.

Actualisatie Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)

De AVOI is verouderd (2016) en wordt bijgewerkt en aangepast aan de huidige regelgeving en normen. We bereiden ons voor op de overgang van de regelgeving rondom kabels en leidingen van nutsbedrijven naar het omgevingsplan. De regels in de AVOI over de aanleg van kabels en leidingen, behalve telecommunicatiekabels, moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Dit moet uiterlijk 1 januari 2032 in het nieuwe deel van het omgevingsplan zijn opgenomen. We streven er naar begin volgend jaar de leges voor de ondergrondse infrastructuur te herzien en waar nodig aan te passen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	33.803	37.375	40.647	40.508	43.007	45.643	48.381
BVo61 Beheer openbare ruimte	Baten	-12.879	-11.879	-12.356	-13.689	-14.355	-15.054	-16.338
		20.924	25.496	28.291	26.818	28.653	30.589	32.043

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 139.000 lagere lasten en € 1.333.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere doorbelaste loonkosten		
De actualisatie van loonkosten ten laste van beheer openbare ruimte (personeelsuitbreiding en CAO ontwikkeling) resulteert in een hogere doorbelasting van € 812.000.	812	
Hogere kapitaallasten		
De kapitaallasten zijn € 930.000 hoger volgend uit de investeringsopgave conform het integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR). De grootste afwijkingen betreffen riolering (€ 581.000), wegen (€ 266.000) en civiele kunstwerken (€ 138.000). De overige kapitaallasten zijn per saldo € 55.000 lager.	930	
Inspectie overdracht wegen HHNK (lagere lasten en baten)		
In de gezamenlijke Uitgangspuntennotitie overdracht wegen is het volgende besloten: Daar waar de beheerders van HHNK en gemeenten er niet met elkaar uit komen, wordt er door een onafhankelijk bureau inspectie en onderzoek uitgevoerd. Bij deze inspecties en onderzoeken gaat het niet alleen om wat aan het oppervlak zichtbaar is, maar ook om onderzoek naar restlevensduur van de fundering en onderliggende asfaltlagen te doen. Deze kosten zijn bij de Voorjaarsnota 2024 geraamd in 2024 op € 755.000 met 50% vergoeding door HHNK (€ 378.000).	-755	378
Lagere onttrekking voorziening watertaken (rioolheffing)		
Er wordt per saldo € 45.000 minder onttrokken aan de voorziening gemeentelijke watertaken om 100% kostendekkendheid te bereiken en uit te komen op de voorgestelde tariefstijging.	925	-880
Hogere baten rioolheffing		
De baten van de rioolheffing stijgen met € 964.000 door de verhoging van het tarief. Dit is nodig voor de dekking van met name hogere kapitaallasten van de grote investeringen zoals Wheermolen Oost en Overwhere, alsmede de indexering op alle investeringen.		-964
Lagere lasten uitvoeringsbudget IBOR		
Betreft lagere lasten onderhoud civiele kunstwerken (met name door onderhoud aan bruggen, tunnels en duikers in 2024) voor € 903.000, lagere lasten door het calamiteitenbudget groen in 2024 voor boomvervanging (€ 800.000) en het Trimpad (€ 500.000) en hogere lasten van € 278.000 voor het driejaarlijks ecologisch onderzoek flora en fauna.	-1.925	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-126	133
Totaal	-139	-1.333

Reserves

Reserve instandhouding openbare ruimte

De reserve heeft tot doel om instandhoudingsbudgetten flexibel en opgavegericht te kunnen inzetten zodat de niet benutte middelen in de toekomst kunnen worden ingezet en op basis van opgave ook budgetten kunnen worden geëgaliseerd (binnen de ruimte die de reserve geeft). Hiermee wordt een toekomstig beroep op de algemene middelen voorkomen. Voor de reserve instandhouding openbare ruimte is per saldo een dotatie begroot van € 112.000 in 2025.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de rioolheffing. In 2025 is er een onttrekking aan de voorziening gemeentelijke watertaken begroot van € 880.000. Hierdoor kan het tarief lager worden vastgesteld.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

De voorziening heeft tot doel om de inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten te egaliseren door jaarlijks een bedrag te laten vrijvallen. In 2025 is een vrijval van € 223.000 begroot en een storting van afkooprechten van € 175.000. Per saldo een onttrekking van € 48.000.

Investeringsen

De jaarschijf 2025 van programma 6 heeft een totaalbedrag van € 37,4 miljoen aan investeringen, waarvan € 3,6 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: Leeghwaterpark (waterkundig, verharding en kunstwerken) en de Fietssnelroute Purmerend-Zaanstad-Hoorn. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Van de overige investeringen heeft € 14,3 miljoen betrekking op het Gemeentelijke rioleringsplan (GRP), € 11,9 miljoen betrekking op wegen, € 6,0 miljoen op bruggen en € 1,6 miljoen overige (o.a. openbare verlichting, tractie). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Visie

In de gemeente Purmerend is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving uitgangspunt voor iedereen. We streven naar een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. De gemeente stimuleert zelfstandig, en samen met initiatiefnemers, ontwikkelingen die bijdragen aan deze balans. Tegelijkertijd worden de kernwaarden van de Beemster bewaakt en beschermd.

Gemeentelijke inspanning en de mate van (rechts)zekerheid die we inwoners en bedrijven kunnen bieden, wordt per situatie bepaald. Hierbij proberen we nadrukkelijk de eigen kracht van de gemeenschap aan te boren. Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 blijft ook in de komende jaren een essentieel onderdeel van de inzet. We bouwen verder aan onze positie en bijdrage in de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte gemeente, gebaseerd op toekomstgerichte doelstellingen en ambities, die worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040. We doen dat in de geest van de Omgevingswet. We benaderen onze inwoners en ondernemers met een welwillende en constructieve houding.

De uitdagingen waar we mee te maken hebben, liggen onder andere op het gebied van wonen, werken, klimaat, mobiliteit en energie. Maar ook maatschappelijke vraagstukken zoals eenzaamheid en ongezonde leefgewoontes kunnen vanuit de ruimtelijke invalshoek worden benaderd. We brengen deze met elkaar in verbinding, zoeken daarin de juiste balans en vertalen deze in gebieds- en locatieontwikkelingen.

We onderscheiden 3 grote clusters: het sleutelgebied - de bestaande stad (waaronder de Binnenstad), de Oostflank en de Westflank. Binnen elk van deze clusters vinden verschillende (gebieds) ontwikkelingen plaats. Hier worden nieuwe woningen, werkplekken, wegen en voorzieningen gerealiseerd die bijdragen aan de ambities en doelen die zijn vastgelegd in onder andere de woonvisie, het mobiliteitsplan en de kantorenvisie.

De 3 clusters zijn complementair aan elkaar en hebben elk hun eigen invulling, dynamiek en fasering:

- Westflank: Hier ligt de focus op de uitvoering van de dorpsontwikkelingsvisies.
- Oostflank: Hier richten we ons op verdere planvorming binnen de Visie Oostflank Purmerend.
- Sleutelgebied: Hier worden stedelijke ontwikkelingen uitgevoerd.

Samen dragen deze clusters bij aan een complete gemeente.

Vastgoed

We gebruiken vastgoed om te voorzien in (urgente) maatschappelijke behoeften en opgaven. De maatschappelijke voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn zijn belangrijk voor onze inwoners. Veel van deze voorzieningen zijn ondergebracht in de vastgoedportefeuille van de gemeente. We zorgen ervoor dat het gemeentelijk vastgoed toekomstbestendig, veilig en functioneel blijft.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Purmerend 2040

We willen de positie van Purmerend als aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te verblijven versterken. We zien Purmerend als centrumgemeente en een volwaardig onderdeel en deelnemer van de Metropoolregio Amsterdam.

We geven duidelijkheid over het verhaal van Purmerend en de Beemster en over de geplande ontwikkelingen. We hebben een integraal beeld en visie op fysieke leefomgeving van de gemeente, die richting geeft aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving en vergunningen.

- We blijven het programma Purmerend 2040 gebruiken als paraplu voor de ontwikkeling van onze gemeente. Sinds de start in 2017 hebben we het programma beschouwd als een agenda. We vullen en passen deze agenda aan waar nodig. We maken onze ambities en agenda voor de gemeente richting 2040 bespreekbaar, zichtbaar en vertalen deze naar concrete doelen en maatregelen. Dit doen we in samenspraak met onze inwoners, ondernemers, buurgemeenten en andere partners.
- We vertalen maatschappelijke en economische ambities en doelen naar concrete beleidskaders en toetsen gebieds- en locatieontwikkelingen hieraan. Deze bouwstenen gebruiken we ook als

het gaat om het opstellen van de Omgevingsvisie. Voor de nieuwe Omgevingsvisie houden we het jaar 2050 aan als stip op de horizon.

Omgevingsvisie 2.0 Purmerend

We voeren het plan van aanpak Omgevingsvisie 2.0 Purmerend uit. Dit omvat onder andere het opstellen van een opgavennotitie, een perspectievennotitie, en een voorontwerp van de omgevingsvisie. De bedoeling is dat de nieuwe Omgevingsvisie in 2026 door de raad wordt vastgesteld. In de tussentijd is het belangrijk om meer duidelijkheid te krijgen over de uitvoering en of dat met één of meerdere programma's op basis van de Omgevingswet gebeurt. Wij zullen de mogelijkheden hiervoor verder onderzoeken.

Cluster sleutelgebied - bestaande stad

De focus op binnenstedelijk bouwen stelt ons in staat om:

- Nieuwe woon- en werkmilieus en programma's toe te voegen.
- Duurzame mobiliteit te beïnvloeden.
- Ruimte efficiënter in te delen.
- Voorzieningen te behouden.
- Levendigheid te bevorderen.
- Gebieden een kwaliteitsimpuls te geven.
- Het buitengebied zoveel mogelijk te ontzien.

- Vanuit de gedachte van een compacte en complete gemeente, richten we ons bij lopende locatie- en gebiedsontwikkelingen primair op het intensiveren van het bestaande stedelijke gebied. Waar mogelijk doen we dat door intensief en efficiënt ruimtegebruik en functiemenging. We zijn terughoudend met nieuwe initiatieven die leiden tot verdere verdichting van Purmerend en zetten ook in op woningbouwlocaties aan de randen, zoals de Oostflank. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.
- We gaan voor 1 groot centrumgebied. We transformeren het Waterlandkwartier en het Wagenweggebied naar hoogstedelijke gemengde stadswijken en voegen woningen en werkplekken toe. We versterken de levendigheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van de historische binnenstad als onze huiskamer. We zorgen ervoor dat de gebieden elkaar aanvullen en goed met elkaar verbonden zijn, zowel op het gebied van hun functies en programma's als fysiek. Daarvoor maken we het centrum autoluw, maar wel goed bereikbaar. Geven we meer ruimte aan fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer en geven we een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte en de parken.
- We vinden het belangrijk dat de binnenstad van Purmerend voor iedereen een fijne plek is waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en dat dit in de toekomst ook zo blijft. Om dat te bereiken voeren we het programma Binnenstad uit. Elk jaar informeren we de gemeenteraad over de ontwikkeling en de voortgang van de projecten.
- Samen met de corporatie vernieuwen en versterken we de woonwijk Wheermolen-Oost. Dit doen we door woningen te renoveren, te slopen en nieuw te bouwen. We zorgen voor een passend woon- en voorzieningenprogramma en verbeteren de openbare ruimte en het park.
- We voeren de gebiedsvisie De Koog 2040 uit om een aantrekkelijk, vitaal en veilig gemengd gebied te creëren waar wonen en werken en onderwijs samenkomen. We streven hierbij naar de ontwikkeling van een e-sport tech campus, waar bestaande bedrijven hun activiteiten kunnen voortzetten.

- Er zijn diverse kleinere gebieds- en locatieontwikkelingen in voorbereiding en uitvoering, waaronder het Karekietpark/Leeuwerikplein, Kwadijkerpark, en de binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL). De stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG).

Cluster Westflank - Werelderfgoed de Beemster

We behouden en versterken de karakteristiek van het werelderfgoed met ruimte om agrarisch te ondernemen. We staan doelmatige ontwikkelingen toe, wat zorgt voor nieuwe en meer gevarieerde woningen en woonmilieus, aanvullend op het binnenstedelijke programma en de Oostflank. Door het behouden en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid blijven de dorpen vitaal en gezond en worden toerisme en economische activiteiten versterkt.

- We respecteren, en waar mogelijk, versterken we het Werelderfgoed de Beemster. Dit doen we door doelmatig te ontwikkelen (het juiste gebruik op de juiste plek), goed beheer en zorgvuldig gebruik, vanuit de kernwaarden van het werelderfgoed.
- We voegen woningen en voorzieningen in de dorpen toe en geven een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte. Dat doen we aan de hand van de dorpsontwikkelingsvisies die we verder uitwerken. Voor de ontwikkeling van De Keyser is het samenwerkingsverband v.o.f. De Beemster Compagnie actief.
- We staan open voor initiatieven in het landelijk gebied, die respect hebben voor en bijdragen aan het behoud van het werelderfgoed. De accountmanagers agrarische zaken en (Wereld)erfgoed denken vroegtijdig mee en ondersteunen waar mogelijk.
- Voor de Kom A7 onderzoeken we, rekening houdend met de uitspraak van de Raad van State en in overleg met de provincie, de mogelijkheden voor een hotel in combinatie met een recreatiebos.
- We participeren actief in de gebiedsvisie Neck-Oost die de gemeente Wormerland heeft opgesteld.

Cluster Oostflank -droogmakerij De Purmer

We behouden het Purmerbos en richten ons nadrukkelijk op een gevarieerder aanbod van woningen en woonmilieus, waarmee we een programma realiseren dat een aanvulling vormt op het binnenstedelijke programma en de Westflank. Het behoud en het toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid waarborgen de leefbaarheid en versterken toerisme en economische activiteiten. We experimenteren met nieuwe duurzame woonconcepten en houtbouw wat zorgt voor een onderscheidend karakter, aansluit bij de vraag en het landschap en milieu versterkt.

- We werken aan de ontwikkeling en versterking van droogmakerij De Purmer. Dit doen we door doelmatig ontwikkelen (juiste gebruik op de juiste plek), beheren en gebruiken. We voegen een divers, bijzonder en onderscheidend programma toe, met aandacht voor leefbaarheid, bereikbaarheid en de versterking van landschap en natuur.
- De integrale visie op droogmakerij De Purmer is samen met gemeenten Edam-Volendam en Waterland vastgesteld en onderling afgestemd. Samen met onze buurgemeenten werken we aan de uitvoering daarvan.
- We participeren actief in de plannen van Edam-Volendam en zorgen voor integrale verbinding.
- We gaan verder met de planning en uitvoering van de vastgestelde Visie Oostflank Purmerend. Het Purmerendse deel van de Purmer (Oostflank). Het uitgangspunt is dat deze ontwikkeling bijdraagt het samengaan van diverse beleidsdoelen, zoals wonen, klimaat, duurzame mobiliteit, recreatie en natuurontwikkeling. Binnen de mogelijkheden zetten we de ontwikkeling met nieuwbouw op bedrijvenpark Baansteer-Noord zoveel mogelijk door. Voor het bestaande

bedrijventerrein werken we mee aan initiatieven die gericht zijn op het efficiënt gebruik van de grond.

- Voor het gebied Vurige Staart werken we aan planontwikkeling van het deel tussen de N235 en de Purmerringvaart met woonprogramma in groen/blauwe setting.

Grondbeleid

Het grondbeleid is bedoeld om alle genoemde doelen te helpen uitvoeren. In dat verband is het grondeigendom van essentieel belang, omdat dit bepalend is voor de wijze waarop gronden doelmatig beheerd, gebruikt en ontwikkeld (kunnen) worden. We zijn er continu alert op dat de schaarse ruimte -binnen bestaande eigendomsverhoudingen- ook daadwerkelijk optimaal benut wordt. We werken met een helder afwegingskader dat transparant, uitlegbaar en navolgbaar is. Hiermee bepalen we de strategische inzet en prioritering van projecten en initiatieven, en zorgen we voor inzicht in de voortgang, de financiële stand van zaken en procesafspraken. We verhalen kosten met het oog op evenwichtige bijdrage(n) aan gemeentelijke financiën. Daar waar de gemeente geen eigenaar van de grond is en actief grondbeleid voert, faciliteert zij de ontwikkeling door particulieren. In dit zogenaamde faciliterend grondbeleid zet de gemeente het kostenverhaal in, zodat particuliere grondexploitanten gelijkwaardig bijdragen aan de noodzakelijke gemeentelijke investeringen in openbare infrastructuur en voorzieningen en betaalbare woningen.

- We werken met een nieuwe, geactualiseerde nota Grondbeleid.
- In het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG) rapporteren we, samenhangend met de jaarrekening, over de grondexploitaties, de samenwerkingsverbanden, strategische grondposities en het faciliterend grondbeleid.
- Voor gebieds- en locatieontwikkeling brengen we de gebiedseigen en de gebiedsoverstijgende kosten in beeld en we verhalen die op initiatiefnemer(s). We onderzoeken daarvoor continu de (financiële) haalbaarheid van planontwikkeling(en). Hierbij hanteren we de aanvullingsbesluiten per ontwikkelgebied (gebiedseigen investeringen) en de nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend (GKP, gebiedsoverstijgende investeringen).

Restgroen

Restgroen is onderdeel van de vastgoedportefeuille. De gemeente Purmerend heeft net als andere overheden in Nederland, te maken met oneigenlijk gebruik van haar gronden en water. Er is een zorgvuldige inventarisatie gedaan en het (oneigenlijk) gebruik van gemeentelijke gronden is inzichtelijk gemaakt. Op basis van deze constatering wordt het vervolg bepaald. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld dat als basis dient voor het verdere proces.

Belangrijk om te weten

Omgevingsplan

Met het inwerking treden van de Omgevingswet beschikt de gemeente van rechtswege over het tijdelijk omgevingsplan. De komende jaren wordt het omgevingsplan gebiedsgewijs opgebouwd. Tot 2032 loopt de transitieperiode om het tijdelijke omgevingsplan stapsgewijs naar eigen inzicht om te vormen naar het definitieve omgevingsplan.

In 2025 wordt verder gebouwd aan het omgevingsplan van Purmerend. De procedure voor de eerste omgevingsplanwijziging van Purmerend voor de wijk Wheermolen wordt afgemaakt. Daarnaast worden de 2 volgende omgevingsplanwijzigingen opgesteld, waaronder een planwijziging voor de binnenstad. Tot slot worden er voorbereidingen getroffen voor een omgevingsplanwijziging

om de gebiedsontwikkeling van de Oostflank van Purmerend mogelijk te maken. Indien mogelijk faciliteren we ook andere (particuliere) ontwikkelingen met een omgevingsplanwijziging.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	32.250	27.116	28.240	39.615	59.516	35.708	33.442
BV071 Ruimtelijke ordening	Baten	-21.319	-22.606	-22.606	-35.533	-55.464	-30.969	-28.293
		10.931	4.510	5.634	4.083	4.052	4.739	5.149

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 11.375.000 hogere lasten en € 12.927.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Moties Beemster Stolpenbeleid en Vrijkomende Agrarische Bebouwing		
De motie Stolpenbeleid verzoekt om beleid tot behoud, maar ook tot richtlijnen voor verduurzaming en ontwikkeling van stolpen te komen. Hiervoor is een samenwerking met de provincie gestart. Afgelopen winter hebben Gedeputeerde Staten de stolpenwaarderingskaart als inspiratiekader vastgesteld. Hierop volgend willen zij samen met gemeenten criteria voor stolpenontwikkeling vaststellen, ter behoud van het gehele stolpenbestand. De provinciale opdracht en gemeentelijke opdracht raken elkaar, waardoor de samenwerking is opgezocht. Met een projectteam worden nu de eerste stappen om tot het beleid te komen gemaakt. De motie Vrijkomende Agrarische Bebouwing verzoekt om beleid op te stellen voor locaties met vrijkomende agrarische bebouwing, maar er dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden naar hoe groot dit probleem in de Beemster werkelijk is. Daar zijn namelijk geen recente cijfers van. Eerst moet de omvang van de probleemstelling bekend zijn, voor je daar oplossingen voor kunt vinden en beleid gaat opstellen. In 2025 is er geen extra budget beschikbaar voor deze moties.	-137	
Ontwerp en onderzoeken Leeghwaterpark		
Op 30 juni 2021 heeft de gemeenteraad het 'Parkenplan Purmerend 2021-2040' als richtinggevend kader vastgesteld. Dit Parkenplan biedt kaders en uitgangspunten hoe we met ieder park om willen gaan om tot een opwaardering van elk park te komen. Bij de Voorjaarsnota 2023 is voor het ontwerp en onderzoeken Leeghwaterpark in 2024 incidenteel € 150.000 beschikbaar gesteld. In 2025 is hiervoor geen extra budget beschikbaar.	-150	
P3		
Lagere lasten door een incidenteel budget in 2024 voor de verbouwing van P3 van € 488.000,-.	-488	
Restgroen		
Vanaf 2025 worden er hogere inkomsten verwacht uit restgroen verkopen. Bij de Voorjaarsnota 2024 is ingestemd met het beleid om een gedeelte van het gemeentelijk restgroen te verkopen. Om dit jaarlijks te kunnen realiseren wordt de formatie uitgebreid, wat voor hogere kosten zorgt.	109	-125

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Visie De Koog		
In 2023 (rbs 1579178) heeft de raad een voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld voor de uitwerking van de ontwikkelstrategie op De Koog. Dit voorbereidingsbudget was beschikbaar in de jaren 2023 en 2024. Het budget wordt volledig benut en komt niet terug in de begroting 2025. Dit heeft lagere lasten tot gevolg.	-600	
Kapitaallasten		
In 2020 heeft de toenmalige gemeenteraad van de gemeente Beemster een krediet beschikbaar gesteld voor de dorpsontwikkelingsvisies van de Zuidoostbeemster en Middenbeemster. In 2024 zijn de werkzaamheden, en daarmee het krediet, afgerond. Dit heeft vanaf 2025 hogere kapitaallasten tot gevolg.	184	
Ontwikkelingsplan Noord- en Westbeemster		
In 2023 en 2024 was budget aanwezig voor de dorpsontwikkelingsvisie voor Noordbeemster en Westbeemster. Dit betrof een incidenteel budget welke na 2024 volledig is benut. Dit budget komt in de begroting 2025 niet meer terug en zorgt daarmee voor lagere lasten.	-125	
Grondexploitaties		
De baten en lasten van grondexploitaties zijn aangepast aan het vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2024, welke is vastgesteld door de Raad op 27 juni 2024 (raadsbesluit: 1598079). In 2025 leidt dit tot een verhoging van de baten en lasten.	12.710	-12.706
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-128	-96
Totaal	11.375	-12.927

Reserves

Reserve gronden

In 2025 wordt per saldo een bedrag van € 433.000 onttrokken aan de reserve gronden. De onttrekking heeft betrekking op het ecologisch onderzoek flora en fauna (€ 380.000) en diverse gebiedsontwikkelingen (€ 53.000).

Reserve omgevingsplan

Bij de Jaarrekening 2023 heeft de raad besloten om de bestemmingsreserve omgevingsplan in te stellen. Dit zorgt ervoor dat de incidentele Rijksbijdragen voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbaar blijven om de doelen van de wet te bereiken. In de decembercirculaire 2023 is er circa € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor Purmerend voor de jaren 2023-2025. Dit bedrag wordt tot 2029 ingezet om de externe advies- en onderzoekskosten te bekostigen om tot een definitief omgevingsplan te komen. Voor jaarschijf 2025 staat er vanuit de Rijksbijdrage een storting in de reserve begroot van € 349.000. Een bedrag van € 200.000 wordt in 2025 onttrokken voor externe advies- en onderzoekskosten.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen

De meerjarenraming groot onderhoud is geactualiseerd. In 2025 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van € 2.623.000.

Voorziening bijdragen nota Prof

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening kostenverhaal infrastructuur Wagenweggebied

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening kostenverhaal parkeren Centrum/ Sociale woningbouw/ Groen en mobiliteit

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan deze voorzieningen van de nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend begroot.

Investerings

De jaarschijf 2025 van programma 7 heeft een totaalbedrag van € 18,7 miljoen aan investeringen, waarvan € 4,8 miljoen betrekking heeft op de voorgenomen investering Transitie Kalversteeg 1. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Van de overige investeringen heeft € 6,3 miljoen betrekking op de Oostflank/Pumer Zuid Zuid, € 4,5 miljoen op maatschappelijke ruimtes en kinderopvang bij scholen (IHP), € 2,1 miljoen betrekking op verduurzaming gebouwen, € 1,0 miljoen op de verbouwing van P3. Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 8

Veiligheid

Visie

We zien graag dat inwoners van de gemeente Purmerend zich veilig en prettig voelen. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente heeft de regiefunctie en stimuleert de goede uitvoering van taken door politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met veiligheidsaspecten. Dat gaat verder dan algemene maatregelen om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat ook over op elkaar passen, snelle reactie bij meldingen en een vertrouwd gezicht in de wijk, buurt of het dorp zoals de wijkmanagers.

Doelen en activiteiten

Op 30 maart 2023 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan Purmerend (IVP) 2023-2026 vastgesteld. Hiermee heeft de gemeenteraad de koers bepaald voor het veiligheidsbeleid voor een periode van 4 jaar.

Daarin zijn 5 thema's geprioriteerd:

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Digitale veiligheid
3. Zorg en veiligheid

4. Jeugd en veiligheid

5. Leefbaarheid

De burgemeester en het college brengen 1 keer per jaar verslag uit over de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Er wordt een terugblik van het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar gegeven. Op deze wijze wordt zichtbaar wat de voortgang is op de geprioriteerde onderwerpen uit het IVP en welke veiligheidsvraagstukken in dat jaar de aandacht vragen. Dit document heet het Jaaruitvoeringsprogramma (JUP).

Werkwijze en capaciteit

De werkwijze van de gemeente is vooral nog reactief in plaats van proactief en preventief. Om deze reden is bij de Voorjaarsnota 2024 extra capaciteit toegevoegd aan het veiligheidsdomein. Met name op het gebied van jeugd en veiligheid kan daarmee een stap gezet worden in de goede richting. De huidige capaciteit zal nog niet toereikend genoeg zijn om op alle beleidsthema's een duurzame (strategische) aanpak te ontwikkelen. De verwachting is dat de aankomende jaren de groeiende veiligheidsvraagstukken in de gemeente een groei en doorontwikkeling van het team Veiligheid vragen.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Ondermijnende criminaliteit

- We werken aan het verbeteren van onze gemeentelijke informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit om beter zicht te krijgen op de lokale problematiek, zodat we niet incident- maar probleemgericht kunnen werken. Het in 2024 ingevoerde registratiesysteem gaat hierbij helpen. Indien nodig, werken we aan het verrichten van analyses. Denk hierbij aan fenomeenanalyses, met bijvoorbeeld hulp vanuit het RIEC.
- We werken aan het vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van zowel de ambtelijke organisatie, bestuurlijke organisatie als van inwoners en ondernemers. Dit helpt om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, te herkennen en het stimuleren van melden. Denk hierbij aan het blijven promoten van het Meldpunt Meld Misdaad Anoniem, waar inwoners en ondernemers vermoedens anoniem kunnen melden. Ook werken we aan het bevorderen van de gemeentelijke weerbaarheid door de aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan op te volgen en het helpen opstellen van een regionale weerbaarheidsnorm voor alle gemeenten in Noord-Holland.
- Purmerend wilt een aantrekkelijke gemeente blijven en inzetten op preventie en het opwerpen van barrières ter beëindiging of voorkoming van criminele activiteiten. Bijvoorbeeld door het verbeteren van het Bibob stelsel binnen de gemeente. Dit is een belangrijk instrument in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. We hebben tijdelijke middelen ontvangen om de uitvoering van dit instrument een boost te geven en de wens is om deze aanpak uiteindelijk te borgen. In 2025 ronden we de pilot af. Verder maken we Purmerend onaantrekkelijk voor criminelen door het inzetten van bestuurlijke bevoegdheden, zoals toepassing van de Wet Damocles en het opleggen van een last onder dwangsom.
- We hanteren een repressieve en integrale aanpak om ondermijnende criminaliteit stevig aan te pakken en de effecten van ondermijning in de samenleving tegen te gaan. Denk hierbij aan integrale controles, waar bij het aantreffen van criminele activiteiten panden worden gesloten. Verder brengen we complexe multidisciplinaire casuïstiek in bij het RIEC en voeren we onder andere prostitutiecontroles uit.

Digitale veiligheid

- We richten ons op het in staat stellen van de gemeente en ketenpartners om cyberaanvallen en informatielekken te voorkomen, en om voorbereid te zijn op scenario's waarin het misgaat. Als cyberincidenten en -crises plaatsvinden en effect hebben op de inwoners, bedrijven en de openbare orde en veiligheid, treedt de reguliere aanpak van crisis- en rampenbestrijding in werking. Werkprocessen en protocollen voor dit soort gevallen worden doorlopend verbeterd om goed voorbereid te zijn.
- We willen voorkomen dat inwoners, bedrijven en instellingen slachtoffer worden van gedigitaliseerde criminaliteit en hen adequaat helpen indien dit toch gebeurt. Dit doen we met bewustwordingscampagnes, voorlichtingen en andere acties. Ook versterken we de regionale samenwerking op het gebied van digitale veiligheid pakken we preventieve projecten op met andere gemeenten en ketenpartners.
- Het voorkomen van maatschappelijke onrust en openbare orde verstoring door uitlatingen in het online domein, en het adequaat en repressief handelen wanneer dit zich voordoet. Hoewel er nog veel te ontdekken valt op dit gebied, maken we gebruik van regionale en landelijke samenwerkingsverbanden om hiermee aan de slag te gaan.
- De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de stad en dorpen. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de stad en dorpen en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De cloud is ondertussen niet meer weg te denken en verschillende applicaties zijn alleen nog maar cloudgebaseerd. Deze overgang brengt naast kansen ook risico's met zich mee als het gaat over data-eigenaarschap, koppelingen, back-up eisen en beschikbaarheidsnormen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het 'hybride werken'.

Zorg en veiligheid

Er is een groeiende groep inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen op het gebied van zorg en veiligheid. De opgave op dit gebied omvat een breed scala aan problematiek. Het betreft altijd personen of groepen die vanuit hun multi-problematiek zorgen voor verminderde leefbaarheid, overlast of onveiligheid, zowel op kleine schaal (binnen het gezin, netwerk of huishouden) als op grote schaal (in de openbare publieke ruimte).

- We richten ons op tijdige en passende zorg bieden aan kwetsbare inwoners, zodat deze weer grip krijgen op hun leven en het risico op terugval of afglijden wordt verkleind. Zo ontstaan er minder veiligheidsproblemen en kan de veiligheid (structureel) worden hersteld. Dit doen we met onze lokale casusaanpak. Hieronder valt ook de aanpak van complexe casuïstiek en geweldsincidenten, zoals explosies bij woningen en steek- en schietincidenten die de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid verstoren. We maken hierbij gebruik van de inzet van bestuurlijke bevoegdheden, zoals het tijdelijk sluiten van een woning, het opleggen van een verblijfsontzegging of een tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld.
- Om de lokale casusaanpak te verbeteren, richten we ons op het versterken van de lokale integrale en domeinoverstijgende samenwerking. Dit doen we met een kernteam waarin collega's uit verschillende disciplines snel met elkaar kunnen schakelen.
- We zetten ook in op regionale samenwerking door kennis te delen en te verzamelen waarmee we een merkbaar verschil voor kwetsbare inwoners kunnen maken. Daarnaast streven we naar een afgestemde aanpak voor professionals uit de regio Zaanstreek-Waterland, gericht op het

verbeteren van zorg en veiligheid. Op die manier is het zowel voor professionals als inwoners uit onze regio duidelijk welke hulp er wordt ingezet.

Jeugd en veiligheid

De aanpak op jeugd en veiligheid noemen we in Purmerend de Brede aanpak jeugd en veiligheid.

We werken aan de volgende punten:

- Lokale en regionale samenwerking verbeteren om jeugdoverlast en criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Denk hierbij aan intensievere samenwerking met scholen en ketenpartners, zoals politie, GGD en jongerenwerk. Maar ook met interne teams zoals jeugd en leerplicht. Deze samenwerking heeft als doel om bij signalen van afglijdende jeugd beter samen te werken en vlotter te schakelen waardoor jongeren op tijd begeleiding krijgen. Er is een conventant Veilige School. In het conventant Veilige School staan samenwerkingsafspraken tussen de Waterlandse scholen, de gemeente/regio en de politie over het creëren van een veilig klimaat om en in school. Het conventant heeft een preventieve functie. De inzet van Halt interventies wordt ook gebruikt.
- Met voorlichtingslessen vergroten we de van bewustwording en weerbaarheid onder jongeren, ouders en professionals om het afglijden van jeugd te voorkomen, te herkennen en signalen te melden.
- We willen zorgwekkende signalen eerder opvangen door vroegsignalering in het Signalenoverleg en door een stevige aanpak in de groepsaanpakken en Top X. Hierdoor kunnen we sneller en beter op- en afschalen en maatwerk interventies inzetten. We gebruiken zowel preventieve als repressieve interventies om jonge aanwas te voorkomen, doorgroeiers aan te pakken en te voorkomen dat ze verder afglijden. Tot slot richten we ons repressief op ondermijnende beroepsdelinquenten.

Leefbaarheid

De leefbaarheid van een buurt of wijk betreft hoe goed de omgeving aansluit bij de behoeften en wensen van de bewoners. Dit omvat de fysieke omgeving, woningvoorraad, voorzieningen, sociale samenhang, evenals overlast en (on)veiligheid. Leefbaarheidsthema's zijn dus niet per definitie veiligheidsthema's.

- Voortzetting van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners, zoals Spurd, Clup, wijkmanagers en team Veiligheid.
- Toezicht houden op afgegeven vergunningen bouwen, APV en bijzondere wetten en controle op bestaande gebouwen en bedrijven.
- Er wordt gewerkt met wijkmanagers die de leefbaarheid in Purmerend monitoren en korte lijnen hebben met inwoners. Ze organiseren regelmatig overleggen met diverse partners, zoals de woningcorporatie, waakvlamfunctionaris van de gemeente, wijkagent, wijkmanager, wijkhandhaving en medewerkers groen en spel. Tijdens deze overleggen bespreken ze diverse zaken in de wijk, zoals rommel, woonoverlast en onveilige verkeerssituaties, en zorgen ze voor een integrale afstemming van de aanpak.

Aanvullend

- Voor 2025 wordt voor crisis- en rampenbestrijding een hogere gemeentelijke bijdrage gevraagd ten opzichte van 2024. Dit komt met name door de benodigde investeringen in een toekomstbestendige brandweerzorg en samenwonen met de GGD. De begroting VrZW 2025 is op 30 mei 2024 vastgesteld door de gemeenteraad.

- Het gemeentelijke beleid voor cameratoezicht is bijna klaar en is in de afrondende fase. Vervolgens stellen we ook regels vast voor camera's die geplaatst worden op grond van artikel 151C gemeentewet. In dit artikel is bepaald dat het doel bij het toepassen van gemeentelijk cameratoezicht het handhaven van de openbare orde is. Daarnaast wordt samen met 4 gemeenten gezocht naar een andere locatie om de bovengenoemde camera's uit te kijken. Dit komt omdat de politie het huidige pand per januari 2025 afstoot.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVo81 Veiligheid	Lasten	10.730	11.977	11.989	13.101	13.340	13.392	13.427
BVo81 Veiligheid	Baten	-47	-1	-1	-20	-19	-19	-19
		10.684	11.976	11.988	13.081	13.321	13.373	13.408

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 1.112.000 hogere lasten en € 19.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BVo81 Veiligheid	Lasten	Baten
Bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland		
Een stijging van de lasten door hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. Deze verhoging is aan de raad voorgelegd in mei 2024 (besluit: 1596704).	965	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de toerekening naar de de programma's is integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	124	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	22	-19
Totaal	1.112	-19

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen in 2025.

Programma 9

Economie

Visie

Purmerend staat voor grote transitieopgaven waar we de aankomende periode flink in moeten investeren. Alle sectoren hebben op een of andere manier te maken met deze opgaven. Het gaat dan onder meer om digitalisering, circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptie. We hebben als gemeente met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector, IT-cluster, retail en horeca, de uitgangspositie in de economische visie vastgelegd en samen bepaald dat we deze transities actief willen (blijven) uitvoeren. We willen daarin zo veel mogelijk voorop lopen. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt om regionale samenwerking, creativiteit, samenwerking tussen publieke en private partijen en bovenal een 'ondernemende' overheid die signaleert, faciliteert en stimuleert. Per onderdeel bepalen we welke rol we kunnen en willen spelen.

De wereldeconomie blijft een wezenlijke impact hebben op de landelijke economie, en daarmee ook op de regionale en stedelijke economie. De schaarste aan grondstoffen en de hogere grondstof- en brandstofprijzen werken door. De inflatie neemt weliswaar af, maar blijft aan de hoge kant. Ook

de rente op de geld- en kapitaalmarkten blijft oplopen. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met onze ondernemers blijven optrekken en hen steunen in het aanpakken van de problemen die we hiervoor hebben omschreven. Daarnaast helpen we hen bij de uitvoering van de Europese en nationale wet- en regelgeving, met name op het gebied van stikstof, natuur en klimaat.

Het investeren in de lokale en regionale economie is juist nu van groot belang. Hiermee behouden, en waar mogelijk vergroten, we de werkgelegenheid voor onze eigen inwoners en creëren we ook draagvlak voor de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in Purmerend. Bovendien zullen publieke investeringen als een multiplier werken voor investeringen vanuit het bedrijfsleven, wat een stimulans geeft aan de gewenste economische ontwikkelingen.

Bijna iedere sector heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft speerpunt van ons beleid. We streven ernaar om jong talent hier op te leiden en kennis lokaal te behouden en in te zetten. Dit is en blijft nodig voor een gezonde en toekomstbestendige lokale arbeidsmarkt.

Doelen en activiteiten

Onze economische visie is de stip op de horizon. We streven ernaar om alle doelstellingen uit deze visie in 2040 te hebben behaald. Dit doen we in stappen, zoals aangegeven in de uitvoeringsagenda 2023-2024. Deze agenda is samengesteld met 4 pijlers:

1. Innovatieve voedselkamer & werelderfgoed de Beemster.
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling.
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad).
4. Circulaire economie en bedrijventerreinen.

Eind 2024 stellen we een uitvoeringsagenda voor de jaren 2025 en 2026 op.

De visie op recreatie en toerisme wordt eind 2024 vastgesteld. Deze visie omvat 4 sleutelthema's: overnachten, agrotourisme, water en cultuur. Daarnaast zijn 8 sleutellocaties bepaald:

1. Purmerbos
2. Kom A7
3. Binnenstad Purmerend
4. Middenbeemster (ontwikkeling bezoekerscentrum)
5. Vurige Staart
6. De Koog
7. Westbeemster (grens tussen gemeenten Purmerend en Alkmaar)
8. Fiets- en wandeloversteek tussen Purmerend en de Beemster (over het Noord-Hollands Kanaal)

Deze thema's en locaties worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. In de komende tijd wordt dit uitvoeringsprogramma geconcretiseerd en uitgevoerd.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed de Beemster

De agrarische sector staat de komende jaren voor forse uitdagingen, zoals verduurzaming, biodiversiteit en het verminderen van stikstofdepositie. Daarnaast moeten ondernemers alle zeilen bijzetten om hun bedrijven draaiende te houden. Het is daarom van belang dat we hen zo veel mogelijk ondersteunen bij het aanpakken van deze uitdagingen. Daarom willen we vooral inzetten op:

- Het verbeteren van het toekomstperspectief voor agrarische ondernemers in de Beemster.
- Het versterken van het Beemster merk en Droogmakerij de Beemster.
- Het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente in samenwerking met de regio.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Deelname aan het landelijke project kringlooplandbouw.
- Het inzetten van een duurzaamheidscoach voor agrarische ondernemers.
- Het opstellen van een toekomstvisie voor agrarische ondernemers.
- Promotie van streekproducten, onder andere door een bijdrage aan Laag Hollands Makersmarkt, het vermarkten van het kookboek met Beemsterproducten en het (door)ontwikkelen van streekproductenroutes.
- Deelname aan het project 1001 hectare van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en Stichting Urgenda.
- Het stimuleren van de korte voedselketen, onder andere door deelname aan de netwerkorganisatie Voedsel Verbind(t) en het MRA-project Groene Stelling.
- Het verder oppakken van acties die voortkomen uit het rapport 'Wat betekent het om werelderfgoed te zijn', onder meer door het opstellen van een werkplan.
- Het versterken en verbeteren van de promotie en marketing van Purmerend als deel van de regio Waterland. Dit doen we onder meer door: de toeristische organisatiestructuur in de regio te versterken, het identiteitsboek te gebruiken als onderlegger voor de samenwerking met regionale en landelijke organisaties, zoals Amsterdam Marketing, NBTC, ANWB en NS en het uitbreiden van de digitale mogelijkheden.
- Het verkrijgen en behouden van voldoende data over en inzicht in de bezoekers door deelname aan landelijke of provinciale scans of onderzoeken.

Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling

Binnen deze pijler staat het verminderen van de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt voorop, net als het behoud en het stimuleren van jong talent in de gemeente en de regio. Digitalisering is de leidraad voor de activiteiten die we in dit verband uitvoeren. Gelet op onze ambities voor de campusontwikkeling op De Koog, is het belangrijk ons te richten op op esports, gaming en (creative) tech. We ontwikkelen Purmerend door samen met alle betrokken partijen de digitale transitie te realiseren. Ook blijven overige sectoren ondersteunen bij de instroom van voldoende en goed opgeleid personeel, en werken we mee aan de oprichting van een regionaal werkcentrum in de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland, als uitwerking van landelijke maatregelen.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Ondernemers ondersteunen en begeleiden bij het starten van een bedrijf via het startersloket.

- Deelname aan de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.
- Ontwikkeling van de E|SPORTS TECH CAMPUS.
- Acties uitvoeren uit het onderzoek naar PurmerValley, zoals de doorontwikkeling van cross-overs tussen IT en overige sectoren, het realiseren van doorlopende leerlijnen, het integreren van IT in overige opleidingen en het faciliteren van bedrijven bij digitalisering.
- Acties uitvoeren uit sectortafels; tafels waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid per sector zijn vertegenwoordigd.
- Het organiseren van het evenement Waterland Werkt, waar scholieren, studenten, leerlingen en hun ouders kennis kunnen maken met opleidingen en beroepen.
- Innovatie in het bedrijfsleven stimuleren met hulp van de Amsterdam Economic Board en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.

De E|SPORTS TECH CAMPUS helpt ons met innovatieve oplossingen voor maatschappelijke en economische vraagstukken, maar ook bij het aantrekken van nieuwe talenten, ondernemingen en studenten. Het wordt een broedplaats met een duurzaam ecosysteem waar innovatie, kennis, bedrijvigheid, creativiteit en talentontwikkeling hand in hand gaan en continu worden gestimuleerd. De campus zal de aantrekkelijkheid van wonen, werken en leven in Purmerend versterken. We werken de komende periode aan het versterken van een innovatie-ecosysteem door:

- Samen met de stakeholders het actieplan governance en organisatiestructuur voor de campus uit te werken.
- Een campusorganisatie op te starten.
- Placemaking en daarmee het zichtbaar maken van de campus in het gebied.
- Het uitvoeren van de ontwikkelstrategie.
- De innovatieagenda uit te werken en uit te voeren en field en living labs te bevorderen.
- Het bevorderen van de samenwerking en het aanjagen van programma's op het gebied van sport, onderwijs en bedrijvigheid.

Centrumontwikkeling, voorzieningen in de stad

Purmerend groeit de komende jaren verder door. Dat heeft consequenties voor de huidige en toekomstige voorzieningen in de (binnen)stad. Het gaat daarbij om commerciële en niet-commerciële voorzieningen. We moeten aandacht blijven houden voor voldoende aanbod in Purmerend, zodat inwoners en bezoekers niet alleen een beroep kunnen doen op de noodzakelijke voorzieningen maar ook op een aantrekkelijke manier in onze gemeente kunnen winkelen, verblijven en recreëren. Pijler 3 van de economische visie omschrijft in dit kader 4 doelstellingen:

1. Het behoud en versterken van bestaande voorzieningen en het realiseren van nieuwe voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners en bezoekers van Purmerend.
2. Het versterken van de samenwerking met en tussen ondernemers, pandeigenaren in de binnenstad en de overige winkelgebieden, onder andere door het ontwikkelen en faciliteren van nieuwe bedrijveninvesteringszones;
3. Het verbeteren van de communicatie met en tussen ondernemers, en tussen ondernemers en overige betrokkenen waaronder de gemeente.
4. Het toekomstbestendig maken van de binnenstad Purmerend.

Een beleidskader voor de dagelijkse voorzieningenstructuur wordt, samen met een beleidskader voor maatschappelijke voorzieningen, de woon(zorg)visie en het integraal huisvestingsplan

onderwijshuisvesting, gebruikt als basis voor de realisatie van dergelijke voorzieningen in toekomstige woningbouwplannen.

De voor 2025-2027 beschikbaar gestelde middelen voor het uitvoeringsprogramma binnenstad worden onder meer worden aangewend voor:

- 'Het verhaal van de Binnenstad'.
- Onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en het plan van het Singelpark.
- Het stimuleren van sport en spelen, inrichting sfeergebieden waaronder aankleding van de openbare ruimte en vergroening en herintroductie van de stadspoorten.
- Herontwikkeling van de Schapenmarkt.
- De ontwikkeling van wijkwinkelcentra als hart van de wijk.

Circulaire economie en bedrijventerreinen

Het bedrijfsleven in de gemeente moet in de komende jaren verder verduurzamen. Dat is goed voor de bedrijven zelf, maar ook voor Purmerend als geheel (vermindering van CO₂ emissie). Daarnaast kunnen bedrijven bijdragen aan het bevorderen van innovatie waardoor de verduurzaming sneller en makkelijker kan plaatsvinden. In het kader van pijler 4 van de economische visie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het verduurzamen van bedrijven op bedrijventerreinen, in winkelgebieden en in het agrarisch gebied (zie ook pijlers 1 en 3).
- Het verbeteren van de stroomvoorziening om de hiervoor genoemde doelstelling haalbaar en realiseerbaar te maken.
- Het initiëren en faciliteren van alternatieve vormen van duurzame(re) en collectieve energievoorziening op bedrijventerreinen, onder meer door onderlinge samenwerking op deze terreinen.
- Het stimuleren van de circulaire economie, zowel lokaal als regionaal.
- Het ontwikkelen en toepassen van specifieke klimaatadaptieve en energiebesparende maatregelen voor bedrijfspanden.
- De samenwerking van bedrijven op bedrijventerreinen te bevorderen, onder meer door stimulering van parkmanagement en de mogelijke oprichting van BIZ.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie en het realiseren van de leerlijnen op het gebied van houtbouw in overleg met de bouwers en opleidingen in onze regio.

Hiervoor pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten ze voort:

- Het inschakelen van een duurzaamheidscoach.
- Het organiseren van kennis- en werksessies over duurzaamheid of circulaire economie.
- Onderzoek uitvoeren naar de transportbeperkingen voor stroom.
- Onderzoek uitvoeren naar alternatieve vormen van stroomleverantie, onder meer biovergisting in de Beemster (zie ook pijler 1).
- Circulaire inkoop en aanbestedingen (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het toepassen van een grondstoffenscan op bedrijventerreinen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van circulaire economie die door de MRA zijn ontwikkeld.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie.
- Het realiseren van een doorlopende leerlijn op het gebied van houtbouw.
- Parkmanagement toepassen in de Baansteede-Noord.

- Het eventueel beschikbaar stellen van gronden op Baansteer-Noord voor collectieve(re) vormen van energievoorziening, onder meer geothermie.
- Onderzoek naar het ontwikkelen van een mogelijke BIZ op bestaande bedrijventerreinen.

Belangrijk om te weten

Het uitvoeren van de acties uit uitvoeringsagenda van de economische visie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook het bedrijfsleven, onderwijs en de regio moeten hieraan aan meewerken. Het betrekken van deze partijen, evenals de provincie, het Rijk en de Europese Unie, vraagt inzet op alle niveaus. Deze inzet kent vele gradaties: van overleg voeren tot subsidies aanvragen en deelnemen aan specifieke consortia. We onderzoeken hoe we het accountmanagement vanuit Economie kunnen versterken.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BVog1 Economie	Lasten	2.633	2.407	3.969	3.306	2.683	2.127	2.163
BVog1 Economie	Baten	-898	-864	-881	-898	-904	-909	-914
		1.734	1.543	3.087	2.408	1.780	1.218	1.248

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 663.000 lagere lasten en € 17.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BVog1 Economie	Lasten	Baten
Uitvoeringsagenda economische visie		
Voor de Uitvoeringsagenda economische visie 2023-2024 heeft het college, middels raadsbrief 1572601, in de Programmabegroting 2023 incidenteel geld aangevraagd voor jaarschijf 2023. In de Programmabegroting 2024 is er door de raad voor 2024-2025 budget beschikbaar gesteld voor deze uitvoeringsagenda. In 2025 is er minder budget beschikbaar dan in 2024 voor het programma, dit zijn lagere lasten.	-316	
Programma Binnenstad		
In december 2022 heeft de gemeenteraad de visie Programma Binnenstad en het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1576060). Om een vervolg te geven aan het programma ná 2023 heeft de raad in de Programmabegroting 2024 budget beschikbaar gesteld voor: 1) Het programma, programmateam en de communicatie. 2) 'Het verhaal van de Binnenstad'. 3) Onderzoek naar de opwaardering van de stadsboulevards en naar het plan voor het Singelpark. 4) Uitvoeringsmiddelen voor stimulering van sport en spelen, inrichting sfeergebieden en herintroductie stadspoorten. In 2025 is er minder budget beschikbaar dan in 2024 voor het programma. Dit zijn lagere lasten.	-515	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	168	-17
Totaal	-663	-17

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

In 2025 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die hard groeit richting 100.000 inwoners.

Daarnaast komt er nieuwe wetgeving en worden er taken gedecentraliseerd. Wij blijven uitgaan van de behoefte van de inwoners van de stad en dorpen. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat de persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit meerwaarde geeft voor buiten. Dat betekent van het concern dat we op deze manier ook ons werk uitvoeren. De kosten van de raad, griffie, college, regionale samenwerking en zaken als bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief staan hier geraamd.

Doelen en activiteiten

Organisatie

De samenleving ontwikkelt zich snel. We hebben te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Het Rijk heeft steeds meer taken en verantwoordelijkheden overgeheveld naar gemeenten. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk op te pakken.

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie en regionale samenwerkingsverbanden. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen.

Financieel

Om inwoners betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk. Om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen

pakken, is financiële armslag noodzakelijk. Dat vraagt een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. De effecten van kabinetsplannen zijn daarbij een lastig in te schatten factor, maar betekenen meestal een bezuiniging. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Holland. Het kabinet is net aangetreden en in de meicirculaire hebben we al gemeld dat deze beleidsarm is en weinig verrassingen kent, behalve het schrappen van de opschalingskorting. Het vervoegd invoeren van de nieuwe financieringssysteem van 2027 naar 2024 leidt tot lagere accessen. Verdere uiteenzetting bij de algemene dekkingsmiddelen.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Samenwerking

Purmerend is een betrouwbare partner in de regio, die staat voor haar inwoners en ondernemers en de belangen van Purmerend. Een veilige regio die goed met elkaar samenwerkt:

- Blijven samenwerken met de andere regiogemeenten op onder andere maatschappelijk en economisch gebied, met oog voor de groeiende rol als centrumgemeente en als prominente deelnemer aan de MRA.
- Vormgeven aan de betekenis van de groei van de stad en dorpen voor het gemeentebestuur.
- Blijven inzetten op een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio. Dat vraagt om ambtelijke inzet bij de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW).

Solide en gezond financieel beleid

We willen zoveel mogelijk aansluiten bij het VNG advies van 11 juni 2024. Het advies aan gemeenten is om bewust tekorten te laten zien vanaf 2026. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, wordt een helder signaal afgegeven aan het nieuwe kabinet en de Tweede Kamer dat de gemeentelijke financiën momenteel onvoldoende zijn voor het uitvoeren van het huidige takenpakket. Er dienen voldoende middelen beschikbaar te zijn om alle opgaven en ambities waar te kunnen maken en de noodzakelijke uitgaven te kunnen doen. Daar waar het moet, stellen we bij.

- Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau.
- We verhogen de OZB nu uitsluitend met inflatiecorrectie en zullen dit bespreken bij de uitwerking van de toekomstscenarios.
- Het versterken van het eigen vermogen om de toenemende schulden te kunnen dragen.

Oekraïne en (nood)opvang

De oorlog in Oekraïne duurt voort. Nog steeds moeten Oekraïense ontheemden vluchten voor het aanhoudende geweld en zoeken opvang, onder andere in Nederland. Ook is er nog altijd een tekort aan het aantal bedden om hen op te vangen. Binnenkort wordt de tijdelijke richtlijn die Oekraïners recht geeft op bescherming en opvang door de Europese Unie verlengd. We hebben in de regio te maken met meer opvang en tijdelijke huisvesting van bepaalde doelgroepen. In de regio Zaanstreek-Waterland werken we daarop samen. Zaanstad organiseert de asielopvang, Purmerend het restant van de opdracht opvang van ontheemden uit Oekraïne en de 5 andere gemeenten de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers).

- Conform de motie van 30 november 2023 zoekt de gemeente Purmerend naar kleinschalige opvanglocaties voor ontheemden uit Oekraïne, verspreid over de gemeente.

- We werken samen met diverse maatschappelijke partners om de ontheemden in onze gemeente een nette en humane opvang te bieden, passend bij de richtlijn die daarvoor door het Rijk is gegeven.
- We vragen voor zowel de transitie van locaties tot tijdelijke opvang als het beheer van de locaties geld aan bij het Rijk. Conform de wettelijke richtlijnen verwachten we voor het einde van 2024 een eigen bijdrage te innen voor gas, water en licht en catering.
- We verbeteren bestaande locaties om de leefbaarheid te vergroten en de bezetting te optimaliseren.
- Aanbestedingen voor (onderdelen van het) beheer en de transitie van locaties worden in 2025 afgerond.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV101 Bestuur & concern	Lasten	5.303	5.379	5.410	6.009	6.299	6.352	6.460
BV101 Bestuur & concern	Baten	-443	-43	-43	-44	-45	-45	-49
		4.860	5.336	5.366	5.965	6.254	6.307	6.411

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 599.000 hogere lasten en € 1.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Bijdrage VNG, GGU en A&O fonds		
De stijging van de contributie aan de VNG en GGU en de bijdrage aan het A&O fonds hebben hogere lasten tot gevolg.	173	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de toerekening naar de programma's is integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	340	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	86	-1
Totaal	599	-1

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

In 2025 staat een onttrekking van € 240.000 begroot aan de voorziening.

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

In 2025 staat een dotatie van per saldo € 118.000 aan de voorziening begroot.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Financiële overzichten

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen, zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

In dit onderdeel wordt het volgende onderscheid gehanteerd:

- Lokale belastingen
- Stelposten en onvoorziene uitgaven
- De uitkering uit het gemeentefonds
- Renteopbrengsten
- De baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen
- Stelpost voor incidentele baten en lasten

Ontwikkeling gemeentefonds

Hoofdlijnenakkoord

Zonder balans tussen taken en middelen kunnen gemeenten hun werk niet doen. Om goede zorg te kunnen blijven geven en te investeren in voorzieningen voor inwoners en de leefomgeving hebben gemeenten voldoende middelen nodig. Met het hoofdlijnenakkoord zien we dat het nieuwe kabinet Schoof de miljardenkorting op gemeenten vanaf 2026 in stand houdt. Helder is dat er vanaf 2026 te weinig geld is om de bestaande taken goed uit te voeren. Om taken en middelen in balans te krijgen moet er geld bij of moeten er taken af. De voornemens van het kabinet op het terrein van gemeentefinanciën zijn kort samengevat:

- Voortbouwen op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota, dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026.
- Afschaffen van alle specifieke uitkeringen vanaf 2026 (met uitzondering van de BUIG) en de middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toevoegen.
- Omvormen decentralisatie- en integratie-uitkeringen tot bijzondere fondsuitkeringen (BFU).
- Twee nieuwe belastingen introduceren waarvan de opbrengsten (uitsluitend) ten goede komen aan woningbouw en infra in de betreffende gemeente: een planbatenheffing en een (onbebouwde) grondheffing.

- Afspraken maken met gemeenten om de woonlasten (OZB) te maximeren.
- Extra middelen voor woningbouw en infrastructuur.

Het hoofdlijnenakkoord zal zijn beslag vinden in het regeerakkoord. De verwachting is dat er in september 2024 bij Prinsjesdag meer bekend is en er een vertaling is van het beleid van het nieuwe kabinet in de miljoenennota.

Hervormingsagenda Jeugdzorg

In april 2023 heeft de VNG een principeakkoord bereikt met het Rijk over het financieel kader bij de Hervormingsagenda jeugd. Het principeakkoord ligt in lijn met de uitspraak van de Commissie van Wijzen. Door beide partijen is vastgesteld dat er voor een landelijk bedrag van € 650 miljoen overeenstemming bestaat over de mogelijke haalbaarheid van de maatregelen. De overige € 380 miljoen is met meer onzekerheden omgeven. Een deskundigencommissie zal tijdens de uitvoering van de hervormingen van de jeugdzorg adviseren over hoe het gaat, of de afgesproken acties ook worden uitgevoerd en hoe de uitgaven zich ontwikkelen. Vanaf 2026 vindt toevoeging aan het gemeentefonds plaats na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover. In onze begroting is hier rekening mee gehouden door het opnemen van een reservering van € 3,7 miljoen. Voor de jaren vanaf 2026 is er een kans dat de compensatie, als gevolg van de uitkomst van de onderzoeken van de deskundigencommissie, uiteindelijk lager uitvalt. Hiervoor nemen wij in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een risico inschatting op. Daarnaast is er in het coalitieakkoord van het Rijk een extra besparing in het jeugddomein opgenomen vanaf 2026. Vanaf 2026 staat er nog wel een bezuiniging van € 511 miljoen, maar is in het hoofdlijnenakkoord aangegeven dat deze bezuiniging komt te vervallen.

Houdbaarheid WMO-uitgaven

De komende jaren neemt de vergrijzing toe. Dit betekent dat de zorgkosten van gemeenten voor de uitvoering van de WMO stijgen. Afgesproken is dat (een nader te bepalen deel van) de WMO in de toekomst niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Hierdoor ligt het risico van een grote kostenstijging niet meer exclusief bij de gemeenten; dit naar analogie van de financiering van de bijstand (BUIG-gelden). Het Rijk en gemeenten gaan gezamenlijk werken om de beheersbaarheid van de uitgaven in relatie tot de wettelijk zorgtaken van de WMO 2025 te borgen en het open-einde-deel van de regeling te beëindigen. Afhankelijk van de gekozen financieringsvorm wordt een passende indexering ontwikkeld die rekening houdt met de kostenontwikkeling en demografie en vergrijzing. In de Voorjaarsnota van het Rijk zijn extra middelen gereserveerd voor de kostenontwikkelingen die oplopen tot € 300 miljoen in 2029. Deze middelen zijn nog niet toegevoegd aan het gemeentefonds.

Onderzoeksagenda

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten. Een 'ingroeipad' zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot en met 2027 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal € 37,50 per inwoner. Dat geldt voor alle gemeenten. Bij de invoering van het nieuwe verdeelstelsel in 2023 was Purmerend een nadeelgemeente. Op de definitieve stand van deze herverdeeleffecten is voor Purmerend een geleidelijk ingroeipad (waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien) bepaald. Hierbij is het negatieve herverdeeleffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel in de jaren 2023 tot en met 2026 weer

verhoogd met een bedrag van € 1,6 miljoen. Dit bedrag wordt toegekend via de suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023. Deze (voorlopige) verdeling is volledig verwerkt in onze begroting, maar het nieuwe verdeelmodel is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Het Rijk evalueert en beoordeelt het verdeelmodel of het nog beter kan. Hiervoor is een onderzoeksagenda opgesteld voor verdere onderzoeken naar de stapeling problematiek sociaal domein (maatstaf huishoudens laag inkomen met drempel), de overige eigen middelen (waar onder vereveningspercentage OZB) en de grootstedelijkheid. Dit zal leiden tot nieuwe herverdeeleffecten. Daarnaast is er een aantal nieuwe verdeelmaatstaven dat (nog steeds) fluctueert en daarmee schommelingen in de algemene uitkering veroorzaakt. Om beide risico's op te kunnen vangen is er een reservering opgenomen van € 1,3 miljoen in onze begroting.

Nieuwe financieringssystematiek

In 2023 zijn het kabinet en de gemeenten overeengekomen dat het gemeentefonds vanaf 2027 wordt geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) met de verwachting dat de accessystematiek hierdoor minder schommelt. Dit voorjaar is afgesproken dat deze systematiek al vanaf 2024 ingaat en de normeringssystematiek (trap op- trap af op de rijksuitgaven) kwam te vervallen.

Het prijsdeel bruto binnenlands product is op basis van het geraamde prijspeil bbp van het lopende jaar, zoals geraamd met het CEP (Centraal Economisch Plan) in het voorjaar. Het prijsaccres moet prijsstijgingen van de inkoop opvangen en het deel van het stijgen van de lonen voor koopkrachtbehoud (onder andere door inflatie). Het volumedeel bruto binnenlands product is op basis van het historisch gemiddelde van de gerealiseerde volumegroei bbp in de afgelopen 8 jaar (t-9 t/m t-2). Het is het indexpercentage van Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB). Het reëel accres, dat is gebaseerd op de volumegroei bbp, kan benut worden voor het opvangen van stijgende kosten door volumegroei, zoals door een stijgend inwonertal, en voor het opvangen van de reële stijging van de lonen. Elk jaar worden de nieuwe cijfers 2 keer geraamd. Dit gebeurt op basis van de Centraal Economisch Plan (CEP) in de Voorjaarsnota van het Rijk en op basis van de Macro Economisch Verkenning (MEV) in de Miljoenennota van het Rijk. Dit wordt verwerkt in de mei- en septembercirculaire. In het voorjaar van het lopende jaar wordt het accres definitief. Hoewel de nieuwe financieringssystematiek stabiliteit kan brengen, schiet ze tekort om de groei van de uitgaven voor zorgkosten door vergrijzing en infrastructuur (uitbreiding, vernieuwing, renovatie, onderhoud en beheer) op te vangen. Vanwege deze bedenkingen van de VNG en het IPO loopt er een discussie met de fondsbeheerders.

Terugdringen specifieke uitkeringen

In de afgelopen jaren is het aantal specifieke uitkeringen en de daaraan verbonden uitgaven sterk gestegen. Deze groei betekent bovendien minder bestedingsvrijheid en meer verantwoordingslasten voor gemeenten. In de Voorjaarsnota van het Rijk staat dat er voor een bedrag van ruim € 4 miljard wordt overgeheveld naar het gemeentefonds. Deze overheveling gaat gepaard met een korting van 10%, waarbij de bestaande specifieke uitkeringen tegen het licht worden gehouden met de vraag of ze op korte termijn al kunnen worden opgenomen in het gemeentefonds. De korting is hoger dan de uitvoeringskosten voor gemeenten. Nog voor de zomer wil het kabinet met medeoverheden afspraken maken over de verdere uitwerking hiervan om de overheveling vanaf 2026 in te voeren. Deze middelen zijn nog niet overgeheveld naar het gemeentefonds.

Deelneming Stadsverwarming (SVP)

SVP heeft momenteel circa 29.000 aansluitingen en groeit jaarlijks als gevolg van zowel de nieuwbouw-activiteiten in Purmerend en omstreken als van het gasvrij maken van bestaande woningen. Om in de warmtevraag op een duurzame en stabiele wijze te blijven voorzien, werkt SVP verder aan haar bronnenstrategie. Daarbij wordt onder andere door SVP samengewerkt met andere partijen ten einde de komende jaren toe te werken naar ontwikkeling, realisatie en ingebruikname van een aardwarmte (geothermie) bron. De stabilisatie en optimalisatie van de huidige productie-assets, evenals de doorontwikkeling van nieuwe duurzame bronnen, zijn van groot belang om de afhankelijkheid van aardgas af te bouwen. Dit is zowel belangrijk vanuit het oogpunt van verduurzaming als ter beperking van de invloed van de volatiliteit van de gasmarkt op het bedrijf. Door verdere brondiversificatie neemt het risicoprofiel van SVP af en kan gestaag gewerkt worden aan de doelstelling van een CO₂ neutrale warmtelevering in 2050.

Voor de collegeperiode 2022-2025 wordt vastgehouden aan de strategie om SVP te ontwikkelen tot een modern duurzaam warmtebedrijf en motor van de Purmerendse energietransitie. Daarnaast willen we kansen benutten door innovatie en uitbreiding om het financieel resultaat van SVP de komende jaren te verbeteren, met het oog op de grote opgaven van de toekomst. In het dividendbeleid wordt vastgehouden aan een jaarlijkse dividenduitkering van € 700.000 over de winst 2022-2025. Indien het resultaat lager is dan € 700.000 wordt maximaal het resultaat uitgekeerd. Met die bepaling wordt aan banken zekerheid gegeven dat er geen bovenmatig dividend zal worden uitgekeerd. Het overige winstdeel van de gemeente in de periode 2022-2025 minus de dividenduitkering wordt ingezet ter versterking van de vermogenspositie van SVP. Hierbij wordt een zodanig (cash)management gevoerd dat er op koers wordt gebleven om in de komende 10 jaar te groeien naar een niveau van 40% solvabiliteit en dat de levering van warmte (gemiddeld) goedkoper blijft dan gas. De financiële resultaten van SVP zijn mede afhankelijk van exogene factoren als de gasprijs- en graaddagenontwikkeling. Deze kunnen een grote impact op het resultaat hebben, evenals de wet- en regelgeving met name op het gebied van de tarieven.

Als gevolg van het begrote resultaat 2024 begin 2024 (raadsbrief 1593233) en de door de toezichthouder Autoriteit Consument & Markt (ACM) gemaakte rekenfout in de berekening van het maximumtarief voor het vastrecht warmte (1600012) is er in deze begroting rekening mee gehouden dat er geen dividenduitkering in 2025 over 2024 komt. Indien uit het jaarrekeningresultaat 2024 blijkt dat dit (deels) wel mogelijk is zal de gemeente aanspraak maken op het afgeraamde dividend.

Binnen het met de raad afgesproken leningplafond (besluit 1587205) van € 65 miljoen voor de jaren 2023-2026 is tot op heden € 15 miljoen aan borgstellingen verstrekt. Hierdoor resteert nog een leningplafond van € 50 miljoen. Het door de gemeenteraad afgegeven maximale borgstellingsplafond ten aanzien van de langlopende geldleningen bedraagt maximaal € 123 miljoen. De gemeente staat daarnaast borg voor het rekening-courant krediet van SVP dat € 15 miljoen bedraagt. Daarmee komt de totale borgstelling op maximaal € 138 miljoen uit.

Alliander N.V.

Met de aandeelhouders is afgesproken om het dividendbeleid te actualiseren. Doorslaggevend hierbij is dat de sterk stijgende investeringen, op basis van de huidige verwachtingen en nu geldende regulering tot de volgende ontwikkelingen leiden:

- toenemende druk op de financiële positie;
- stijgende tarieven;
- hogere winsten en dividenden.

Hierdoor ontstaat een situatie waarin de tarieven voor netgebruikers sterk stijgen, de netcongestie toeneemt en aandeelhouders hogere en stijgende dividenden ontvangen. Dit kunnen de vennootschap, de aandeelhouders en andere stakeholders maatschappelijk niet verantwoorden. Ook kan niet worden verantwoord dat Alliander, gezien de investeringsopgave en de structureel negatieve cashflow, hogere en stijgende dividenden uitkeert, temeer Alliander in de huidige situatie - waarin er meer geld de onderneming uitgaat dan erin komt - geld moet lenen om dividend uit te kunnen keren. Door een groter deel van de winst te herinvesteren in de energienetten, hoeft er minder dure externe financiering worden aangetrokken. Dit draagt bij aan het kostenefficiënt realiseren van de maatschappelijke opdracht. Ook versterkt het herinvesteren van een groter deel van de winst de financiële positie van Alliander, waardoor er meer ruimte ontstaat voor investeringen en er minder snel aan de aandeelhouders of de Staat gevraagd hoeft te worden om (extra) eigen vermogen te storten en hiermee de conversie van de aandeelhouderslening langer kan worden uitgesteld. De verwachting is dat er eind 2024 een geactualiseerd dividendbeleid is, passend bij de realisatie van de maatschappelijke opdracht van Alliander. Over de mogelijke impact op het te ontvangen dividend voor Purmerend, wordt u geïnformeerd bij de tussenrapportages.

Financiële toelichting

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1 Lokale heffingen	Lasten	45	64	64	64	64	64	65
1 Lokale heffingen	Baten	-19.453	-21.184	-21.184	-22.056	-22.585	-23.125	-23.689
		-19.409	-21.120	-21.120	-21.992	-22.521	-23.060	-23.624
2 Nog te bestemmen middelen	Lasten	0	2.300	-742	-425	429	1.129	2.052
2 Nog te bestemmen middelen	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		0	2.300	-742	-425	429	1.129	2.052
3 Gemeentefonds	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
3 Gemeentefonds	Baten	-199.793	-203.632	-206.116	-217.118	-212.618	-219.789	-226.338
		-199.793	-203.632	-206.116	-217.118	-212.618	-219.789	-226.338
4 Eigen financieringsmiddelen	Lasten	-896	1.096	1.096	241	1.564	2.814	4.365
4 Eigen financieringsmiddelen	Baten	-218	-127	-127	-225	-204	-187	-199
		-1.114	968	968	16	1.359	2.626	4.167
5 Deelnemingen	Lasten	614	527	527	588	588	588	588
5 Deelnemingen	Baten	-2.357	-1.404	-2.574	-2.476	-3.065	-3.065	-2.045
		-1.743	-877	-2.047	-1.888	-2.477	-2.477	-1.457
6 Incidentele baten en lasten	Lasten	5.607	0	0	8	8	8	8
6 Incidentele baten en lasten	Baten	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50
		5.607	-50	-50	-42	-42	-42	-42
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	5.369	3.987	944	476	2.653	4.603	7.079
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	Baten	-221.821	-226.398	-230.052	-241.924	-238.522	-246.216	-252.320
Saldo programma		-216.452	-222.411	-229.108	-241.448	-235.869	-241.614	-245.242

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 468.000 lagere lasten en € 11.872.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

1. Lokale heffingen

Onder dit product vallen de onroerende zaak- en roerende ruimtebelastingen, de hondenbelasting, de precariobelasting en de toeristenbelasting. De ontwikkeling in de baten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de tarieven en de toename van areaal dat in de heffing wordt betrokken. Dit resulteert in een stijging van de baten ten opzichte van 2024 van € 0,9 miljoen. Voor

2025 geldt dat de indexering 3,2% (CBS/CPI januari 2024) is voor (on-)roerende zaakbelastingen (OZB/RZB). In de meerjarenraming wordt voor de jaren na 2025 uitgegaan van 1,50%. Op basis van de bouwmonitor wordt er rekening gehouden met een toename van het aantal woningen van 1,02%. De honden-, toeristen, reclame- en precariobelasting zijn voor 2025 verhoogd met 3,2% als autonome ontwikkeling. Deze indexering is de reguliere indexering om de inflatie te corrigeren. De stijging aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een verhoging op de voorziening belastingdebiteuren in verband met oninbaarheid.

2. Nog te bestemmen middelen

In de Voorjaarsnota 2024 was de verwachting dat er nog middelen bij zouden komen om prijsstijgingen in salarissen, investeringen, gemeenschappelijke regelingen en subsidiepartners op te kunnen vangen vanuit de meicirculaire. De uitwerking van de meicirculaire laat echter een ander beeld zien: door een lagere inflatieverwachting van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) in met name de loonvoet van 2025 en 2026 daalt het accres, wat leidt tot een lagere compensatie voor Purmerend. Gezien de onzekerheden in de nieuwe systematiek over prijsontwikkeling bbb en een stelpost LPO die nihil is op dit moment, zijn de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2024 doorgerekend in de begroting 2025. Het voorstel uit de meicirculaire is om bij de Voorjaarsnota 2025 te kijken of de verwerkte loonstijging in de meerjarenraming naar beneden kan worden bijgesteld. Doordat de huidige stand van de stelpost voor de prijs- en loonontwikkeling niet meer toereikend is voor een verhoging van alle budgetten conform de begrotingsuitgangspunten, wordt de begrotingsruimte aangesproken.

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is voor 2025 alleen nog rekening gehouden met een stelpost voor verwachte lagere kapitaallasten als gevolg van vertragingen in de investeringen: € 425.000.

3. Gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire 2024. De opbrengst uit het gemeentefonds stijgt met € 11 miljoen naar ruim € 217 miljoen. De uitkering uit het gemeentefonds valt uiteen in 3 onderdelen:

a. De algemene uitkering

Deze stijgt met € 9,9 miljoen naar € 201,4 miljoen door algemene mutaties in de uitkeringsfactor, taakmutaties en ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. De stijging van de algemene mutaties in de uitkeringsfactor wordt veroorzaakt door de ontwikkeling in het accres. Bij de uitbreiding op taken vanuit het Rijk zien we 7 kleine mutaties, waarvan alleen toekenning van de incidentele middelen in 2024 voor de jeugdzorg noemenswaardig is. Daarnaast is de uitkeringsbasis aangepast voor de verdeelmaatstaven (onder andere inwoners, bijstandsontvangers, WOZ-waarden inclusief rekentarieven, woonruimten).

Verder houden we in het gemeentefonds ook rekening met 2 stelposten voor de toekomstige onderhoudsagenda van het nieuwe verdeelstelsel en de te verwachte compensatie vanuit het Rijk voor extra middelen jeugdzorg.

b. Integratie uitkeringen binnen het sociaal domein

De middelen voor deze integratie-uitkeringen stijgen met € 0,9 miljoen naar ruim € 13,1 miljoen. Dit betreft de volgende onderdelen:

- Beschermd wonen, structureel bijna € 6,8 miljoen;
- Participatie onderdelen (Wsw budget oude stijl inclusief beschut werk), structureel € 6,3 miljoen.

De invoering van het nieuwe objectieve verdeelmodel (inclusief het woonplaatsbeginsel) beschermd wonen is uitgesteld. De invoering is nu voorzien op 1 januari 2026.

c. Overige integratie- en decentralisatie uitkeringen

De overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen stijgen met € 0,2 miljoen naar bijna € 2,6 miljoen. Deze stijging komt voornamelijk door de extra middelen vanuit het nationaal actieplan dakloosheid en middelen voor het LHBTI-emancipatiebeleid.

In afwijking op het beleid van voorgaande jaren zijn posten uit de meicirculaire die een beleidsdoel hebben en normaliter worden overgeheveld naar de beleidsvelden, toegevoegd aan het begrotingsaldo. Dit gezien de huidige financiële situatie. Voor een verdere toelichting op de meicirculaire 2024 verwijzen wij u naar de raadsbrief van 18 juni 2024 (1599104).

4. Eigen financieringsmiddelen

Voor de verwerking van de rentelasten en -baten zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie rente van de commissie BBV van toepassing. Alle rentelasten en -baten worden in eerste instantie geboekt onder het product eigen financieringsmiddelen (taakveld treasury). Het resultaat op het taakveld treasury is het verschil tussen de aan de producten (taakvelden) toegerekende rente en de per saldo werkelijk betaalde rente. De opbrengst van de eigen financieringsmiddelen dalen met ruim € 0,8 miljoen. In de gemeentebegroting wordt met een vast rentepercentage gewerkt voor de kapitaallasten. Over de boekwaarde wordt voor wegen, gebouwen, installaties en dergelijke en ook voor grondexploitaties gerekend met 1,40%. De werkelijk berekende toe te rekenen rente aan de producten over 2025 bedraagt 1,41%. Dit wordt veroorzaakt door nieuw aan te trekken extra financiering in de komende jaren die tegen een hogere rente wordt afgesloten ten opzichte van de huidige leningportefeuille en het toerekenen van hogere rente aan het grondbedrijf dat leidt tot een rentevoordeel voor de algemene dienst. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage steeds hoger zal worden bijgesteld. In de Programmabegroting 2026 wordt hier nader op terug gekomen.

5. Deelnemingen

De baten dalen met bijna € 0,1 miljoen door een lager geraamde risicoprovisie SVP.

6. Incidentele baten en lasten

Opbrengst anti-speculatiebeding

Bij de verkoop van de grond in Leeghwater fase 3 in Middenbeemster aan Wooncompagnie voor de bouw van 18 huurwoningen, is in de verkoopovereenkomst een anti-speculatiebeding opgenomen. Indien Wooncompagnie binnen 15 jaar na de eerste oplevering (2010) een woning verkoopt, draagt Wooncompagnie het verschil tussen de overeengekomen grondprijs en de actuele marktprijs voor een vergelijkbare koopwoning in Leeghwater 3 in Middenbeemster af aan de gemeente. Het nominale verschil is in 2010 bepaald op € 41.500 voor 10 bereikbare huurwoningen en € 50.000

voor 8 dure huurwoningen. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. In de begroting wordt rekening gehouden met de verkoop van 1 woning per jaar.

Overzicht overhead

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV121 Overhead	Lasten	30.147	30.154	31.498	33.174	33.008	33.986	34.726
BV121 Overhead	Baten	-617	-302	-302	-310	-311	-312	-314
		29.530	29.852	31.197	32.864	32.697	33.674	34.412

In dit programma hebben we voor de begroting 2025 € 1.676.000 hogere lasten en € 8.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2024. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2024-2025

BV121 Overhead	Lasten	Baten
Loonkosten		
Door indexering van de loonkosten en stijging van de formatie wegens groei van de stad (reeds eerder besloten) zijn er hogere lasten 2025 ten opzichte van 2024.	1.515	
Overhead SPUK's		
Er zijn hogere overheadlasten geraamd voor werkzaamheden die gedekt worden uit specifieke uitkeringen (SPUK). Hier tegenover staat een hogere baat op programma 2 omdat op dat programma de bijbehorende SPUK-baten worden verantwoord. Per saldo is dit budgettair neutraal.	101	
Inzet projectleiders ict en IV		
Hogere lasten door de inzet van projectleiders voor de volgende 3 projecten: het onderzoeken en voorbereiden van de verdere implementatie van Microsoft 365, het ontwikkelen van beleid en randvoorwaarden voor het beheerd uitrollen van nieuwe devices en het inschatten van de impact van de Nis2 wetgevingen en de invloed op onze operationele technologie.	300	
Verminderen externe inhuur		
Onderdeel H2 vanuit de Voorjaarsnota 2024 is het verminderen van de externe inhuur. Deze invoering zorgt voor een lagere last in 2025 ten opzichte van 2024.	-300	
Hogere doorbelastingen naar het ruimtelijk domein		
Onderdeel F4 vanuit de Voorjaarsnota 2024. Er zal meer worden gewerkt aan investeringen en grondexploitaties in 2025. Waardoor er een hogere doorbelasting is op de projecten, wat zorgt voor een lagere last op het overzicht Overhead.	-513	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	573	-8
Totaal	1.676	-8

Voorzieningen

Voorziening spaarverlof medewerkers

In 2025 staat een dotatie van € 37.000 aan de voorziening begroot.

Investeringsen

De jaarschijf 2025 van het overzicht Overhead heeft een totaalbedrag van € 8,4 miljoen. Hiervan heeft € 7,0 miljoen betrekking op de nieuwbouw van het kantoorgebouw van de Werf/milieustraat, € 1,0 miljoen op ICT vervanging en € 0,4 miljoen op vervangingen wagenpark. Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Investeringsoverzicht.

Toelichting overhead

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie, maar ook de kosten van het management en het opleidingsbudget. Specifieke kosten binnen bedrijfsvoering die direct toe te rekenen zijn aan een product/programma vallen niet onder de overheadkosten en worden rechtstreeks toegerekend aan het desbetreffende product of de gebruiker. Het is toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen en projecten (particuliere initiatieven/antérieure overeenkomsten). Deze kosten worden in mindering gebracht op de overheadbegroting.

De overheadkosten zijn als volgt te specificeren:

- Management: betreft de kosten van alle hiërarchische leidinggevenden (directie, teammanagers) en de managementondersteuning (stafbureaus, secretariaten).
- Informatievoorziening: betreft onder andere de kosten van informatisering, automatisering, systeem- en netwerkbeheer, beveiliging en ICT-ontwikkelingen. Uitzondering hierop zijn de direct toerekenbare kosten van applicaties en software voor een specifieke taak. Deze worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld/programma.
- Huisvesting en facilitair: betreft de kosten van het gemeentehuis.
- Overige ondersteuning: betreft onder andere de kosten van de teams op het gebied van bestuursondersteuning, communicatie, juridische ondersteuning, financiën en personeelszaken voor zover ze niet direct aan een specifieke taak kunnen worden toegerekend. Tevens alle vormings- en opleidingskosten.
- Verrekeningen: een gedeelte van de overheadkosten wordt doorbelast aan grondexploitaties, investeringen en projecten (dit is een minpost).

Percentage opslag overheadkosten 2025

Om de overheadopslag te bepalen voor de doorbelasting aan investeringen en grondexploitaties en aan de tariefberekening van het rioolrecht, de afvalstoffenheffing, de begraafrechten en de leges Omgevingswet wordt onderscheid gemaakt tussen de organisatieonderdelen gehuisvest in het gemeentehuis ('binnendienst') en onderdelen die gehuisvest zijn in De Koog ('buitendienst'). Voor de onderdelen in het gemeentehuis geldt dat deze duurdere huisvesting hebben inclusief vergader- en ICT-faciliteiten. De medewerkers op De Koog maken hier minder gebruik van en dat komt tot uitdrukking in de doorberekende overhead. Als uitgangspunt bij de berekening van het

percentage worden de totale overheadkosten voor de buitendienst verminderd met 60% van de kosten huisvesting gemeentehuis en met 60% van de ICT-kosten. De uitkomst van dit saldo wordt uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de primaire (lijn-)afdelingen. Voor de begroting 2025 komt dit percentage uit op 61% voor de binnendienst (2024: 62%) en 50% voor de buitendienst (2024: 51%). De daling van deze opslagpercentages komt vooral door uitbreiding van formatie van het primaire proces (noemer-effect). De verwachting is dat met het nieuwe kantoorgebouw van de werf de overhead weer wat zal stijgen.

Het is toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan investeringen, grondexploitaties en projecten (particuliere initiatieven). Voor de toerekening van overheadkosten ten laste van investeringen, grondexploitaties en projecten wordt het percentage van 61% bovenop de interne loonkosten gehanteerd. De overheadopslag voor kosten inhuren externen is bepaald op de helft van dit percentage, 30,5%. Voor de toerekening van overhead aan de kostendeckende tarieven voor riool en afval is het percentage 50%.

Berekening percentage (bedragen x € 1.000)

Buitendienst		Binnendienst	
Totale lasten overhead	-35.683	Totale lasten overhead	-35.683
Minus 60% kosten huisvesting gemeentehuis	1.210	Minus 60% kosten huisvesting gemeentehuis	0
Minus 60% kosten ICT	5.073	Minus 60% kosten ICT	0
Overheadkosten	-29.400	Overheadkosten	-35.683
Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-58.864	Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-58.864
Overhead in % van de loonkosten	50%	Overhead in % van de loonkosten	61%

Beleidsindicatoren

De vanaf 2017 verplicht op te nemen beleidsindicatoren komen voor de programma's van de bron waarstaatjegemeente.nl. Voor het onderdeel bestuur en organisatie zijn ook vijf indicatoren ontwikkeld die echter door de gemeente uit de eigen gegevens of de eigen begroting overgenomen moeten worden omdat er geen landelijke bron beschikbaar is. Omdat het gaat om indicatoren betreffende de organisatie nemen wij ze op bij het onderdeel overhead.

Indicator	2025
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	9,41
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	9,41
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	955,8
Externe inhuren als % van (loonsom + kst inhuren)	7,81%
Overhead (percentage van de totale lasten)	8,95%

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

(Bedragen x € 1.000)		Primitieve Begroting						
		Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV131								
Vennootschapsbelasting	Lasten	-149	0	0	0	0	0	0
		-149	0	0	0	0	0	0

Door een wetwijziging zijn vanaf 2016 bepaalde activiteiten van de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In 2022 is tussen de gemeente en de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de zogenaamde openingsbalans voor de vennootschapsbelasting. Dat is de basis voor de berekening van de fiscale winst waarover jaarlijks belasting moet worden betaald. Op dit moment gaat het om 3 activiteiten die belastingplichtig zijn.

1. Grondexploitaties

De gemeente heeft met de grondexploitaties een activiteit die in ieder geval kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Met de Belastingdienst is overeengekomen dat dit voor de Purmerendse grondexploitaties vanaf 1 januari 2017 het geval is. Dit is vastgelegd in een principeovereenkomst eind 2021. Vanaf 2017 is sprake van een structureel te verwachten winst. In februari 2022 is tussen de gemeente en de Belastingdienst een zogenaamde fiscale beginbalans per 1 januari 2017 afgesproken. Over de waarde van die beginbalans hoeft de gemeente geen belasting te betalen. In de meerjarenbegroting ramen we geen winsten. Dit is de reden dat er geen vpb last wordt geraamd.

2. Reclameopbrengsten

Voor de Belastingdienst zijn ook reclameopbrengsten belastingplichtige activiteiten. De gemeente en haar adviseurs vinden dit echter regulier vermogensbeheer zodat dit buiten de Vpb plicht valt. Veel gemeenten en adviseurs delen die mening. Voor het onderdeel reclamebelasting is daarom een gezamenlijk "proefproces" gestart. De Belastingdienst heeft hiervoor echter al voorlopige aanslagen opgelegd waartegen de gemeente bezwaar heeft gemaakt. Het gaat om circa € 40.000 per jaar. Voorzichtigheidshalve is in de Jaarrekening 2023 een bedrag van ongeveer € 320.000 aan Vpb-last over de jaren 2016 tot en met 2023 voor dit onderdeel opgenomen. Als de Belastingdienst niet of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld kan dit bedrag geheel of gedeeltelijk vrijvallen.

3. Verkoop reststromen afvalinzaling

Ten aanzien van de afvalinzameling is de verkoop van reststromen aangemerkt als een belaste activiteit. Met betrekking tot de belastbaarheid van de verkoop van reststromen zijn op landelijk niveau met de Belastingdienst en de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval- en

Reinigingsmanagement) generieke afspraken gemaakt. Eén van deze afspraken houdt in dat de fiscale winst wordt bepaald op 1% van de omzet uit reststromen, waarbij geen rekening hoeft te worden gehouden met de omzet behaald uit de bijdragen van Nedvang/Stichting Afvalfonds. De inkomsten uit reststromen worden jaarlijks door de gemeente in kaart gebracht. Dit wordt verminderd met het deel dat wordt doorbelast aan andere gemeenten in verband met de milieustraat en de inkomsten van Nedvang/ Stichting Afvalfonds. De belastbare omzet uit reststromen over 2023 betrof € 41.664.

In de begroting is geen raming opgenomen voor de vpb last omdat de winsten van de grondexploitaties ook niet worden geraamd. Deze resultaten van de grondexploitaties en de vpb last worden verwerkt in de jaarstukken en toegevoegd aan de algemene reserve en de reserve gronden (50/50 conform de financiële verordening) zodat deze geen invloed op het begrotingsaldo hebben. In de Najaarsnota van elk jaar wordt de vpb last geraamd om geen begrotingsonrechtmatigheid te krijgen.

(Bedragen x € 1.000)		Primitieve Begroting						
		Rekening 2023	begroting 2024	2024 (Bijgesteld)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
BV141 Onvoorzien	Lasten	0	50	50	50	50	50	50
		0	50	50	50	50	50	50

In de begroting is een vast bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van jaarlijks € 50.000. Een raming voor onvoorziene uitgaven is verplicht. Gelet op het bedrag is duidelijk dat dit vooral is opgenomen om te voldoen aan de regelgeving. De integrale afweging van de raad over de begrotingsruimte vervult feitelijk dezelfde rol.

Het financieel resultaat

Algemeen

De indeling van de begroting kent verplicht een programmaplan en dit programmaplan kent weer een aantal verplichte onderdelen (artikel 8 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)):

- De te realiseren programma's.
- Een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.
- Een overzicht van de kosten van overhead.
- Het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting
- Het bedrag voor onvoorzien.

Het aantal 'te realiseren programma's' en de indeling daarvan is vrij; dit mag op gemeentelijk niveau bepaald worden. De onderdelen van het programmaplan zijn voorgeschreven. Daarnaast is er een apart overzicht van de kosten van overhead in het programmaplan. De programma's zelf bevatten geen overhead, alleen de kosten van het primaire proces. Tenslotte geldt als indelingsvoorschrift voor de begroting dat alle mutaties op reserves onderdeel uitmaken van het resultaat van de begroting. Voor de mutaties op deze reserves gelden de volgende richtlijnen:

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het voordelige resultaat van de totale begroting toegevoegd of het nadelige resultaat van de totale begroting onttrokken. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming. Een deel van de algemene reserve wordt aangemerkt als weerstandsvermogen en dient in stand te blijven om risico's te kunnen opvangen. Groei van de algemene reserve is nodig om de investeringsuitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te betalen en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden en waar mogelijk te verbeteren. Het door de raad vastgestelde gewenst niveau van solvabiliteit is 20%. Dit is in de Jaarrekening 2022 voor het eerst bereikt, maar wel in het vooruitzicht van nog te plegen grote investeringen.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor 1 specifiek doel binnen een vastgestelde termijn. Aanwending in de begroting mag enkel binnen de door de raad vastgestelde kaders voor de betreffende reserve.

In het vervolg van dit onderdeel van de begroting wordt ingegaan op:

- De samenstelling van het resultaat 2025.
- Het meerjarig overzicht 2025-2028 van de saldi per programma.
- De reeds in de programmabegroting verwerkte inzet van reserves (conform eerdere besluitvorming) en de voorgestelde keuzes.

Het totaal van de afzonderlijke programma's en het resultaat 2025

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGR01 Publiekdiensten	9.914	-6.152	3.761
PGR02 Samenleving	185.729	-43.108	142.622
PGR03 Wonen	1.120	-130	990
PGR04 Milieu	17.558	-18.822	-1.264
PGR05 Bereikbaarheid	6.553	-4.694	1.859
PGR06 Beheer openbare ruimte	40.508	-13.689	26.818
PGR07 Ruimtelijke ordening	39.615	-35.533	4.083
PGR08 Veiligheid	13.101	-20	13.081
PGR09 Economie	3.306	-898	2.408
PGR10 Bestuur & concern	6.009	-44	5.965
Totaal programma	323.414	-123.090	200.324
Algemene dekkingsmiddelen	476	-241.924	-241.448
Overhead	33.174	-310	32.864
Heffing VPB	0	0	0
Onvoorzien	50	0	50
Resultaat voor bestemming	357.113	-365.323	-8.210
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves	2.250	-1.260	990
Resultaatbepaling via algemene reserve	5.643	-132	5.511
Resultaat na bestemming	365.006	-366.715	-1.709

In het totaal van de afzonderlijke programma's (inclusief resultaatbestemmingen) hebben we hogere baten dan lasten. Wat resulteert in een positief resultaat van € 1,7 miljoen in 2025.

Ontwikkeling van het meerjarig resultaat 2025-2028

Programma (Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
PGRo1 Publieksdiensten	3.761	3.815	3.853	3.949
PGRo2 Samenleving	142.622	146.664	152.786	157.115
PGRo3 Wonen	990	1.006	1.029	1.049
PGRo4 Milieu	-1.264	-1.541	-1.604	-1.671
PGRo5 Bereikbaarheid	1.859	1.936	2.516	2.513
PGRo6 Beheer openbare ruimte	26.818	28.653	30.589	32.043
PGRo7 Ruimtelijke ordening	4.083	4.052	4.739	5.149
PGRo8 Veiligheid	13.081	13.321	13.373	13.408
PGRo9 Economie	2.408	1.780	1.218	1.248
PGR10 Bestuur & concern	5.965	6.254	6.307	6.411
Resultaat Programma's	200.324	205.939	214.805	221.215
Algemene dekkingsmiddelen	-241.448	-235.869	-241.614	-245.242
Overhead	32.864	32.697	33.674	34.412
Heffing VPB	0	0	0	0
Onvoorzien	50	50	50	50
Resultaat voor bestemming	-8.210	2.817	6.916	10.435
Resultaat bepaling via bestemmingsreserves	990	454	337	-375
Resultaat bepaling via algemene reserve	5.511	-3.335	-137	0
Resultaat na bestemming	-1.709	-64	7.117	10.060

In het totaal van de afzonderlijke programma's voor 2025 (inclusief resultaatbestemmingen) hebben we hogere baten dan lasten. Wat resulteert in een positief resultaat van € 1,7 miljoen.

Samenstelling van het resultaat naar afzonderlijke reserves

In onderstaand overzicht wordt het resultaat inclusief de mutaties op de reserves weergegeven. Het doel, de voeding en de mutaties op de afzonderlijke reserves zijn toegelicht in het onderdeel overige financiële overzichten en in de financiële toelichting per programma.

(bedragen x € 1.000)	Programma	2025	2026	2027	2028
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	1 t/m 10	200.324	205.939	214.805	221.215
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)		-241.448	-235.869	-241.614	-245.242
Overhead (saldo baten/lasten)		32.864	32.697	33.674	34.412
Heffing VPB (saldo baten/lasten)		0	0	0	0
Onvoorzien (saldo baten/lasten)		50	50	50	50
Resultaat voor bestemming		-8.210	2.817	6.916	10.435
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:					
Onttrekking aan de reserve Oekraïne	2	-13	-12	-11	-10
Onttrekking aan de reserve Woonvisie	3	-204	-219	-161	-117
Toevoeging aan de reserve Parkeren	5	1.379	1.374	999	970
Onttrekking/Toevoeging reserve instandhouding openbare ruimte	6	112	-256	-56	-406
Onttrekking/Toevoeging aan de reserve Omgevingsplan	7	149	-200	-200	-200
Onttrekking aan de reserve Gronden	7	-433	-234	-234	-613
Mutaties bestemmingsreserves		990	454	337	-375
Resultaatbepaling via algemene reserve:					
Mutaties algemene reserve (zie ontwikkeling algemeen reserve)		5.511	-3.335	-137	-
Resultaat na bestemming		-1.709	-64	7.117	10.060

Ontwikkeling algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve ontwikkelt zich eind 2028 in een saldo van ruim € 51,9 miljoen. In het verloop van de algemene reserve wordt er vanuit gegaan dat de tekorten vanaf 2027 niet worden opgelost. De mutaties op de algemene reserve zijn als volgt opgebouwd:

(bedragen in euro's maal € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo 1 januari (stand tem Voorjaarsnota 2023)	65.259	72.479	69.208	61.955
Versterking algemene reserve conform begroting 2016	714	-	-	-
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	929	-	-	-
Toevoeging bufferbudget ravijnjaar 2026 (besluit 1589249 PB2024)	4.000	3.000	-	-
Inzet algemene reserve 2026 (besluit 1596700 VJN2024)	-	-12.000	-	-
Deels terugstoren inzet bufferbudget 20256 (raadsvoorstel 1602003 PB2025)	-	6.500	-	-
De Koog en Trimpad (besluit 1596700 VJN24)	-132	-134	-136	-
Budgetoverheveling Najaarsrapportage 2023 (besluit 1589249)	-	-701	-	-
Totaal incidentele toevoegingen/onttrekkingen algemene reserve	5.511	-3.335	-136	-
Financieel/rekeningresultaat 2025-2028	1.709	64	-7.117	-10.060
Saldo 31 december	72.479	69.208	61.955	51.895
Per inwoner	753	711	634	531

Het positieve resultaat van 2025 van € 1,7 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2025-2028 (financieel beeld)

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Krediet	Programma	2025	2026	2027	2028	I/S
A. Stand Voorjaarsnota 2024 (raadsbesluit 1596700)				10	43	-10.930	-11.927	
B. Reeds genomen besluiten door de raad								
1a	Kredieten gebiedsontwikkeling Oostflank en schadeloosstelling (raadsbesluit 1595439)	6.300	07. Ruimtelijke ordening	-	-79	-79	-79	S
1b	Dekking kredieten gebiedsontwikkeling uit de reserve gronden		07. Ruimtelijke ordening	-	79	79	79	S
2a	Aankopen Waterlandplein 38 en Rijperhof 7,8.9 en 9A-E (raadsbesluit 1597557)	1.810	07. Ruimtelijke ordening	-113	-112	-111	-110	S
2b	Dekking aankopen uit reserve opvang ontheemden en huuropbrengsten		02. Samenleving	113	112	111	110	S
3a	Aankoop van IJsendijkstraat 144S (raadsbesluit 1595651)	163	07. Ruimtelijke ordening	-5	-5	-5	-5	S
3c	Dekking aankoop van IJsendijkstraat 144S (huur en kapitaallasten) uit reserve gronden		07. Ruimtelijke ordening	5	5	5	5	S
		8.273	Subtotaal B	-	-	-	-	
C. Investeringsen								
1	Ophoging krediet verbouwing P3 voor kostprijsverhogende btw	219	02. Samenleving	-14	-14	-13	-13	S
2	Vervangingsinvesteringen Spurd	4.249	04. Milieu	-	-31	-62	-72	S
3a	Diverse vervangingsinvesteringen riolering	15.260	06. Beheer openbare ruimte	-	-147	-197	-246	S
3b	Dekking kapitaallasten uit tarieven riolering		06. Beheer openbare ruimte	-	147	197	246	S
4	Ophoging kredieten speelvoorzieningen	1.289	06. Beheer openbare ruimte	-	-43	-102	-100	S
		21.017	Subtotaal C	-14	-88	-177	-186	
D. Onvermijdelijke ontwikkelingen								
1	Vrijval budget verkiezingen Tweede Kamer (vervroegd 2023)		01. Publiekdiensten	200	-	-	-	I
2	Actualisatie vastgoed planmatig en dagelijks onderhoud		07. Ruimtelijke ordening	-400	-200	-100	-	S
3	Verhoging contributie VNG en bijdragen GGU en A+O fonds		10. Bestuur en Concern	-148	-155	-188	-223	S
4	Ontwikkelingen gemeentefonds meircirculaire 2024		Overzicht Alg.dekk.mid.	-526	4.692	4.276	4.508	S
5	Aframen dividend Stadsverwarming		Overzicht Alg.dekk.mid.	-350	-	-	-	I
6	Actualisatie renteomslag en meerjarig investeringsplan		Overzicht Alg.dekk.mid.	3.964	3.223	1.031	-847	S
		-	Subtotaal D	2.741	7.560	5.019	3.438	
E. Uitgangspunten en indexering								
<i>1 Indexatie investeringen:</i>								
a	Indexatie kredieten IHP en bewegingsonderwijs (prijsspeil 2025: +5%)	3.774	02. Samenleving	-	-7	-96	-121	S
<i>2 Indexatie exploitatiebudgetten:</i>								
a	Actualisatie leges burgerzaken		01. Publiekdiensten	78	93	135	109	S
b	Actualisatie materiele uitgaven (bedrijfsvoering, maatschappelijk en ruimtelijk)		Diverse programma's	-117	-166	-211	-207	S
c	Actualisatie lonen en salarissen inclusief politiek ambtsdragers		Overzicht Alg.dekk.mid.	-319	-255	-272	-290	S
d	Indexering lokale heffingen		Overzicht Alg.dekk.mid.	582	553	507	1.099	S
3	Dekking uit stelpost loon- en prijsontwikkeling (LPO)		Overzicht Alg.dekk.mid.	116	153	59	61	S

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Krediet	Programma	2025	2026	2027	2028	I/S
		3.774	Subtotaal E	340	371	122	650	
F. Gemeenschappelijke regelingen:								
1	Begroting 2025 Werkom (besluit 1598276)		02. Samenleving	-48	-	-	-	I
2	Begroting 2025 Omgevingsdienst IJmond (besluit 1598115)		08. Veiligheid	-36	-18	-16	-21	S
3	Begroting 2025 Veiligheidsregio Zaanstreek/Waterland (besluit 1596704)		08. Veiligheid	-832	-895	-758	-758	S
4	Begroting 2025 Waterlands archief (besluit 1598004)		10. Bestuur en Concern	70	-179	-141	-110	S
5	Begroting 2025 recreatieschap Twiske Waterland (besluit 1598706)		10. Bestuur en Concern	-10	-10	-10	-10	S
		-	Subtotaal F	-855	-1.103	-925	-898	
G. Dekkingsplan 2026								
1	Toevoeging algemene reserve (deels terugdraaien incidentele onttrekking VJN 2024)		Overzicht Alg.dekk.mid.	-	-6.500	-	-	I
		-	Subtotaal G	-	-6.500	-	-	
H. Keuzes-knelpunten								
1	Maatregelen tegengaan netcongestie		04. Milieu	-214	-220	-225	-211	S
2	Capaciteit ICT (Microsoft 365, uitrol nieuwe devices en Nis2-wetgeving)		Overhead	-300	-	-	-	I
3	Actualisatie investeringsagenda (jaarschijf 2028)		Overzicht Alg.dekk.mid.	-	-	-	-925	S
		-	Subtotaal H	-514	-220	-225	-1.136	
	Stand (primitieve) Programmabegroting 2025 (beschikbare ruimte)	-		1.709	64	-7.117	-10.060	

Het positieve resultaat van 2025 van € 1,7 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting

Het vertrekpunt voor de programmabegroting is de stand van de Voorjaarsnota 2024 (onderdeel A). Hierover is besloten op 20 juni 2024 (raadsbesluit 1596700). Vervolgens presenteren wij u een bijgesteld beeld en lichten wij de posten toe die de stand van de Voorjaarsnota wijzigen (onderdelen B tot en met H). Het begrotingsadvies van de VNG wordt verder toegelicht in de aanbiedingsbrief.

B. Reeds genomen besluiten raad

Dit betreft al genomen (onvermijdelijke) besluiten door de gemeenteraad sinds de Voorjaarsnota 2024 en worden hier niet verder toegelicht.

C. Investeringen

1. Ophoging krediet verbouwing P3 voor kostprijsverhogende btw

Bij de fiscale doorlichting van de verbouwplannen voor P3 is gebleken dat de btw op een aantal onderdelen niet voor btw-aftrek in aanmerking komt. Het is nodig het krediet hierop aan te passen.

2. Vervangingsinvesteringen Spurd (krediet € 4.248.929)

In de Voorjaarsnota 2024 was nog geen actueel overzicht voorhanden van de kredieten Spurd. Gedurende het voorjaar is deze opgave ontvangen en afgewogen naar nut en noodzaak. Voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen is nu een bedrag van € 4,2 miljoen opgenomen in de begroting. Dit betreft vervangingen van diverse onderdelen van het Leegwaterbad, binnensportaccommodaties (onder andere sportvloeren voor de gymzaal

De Gors aan de Zwanenbloem en sporthal De Beuk) en het vervangen van kunstgras op de buitensportaccommodaties sportpark Middenbeemster- SV de Beemster, sportpark Zuidoostbeemster -vv ZOB, sportcomplex De Munnik- MHCP, Sportcomplex Weidevenne- FC Purmerend, sportcomplex Westerveg 41 -Wherevogels. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten, vanaf 2026 € 31.000 oplopend naar € 72.000 in 2028 zijn verwerkt in de begroting 2025. In het investeringsoverzicht 'lopende investeringen' vindt u de detaillering terug.

3a/b en 4. Diverse vervangingsinvesteringen riolering (krediet 15.260.030) en ophoging kredieten speelvoorzieningen (krediet € 1.288.820)

In de Voorjaarsnota 2024 was nog geen actueel overzicht voorhanden van de vervangingsinvesteringen voor riolering. Gedurende het voorjaar is deze opgave ontvangen en afgewogen naar nut en noodzaak. Voor de noodzakelijke vervangingsinvesteringen is nu een bedrag van € 15.260.030 opgenomen in de begroting. Dit betreft vervangingen voor klimaat adaptieve maatregelen 2026-2028, relingswerken 2025-2028, vervanging riolering Overwhere Noord 2025-2028, vervanging duikers 2025-2028, gemalen bouwkundige renovatie 2025-2028 en riolering Cantekoog, Kooimanweg, Schoolstraat en de Koen Rozendaalstraat in 2024. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten bedragen vanaf 2026 € 147.000 oplopend naar € 246.000 in 2028 en worden gedekt vanuit de tarieven riolering.

De speelvoorzieningen worden voor 2025 en 2026 opgehoogd met € 1.288.820. Deze bedragen waren destijds bij de opstelling van de IBOR te laag opgenomen. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten, vanaf 2026 € 43.000 oplopend naar ruim € 100.000 in 2028 zijn verwerkt in de begroting 2025 ten laste van de begrotingsruimte.

D. Onvermijdelijke ontwikkelingen

1. Verkiezingen

De Tweede Kamer verkiezingen hebben vervroegd plaatsgevonden in 2023. In 2025 vinden er geen verkiezingen meer plaats, waardoor het budget van bijna € 200.000 kan vrijvallen. De verkiezingskalender ziet er als volgt uit:

- 2026 gemeenteraden;
- 2027 Provinciale Staten en waterschappen (en Eerste Kamer);
- 2028 Tweede Kamer.

2. Actualisatie vastgoed planmatig en dagelijks onderhoud

Voor de Voorjaarsnota 2024 is de Jaarrekening 2023 doorgelopen op budgetten waar ruimte was ten opzichte van voorgaande jaren. Dat heeft geleid tot een lijst met budgetten om te laten vrijvallen ten gunste van de begrotingsruimte. Hierbij was ook het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen meegenomen. Bij actualisatie van de budgetten bij de begroting is duidelijk gebleken dat het verstandig is die vrijval niet door te voeren omdat het dan mogelijk is de indexering van het onderhoudsprogramma binnen de bestaande budgettaire ruimte te doen.

3. Verhoging contributie VNG en bijdragen GGU en A+O fonds

Door groei van inwoners en door indexatie stijgen de bijdragen aan de Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU), het A+O fonds aan de VNG en de jaarlijkse contributie aan de VNG. Op dit moment zijn de bijdragen voor 2025 bekend: GGU bijdrage (€ 435.275), A+O fonds (€ 42.437) en de

VNG-contributie (€ 159.535). Deze bijdragen zijn 5,2% hoger dan die van 2024. Het nadelige bedrag van € 148.000 in 2025 oplopend naar € 223.000 in 2028 komt ten laste van de begrotingsruimte.

4. Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire 2024

In de raadsbrief (registratienummer 1599104) bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de meicirculaire van het gemeentefonds. Het totale effect van de meicirculaire is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
1a. ontwikkeling accessen (voor prijs en volume)	-6.744	-963	-1.212	-775
1b. Compensatie Rijk (i.v.m. nieuwe systematiek bbp)	3.238	671	543	426
2. Vervallen opschalingskorting (vanaf 2026)	-	3.356	3.343	3.334
3. Terugdraaien extra bezuiniging jeugdzorg 2025	1.325	-	-	-
4. Taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen	1.655	1.628	1.602	1.523
Financieel effect meicirculaire 2024 - toevoeging aan begrotingssaldo	-526	4.692	4.276	4.508

Het algemeen beeld voor het begrotingssaldo is positief voor alle jaren, met uitzondering van 2025. Deze verbetering wordt voornamelijk veroorzaakt door de oploop van de opschalingskorting te laten vervallen vanaf 2026. Daar staat in 2025 wel een eenmalige korting tegenover. Hieronder volgt een toelichting op bovenstaande tabel.

1a en 1b. Ontwikkeling accessen en compensatie Rijk

In 2023 zijn het kabinet en de gemeenten overeengekomen dat het gemeentefonds vanaf 2027 wordt geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) met de verwachting dat de accessystematiek hierdoor minder schommelt. Dit voorjaar is afgesproken dat deze systematiek al vanaf 2024 ingaat. Omdat dit nadeliger uitpakt voor gemeenten, worden gemeenten hiervoor gecompenseerd (regel A1b), afgezien van een eenmalige korting van € 675 miljoen in 2025.

Uitgangspunt is dat het Gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. De indexatie wordt gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel.

Het volumedeel is gebaseerd op een 8-jaars (historisch) gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp en het LPO-deel groeit evenredig mee met de omvang van de inflatie en volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Valt de inflatie hoger uit, dan stijgt het LPO-deel. Valt de inflatie lager uit, dan daalt dit deel van de uitkering evenredig mee.

Voor Purmerend zien we dat voor alle jaren ondanks de incidentele compensatie vanuit het Rijk voor de vervroegde invoering bbp-systematiek het accres per saldo nadelig uitpakt (regel A1a/b). De oorzaken hiervoor zijn de lagere inflatieverwachting en het niet volledig compenseren (50%) van de invoering van de nieuwe bbp-systematiek in 2025. Dit nadeel is afgewikkeld ten laste het begrotingssaldo, omdat de stelpost LPO nihil is.

2. Vervallen opschalingskorting vanaf 2026

Er is besloten om de opschalingskorting te schrappen vanaf 2026 (regel 2). Die werd in 2015 ingevoerd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen, maar die

opshalingsmaatregel is er nooit gekomen, de korting bleef al die tijd in stand. Tot nu. Het bedrag wordt toegevoegd aan het begrotingsaldo.

3. Compensatie voor de jeugdzorg

In het coalitieakkoord Rutte IV is een extra besparing in het kader van Jeugdzorg (wat zowel jeugdhulp als jeugdbescherming en jeugdreclassering omvat) opgenomen vanaf 2025. Die voorgenomen bezuiniging op de jeugdzorg van € 500 miljoen in 2025 kan nog niet gerealiseerd worden, omdat de maatregelen die tot besparing moet leiden nog niet zijn gerealiseerd. Dit bedrag valt nu vrij ten gunste van de algemene uitkering. Omdat het Rijk al had aangegeven dat zij de verantwoordelijkheid voor deze taakstelling op zich zou nemen, mocht hiervoor een reservering in de begroting worden opgenomen. In de Voorjaarsnota 2024 van Purmerend is hiermee rekening gehouden door het opnemen van een reservering van € 1,3 miljoen in 2025. Het vervallen van deze bezuiniging levert voor Purmerend een hogere inkomst op van € 2,6 miljoen. Dit is verwerkt in regel 3. Vanaf 2026 staat er nog wel een bezuiniging van € 511 miljoen, maar in het hoofdlijnenakkoord is aangegeven dat deze bezuiniging komt te vervallen. Deze bezuiniging is in 2026 en verder uit voorzichtigheid nog niet verwerkt tot het vervallen van de bezuiniging zeker is.

4. Taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen

Dit zijn posten uit het gemeentefonds die een beleidsdoel hebben en normaliter worden toegevoegd aan de beleidsvelden. Het college kiest ervoor om deze vrij besteedbare middelen toe te voegen aan het begrotingsaldo en niet toe te voegen aan de beleidsvelden gezien de huidige financiële situatie. Het gaat hierbij om onderstaande taakmutaties en integratie- en decentralisatie uitkeringen.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
A. Taakmutaties:				
1. Toevoeging: werkdrukverlaging jeugdbescherming	162	158	161	159
2. Toevoeging: bijzondere bijstand en vroegsignalering	174	171	177	177
3. Toevoeging: WMO hulpmiddelen	36	-	-	-
4. Toevoeging: compensatieregeling Voogdij 18+	177	172	176	17
B. Mutaties integratie (IU)- en decentralisatie (DU) uitkeringen:				
1. Toevoeging: participatie/SW-bedrijven (IU)	556	577	558	483
2. Toevoeging: nationaal actieplan dakloosheid (DU)	214	214	214	214
3. Toevoeging: Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	7	7	7	7
4. Toevoeging: LHBTI emancipatiebeleid (DU)	20	20	-	-
5. Toevoeging: beschermd wonen (IU)	309	309	309	3094
Totaal taakmutaties/integratie- en decentralisatie-uitkeringen meicirculaire 2024	1.655	1.628	1.602	1.523

5. Aframen dividend Stadsverwarming

Op 27 juni 2024 heeft het college met memo 1600012 de gemeenteraad ingelicht over de door de toezichthouder Autoriteit Consument & Markt (ACM) gemaakte rekenfout in de berekening van het maximumtarief voor het vastrecht warmte. Op basis van de tussentijdse cijfers 2024 zal dit inkomstennadeel een negatieve impact hebben op het verwachte jaarresultaat van SVP over 2024. Voor de gemeente Purmerend (als aandeelhouder) betekent dit dat de begrote dividenduitkering over 2024 van € 350.000 (uit te keren in 2025) komt te vervallen. Indien uit het jaarrekeningresultaat 2024 blijkt dat dit wel (voor een deel) mogelijk is, zal de gemeente alsnog aanspraak maken op het dividend dat nu wordt afgeraamd.

6. Actualisatie renteomslag en het meerjareninvesteringsplan (MIP)

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
1. Actualisatie investeringsplan (kapitaallasten)	1.695	2.271	1.549	594
2. Actualisatie renteomslag (financiering)	2.269	952	-518	-1.441
Saldo totaal	3.964	3.223	1.031	-847

De kapitaallasten zijn aangepast als gevolg van nieuwe en bijgestelde investeringen alsmede geactualiseerde ramingen per jaarschijf (cashflows). In het investeringsoverzicht is een gedetailleerd overzicht opgenomen. Hierin zijn ook verwerkt: de kredieten uit de Voorjaarsnota 2024, onvermijdelijke vervangingsinvesteringen Spurd, ophoging en samenvoeging krediet verbouwing P3 (met een nieuwe afschrijvingstermijn van 20 jaar) en de vervangingsinvesteringen riolering. In de huidige situatie staan veel investeringen gepland, waarvan een deel over meerdere jaren wordt 'meegenomen'. Dit voortduwen van investeringen zit nu met name bij beheerplannen en onderhoudsprojecten. Er zijn diverse grote projecten die meerdere jaren duren. In deze begroting is getracht de capaciteit en de uitvoering van de kredieten voor de komende periode goed in beeld te brengen om de afgesproken investeringen te realiseren. Hierdoor zijn de uitgaven realistischer begroot over de jaren 2025-2028. Daarnaast is er een investeringsagenda opgesteld op basis van de groei van de gemeente, waarbij in deze begroting vooral kredieten zijn opgenomen voor scholen, sportvoorzieningen, fietsvoorzieningen, mobiliteitsmaatregelen, de transitie van het pand aan de Kalversteeg 1 en de transformatie Purmersteenweg naar Stadsboulevard.

De rente is het afgelopen halfjaar van 2023 licht gedaald (bijna 0,5%-punt). Zolang de inflatie nog relatief hoog is, zal de ECB de rente niet snel verlagen. In de begroting houden we rekening met 3,5% voor het aantrekken van langlopende leningen in 2025. Vanaf 2026 loopt dit percentage met 0,1% procentpunt op. Naast dit voordelige prijseffect is er ook een volume-effect dat afhankelijk is van de financieringsstromen. We zien de laatste jaren bij de investeringsactiviteiten dat de uitgaven per jaar stijgen maar de geraamde uitgaven (cashflows) niet gehaald worden maar wel een claim leggen op het begrotingssaldo.

Door het verschuiven van de investeringen en een lager investeringsvolume per jaar ontstaat er een financieringsvoordeel op de leningenportefeuille voor de jaren tot en met 2026. Voor de jaren daarna geldt dat met het huidige investeringsprogramma investeren flink duurder wordt. Om deze behoefte te financieren trekt Purmerend langlopende leningen aan. Dit leidt uiteindelijk tot hogere rentelasten in onze begroting.

E. Uitgangspunten en indexering

In de Voorjaarsnota 2024 was de verwachting dat er nog middelen bij zouden komen om prijsstijgingen in salarissen, investeringen, gemeenschappelijke regelingen en subsidiepartners op te kunnen vangen vanuit de meicirculaire. De uitwerking van de circulaire laat echter een ander beeld zien: door een lagere inflatieverwachting van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) in met name de loonvoet van 2025 en 2026 daalt het accres, wat leidt tot een lagere compensatie voor Purmerend. In deze begroting zijn de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2024 doorgerekend conform de reguliere systematiek. Bij de Voorjaarsnota 2025 vormt de nieuwe financieringsystematiek van het

gemeentefonds reden om te kijken of bijvoorbeeld de verwerkte loonstijging in de meerjarenraming naar beneden kan worden bijgesteld.

1a. Integraal Huisvestingsplan (IHP) en bewegingsonderwijs

Voor de begroting 2025 is voor de indexering van het IHP en de investeringen bewegingsonderwijs (gymzalen en sporthal De Karekiet) het bedrag over de periode januari 2024 – januari 2025 (1 jaar) het prognose indexcijfer van BOA advies gehanteerd. Hierbij zijn de kredieten IHP verhoogd met 5% naar het prijspeil 2025 en wijkt af van de uitgangspunten uit de Voorjaarsnota 2024.

De totale bijraming van het krediet bedraagt € 3.774.020, hierdoor stijgen de kapitaallasten met € 7.000 vanaf 2026 naar € 121.000 in 2028.

2a/d Leges Burgerzaken 2025 en indexering lokale heffingen

Leges Burgerzaken

Voor Burgerzaken geldt dat naast de indexering met 3,2% op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS ook sprake is van een tijdelijke toename in het aantal extra afhandelingen waarvoor wordt ingehuurd.

Burgerzaken	2025	2026	2027	2028
Opbrengst leges	342	385	556	446
Afdracht Rijksleges	-182	-194	-281	-223
Inhuurcapaciteit	-82	-98	-140	-114
Totaal	78	93	135	109

Indexeringen lokale heffingen

De opbrengsten van belastingen en de leges worden verhoogd met 3,2% op basis van de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS. Dit is meer dan was ingerekend in de begroting en leidt tot de bijraming van 306.173 in 2025 oplopend naar € 579.188 in 2028.

Ook zijn berekeningen van de 4 kostendekkende heffingen geactualiseerd: leges Omgevingswet, begraafrechten, afvalstoffenheffing en rioolrechten. Door de toerekening van overhead en btw in de heffingen ontstaat een begrotingsvoordeel van afgerond € 275.000 in 2025 oplopend naar € 519.932 in 2028. Dit komt vooral door de extra inzet voor (de implementatie van) de Omgevingswet (overhead) en de extra investeringen rioolvervanging (btw).

Tarief (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Begraafrechten	-14	-13	-9	-5
Afvalstoffenheffing	55	69	72	196
Rioolheffing	137	137	137	180
Bouwleges	97	100	110	149
Subtotaal kostendekkende tarieven	276	293	310	520
Lokale heffingen (m.n. OZB)	306	260	197	579
Totaal	582	553	507	1.099

2b/c. Actualisatie materiële uitgaven en lonen en salarissen

In de begroting 2025 zijn de volgende exploitatiebudgetten geïndexeerd: bedrijfsvoering budgetten, WMO, Jeugd, subsidies maatschappelijke instellingen, Spurd, beheer openbare ruimte en parkeren. In de Voorjaarsnota 2024 is het effect van de CAO meegenomen en in de begroting 2025 uitgewerkt. Naast de CAO zijn ook de politieke ambtsdragers hierin meegenomen. In de begroting 2025 tot en met 2028 is een indexatie van 3% per jaar aangehouden.

3. Stelpost loon- en prijsontwikkeling (LPO)

De huidige (beperkte) ruimte in de stelpost prijs- en loonontwikkeling (LPO) wordt in mindering gebracht op de bovengenoemde claims. Hiermee is de stelpost op en is er geen ruimte voor toekomstige indexeringen.

F. Gemeenschappelijke regelingen

Na de aanbieding van de Voorjaarsnota 2024 zijn er van diverse gemeenschappelijke regelingen begrotingen voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. In de begroting 2025 zijn de financiële effecten hiervan structureel verwerkt ten laste van de begrotingsruimte.

G. Dekkingsplan 2026

1. Algemene reserve 2026 (incidenteel)

In de Voorjaarsnota 2024 is het ravijnjaar 2026 sluitend gemaakt, zodat een jaar tijd is gekocht voor de toekomstscenario's. Hierbij is het bufferbudget, dat is gereserveerd in de Programmabegroting 2024 van € 9 miljoen incidenteel onttrokken aan de algemene reserve en is er extra aanvullend € 3 miljoen uit de algemene reserve gehaald. Door het afschaffen van de opschalingskorting kan het bufferbudget in 2026 worden gehalveerd, zodat dit beschikbaar blijft voor de afwegingen over de toekomstscenario's. Dat betekent dat er in totaal € 5,5 miljoen aan incidenteel geld wordt ingezet voor het sluitend maken van het begrotingsjaar 2026 en dat de overige buffer behouden blijft met het oog op het negatieve meerjarenbeeld.

H. Keuzes-knelpunten

1. Maatregelen tegengaan netcongestie

Er komen steeds meer kabels, leidingen, transformatorhuisjes bij in de onder- en bovengrond. Hierdoor ontstaat drukte in de straat en onder de grond. Inwoners hebben daar last van maar het versterken van de nutsvoorzieningen is onvermijdelijk en noodzakelijk richting een duurzame toekomst. In mei 2024 heeft Liander met de gemeente haar programma voor de netverzwaring in Purmerend gedeeld. De uitkomst laat zien dat het aantal transformatorhuisjes bijna verdubbeld moet worden. Ook SVP (stadsverwarming) treft voorbereidingen voor het uitbreiden van het aantal onderstations en meerdere dataleveranciers leggen glasvezelnetwerken aan. Deze netverzwaring vanuit Liander vraagt van de gemeente om de regie te nemen in de verdeling van schaarse openbare ruimte.

Door de toename van functies in de openbare ruimte en het grotere ruimtebeslag dat deze functies vereisen, moeten er bij het inrichten van straten – boven en ondergronds – steeds vaker moeilijke keuzes worden gemaakt. Of het nu gaat om vergroening, parkeerdruk, (verkeers)veiligheid, toegankelijkheid, klimaatadaptatie of de uitbreiding van het energienet – elk onderwerp is van groot belang. Daarbij mag niet vergeten worden dat ook de aanleg, werkzaamheden en omleidingen veel impact hebben op de bereikbaarheid en leefbaarheid voor onze inwoners en ondernemers. De complexe opgave – waarin de schaarse openbare ruimte, de schaal en snelheid waarmee nutspartijen hun energienet willen verzwaren en de druk op bereikbaarheid en leefbaarheid verder vergroot – betekent dat de gemeente extra inzet moet plegen. Purmerend is hierin de regisseur in de samenwerking tussen alle factoren in de openbare ruimte. Deze samenwerking vraagt om het delen van doelen, ambities en belangen en het opstellen van spelregels en werkafspraken over de projecten en investeringen.

De financiële consequenties zijn alleen voor het proces van de plaatsing van transformatorhuisjes en hangen nauw samen met de planning van Liander. Structureel wordt er een bedrag opgenomen van ruim € 0,2 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de legesopbrengsten en onderzoekskosten. De mogelijke subsidieinkomsten zijn nog niet meegenomen. De structurele aanvraag voor de financiën zal jaarlijks bijgesteld moeten worden. Hierover wordt u geïnformeerd via de komende P&C producten.

2. Capaciteit ICT (Microsoft 365, uitrol nieuwe devices en Nis2-wetgeving)

Microsoft heeft onbegrensde mogelijkheden om de (samen)werking te verbeteren in onze organisatie. Hierin moeten strategische keuzes worden gemaakt hoe we Microsoft 365 de komende jaren gaan inzetten. Hier kunnen we niet langer mee wachten omdat de behoeftes in onze organisatie groot zijn en de kwaliteit van werken ook daadwerkelijk kan worden verbeterd. Binnen dit project maken we de eerste strategische keuzes en brengen de impact hiervan in beeld.

De huidige laptops en tablets zijn of gaan uit beheer. Wanneer laptops of tablets niet of niet goed beheerd zijn kunnen we ze bijvoorbeeld niet meer wissen op afstand bij verlies of diefstal. Het gevolg kan zijn dat bedrijfsinformatie op straat komt te liggen. Dat betekent dat we per direct richtlijnen moeten opstellen over wat onze medewerkers nodig hebben als (moderne) werkplek en aan welke regels het veilig gebruik van genoemde apparaten moeten voldoen. Deze apparaten dienen vervolgens snel besteld te worden in verband met de leverbaarheid. In dit project

onderzoeken we ook hoe de investeringen passen binnen het investeringsbudget van ICT en hoe dit naar de toekomst goed ingeregeld kan worden.

NIS 2 is 1 van de 13 nieuwe wetten op gebied van digitalisering die op ons afkomen. NIS2 wordt voor Nederland uitgewerkt in nationale wetgeving. Deze gaat waarschijnlijk in 2025 in waarbij gemeenten worden aangemerkt als essentiële entiteit. De impact van deze wet op gemeenten, en dus ook Purmerend, wordt als groot gezien. Daarom willen we alvast een impactanalyse laten uitvoeren voor Purmerend, zodat we ons tijdig kunnen voorbereiden en de structurele kosten in beeld kunnen brengen van deze wetgeving. Tussen kabinet en VNG vinden gesprekken plaats over de vergoeding van deze kosten. Ook op de ALV van de VNG is hierover een motie aangenomen. Of we deze kosten daadwerkelijk vergoed krijgen, is nog niet bekend. We kunnen de uitkomst van die discussie niet afwachten.

Richting de Voorjaarsnota 2025 willen we de financiële consequenties hiervan goed in kaart brengen. Op korte termijn (juli 2024 tot en met juni 2025) is het noodzaak om goede keuzes te maken als het gaat om uitgangspunten, richtlijnen en impact voor onze organisatie. Hiervoor is de inzet van incidentele formatie (3,5 fte projectleiders) onvermijdelijk. Voor 2025 wordt er € 0,3 miljoen aan inhuurcapaciteit gevraagd.

3. Actualisatie investeringsagenda (jaarschijf 2028)

Uit oogpunt van realistisch begroten wordt de stelpost voor de investeringsagenda schijf 2028 opgehoogd met € 925.000, zodat er ook in 2027 een besluit over nieuwe investeringen voor de groei van onze gemeente kan worden genomen.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Beleidsveld	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Lasten 2028	Baten 2028
BVo11 Publiekdienstverlening	9.914	-6.152	10.327	-6.513	10.646	-6.794	10.759	-6.810
PGRo1 Publiekdiensten	9.914	-6.152	10.327	-6.513	10.646	-6.794	10.759	-6.810
BVo21 Kunst en cultuur	9.212	-1.347	9.261	-1.367	9.508	-1.387	9.715	-1.408
BVo22 Sport en recreatie	11.049	-2.133	12.139	-2.153	12.964	-2.383	13.372	-2.407
BVo23 Wijkmanagement	1.740	0	1.783	0	1.830	0	1.878	0
BVo24 Jeugd	46.806	-22	48.544	-22	50.157	-23	51.664	-23
BVo25 Onderwijs	13.271	-3.557	13.968	-3.457	15.891	-3.354	16.258	-3.458
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	55.912	-7.765	55.995	-7.592	53.665	-3.615	55.421	-3.639
BVo27 Werk en inkomen	47.739	-28.284	47.528	-27.962	47.496	-27.962	47.705	-27.962
PGRo2 Samenleving	185.729	-43.108	189.217	-42.554	191.510	-38.724	196.013	-38.897
BVo31 Wonen	1.120	-130	1.136	-130	1.159	-130	1.179	-130
PGRo3 Wonen	1.120	-130	1.136	-130	1.159	-130	1.179	-130
BVo41 Milieu	14.949	-17.256	15.097	-17.450	15.471	-17.907	15.897	-18.423
BVo42 Duurzaamheid	2.610	-1.566	2.378	-1.566	2.398	-1.566	2.420	-1.566
PGRo4 Milieu	17.558	-18.822	17.475	-19.015	17.869	-19.472	18.318	-19.989
BVo51 Bereikbaarheid	6.553	-4.694	6.492	-4.556	7.075	-4.559	6.975	-4.462
PGRo5 Bereikbaarheid	6.553	-4.694	6.492	-4.556	7.075	-4.559	6.975	-4.462
BVo61 Beheer openbare ruimte	40.508	-13.689	43.007	-14.355	45.643	-15.054	48.381	-16.338
PGRo6 Beheer openbare ruimte	40.508	-13.689	43.007	-14.355	45.643	-15.054	48.381	-16.338
BVo71 Ruimtelijke ordening	39.615	-35.533	59.516	-55.464	35.708	-30.969	33.442	-28.293
PGRo7 Ruimtelijke ordening	39.615	-35.533	59.516	-55.464	35.708	-30.969	33.442	-28.293
BVo81 Veiligheid	13.101	-20	13.340	-19	13.392	-19	13.427	-19
PGRo8 Veiligheid	13.101	-20	13.340	-19	13.392	-19	13.427	-19
BVo91 Economie	3.306	-898	2.683	-904	2.127	-909	2.163	-914
PGRo9 Economie	3.306	-898	2.683	-904	2.127	-909	2.163	-914
BV101 Bestuur & concern	6.009	-44	6.299	-45	6.352	-45	6.460	-49
PGR10 Bestuur & concern	6.009	-44	6.299	-45	6.352	-45	6.460	-49
1 Lokale heffingen	64	-22.056	64	-22.585	64	-23.125	65	-23.689

Beleidsveld	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Lasten 2028	Baten 2028
BVo11 Publiekdienstverlening	9.914	-6.152	10.327	-6.513	10.646	-6.794	10.759	-6.810
2 Nog te bestemmen middelen	-425	0	429	0	1.129	0	2.052	0
3 Gemeentefonds	0	-217.118	0	-212.618	0	-219.789	0	-226.338
4 Eigen financieringsmiddelen	241	-225	1.564	-204	2.814	-187	4.365	-199
5 Deelnemingen	588	-2.476	588	-3.065	588	-3.065	588	-2.045
6 Incidentele baten en lasten	8	-50	8	-50	8	-50	8	-50
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	476	-241.924	2.653	-238.522	4.603	-246.216	7.079	-252.320
BV121 Overhead	33.174	-310	33.008	-311	33.986	-312	34.726	-314
PGR12 Overhead	33.174	-310	33.008	-311	33.986	-312	34.726	-314
BV131 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
PGR13 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0
BV141 Onvoorzien	50	0	50	0	50	0	50	0
PGR14 Onvoorzien	50	0	50	0	50	0	50	0
R12 Reserves	13.505	-5.295	20.709	-23.526	7.714	-14.630	8.300	-18.735
PGR15 Resultaat bestemming	13.505	-5.295	20.709	-23.526	7.714	-14.630	8.300	-18.735
Totalen	370.618	-370.618	405.913	-405.913	377.833	-377.833	387.271	-387.271

Overzicht incidentele baten en lasten

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van structureel en reëel evenwicht opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier verdere regels over vastgelegd.

Zowel het BBV zelf, als in de notitie incidentele baten en lasten van de commissie BBV wordt duidelijk aangegeven dat in de begroting een limitatief overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen moet zijn. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingsaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid of eindigheid tot doel hebben.

Hieronder treft u een overzicht aan van de incidentele baten en lasten vanuit de programma's en vanuit de reserves. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Purmerend voert structurele taken uit en raamt daarvoor structurele baten en lasten in de begroting. Omdat Purmerend structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.
- In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard.
- Het bestempelen van incidentele baten en lasten gebeurt door middel van een consequente gedragslijn.
- Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend. Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend.
- Na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingsaldo.
- In de financiële verordening is voor incidentele baten en lasten een grensbedrag van € 100.000 opgenomen.

Overzicht incidentele baten en lasten programma's en reserves

Omschrijving	2025		2026		2027		2028	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 2 Samenleving								
<u>Incidentele Lasten en baten:</u>								
Energie armoede	322	322	-	-	-	-	-	-
Kosten i.v.m. aanschaf woningen Waterlandplein/Rijperhof	13	-	12	-	11	-	10	-
Achterstandenbeleid RMC (besluit 1576600 NJR22) tlv AR	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderzoeksbudget sportaccommodatie De Vaart	51	-	-	-	-	-	-	-

Toegankelijkheid volksgezondheid onderzoek	43	-	-	-	-	-	-	-
GALA gelden brede doeluitkering	1.639	1.639	1.299	1.299	-	-	-	-
IZA (Integraal Zorgakkoord)	2.771	2.851	2.771	2.851	-	-	-	-
Energie toeslag	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo business case tijdelijke woningen	228	24	243	24	243	25	142	25
Totaal	5.066	4.836	4.325	4.175	254	25	152	25
<u>Incidentele reservemutaties (verrekening):</u>								
Kosten i.v.m. aanschaf woningen Waterlandplein/Rijperhof; bestemmingsreserve Oekraïne	-	13	-	12	-	11	-	10
Achterstandenbeleid RMC (besluit 1576600 NJR22): algemene reserve	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo business case tijdelijke woningen: bestemmingsreserve Woonvisie	24	228	24	243	25	243	25	142
Totaal	24	241	24	255	25	254	25	152
Programma 4 Milieu								
<u>Incidentele Lasten en baten:</u>								
Proeftuin aardgasvrij	250	-	-	-	-	-	-	-
Netcongestie	214	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	464	-	-	-	-	-	-	-
<u>Incidentele reservemutaties (verrekening):</u>								
Netcongestie: algemene reserve	-	214	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	214	-	-	-	-	-	-
Programma 5 Bereikbaarheid								
<u>Incidentele Lasten en baten:</u>								
Resultaat straatparkeren en garageparkeren	-	1.379	-	1.374	-	999	-	970
Totaal	-	1.379	-	1.374	-	999	-	970
<u>Incidentele reservemutaties (verrekening):</u>								
Resultaat straatparkeren en garageparkeren: bestemmingsreserve parkeren	1.379	-	1.374	-	999	-	970	-
Totaal	1.379	-	1.374	-	999	-	970	-
Programma 6 Beheer openbare ruimte								
<u>Incidentele Lasten en baten:</u>								
Instandhoudingsbudgetten openbare ruimte	388	500	756	500	431	375	406	406
Beheerbudget Wheermolen Oost /Overwhere Zuid (besluit 1532421 PB22)	-	-	-	-	-	-	-	-
Wettelijk ecologisch onderzoek op het gebied van flora en fauna tlv Brgronden	278	-	-	-	-	-	380	-
Totaal	666	500	756	500	431	375	786	406
<u>Incidentele reservemutaties (verrekening):</u>								
Instandhoudingsbudgetten openbare ruimte: bestemmingsreserve IOR	500	388	500	756	375	431	-	406
Ecologisch onderzoek flora en fauna: bestemmingsreserve gronden	-	278	-	-	-	-	-	380
Totaal	500	666	500	756	375	431	-	786
Programma 7 Ruimtelijke ordening								
<u>Incidentele Lasten en baten:</u>								
Grondexploitaties	32.390	32.390	51.695	51.695	27.159	27.159	24.425	24.425
Kapitaal- en beheerslasten Jaagweg 16 / Nieuwstraat 107	10	-	10	-	10	-	10	-

Vorbereidingskrediet en schadeloostelling gebiedsontwikkeling Oostflank	-	-	79	-	79	-	79	-
Voorzetting programma 2040 (Placemaking/branding)	150	-	150	-	150	-	150	-
Advies- en onderzoekskosten omgevingsplan	200	349	200	-	200	-	200	-
Totaal	32.750	32.739	52.134	51.695	27.598	27.159	24.863	24.425
Incidentele reservemutaties (verrekening):								
Schadeloostelling Oostflank: bestemmingsreserve gronden	-	-	-	63	-	63	-	63
Vorbereidingskrediet gebiedsontwikkeling Oostflank: bestemmingsreserve gronden	-	-	-	16	-	16	-	16
Kapitaallasten (rente) Van Ijsendijkstraat 144S: bestemmingsreserve gronden	5	-	5	-	5	-	5	-
Kapitaal- en beheerslasten Jaagweg 16: bestemmingsreserve gronden	-	2	-	2	-	2	-	2
Kapitaallasten (rente) Nieuwstraat 107: bestemmingsreserve gronden	-	8	-	8	-	8	-	8
Voorzetting programma 2040 (Placemaking/branding): bestemmingsreserve gronden (onttrekking)	-	150	-	150	-	150	-	150
Advies- en onderzoekskosten voor een definitief omgevingsplan: bestemmingsreserve omgevingsplan	349	200	-	200	-	200	-	200
Totaal	354	360	5	439	5	439	5	438
Programma 9 Economie								
Incidentele Lasten en baten:								
Budget Binnenstad: aankleding Publieke ruimte	949	-	486	-	-	-	-	-
Totaal	949	-	486	-	-	-	-	-
Overzichten: Overhead en Algemene dekkingsmiddelen								
Incidentele Lasten en baten:								
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	-	929	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	929	-	-	-	-	-	-
Incidentele reservemutaties (verrekening):								
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	929	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	929	-	-	-	-	-	-	-
Resultaatbepaling								
Incidentele mutaties algemene reserve (geen verrekening):								
Toevoegingen:								
Versterking algemene reserve (cf begroting 2016 / voordeel rente)	714	-	-	-	-	-	-	-
Bufferbudget ravijnjaar 2026 (besluit 1589249 PB2024)	4.000	-	3.000	-	-	-	-	-
Inzet algemene reserve 2026 (begroting 2025)	-	-	6.500	-	-	-	-	-
Onttrekkingen:								
Inzet algemene reserve 2026 (besluit 1596700 VJN24)	-	-	-	12.000	-	-	-	-
De Koog en Trimpad (besluit 1596700 VJN24)	-	132	-	134	-	136	-	-
Totaal	4.714	132	9.500	12.134	-	136	-	-
Saldo incidentele baten en lasten van alle programma's	39.895	40.383	57.702	57.744	28.282	28.557	25.801	25.825
Saldo incidentele baten en lasten vanuit de reserves	7.900	1.612	11.404	13.584	1.404	1.259	1.000	1.376
Totaal incidentele baten en lasten	47.795	41.996	69.105	71.328	29.686	29.817	26.801	27.201

Structureel resultaat/evenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar moeten zijn

De mutaties in 2025 zijn beoordeeld op bovenstaande uitgangspunten. Voor 2025 is het structureel resultaat bijna € 1,7 miljoen positief aangezien de structurele lasten (€ 365,0 miljoen) worden gedekt door (hogere) structurele baten (€ 366,7 miljoen).

	2025	2026	2027	2028
a. Saldo baten en lasten:				
Geraamde baten (inclusief onttrekking reserves)	366.715	393.059	364.293	369.801
Geraamde lasten (inclusief toevoeging reserves)	365.006	392.995	371.410	379.861
Financieel resultaat, inclusief incidentele baten en lasten (a)	1.709	64	-7.117	-10.060
b. Incidentele baten en lasten:				
Totaal incidentele lasten	39.895	57.702	28.282	25.801
Totaal incidentele baten	40.383	57.744	28.557	25.825
Incidenteel saldo lasten en baten van alle programma's en overzichten (b)	488	43	275	25
c. Incidentele baten en en lasten reserves:				
Totaal incidentele toevoegingen	7.900	11.404	1.404	1.000
Totaal incidentele onttrekkingen	1.612	13.584	1.259	1.376
Incidentele saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves (c)	-6.287	2.180	-145	376
d. Structureel begrotingssaldo/resultaat:				
Financieel resultaat inclusief incidentele baten en lasten (a)	1.709	64	-7.117	-10.060
Incidenteel resultaat (d = saldo c + b)	-5.799	2.223	131	400
Structureel resultaat (begrotingssaldo), exclusief incidentele baten en lasten (d)	7.508	-2.158	-7.247	-10.460

Meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Dit overzicht bevat per programma de lopende, vervangings en voorgenomen investeringen.

De geactualiseerde investeringen en uitgaven zijn opgenomen in 2 overzichten:

A. Lopende - en vervangingsinvesteringen

De lopende investeringskredieten zijn al door de gemeenteraad goedgekeurd (gevoteerd), maar nog niet afgesloten. Voor de jaren 2024-2027 zijn de investeringsramingen weergegeven. Dit is het verwachte verloop van de uitgaven.

Vervangingsinvesteringen zijn onderhevig aan economische veroudering en slijtage aan bestaande objecten moeten tijdig worden aangepakt. Vervangingsinvesteringen houden de bestaande kwaliteit en functionaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud. Met de vaststelling van deze programmabegroting autoriseert u per programma het totaal van de middelen voor de vervangingsinvesteringen.

B. Voorgenomen investeringen

Voorgenomen investeringen zijn opgenomen in het investeringsplan, als onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting. Door het vaststellen van de meerjarenprogrammabegroting geeft de raad toestemming tot verdere uitwerking van de investering, waarvoor nog een aparte raadsvoordracht wordt voorgelegd, voor er uitgaven gedaan mogen worden.

In de Voorjaarsnota 2025 zal kritisch worden gekeken naar het realisme van de investeringsplannen.

A. Lopende- en vervangingsinvesteringen

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Jaarlijkse verv.marktkasten Binnenstad	2024	2025	50	27	23				
Stofferen stoelen Grote zaal	2024	2025	300		300				
Vloerbed. grote zaal inclusief balkon	2024	2025	75		75				
Vervangen luidsprekers en versterkers	2026	2027	120				120		
LED verlichting	2026	2027	300				300		
Trekkenwand Rollend, rollenzolder	2026	2027	150				150		
Verduurz. Toneelverl. kleine zaal LED	2027	2028	150					150	
BVo21 Kunst en cultuur			1.145	27	398		570	150	
Sportcompl.De Munnik toplg sandwc.atle	2024	2025	521	521					
Leegwaterbad, diverse onderdelen	2024	2025	1.231	1.198	33				
Leegwaterbad diverse onderdelen	2024	2025	86	86					
LWB herstel + vervangen tvloerafwerking	2024	2025	125		125				
LWB vervangen schroeventochtsluis	2024	2025	64		64				
LWB vervangen roosters dakoverstek	2024	2025	50			50			
LWB vervangen systeemplafonds	2024	2025	129			129			
LWB vervangen zwemwaterpompen	2024	2025	139		139				
LWB vervangen regelkast zwemwaterbeheer	2024	2025	115		115				
LWB vervangen voegen	2024	2025	121			121			
LWB vervangen wisselcabines	2024	2025	169		169				
LWB TR Zwemwaterbehandeling	2024	2025	248		248				
MFSA de Beuk, diverse installaties	2024	2025	64		64				
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	2024	2025	188	155	33				
Sportzaal De Karekiet, verv. buitenkoz.	2024	2025	84	84					
Gymz.SportIn buitenkozi.,deuren,ramen	2024	2025	124	102	21				
Sportaccommodatie PumerZuid	2024	2025	2.625		2.625				
Skills Garden (Rugby)	2024	2025	239	22	217				
Sportcompl.Flevostr.toplg kunstgraskorfb	2024	2025	176		176				
Sportcompl.Flevostr.onderlg kunstgrkorfb	2024	2025	245		245				
Sportc.Ijsendijk onderl.kunstg.v.2e V.	2024	2025	245		245				
Sportcompl.Ijsendijk.Toplaag kunstg.v. 2	2024	2025	296		296				
SC IJsendstr/ Purmerst verl.veld 3 en 4	2024	2025	80		80				
Westerweg, Waterlandsch Parkeerterrein	2024	2025	57	1	56				
De Dop, Flying Petrels honkbalveld sen	2024	2025	82		82				
Sportcomplex De Dop toplg handbalvelden	2024	2025	163		163				
Sportcomplex De Dop onderlg handbalv.	2024	2025	182		182				
Sportcompl De Dop Jeugdveld	2024	2025	64		64				
Sportcompl De Dop softbalveld senior	2024	2025	82		82				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
SC de Dop/ FI.Petrels verl.softbalveld	2024	2025	75		75				
SC de Dop/ FI.Petrels honkbalveld	2024	2025	68		68				
Sportc. De Munnink Topl1e hv semi-water	2024	2025	542		542				
Heemstee toplaag kunstgrasveld	2024	2025	199	165	34				
Heemstee Beachvelden	2024	2025	57		57				
Sportc.Savanne onderl.kunstg. Veld A	2024	2025	245		245				
Sportcompl Savanne Topl.kunstg.Veld A	2024	2025	296		296				
SC WBSV toplaag natuurgrasveld	2024	2025	90		90				
Speeltoestellen beheerplan spelen	2024	2025	57	39	18				
speelvoorzieningen 2021 BMS	2024	2025	27	18	9				
Kooimanpark Sport, Spelen en inrichting	2024	2025	681	286	395				
Outdoor sport en recreatie jeugd 2024	2024	2025	60		60				
Verv.beleid speelvoorzieningen 2024	2024	2025	1.040		1.040				
LWB vervangen LBK en regeling	2025	2026	1.046		899	147			
LWB Zoutelektro- en doseersysteem	2025	2026	250		125	125			
LWB Bassin afdekking	2025	2026	250		125	125			
LWB Warmteterugwininstallatie	2025	2026	75		38	38			
PV panelen diverse locaties	2025	2026	140		70	70			
LWB vervangen verlichting	2025	2026	226			226			
LWB vervangen geluidsinstallatie	2025	2026	70			70			
LWB vervangen camera-en inbraakinstall.	2025	2026	73			73			
LWB vervangen voegen	2025	2026	61			61			
LWB verv. brandmeld + ontruimingsinstall	2025	2026	83			83			
Tpl kunstg. rugby V. IJsendijkstraat 365	2025	2026	450			450			
IJsendijkstraat renovatie veld 3 toplg	2025	2026	61			61			
IJsendijkstraat renovatie veld 4 toplg	2025	2026	82			82			
SC Purmersteijn Toplaag kunstgrasveld 1	2025	2026	296			296			
SC Wherevogels Toplaag kunstgrasveld A	2025	2026	296			296			
Sportcompl.Trimpad toplg skeelerp.en bn	2025	2026	789		50	739			
Sportcompl.Trimpad onderlaag skeelerbaan	2025	2026	1.321			1.321			
park de Noord Sport,Spelen en inrichting	2025	2026	598	90	458	50			
Outdoor sport en recreatie jeugd 2025	2025	2026	153			153			
Verv.beleid speelvoorzieningen 2025	2025	2026	1.213			1.213			
Pumptrack Leeghwaterpark 2025	2025	2026	100			100			
Hybride bad Leeghwaterbad	2026	2027	9.500		500	2.000	7.000		
Tpl sportvloer De gors Zwanebloem 12	2026	2027	59				59		

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
LWB vervangen lockers	2026	2027	119				119		
LWB vervangen speeltoestellen	2026	2027	112				112		
LWB vervangen plafond	2026	2027	158				158		
Dakbedekking bitumen Karekietpark 2-4	2026	2027	164				164		
De Vaart buitenkozijnen	2026	2027	204				204		
Mercuriusweg 2, Bouw gymzaal	2026	2027	1.125			590	536		
Middenbeemster, Bouw gymzaal	2026	2027	1.585			830	755		
Buitensport	2026	2027	65				65		
Buitensport / Traktor ipv 3045R	2026	2027	67				67		
Maaimachine buitensport	2026	2027	126				126		
SP ZOB Kunstgrastoplaag veld A	2026	2027	463				463		
Outdoor sport en recreatie jeugd 2026	2026	2027	154				154		
Verv.beleid speelvoorzieningen 2026	2026	2027	1.250				1.250		
LWB systeemplafonds Leegwaterbad	2027	2028	75						75
Verv. beschoeiing damwand Wheredijk 90	2027	2028	150					150	
Tpl kunstgrasveld D Westerweg 41, vv Wherevogels	2027	2028	430		430				
SC de Munnik jeugdhockeyveld	2027	2028	181					181	
Kunstgras waterveld 2 Flevostraat 251 De Munnik	2027	2028	333						333
Tpl Kunstgras veld 2, Purmerenderweg 55 vv ZOB	2027	2028	430						430
Outdoor sport en recreatie jeugd 2027	2027	2028	105					105	
Verv.beleid speelvoorzieningen 2027	2027	2028	1.254					1.254	
Vervanging CV leidingen Zwanebloem 12	2028	2029	257						257
Tpl PU & sportvl. V. IJsendijkstraat 365	2028	2029	98						98
Tpl kunstgrasveld E Savannestraat 51-53, vv Purmerend	2028	2029	430						430
Tpl Kunstgras veld 1, Insulindeweg 11B, vv Beemster	2028	2029	430						430
Outdoor sport en recreatie jeugd 2028	2028	2029	106						106
Verv.beleid speelvoorzieningen 2028	2028	2029	1.196						1.196
Tijdelijke sporthal de Koog	2024	2025	1.900		1.900				
BVo22 Sport en recreatie			41.588	2.767	13.048	9.499	11.230	1.689	3.355
Uitbr. Willem Eggert, J.v.Egmondstr.14	2024	2025	1.131	114	1.017				
Grondkosten Klimop, Karekietpark	2024	2025	1.224		1.224				
Zonnepanelen, Nijlstraat 160	2024	2025	91		91				
Uitbr.ML.Kingschl,Den Uyln 10(semi per)	2024	2025	1.000	889	111				
Vernieuwen gevel MFC De Boomgaard	2024	2025	1.327	930	397				
De Bloeiende Perelaar (Schoolplein)	2024	2025	416	43	373				
1e inr.OLP Nieuwe school CPOW	2024	2025	229	140	89				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Grondkosten Tweede school ZOB (Jonk locatie)	2025	2026	1.263			1.263			
Mercuriusweg 2, Het Plankier/A. Rozendaalschool	2026	2027	10.411	114	886	4.000	5.411		
Nieuwb. Basisschool Klim-op, Karekietpark	2026	2027	11.192	151	849	4.830	5.362		
Nieuwbouw De Blauwe Morgenster (2e school MB)	2026	2027	6.835	101	2.016	2.500	2.218		
Middenbeemster Blauwe Morgenster, Grond	2026	2027	1.610		988		622		
Nieuwbouw Da Vinci College, Koogmolen	2026	2027	40.313	2.082	5.000	18.000	15.231		
Nieuwbouw Waterlandschool Reigersbek 2	2027	2028	5.529	132			1.057	4.341	
Nieuwbouw OBS De Delta (Delfland 2)	2027	2028	6.673	3	247		3.398	3.025	
Nieuwbouw Trifolium (Pinksterbloem 67)	2027	2028	5.248			1.955	1.955	1.337	
Nieuwbouw Montessorischool, Salland 38	2027	2028	5.973	39			461	5.473	
Tweede school ZOB (naar Jonk)	2028	2029	7.034						7.034
Zonnepanelen, Dotterbloem 100	2024	2025	18		18				
BVo25 Onderwijs			107.517	4.738	13.305	32.548	35.715	14.176	7.034
WMO hulpmiddelen 2024	2024	2025	1.400		1.400				
Terreininr. 52 units Waterlandlaan 252	2024	2025	1.017	291	726				
Waterlandplein-Rijperhof-woningen	2024	2025	1.810		1.810				
WMO hulpmiddelen 2025	2025	2026	1.400			1.400			
WMO hulpmiddelen 2026	2026	2027	1.400				1.400		
WMO hulpmiddelen 2027	2027	2028	1.400					1.400	
WMO hulpmiddelen 2028	2028	2029	1.400						1.400
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning			9.827	291	3.936	1.400	1.400	1.400	1.400
2. Samenleving			160.076	7.822	30.687	43.447	48.915	17.416	11.789
Kraankipper 22851 BMS	2024	2025	145		145				
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	2024	2025	240		240				
Opzetcont.Schenk met kleppen glas+div	2024	2025	46		46				
Opzetcont.2ehands Schenk persunit plast.	2024	2025	36		36				
10x Ondergrondse perscontainers PMD	2024	2025	300	249	51				
Terberg OmniMAX	2025	2026	238			238			
Terberg OmniMAX	2025	2026	238			238			
Doosan B35X-5	2025	2026	36			36			
110 Containers bioafval bovengronds 2024	2025	2026	413			413			
Vervanging toegangssystemen ondergrondse afvalcontainers	2025	2026	372			372			
110 Containers bioafval bovengronds 2025	2026	2027	413				413		
Statische perscontainers 3x	2027	2028	68					68	

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Daf CF340 FAN	2028	2029	264						264
Mercedes Econic euro 6	2028	2029	250						250
Volvo FM 420pk 8x4 euro6	2028	2029	297						297
Volvo FM 420pk 8x4 euro6	2028	2029	297						297
JCB 536-60 AGRI SUPER	2028	2029	102						102
BVo41 Milieu			5.076	249	518	1.296	413	68	2.532
Led-verlichting (lampen) 2021	2024	2025	100	43	57				
Led-verlichting (armaturen) 2024	2024	2025	236		236				
Led-verlichting (armaturen) 2027	2027	2028	250					250	
BVo42 Duurzaamheid			586	43	293			250	
4. Milieu			5.662	292	812	1.296	413	318	2.532
NBd-bewegwijzering Purmerend 2024	2024	2025	180		180				
Statisch-, dynamisch Verkeersmodel	2024	2025	100	63	37				
Brug tot brug aansluiting Brantjesoever	2024	2025	30	2	28				
Brug tot brug aansluiting Parkeergarage	2024	2025	250	142	108				
Brug tot brug Herinr. Zijp de Looiers	2024	2025	130	2	128				
Aansluiting openbaar gebied Post NL	2024	2025	100		100				
Brug tot brug herinrichting Post NL	2024	2025	30		30				
Herprofilering Purmerenderwg ZOB (voorb)	2024	2025	1.500	35	1.465				
Parkeerautomaten	2024	2025	565		565				
Parkeergarage stadhuis (Terrein)	2024	2025	1.516	671	845				
Bussluis Beatrixplein	2024	2025	51	16	35				
Zonnepanelen, Tramplein 20	2024	2025	37		37				
Zonnepanelen, Wolgalaan 50	2024	2025	4		4				
VRI Looiersplein	2025	2026	139		14	125			
VRI Gorsln/Veenweidestr/Weteringstr	2025	2026	107			107			
VRI Churchillaan-Wheredijk	2025	2026	67			67			
NBd-bewegwijzering Purmerend 2025	2025	2026	70			70			
Bussluis Nijlstraat	2025	2026	30			30			
Bussluis Donaulaan	2025	2026	30			30			
VRI Ged.Where-Gedempte Singelgracht	2026	2027	139				139		
VRI IJsselmeerln-Verzetsln-Grotenhuysweg	2026	2027	139				139		
VRI IJsselmeerln/Van Osweg	2026	2027	102				102		
VRI Westerstraat-Neckerdijk	2026	2027	139				139		
Bussluis Bovenlandsestraat	2026	2027	30				30		
VRI Waterlandln-Slenkstraat	2027	2028	112					112	
VRI Waterlandln-Wielingenstr	2027	2028	112					112	

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
VRI Ged.Where-Hoornselaan	2027	2028	139					139	
VRI Middenweg-Rijperweg	2028	2029	236						236
VRI Zuiddijk	2028	2029	139						139
VRI Waterlandlaan - Basisveenstraat	2028	2029	148						148
VRI Waterlandlaan - Landstrekenweg	2028	2029	148						148
VRI Verzetslaan - Meerland	2028	2029	148						148
5. Bereikbaarheid			6.662	931	3.575	428	548	363	817
Vervangen brug Beemsterlust MB	2024	2025	30	12	18				
Brug uitrenvelden HOP	2024	2025	95	62	33				
Ren. kunstwerken 2021 (bruggen etc.)	2024	2025	100		100				
Verv. houten bruggen in composiet 2022	2024	2025	1.833	1.440	393				
Verv. Brug Schoolstraat	2024	2025	975	90	884				
Beschoeiingen 2023	2024	2025	571	436	136				
Beschoeiingen 2023	2024	2025	600		600				
Vervanging Damwand Post NL	2024	2025	330	265	65				
Kademuren Purmer Zuid	2024	2025	1.375	175	1.200				
Verv. Remmingswerken 2024	2024	2025	384		384				
Steigers	2024	2025	125		125				
Kooimanpark Waterkundig	2024	2025	1.024	577	447				
Verzetslaan (asfalt)	2024	2025	2.412	2.387	24				
Grevelingenmeer (asfalt)	2024	2025	933	117	816				
Noorderpad (Oostzijde)(Asfalt)	2024	2025	337	40	297				
Middenweg fietspad (Zuidzijde)(Asfalt)	2024	2025	308	30	278				
V.ljsendijkstr F2(Cantekwg-Flevostr)(asf	2024	2025	540		540				
Burg. D. Kooimanweg (rijbaan)(asfalt)	2024	2025	62	12	50				
Middenweg (zuidzijde) (Asfalt)	2024	2025	220		220				
Aziëlaan (asfalt)	2024	2025	260	239	21				
Uitvoeringsprogramma asfalt 2024	2024	2025	376		376				
Laan der Continenten Porv.wg-afrit A& (Asfalt)	2024	2025	170		170				
Bep.Rec.kruising GedWhere-Plants.gr(asf)	2024	2025							
Schakelweg (asfalt)	2024	2025	190		190				
Kerkhoflaan BMS (Asfalt)	2024	2025	125		125				
Middenweg (fietspad) (Asfalt)	2024	2025	25		25				
Verbeteren verkeersveiligheid kruising Burg. D. Kooimanweg - Flevostraat	2024	2025	120		120				
Wegen 2023-H.de Grootstr(vn elementen)	2024	2025	37	1	36				
Uitvoeringsprogramma elementen 2023	2024	2025	145	145					
Sneekermeer/Lauwersmeer (Elementen)	2024	2025	60		60				
v. Garderenstr (Elementen)	2024	2025	51	6	45				
Wouter Sluislaan F2 (Elementen)	2024	2025	185		185				
Jan Bijhouwerstraat (Elementen)	2024	2025	120		120				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Apkenstraat /Doncanstraat (Elementen)	2024	2025	365		365				
Westerhem (Elementen)	2024	2025	530		530				
Herinr. van IJsendijkstraat (wegen)	2024	2025	547	195	352				
Element2021 Hoogstrln/Doetsstr/Ruijterst	2024	2025	144	2	142				
Rijperweg westzijde fietspad	2024	2025	70	30	40				
Herinrichting omgeving MFC,middenpad ZOB	2024	2025	785	627	158				
Onderhoud Wouter Sluislaan wegen	2024	2025	85		85				
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2023	2024	2025	362	34	328				
Kooimanpark Verharding en kunstwerken	2024	2025	888	440	447				
Rotonde Rijperweg / Bamestraweg	2024	2025	700	4	696				
Oversteekpltsn Grevelingenmeer/Meerland	2024	2025	534		534				
Oversteekplaatsen Middenweg-zuid	2024	2025	58		58				
Overwhere-Zuid krediet wegen 2023	2024	2025	385	385					
Wegen2023Burg.de Geusstr/Ninaberst(elem)	2024	2025	107	1	106				
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2024	2024	2025	362		362				
Overwhere-Zuid krediet wegen 2024	2024	2025	224		224				
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2024	2024	2025	33		33				
Verkeersaanpassingen rondom kindcentrum De Vlieger	2024	2025	80		80				
Sidneystr/Canberrastraat (Elementen)	2024	2025	80		80				
Midden Beemster 3 straatjes (Elementen)	2024	2025	20		20				
Dijckscampenlaan (Elementen)	2024	2025	350		350				
Overlanderstr verv.voetpad/parkeer(Elem)	2024	2025	175		175				
Koggenland (Elementen)	2024	2025	50		50				
Weidezicht (Elementen)	2024	2025	40		40				
Verv.bestr.Kanaalstraat (Vijfhoek)(Elem)	2024	2025	30		30				
Verv.bestr.Waterlandlaan (Elementen)	2024	2025	60		60				
Verv.bestr.Bovenlandsestraat (Elementen)	2024	2025	110		110				
Verv.bestr.Sterremosstraat (Elementen)	2024	2025	105		105				
Verv.bestr.Speelplaats Westerhem (Elem)	2024	2025	28		28				
Verv. Bestrating B. Zweerstraat	2024	2025	105		105				
Hekwerk uitrenvelden HOP	2024	2025	122	30	92				
KB22-Hoornse Buurt (OVL)	2024	2025	75	37	38				
Overwhere-Zuid krediet OVL 2022	2024	2025	67	67					
Overwhere-Zuid krediet OVL 2023	2024	2025	16	16					
Overwhere-Zuid krediet OVL 2024	2024	2025	59		59				
Schmidt Swingo 240	2024	2025	230		230				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Merceder Atego 1218 L euro 4	2024	2025	300		300				
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23801	2024	2025	13		13				
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23802	2024	2025	13		13				
Strooier middel BMS	2024	2025	35		35				
Strooier klein BMS	2024	2025	30		30				
Aanhangstrooier Nido	2024	2025	41		41				
Sneeuwploeg groot Nido	2024	2025	25		25				
Sneeuwploeg groot Nido	2024	2025	25		25				
Klimaatadaptatie Kooimanpark	2024	2025	153	170	-17				
Div. relinings projecten 2023	2024	2025	300		300				
GRP-Gem.BoumanIn. Aanp.besturingskast	2024	2025	75		75				
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2023	2024	2025	129	85	44				
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2024	2024	2025	96		96				
GRP-Ijsendijkstraat A4/A7 2020	2024	2025	400		400				
GRP-Ijsendijkstraat Industrie 2021	2024	2025	300	90	210				
GRP-KerkhofIn Riolver	2024	2025	100	73	27				
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 22	2024	2025	619	212	407				
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 23	2024	2025	338	126	211				
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 24	2024	2025	227		227				
GRP-Overwhere Zuid 2023	2024	2025	4.100	1.235	2.865				
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)23	2024	2025	517	196	321				
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)24	2024	2025	581		581				
GRP-Verv.persleidingen AC 2023	2024	2025	200		200				
Herinr. van IJsendijkstraat (riool)	2024	2025	365	163	201				
Ombouw Telemetry RTC 2023	2024	2025	150		150				
Persleiding Binnenstad	2024	2025	550		550				
Renovatie gemalen 2023	2024	2025	199		199				
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2023	2024	2025	5.368		5.368				
Riolering Overwhere Noord	2024	2025	500		500				
Riolering Westerhem	2024	2025	70		70				
Riolering Wheerm.Oost 2023 aansl.Gemaal	2024	2025	875		875				
GRP-Wheermolen Oost 2024 (deel GREX)	2024	2025	3.300		3.300				
Riolering woonboten Oostdijk	2024	2025	450		450				
Verv. Afsluiters/ontluchters 2023	2024	2025	100		100				
Verv. Duikers (riool) 2023	2024	2025	100		100				
Verv. rioolgem.(Walakker-Nieuwstr-Uylln)	2024	2025	1.280	10	1.270				
GRP-G.HoostraatenIn Riolverv	2024	2025	293	12	281				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunn-,drukriol.21	2024	2025	595	492	103				
Installaties Beemsterbrug	2025	2026	1.796	12	885	900			
Installaties Wheermolenbrug	2025	2026	1.675	12	763	900			
Verv. houten bruggen 2023	2025	2026	2.976	997	1.500	478			
Verv. houten bruggen 2024	2025	2026	3.642			3.642			
Beschoeiingen 2023	2025	2026	700			700			
Verv. Remmingswerken 2025	2025	2026	143			143			
Verv. Kademuren Overwhere 2025	2025	2026	142			142			
park de Noord Waterkundig	2025	2026	1.760	230	1.485	45			
Grotenhuysweg (asfalt)	2025	2026	1.968	21	179	1.768			
Van Osweg (asfalt)	2025	2026	869	21	29	819			
Verzetslaan F2(brug-Ijselmeerln)(asfalt)	2025	2026	800	7	678	115			
Zuiderpad fase 1 + fase 2 (asfalt)	2025	2026	85			85			
Fietsnetwerk 2025	2025	2026	500		100	400			
Uitvoeringsprogramma asfalt 2025	2025	2026	496			496			
Gorslaan (Asfalt)	2025	2026	530		50	480			
Grotenhuysweg F2 (Asfalt)	2025	2026	330		30	300			
Zuiddijk (Asfalt)	2025	2026	185			185			
Overwhere Zuid 2022 (Elementen)	2025	2026	560			560			
Zuiderpad trottoirs (Elementen)	2025	2026	45			45			
Uitvoeringsprogramma elementen 2024	2025	2026	579		234	345			
Overwhere-Noord F2024 (Elementen)	2025	2026	200		100	100			
Uitvoeringsprogramma elementen 2025	2025	2026	479			479			
park de Noord Verharding en kunstwerken	2025	2026	1.521	166	1.129	226			
Verkeersmaatr.Van Osweg Purmer Noord	2025	2026	1.500	6		1.494			
Verkeersmaatr.Grotenhuysweg Purmer Noord	2025	2026	1.000			1.000			
Verbeteren fietsnetwerk 2024	2025	2026	638		383	255			
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2025	2025	2026	362			362			
Overwhere-Zuid krediet wegen 2025	2025	2026	304			304			
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2025	2025	2026	33			33			
Koen Rozendaalstraat (Elementen)	2025	2026	325		80	245			
Verv.bestr. P.Kramerstraat (Elementen)	2025	2026	14			14			
Verv.bestr. Schoolstraat (Elementen)	2025	2026	45			45			
Verv.bestr. Thorbeckekade (Elementen)	2025	2026	170			170			
Verv.bestr. Kraggeveenstr 62-84 (Elementen)	2025	2026	25			25			
Verv.bestr. Laagveenstraat (Elementen)	2025	2026	125			125			
Verv.bestr+asfalt Rietsingelpad (Elementen)	2025	2026	230			230			
Verv.bestr.Goudmosstr-Puntmosstr (Elementen)	2025	2026	400			400			
Verv.bestr.Drietandstraat (Elementen)	2025	2026	165			165			

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Verv.bestr.Korte Vooruitstraat (Elementen)	2025	2026	100			100			
Verv.bestr.+ herind.park.vakken Maanzaadstr(Elem)	2025	2026	50			50			
Vervanging en verduurzaming OVL langs de van Osweg en de Grotenhujsweg 2025	2025	2026	125			125			
DAF FA 45 LF euro 3	2025	2026	148			148			
Bucher-Guyer City Cat 5000 euro 5	2025	2026	163			163			
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	28			28			
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	28			28			
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 25	2025	2026	230			230			
GRP-Overwhere Zuid 2022	2025	2026	2.500	1.989		511			
GRP-rioolverv. De Geusstr/Ninaberstr	2025	2026	60		10	50			
GRP-rioolverv. H.de Grootstr	2025	2026	200	4	21	175			
GRP-Verv.persleidingen AC 2024	2025	2026	202			202			
GRP-Verv.persleidingen AC 2025	2025	2026	204			204			
Onderhoud Wouter Sluislaan riolering	2025	2026	587	53	384	150			
GRP-Wheermolen Oost 2025 (deel GREX)	2025	2026	3.232			3.232			
GRP-Wheermolen Oost 2025 (Fase 2 buiten GREX)	2025	2026	2.000			2.000			
GRP-Wheermolen Oost Fase 2 voorbereiding 2025	2025	2026	500			500			
Riolering Ac leiding Cantekoog	2025	2026	698			698			
Riolering Ac leiding Kooimanweg	2025	2026	296			296			
Riolering Divers reliningswerk 2025	2025	2026	800			800			
Riolering Leeghwater Schoolstraat	2025	2026	380			380			
Riolering Koen Rozendaalstraat	2025	2026	616			616			
Riolering Vervangen duikers 2025	2025	2026	100			100			
Volgerweg aanleg minigemalen	2025	2026	350			350			
Gemalen bouwkundige renovatie 2025	2025	2026	100			100			
Gemalen bouwkundige renovatie 2026	2025	2026	100				100		
RenGemalen (incl.telem/ verv.afslui) 2025	2025	2026	250			250			
Installaties Kooimanbrug	2026	2027	448		48	200	200		
Verv. Houten bruggen 2025	2026	2027	4.199				4.199		
Verv. vaste bruggen 2025	2026	2027	113				113		
Beschoeiingen 2023	2026	2027	800				800		
Verv. Duikers ivm verb.doorstrom 2026	2026	2027	200				200		
Verv. Remmingswerken 2026	2026	2027	143				143		
Verv. Keermuren 2026	2026	2027	52				52		
H.M. van Randwijklaan (Elementen)	2026	2027							
Ijsselmeerlaan (Asfalt)	2026	2027	610			50	560		
Beperkte rec.Rijperweg Oostzijde(Asfalt)	2026	2027	510			100	410		
Purmerenderweg F1+F2 (Asfalt)	2026	2027	620			75	545		

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Uitvoeringsprogramma asfalt 2026	2026	2027	256				256		
Overwhere-Noord Fase 2025 (elem.)	2026	2027	1.050				1.050		
Uitvoeringsprogramma elementen 2026	2026	2027	247				247		
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2026	2026	2027	362				362		
Verv.bestr+Herind.park.vakken Maishof e.o.(Elem)	2026	2027	200			40	160		
Overwhere-Zuid krediet OVL 2025	2026	2027	234			140	94		
Vervanging en verduurzaming OVL Overwhere Noord 2026	2026	2027	440				440		
Opzetstrooier groot Nido +nav	2026	2027	59				59		
Klimaatadaptieve maatregelen 26	2026	2027	232				232		
Relining div projecten (BMS)	2026	2027	300				300		
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2024	2026	2027	1.944			1.844	100		
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2025	2026	2027	1.703			1.603	100		
Riolering Wagenweggebied 2026	2026	2027	850				850		
GRP-Wheermolen Oost 2026 (Fase 2 buiten GREX)	2026	2027	3.500				3.500		
GRP-Wheermolen Oost Fase 2 voorbereiding 2026	2026	2027	500				500		
Riolering Vervangen duikers 2026	2026	2027	100				100		
Gemalen bouwkundige renovatie 2027	2026	2027	100					100	
RenGemalen (incl.telem/ verv.afslui) 2026	2026	2027	250				250		
Installaties Jan Blankenbrug	2027	2028	762			62	350	350	
Verv. Houten bruggen 2026	2027	2028	1.200					1.200	
Verv. vaste bruggen 2026	2027	2028	107					107	
Vervanging vaste bruggen 2027	2027	2028	550					550	
Beschoeiingen 2023	2027	2028	900					900	
Verv. Remmingswerken 2027	2027	2028	376					376	
Steigers 2027	2027	2028	63					63	
Stuwen 2027	2027	2028	89					89	
Houten bruggen 2027	2027	2028	1.200					1.200	
Uitv.progr. Asphalt Wagenweggebied	2027	2028	1.216				100	1.116	
Uitvoeringsprogramma asfalt 2027	2027	2028	206					206	
Uitv.progr. Elementen Wagenweggebied	2027	2028	1.216				100	1.116	
Overwhere-Noord Fase 2026 (elem.)	2027	2028	1.150					1.150	
Uitvoeringsprogramma elementen 2027	2027	2028	1.717					1.717	
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2028	2027	2028	381						381
Wegen- Bomenbeleid (wortelopdruk) 2027	2027	2028	366					366	
Vervanging en verduurzaming OVL Overwhere Noord 2025	2027	2028	305				10	295	
Vervanging en verduurzaming OVL Overwhere Noord 2027	2027	2028	235					235	

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Int. rioolprojecten (BMS) 2027	2027	2028	300					300	
Klimaatadaptieve maatregelen 27	2027	2028	234					234	
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2027	2027	2028	94					94	
Riolering Overwhere Noord 2026	2027	2028	7.570				6.650	920	
Riolering Overwhere Noord 2027	2027	2028	6.230					6.230	
GRP-Wheermolen Oost 2027 (Fase 2 buiten GREX)	2027	2028	3.500					3.500	
GRP-Wheermolen Oost Fase 2 voorbereiding 2027	2027	2028	500					500	
Verv. Duikers (riool) 2027	2027	2028	104					104	
Vervanging riolering Wagenweggebied	2027	2028	1.100					250	850
Riolering Divers reliningswerk 2027	2027	2028	300					300	
Gemalen bouwkundige renovatie 2028	2027	2028	100						100
RenGemalen (incl.telem/ verv.afslui) 2027	2027	2028	250					250	
Beschoeiing 2028	2028	2029	1.000						1.000
Duikers 2028	2028	2029	72						72
Steigers 2028	2028	2029	674						674
Vervanging vaste bruggen 2028	2028	2029	1.332						1.332
Houten bruggen 2028	2028	2029	1.200						1.200
Gebr. Konijnstraat (Elementen)	2028	2029	170						170
Uitvoeringsprogramma asfalt 2028	2028	2029	916						916
Uitvoeringsprogramma elementen 2028	2028	2029	2.522						2.522
Vervanging bestrating B. Zweersstraat	2028	2029	381						381
Vervanging en verduurzaming OVL Overwhere Noord 2028	2028	2029	368						368
Sneeuwplough groot Nido	2028	2029	23						23
Opzetstrooier middel Nido+nav	2028	2029	36						36
Opzetstrooier klein Nido+nav	2028	2029	34						34
Opzetstrooier klein Nido+nav	2028	2029	34						34
Riolering De Koog 2028	2028	2029	250						250
GRP-Wheermolen Oost 2028 (Fase 2 buiten GREX)	2028	2029	3.500						3.500
GRP-Wheermolen Oost Fase 2 voorbereiding 2028	2028	2029	350						350
Klimaatadaptieve maatregelen 28	2028	2029	237						237
Riolering Divers reliningswerk 2028	2028	2029	250						250
Riolering Overwhere Noord 2028	2028	2029	7.150						7.150
Riolering Vervangen duikers 2028	2028	2029	100						100
RenGemalen (incl.telem/ verv.afslui) 2028	2028	2029	250						250
Int. rioolprojecten (BMS)	2029	2030	900					200	700
Middenweg (Asfalt)			75		75				
6. Beheer openbare ruimte			160.433	14.283	42.303	33.819	23.131	24.018	22.879
Zonnepanelen, Wielingenstraat 75	2024	2025	85		85				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Krediet toegangssysteem gemeentelijke panden	2024	2025	117		117				
Zonnepanelen, Geulenstraat 62	2024	2025	168		168				
Zonnepanelen, Hoefsmidhof 2	2024	2025	42		42				
Zonnepanelen, Limbostraat 15	2024	2025	42		42				
Zonnepanelen, Flevostraat 4	2024	2025	28		28				
Kinderopvang Delta, Delfland 2	2024	2025	1.421				500	921	
Zonnepanelen, Graanstraat 30	2024	2025	154		154				
Verduurzamen Violenstraat 6/6a	2024	2025	344		344				
Zonnepanelen, Trimpad 4	2024	2025	17		17				
Zonnepanelen, violenstraat 6/6a	2024	2025	37		37				
Zonnepanelen, Volume 24-26	2024	2025	52		52				
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie ZOB	2024	2025	325	310	15				
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie MB	2024	2025	575	500	75				
Vorbereidingskosten Schapenmarkt	2024	2025	364	183	181				
Tijdelijke herinrichting Nieuwstraat	2024	2025	310		310				
Zonnepanelen, Waagplein 1	2025	2026	1.520			1.520			
Kinderopvang Klim-op Karekietpark	2025	2026	2.233			2.233			
Kinderopvang Montessorischool Salland	2027	2028	1.314					1.314	
Kinderopvang De Blauwe Morgenster MB	2026	2027	2.216			1.216	1.000		
Herinrichting slotplein	2026	2027	430	105			325		
Herinrichting P3 (gebouw)	2026	2027	7.100	327	340	1.000	5.432		
Verduurzamen Kanaaldijk 10	2026	2027	91			32	59		
Zonnepanelen, Kanaaldijk 10	2026	2027	6				6		
Maatschappelijke ruimtes Middenbeemster	2026	2027	2.170			1.103	1.066		
Verduurzamen Waagplein 1	2027	2028	1.661		158	501	501	501	
Verduurzamen Middenweg 150	2027	2028	32					32	
Verduurzamen Gedempte singelgracht 16	2027	2028	311				66	244	
Zonnepanelen, Gedempte Singelgracht 16	2027	2028	36					36	
Verduurzamen Kaasmarkt 20	2027	2028	65					65	
Aank.Van IJsendijkstraat 144S, garagebox	2024	2025	163		163				
Kinderopvang Waterlandschool Reigersbek	2027	2028	1.216					1.216	
Oostflank	2025	2026	1.300			1.300			
Purmer Zuid Zuid	2025	2026	5.000			5.000			
7. Ruimtelijke ordening			30.942	1.425	2.328	13.904	8.955	4.330	
Zonnepanelen, Gorslaan 50	2024	2025	350		350				
Dienstvoertuig handhaving	2024	2025	55		55				
8. Veiligheid			405		405				
Optimalisering werkomg.stadhuis(inr)	2024	2025	72	19	53				
Optimalisering werkomg.stadhuis (verb)	2024	2025	235		235				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
ICT hardware 2024	2024	2025	432		432				
ICT software 2024	2024	2025	450		450				
Zonnepanelen, Purmersteenweg 42	2024	2025	63		63				
ICT hardware 2025	2025	2026	600			600			
ICT software 2025	2025	2026	450			450			
ICT hardware 2026	2026	2027	600				600		
ICT software 2026	2026	2027	450				450		
ICT software 2027	2027	2028	450					450	
ICT hardware 2027	2027	2028	600					600	
ICT software 2028	2028	2029	450						450
ICT hardware 2028	2028	2029	600						600
Complex milieustr Baansteer Nrd (Gebouw)	2027	2028	23.942	475	500	7.000	14.530	1.437	
Overhead/bedrijfsvoering			29.393	494	1.733	8.050	15.580	2.487	1.050
Fiat Ducato	2024	2025	65		65				
Fiat Ducato	2024	2025	65		65				
Fiat Ducato	2024	2025	48		48				
4x Fiat Ducato 58.14 (21850 tm 21853)	2024	2025	260		260				
Fiat Ducato 3,5T heavy	2024	2025	77		77				
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2024	2025	77		77				
Fiat Ducato	2024	2025	76		76				
Iveco Daily 50C15	2024	2025	94		94				
Iveco Daily 50C15	2024	2025	94		94				
Iveco Daily 70C15	2024	2025	113		113				
2x Fiat Ducato (Groen teams)	2024	2025	130		130				
Fiat Ducato 4.0T Heavy	2024	2025	73		73				
Fiat Doblo Work-up (6st)	2025	2026	132			132			
Iveco Daily 70C17 Hiab 022 T3	2025	2026	86			86			
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2026	2027	64				64		
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2026	2027	64				64		
Fiat Ducato 4.0T Heavy	2026	2027	75				75		
Mercedes sprinter	2027	2028	105					105	
Fiat Ducato	2024	2025	75		75				
Fiat Ducato Bestel 30 2.3 MJ euro 5	2024	2025	48		48				
Mercedes Vito 109 CDI	2024	2025	25		25				
Fiat Ducato	2024	2025	48		48				
1x 9 pers. Bus (SR) 58.15 (32011)	2024	2025	60		60				
Geslotenbestel garage	2025	2026	30			30			
Geslotenbestel timmerman	2025	2026	33			33			
VW transporter 2.8T DSG-4motion 2.0	2025	2026	43			43			
Fiat ducato	2027	2028	38					38	
Fiat Doblo BMS	2024	2025	22		22				
Fiat Doblo BMS	2024	2025	22		22				
Citroen Berlingo pickup BMS	2024	2025	22		22				

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Uitgaven t/m 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Citroen Berlingo pickup BMS	2024	2025	22		22				
Citroen Berlingo	2024	2025	31		31				
Fiat Qubo 1.3 MJ 16V 75 (4 st)	2024	2025	160		160				
Uitbreid.auto's IB opzichters groen (2x)	2024	2025	64		64				
2x Fiat Doblo Carca 58.16 (21812+21813)	2024	2025	70		70				
Fiat Fullback	2024	2025	44		44				
Fiat Fullback	2024	2025	44		44				
Fiat Fiorino	2024	2025	25		25				
Fiat Doblo 1.3 MJ 16V 75	2025	2026	19			19			
Fiat Fullback	2026	2027	48				48		
Fiat Fullback	2026	2027	48				48		
Fiat Doblo Cargo	2027	2028	19					19	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Fiat Doblo	2027	2028	23					23	
Smart EQ forfour	2027	2028	24					24	
Smart EQ forfour	2027	2028	24					24	
Smart EQ forfour	2027	2028	24					24	
Ford transit Custom	2027	2028	37					37	
Ford transit Custom	2027	2028	37					37	
Ford transit Custom	2027	2028	37					37	
Dynajet HD spuitkar	2024	2025	28		28				
Kleine takkenversnipperaar	2024	2025	60		60				
1x snipper truck 58.23 (21829)	2024	2025	75		75				
Deutz Fahr K 100	2024	2025	66		66				
Deutz Fahr K 100	2024	2025	66		66				
Hitachi ZX18,3	2024	2025	35		35				
1x Bladmulcher	2024	2025	50		50				
Vermeer BC1200XL/2750	2025	2026	56			56			
Tractie			3.514		2.334	399	299	482	
Totaal lopende investeringen			397.089	25.247	84.178	101.344	97.840	49.412	39.067

B. Voorgenomen investeringen

Omschrijving	Gereed	Start afschr.	Krediet-waarde	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026	Invest. 2027	Invest. 2028
Sporthal Karekietpark, Grond	2025	2026	1.263		1.263			
Sporthal Karekietpark, Installaties	2025	2026						
Leeghwaterpark sport, spelen en inr	2026	2027	1.539	117	961	460		
Nieuwbouw sporthal Karekiet	2027	2028	13.931	219	750	3.962	9.000	
BVo22 Sport en recreatie			16.734	337	2.975	4.422	9.000	
2. Samenleving			16.734	337	2.975	4.422	9.000	
Herinrichting naar Stadsboulevard	2025	2026	1.947		1.947			
Mobiliteitshub Beatrixplein	2026	2027	9.675	250	2.000	7.425		
Realisatie HOV (R-net) maatregelen	2026	2027	2.637	250	1.193	1.193		
5. Bereikbaarheid			14.259	500	5.141	8.619		
Leeghwaterpark waterkundig	2026	2027	2.487	189	1.553	744		
Leeghwaterpark Verharding en kunstwerken	2026	2027	2.538	193	1.585	759		
Fietssnelroute Purmerend-Zaanstad-Hoorn	2026	2027	900		450	450		
6. Beheer openbare ruimte			5.925	383	3.589	1.953		
Transitie Kalversteeg 1	2025	2026	5.200	400	4.800			
7. Ruimtelijke ordening			5.200	400	4.800			
Totaal voorgenomen investeringen			42.118	1.619	16.504	14.995	9.000	

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2025	2026	2027	2028
A. ALGEMENE RESERVE:						
Algemene reserve	Algemene dekkingsmiddelen	Stand per 01-01	65.259	72.478	69.207	61.954
		Onttrekkingen	-132	-12.835	-7.253	-10.059
		Toevoegingen	7.351	9.564	0	0
		Stand per 31-12	72.478	69.207	61.954	51.895
Totaal algemene reserve			72.478	69.207	61.954	51.895
B. BESTEMMINGSRESERVES:						
Reserve Oekraïne	02. Samenleving	Stand per 01-01	10.000	9.987	9.975	9.964
		Onttrekkingen	-13	-12	-11	-10
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	9.987	9.975	9.964	9.954
Totaal Oekraïne			9.987	9.975	9.964	9.954
Reserve woonvisie	03. Wonen	Stand per 01-01	701	497	278	117
		Onttrekkingen	-228	-243	-186	-142
		Toevoegingen	24	24	25	25
		Stand per 31-12	497	278	117	0
Totaal Woonvisie			497	278	117	0
Reserve duurzaamheid	04. Milieu	Stand per 01-01	2.164	2.164	2.164	2.164
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	2.164	2.164	2.164	2.164
Totaal Duurzaamheid			2.164	2.164	2.164	2.164
Reserve parkeren	05. Bereikbaarheid	Stand per 01-01	3.836	5.215	6.590	7.589
		Onttrekkingen	109	112	113	110
		Toevoegingen	1.270	1.262	887	859
		Stand per 31-12	5.215	6.590	7.589	8.559
Totaal parkeren			5.215	6.590	7.589	8.559
Reserve instandhouding openbare ruimte	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	7.529	7.642	7.385	7.329
		Onttrekkingen	-388	-756	-431	-406
		Toevoegingen	500	500	375	0
		Stand per 31-12	7.642	7.385	7.329	6.924
Totaal instandhouding openbare ruimte			7.642	7.385	7.329	6.924
Reserve gronden	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	1.101	668	435	201
		Onttrekkingen	-540	-239	-239	-618
		Toevoegingen	107	5	5	5
		Stand per 31-12	668	435	201	-412
Totaal gronden			668	435	201	-412
Reserve omgevingsplan	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	451	600	400	200
		Onttrekkingen	-200	-200	-200	-200
		Toevoegingen	349	0	0	0
		Stand per 31-12	600	400	200	0
Totaal Omgevingsplan			600	400	200	0

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2025	2026	2027	2028
Reserve Regionaal Samenwerkingsverband ZW	09. Economie	Stand per 01-01	189	189	189	189
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal regionaal samenwerkingsverband ZW		Stand per 31-12	189	189	189	189
Totaal bestemmingsreserves			26.962	27.416	27.753	27.377
Totaal reserves			99.440	96.623	89.708	79.272

Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2025	2026	2027	2028
Voorziening afvalstoffenheffing	04. Milieu	Stand per 01-01	2.582	2.007	1.737	1.487
		Onttrekkingen	-575	-270	-250	-250
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal afvalstoffenheffing		Stand per 31-12	2.007	1.737	1.487	1.237
Voorziening gemeentelijke watertaken	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	1.468	588	108	168
		Onttrekkingen	-880	-480	0	0
		Toevoegingen	0	0	60	510
Totaal gemeentelijke watertaken		Stand per 31-12	588	108	168	678
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	1.258	1.210	1.162	1.114
		Onttrekkingen	-223	-223	-223	-223
		Toevoegingen	175	175	175	175
Totaal voorziening onderhoud begraafplaatsen		Stand per 31-12	1.210	1.162	1.114	1.065
Voorziening groot onderhoud gebouwen	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	3.720	1.097	278	58
		Onttrekkingen	-4.525	-2.721	-2.122	-1.960
		Toevoegingen	1.902	1.902	1.902	1.902
Totaal groot onderhoud gebouwen		Stand per 31-12	1.097	278	58	0
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	524	284	240	240
		Onttrekkingen	-240	-44	0	-4
		Toevoegingen	0	0	0	0
Totaal wachtgeldverplichtingen bestuurders		Stand per 31-12	284	240	240	236
Voorziening pensioen ex-bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	4.212	4.329	4.444	4.555
		Onttrekkingen	-82	-86	-89	-89
		Toevoegingen	200	200	200	200
Totaal voorziening pensioen ex-bestuurders		Stand per 31-12	4.329	4.444	4.555	4.666
Voorziening spaarverlof	Overhead	Stand per 01-01	849	886	924	964
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	37	38	40	41
Totaal voorziening spaarverlof		Stand per 31-12	886	924	964	1.005
Totaal voorzieningen			10.402	8.893	8.585	8.888

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2025 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers als belangrijkste functie. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Groei van de reserve is nodig om de uitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te financieren en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden. En waar mogelijk te verbeteren tot minimaal het door de raad vastgestelde niveau van 20%.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 68,2 miljoen is.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve opvang ontheemden Oekraïne

Doel en voeding: Met het overschot uit de vergoeding van het Rijk 2022 en 2023 van € 10 miljoen is deze reserve gevoed. Vanuit deze bestemmingsreserve kan uitvoering worden gegeven aan maatregelen die nodig zijn voor de opvang van Oekraïners die het oorlogsgebied ontvluchten en waarvan het Rijk heeft opgedragen dat deze door gemeenten opgevangen moeten worden én tot besteding over te gaan. De bestedingen zullen aan de raad worden voorgelegd via tussenrapportages.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: de reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen). Op dit moment wordt de reserve alleen gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen. De reserve heeft op termijn te weinig saldo.

Programma 4 Milieu

Reserve duurzaamheid

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om de middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijken vanuit het Rijk (gemeentefonds) hieruit op te nemen. De gemeente heeft daarmee bijna € 7 miljoen gekregen voor de uitvoer van de proeftuin aardgasvrije wijken: € 5.091.994 in 2018 en € 1.896.417 in 2019 (decembercirculaire 2018 en meicirculaire 2019). Bij de 2e tussenrapportage 2019 (besluit 1491534) is een bedrag van € 6.988.411 gestort in deze reserve en zijn bij resultaatbestemming 2019 (besluit 1514611) de extra klimaatmiddelen Wijkaanpak van € 400.000 uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) aan deze reserve toegevoegd. Hierdoor was een bedrag beschikbaar van € 7,3 miljoen voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Over de aanwending van de reserve heeft de gemeenteraad in 2021 bij het raadsvoorstel (1542424) over de uitvoeringsstrategie een besluit genomen. De uitvoering van proeftuin blok 2 staat gepland in 2024. Naast de proeftuin zijn middelen inzake de Duurzaamheidsagenda en CDOKE-gelden opgenomen in deze reserve. Deze middelen zijn bestemd voor klimaat- en energiebeleid.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve parkeren

Doel en voeding: Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer.

Programma 6 Openbare ruimte

Reserve instandhouding openbare ruimte

Doel en voeding: In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is de beheervisie verwerkt, waarin is ingegaan op de wensen voor het beheer. Hierbij zijn het verhogen van de beeldkwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, vernieuwen van de parken, uitbreiding van de gemeente en leefbaarheid naar een CROW-beeldkwaliteitsniveau B gebracht. Ter egalisatie van de benodigde middelen is een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld (besluit 1574029). De niet bestede instandhoudingsbudgetten kunnen dan worden gedoteerd aan de reserve en blijven beschikbaar voor het moment van uitvoering

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. De jaarlijkse voeding vindt plaats door winstnemingen op grondexploitaties. De raad heeft in 2020 ingestemd (besluit 1529189) om de jaarlijkse winstneming op grondexploitaties te verdelen over de reserve gronden en de algemene reserve, waarbij een 50/50 verdeling als uitgangspunt geldt en op basis van de analyse van jaarlijkse actualisatie van de MPG en de jaarrekening een andere keuze kan worden gemaakt. De bestedingen worden separaat aan de raad voorgelegd. Ultimo 2028 is de reserve in deze begroting negatief,

maar dat komt omdat het raadsbesluit van eind juni 2024 (1598079) over de toevoeging van 100% winstneming uit de grondexploitaties nog niet is vewerkt.

Reserve omgevingsplan

Doel en voeding: Bij de Jaarrekening 2023 heeft de raad besloten om de bestemmingsreserve omgevingsplan in te stellen. Dit zorgt ervoor dat de incidentele budgetten voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbaar blijven om de doelen van de wet te bereiken. In de decembercirculaire 2023 is er circa € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor Purmerend voor de jaren 2023-2025. Dit bedrag wordt tot 2029 ingezet ter dekking van de externe advies- en onderzoekskosten om tot een definitief omgevingsplan te komen.

Programma 9 Economie

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Doel en voeding: in 2017 zijn in verband met de opheffing van de SRA middelen terugontvangen. Deze zijn in 2018 toegevoegd aan de reserve omdat in regionaal verband is afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. De stand van de besteding wordt in regionaal verband bij gehouden.

Voorzieningen

Programma 4 Milieu

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel en voeding: het tarief voor afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Bij een overschot is het een verplichting om deze gelden uit te geven aan de taken voor afvalstoffenheffing. Daarom moet een voorziening worden gevormd als gevolg van middelen die van derden zijn verkregen met een specifiek bestedingsdoel.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: het egaliseren van de tarieven rioolheffing die bij de burgers in rekening gebracht worden. Uitgangspunt bij de vaststelling van tarieven rioolheffing is dat de door de tarieven gedekte lasten moeten worden gerealiseerd. Deze voorziening is ingesteld om de effecten van de noodzakelijke investeringen ten behoeve van het onderhoud aan de riolering op te vangen teneinde grote schommelingen in de rioolheffing te voorkomen.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

Doel en voeding: doel van deze voorziening is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel en voeding: voor het technisch beheer van de gemeentelijke gebouwen maakt de gemeente gebruik van meerjaren onderhoudsplannen (MJOPs). Daarin staat aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden in welk jaar plaats moeten vinden. De begroting van het planmatig

onderhoud en dagelijks onderhoud is gebaseerd op deze plannen. Ook is de hoogte en jaarlijkse toevoeging van/aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op deze MJOPs. De geplande toevoeging aan de onderhoudsvoorziening is bepaald door uit te gaan van de gemiddelde kosten over een periode van 10 jaar.

Voorziening bijdragen op basis van nota Prof

Doel en voeding: in diverse anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) op basis van het vastgestelde gemeentelijk beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (nota Prof) een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. De bijdragen worden gestort in de voorziening. Het volledige saldo is in 2022 reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. De voorziening blijft nog wel van kracht omdat er nog meer ontvangsten komen. Er zijn geen toevoegingen aan de voorziening geraamd, omdat de ontvangsten afhankelijk zijn van dynamische momenten zoals de oplevering van woningen. Daarom worden ze meestal in de voor- en/of najaarsnota bijgeraamd.

Voorzieningen kostenverhaal

a. Voorziening kostenverhaal Sociale Woningbouw

Doel en voeding: dit betreft de voorziening Sociale Woningbouw. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen in te storten die van particuliere investeerders worden ontvangen voor afkoop sociale woningbouw. De aanwending kan plaatsvinden bij projecten met extra sociale woningbouw waarin de afkoop wordt gecompenseerd.

b. Voorzieningen kostenverhaal parkeren Centrum

Doel en voeding: deze voorziening is gevormd voor van derden verkregen middelen in verband met afkoop bezoekersparkeren. De gemeente kan het bedrag aanwenden als zij hiervoor parkeervoorzieningen in het centrum aanlegt. Het volledige saldo is in 2022 en 2023 gestort in het krediet van de parkeergarage Stadhuisplein.

c. Voorziening kostenverhaal mobiliteit & groen

Doel en voeding: dit betreft de voorziening mobiliteit & groen. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen in te storten die van particuliere investeerders worden ontvangen voor mobiliteit en groen. De aanwending kan plaatsvinden voor investeringen op de lijst die is opgenomen in de Nota Gebiedsoverstijgende kosten Purmerend.

Programma 10 Bestuur en concern

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

Doel en voeding: de voorziening is bestemd voor de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders. Indien op enig moment een bestuurder vertrekt, wordt bepaald in hoeverre de persoon recht heeft op wachtgeld, de hoogte van het wachtgeld en de termijn van het recht op wachtgeld. De som van dit geheel vormt de wachtgeldverplichting voor de gemeente. Financieel wordt deze verplichting verwerkt door het bedrag van de verplichting te storten in de voorziening ten laste van de algemene middelen. Er vindt regelmatig herijking plaats.

Voorziening pensioen ex-bestuurders

Doel en voeding: deze voorziening is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen aan (ex-)bestuurders. Voor politieke ambtsdragers is er momenteel nog geen centraal pensioenfonds. Wethouders bouwen uit hoofde van de Algemene Pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) pensioenrechten op bij de gemeente. Jaarlijks, als onderdeel van de jaarrekening worden actuariële waardeberekeningen uitgevoerd door het bedrijf PROambt om de hoogte van de voorziening te bepalen. De door PROambt gehanteerde rekenrente is afgestemd met het ministerie van Binnenlandse Zaken. De commissie BBV heeft aangegeven dat rekening gehouden moet worden met bekend gemaakte indexaties. In de berekening van het jaaroverzicht van PROambt is hiermee rekening gehouden en daarmee het saldo van de voorziening bepaald.

Overzicht Overhead

Voorziening spaarverlof medewerkers

Doel en voeding: medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

De paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen gaat over het beleid van de heffingen en tarieven in 2025. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens behandeld:

1. De geraamde inkomsten.
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen.
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk.
5. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2025
Onroerendezaakbelasting eigenaren	18.051
Onroerendezaakbelasting gebruikers	3.069
Roerende woon- en bedrijfsbelasting	27
Rioolheffing	10.724
Afvalstoffenheffing	15.594
Reinigingsrechten	80
Leges omgevingswet	3.581
Parkeerbelastingen	3.636
Lijkbezorgingsrechten en begraafrechten	1.014
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	237
Marktgeden	121
Precariobelasting	310
Hondenbelasting	495
Toeristenbelasting	103
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV, archief)	1.064
Totaal geraamde inkomsten lokale heffingen	58.106
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	886

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd met inflatie. Voor de onroerendezaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2024 vastgesteld op 3,2%. Deze indexering van 3,2% wordt ook toegepast op de overige heffingen (leges, hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting).

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Onroerendezaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van het jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2025 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2024. Zoals verwoord in Voorjaarsnota 2024 worden de opbrengsten verhoogd met 3,2%. Voor de jaren na 2025 wordt in de begroting rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,5%. Na bepaling van de nieuwe WOZ-waarden zullen alle tarieven aan die nieuwe waarden worden bijgesteld. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft (vermeerderd met inflatoire verhoging).

In het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe coalitie van de regering is aangegeven dat men de jaarlijkse stijging van de lokale lasten (onroerendezaakbelasting) aan banden wil leggen. Verdere details zijn op dit moment nog niet bekend.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkennis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. Purmerend hanteert een rioolheffing die is gesplitst naar een eigenarentarief en een grootverbruikheffing. De heffingsgrondslag voor eigenaren is een vast bedrag per aangesloten eigendom. Voor het grootverbruik is deze gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³), hierbij is gekozen voor het aantal aansluitingen met een verbruik vanaf 300 m³. Doordat het gebruikerstarief is vervallen, wordt er geen rekening gehouden met kwijtscheldingen en oninbaarheid. Het huidige GRP heeft 2023 als einddatum. Er is onder de Omgevingswet geen verplichting, maar er wordt wel een nieuw plan gemaakt gelet op de opgaven van de komende jaren en de tariefsontwikkeling. Het

tarief voor de rioolheffing zal de komende jaren met meer dan inflatie stijgen vanwege de grote vervangingsinvesteringen in Wheermolen en Overwhere.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead en btw. Purmerend hanteert een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing. Dit betreft een tarief voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In het kader van de verbetering van de afvalscheiding is het tarief voor een extra restafval container conform het tarief van een meerpersoonshuishouden en wordt een extra gft-container gratis verstrekt. Door de goede financiële resultaten van de afgelopen jaren, kan de tariefstijging beperkt blijven.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven van bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Leges omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2024 zijn de grondslagen voor het heffen van leges in Titel 2 van de legesverordening gewijzigd. Uitgangspunt van Titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is. De opbrengsten zijn afhankelijk van het aantal aangevraagde omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten. Dit wijkt altijd af van het aantal geplande bouwprojecten. De gemeente heeft hier een geringe invloed op. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. Bij niet betalen van parkeerbelasting op straat, wordt een naslagheffing opgelegd. Jaarlijks wordt het maximum tarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk. De parkeertarieven worden net als de andere belastingen per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%. Het is de bedoeling dat per 1 maart 2025 een grote uitbreiding van het betaald parkeren gebied plaatsvindt als ook de Bloemenbuurt en het Waterlandkwartier parkeerregulering krijgen.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Bedrijveninvesteringszones

Een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen alle ondernemers samen investeren in zaken als bekendheid, uitstraling, kwaliteit en veiligheid van hun gebied. De BIZ-heffing geldt voor de duur van 5 jaar en het tarief van de BIZ heffing verschilt per gebied (vast bedrag of de WOZ waarde van

een bedrijfsruimte). De opbrengsten van de bedrijveninvesteringszones worden na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de BIZ Stichting Koemarkt en de Stichting BIZ Purmerend Binnenstad.

Marktgeden

Marktgeden worden geheven op reguliere weekmarkten en incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen, energieverbruik en het parkeren bij markten. Dit gaat om de door de gemeente vastgestelde warenmarkten in Purmerend. De incidentele markten in Purmerend en de markten in de Beemster gaan via een evenementenvergunning en opgelegde leges. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven op degene die een voorwerp of voorwerpen op gemeentegrond, bestemd voor de openbare dienst, heeft, dan wel op degene voor wie dat voorwerp of die voorwerpen op gemeentegrond, bestemd voor de openbare dienst, aanwezig zijn. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. Omdat er in Purmerend is besloten tot een heffing binnen een bepaald gebied, is de heffing een doelheffing geworden. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn dan ook gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt. De gemeente Purmerend is een samenwerking aangegaan voor het gebruik van een digitaal nachtregister. Via dit systeem krijgt de gemeente een beter inzicht in het aantal bezoekers. Voornamelijk gaat het alleen om hotels. In de toekomst kunnen hoteleigenaren hun aangifte toeristenbelasting digitaal bij de gemeente aanleveren. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijzen en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

Kostentoerekening en kostendekkendheid

Tabel kostendekkendheid 2025

Bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Leges Omgevingswet
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	11.013	8.097	2.745
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	-	-
Netto kosten taakveld	10.933	8.097	2.745
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	1.098	1.098	-
Overhead inclusief (omslag)rente	2.513	1.478	1.154
Btw	1.356	1.000	-
Totale lasten	15.900	11.673	3.899
Opbrengst heffingen	15.325	10.793	3.899
Dotatie aan voorziening	-	-	-
Onttrekking aan voorziening	575	880	-
Totale baten	15.900	11.673	3.899
Dekkingspercentage	100%	100%	100%

Een aanduiding van de lokale belastingdruk

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- Eenpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Eenpersoonshuishoudens in een huurwoning;
- Meerpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Meerpersoonshuishoudens in een huurwoning.

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedroeg bij het opmaken van deze begroting voor 2025 € 389.000 afgerond, resulterend in een aanslag van circa € 313 OZB. Dit is indicatief. Het herwaarderingsproces was echter nog gaande. In de onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers met Purmerend 2024 opgenomen.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
Purmerend 2024	817	300	893	375
Purmerend 2025	852	306	929	383

Rangordeoverzicht Woonlastenmonitor 2024

De getallen horen bij de cijfers van een meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner en voor de rangorde geldt: nr 1 heeft de laagste woonlasten.

Gemeente	Bedrag 2024	Rangorde 2024	Rangorde 2023
Nederland gemiddeld ₁	994		
Alkmaar	835	29	12
Hoorn	940	114	143
Dijk en Waard	917	87	87
Den Helder	912	85	104
Edam-Volendam	911	83	83
Wormerland	1.133	287	298
Purmerend	954	139	134
Waterland	975	167	193
Zaanstad	1.010	199	228
Landsmeer	1.437	338	346

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

De lokale lasten voor de meerpersoonshuishouden met een eigen woning stijgen in 2025 met gemiddeld 4,0% in Purmerend.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet.

Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit worden de post onvoorzien, reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen maal € 1.000)

Onderdeel/Omvang/Duiding	Bedrag (x € 1.000)
Onderdeel: Algemene reserve (incidenteel) Omvang: € 65.259 Duiding: De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.	€ 65.259
Onderdeel: Bestemmingsreserves (incidenteel)	€ 0

Omvang: Circa € 25.972

Duiding: Voor alle bestemmingsreserves geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de bestemmingsreserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.

Onderdeel: Stille reserves (incidenteel)

€ 0

Omvang: € 5.200

Duiding: De stille reserve betreft de te verkopen panden, gronden en overige activa waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de gemeentelijke panden en gronden veelal nog in gebruik zijn, zijn deze niet op korte termijn beschikbaar en tellen deze niet mee in de beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2025. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de gemeentelijke balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG, Alliander en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten als gevolg van het wegvallen van het jaarlijkse dividend.

Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

€ 0

Omvang: Circa € 12.691

Duiding: De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend en komen daarom niet in aanmerking voor structurele onbenutte belastingcapaciteit.

Onderdeel: Post onvoorzien (structureel)

€ 125

Omvang: € 50

Duiding: De omvang van de post onvoorzien is in Purmerend bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2025. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2025

€ 65.384

Gelet op de bovenstaande tabel wordt in Purmerend de beschikbare weerstandscapaciteit gelijkgesteld aan de algemene reserve en de post onvoorzien.

Meegenomen financiële risico's

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen, worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De gemeentelijke begroting moet hierop inspelen. Dat geldt ook voor risico's betreffende het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de p&c cyclus verwerken.

Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's tenzij die voldoende kwantificeerbaar zijn.

Kleine risico's

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's gedurende het jaar maken onderdeel uit van de jaarrekening en/of tussenrapportages. In de begroting houden wij rekening met de reguliere risico's. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk voordoen wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

Benodigd weerstandsvermogen

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor

Risicomanagement (Naris). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x € 1.000)
<p>Onderwerp: Algemene spoedbuffer (structureel)</p> <p>Omschrijving: In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19, voor de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne en de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting op Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Hiervoor houden wij 1% van gemiddelde begrote lasten over de afgelopen jaren aan.</p> <p>Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.</p>	€ 3.250
<p>Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste (structureel)</p> <p>Omschrijving: De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona, de oorlog in de Oekraïne en de crisis in het Midden-Oosten (Gazastroom) maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen en -dragers. Hierdoor kunnen projecten duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgesteld is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 4% over de hele investeringsom (2024 tot en met 2028). Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. In verband met het structurele karakter van dit risico zijn de hogere kosten 2,5 keer meegerekend.</p> <p>Beheersmaatregel: Er is geen stelpost meer in de begroting 2025 opgenomen voor prijsstijgingen. Voor aanpassing van de kredieten zijn daarom voorstellen aan de raad nodig ten laste van de begrotingsruimte. Beheersing moet plaatsvinden door prioritering en fasering. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.</p>	€ 2.057
<p>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet</p> <p>Omschrijving: Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen openeinderegelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeugdwet: Doordat de complexiteit van zorg groeit, omdat problematiek steeds ingewikkelder wordt, de duur van zorg toeneemt, omdat kinderen langer in zorg blijven, en de intensiteit van zorg stijgt omdat behandelingen steeds intensiever worden, stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025 aan. Dat leidt dit tot een bedrag van € 6,3 miljoen. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 0,3 miljoen). In dit geval wordt € 6,3 miljoen opgenomen. 2. Wmo: De kostenstijging in de Wmo de afgelopen jaren komt door het uniforme abonnementstarief. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra niet begrote uitgaven leiden. Ook hier houden we als risico het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025 aan. Dat leidt dit tot een bedrag van € 1,5 miljoen. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 0,3 miljoen). In dit geval wordt € 1,5 miljoen opgenomen. 3. Participatiewet: We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het rijk zijn budget op baseert. Als we het risico berekenen op 	€ 7.880

dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025, dan leidt dit tot een bedrag van € 63.000. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 80.000). In dit geval wordt € 80.000 opgenomen.

Beheersmaatregel: Er worden diverse beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet, zoals bijvoorbeeld de inzet op preventie bij Jeugd. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Asbestsaneringen

€ 500

Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering doen wij onderzoek. In een aantal gebouwen is het aanwezige asbest geen risico en kan verwijdering alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Aan te kopen panden worden door een gecertificeerde partij op asbest geïnventariseerd. Als er asbest in een pand wordt geconstateerd dan wordt dit op deskundige wijze geïnventariseerd en wordt sanering overwogen. De begroting wordt hierop aangepast indien nodig. Controle op de aanwezigheid van asbest is alleen vereist bij objecten die voor 1994 zijn gebouwd. Het is lastig te voorspellen wat de omvang van een asbestsanering per situatie is omdat asbestrisico ook afhangt van het gebruik van een bouwwerk of object. Het verwijderen van asbest vergt vrijwel altijd herstelwerkzaamheden, bijvoorbeeld na verwijderen van kozijn-borstwering en vensterbanken. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd t.o.v. de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken

€ 300

Omschrijving: De particuliere woningen in de proeftuin aardgasvrije wijken zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie. Daarmee verschillen ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Ook zien wij in de markt snel oplopende kosten. Wanneer gestart wordt met de aanpak van een nieuw blok worden de totale kosten naar beste inschatting gemaakt. Het kan voorkomen dat tijdens de uitvoering de gemeente wordt geconfronteerd met prijsstijgingen in de markt welke op voorhand niet waren voorzien. Omdat er ook woningen zijn waarvan de kosten iets lager uitvallen, is de kans op overschrijding van de totale kosten beperkt. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Om inwoners te ontzorgen treedt de gemeente desgevraagd op als opdrachtgever. Dit kan een klein risico geven indien hierdoor schade ontstaat die niet verhaald kan worden op het uitvoerende bedrijf.

Beheersmaatregel: Bij de pilot aardgasvrij is een bloksgewijze aanpak gekozen waarmee het risico van een budgetoverschrijding kan worden gestuurd. Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college ervoor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Onlangs is het eerste blok afgerond en is blok 2 in de afrondende fase. Samenhangende met de afrondende fase van blok 2 is de startfase van blok 3. Op basis van de nu voorliggende berekeningen is het budget voldoende om blok 3 te kunnen uitvoeren. Echter, voor aanvang van de vorige blokken (1 en 2) was er een restant budget voor de uitvoering van de overige blokken. Met de start van blok 3 is dit restant budget nihil. Gezien het risico op stijgende uitvoeringskosten en het beperkte risico op claims, wordt 10% van de uitvoeringskosten blok 3 toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Grondexploitaties

€ 24.115

Omschrijving: Binnen de grondexploitaties zijn 2 risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's worden 2 effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven en het effect van een 4 % hoger rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 7,9 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 16,2 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).

Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Uitval van kritische applicaties/systemen i.v.m. cyberaanval

€ 9.500

Omschrijving: Het risico op schade door een cyberaanval blijft toenemen. Zo is ook terug te zien in het

'cyber security beeld Nederland' die jaarlijks wordt uitgebracht door het NCSC (Nationaal Cyber Security Center). Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: Het risico op verstoringen van de ICT door 'cybervandalen en scriptkiddies' was al hoog en neemt toe, het risico op verstoringen van de ICT door beroepscriminelen is ongewijzigd hoog. Een cyberincident van enige omvang (bijvoorbeeld ransomware) brengt direct hoge kosten met zich mee. Denk daarbij onder meer aan het opbouwen van een tijdelijke organisatie om de bedrijfsvoering door te kunnen zetten, onderzoek en herstel van de situatie (waaronder wederopbouw van het ICT-landschap) en evalueren en investeren om herhaling te voorkomen. Het bedrag van € 9,5 miljoen is gebaseerd op bedragen in de media van gemeenten die geraakt zijn en gemeenten die bedragen opnemen in hun weerstandsvermogen.

Beheersmaatregel: Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD (Informatiebeveiligingsdienst) VNG en hebben de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) als vigerend normenkader. In de BIO staat risicomanagement en het treffen van passende maatregelen centraal. De maatregelen worden, indien van toepassing, doorgevoerd en op eventuele kwetsbaarheidsmeldingen wordt actief en snel gereageerd. In de organisatie worden acties georganiseerd om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit binnen de organisatie te verhogen. Ook worden medewerkers actief herinnerd aan de wijze waarop zij veilig moeten werken. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Wegenbeheer

€ p.m.

Omschrijving: Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeenten en zich te richten op de eigen watertaak. Nagenoeg alle wegen van het Hoogheemraadschap zijn inmiddels overgedragen in Noord-Holland. Er zijn nog 5 Waterlandse gemeenten waarbij dit nog dient te gebeuren. Er is samen met deze regiogemeenten (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer), inclusief HHNK, gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor de overdracht van de wegen. Deze uitgangspuntennotitie is op 28 februari 2023 vastgesteld in het college en daarna begin maart 2023 ter info met raadsbrief naar de raad gestuurd. De uitgangspuntennotitie is de basis om te komen tot een businesscase. De businesscase moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een wegenoverdracht ter ondersteuning van de uiteindelijke besluitvorming. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In de Beemster is dit een omvangrijk areaal. Het Hoogheemraadschap betaalt op dit moment het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Echter, zal in 2024 zowel de volledige omvang van hetgeen dat wordt overgedragen als ook de impact/kwaliteit van de over te dragen activa (wegen, bomen en kunstwerken) nog niet volledig in beeld zijn. Door deze onduidelijkheid is zowel de impact als ook de haalbaarheid van de geplande overdracht per 1 januari 2025 nog onbekend. Ervaring bij andere gemeenten is dat na overdracht gebleken is dat de kwaliteit onvoldoende in beeld was en dat deze gemeenten geconfronteerd werden met onverwachte meerkosten mede als gevolg van onzorgvuldig gezamenlijk onderzoek en achterstallig groot onderhoud, gebreken in funderingen en hierdoor noodzakelijke vervroegde vervangingen.

Beheersmaatregel: In samenwerking met HHNK zijn we bezig om geconcretiseerd te krijgen welke activa overgedragen gaat worden. Daarna zal om de kwaliteit in beeld te brengen, in afstemming met HHNK, door het ontbreken van goede gegevens, aanvullende metingen en onderzoeken gedaan moeten worden. Gezien de beschreven ervaringen van andere gemeenten willen we dit traject zorgvuldig doen en willen we staat en omvang van het areaal voor de overdracht vaststellen. Met name door de extra onderzoeken die nodig zijn om de kwaliteit vast te stellen is ook de geplande overdracht per 1 januari 2025 in gevaar. Uitkomsten hiervan komen in een te maken business case samen. Dan zal duidelijker worden wat de overname van deze taak gaat betekenen en welke onzekerheden resteren. Met HHNK zullen ten aanzien van voorwaarden van overdracht inclusief de resterende herstelwerkzaamheden, alsook over de resterende risico's afspraken gemaakt moeten worden, voor de overdracht naar de gemeente kan plaatsvinden. Als deze afspraken en de impact in beeld is gebracht in de businesscase, kan er een besluit over genomen worden door college en raad. Overname van deze taak gaat betekenen dat er voor de inwoners een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gemeentelijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Er is niet gerekend met een bedrag voor het onderhoudsniveau omdat hier op dit moment nog geen adequate inschatting van kan worden gemaakt. Ten aanzien van de verschuiving van de overdracht van de wegenheffing is deze gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit. Hierdoor is er voor dit onderdeel niet gerekend met een bedrag in de weerstandscapaciteit. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte

van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024. Doordat de planning van januari 2025 naar alle waarschijnlijkheid niet gehaald gaat worden zal dit risico ook voor 2025 ongewijzigd zijn.

Onderwerp: Loon/prijsstijgingen

€ 2.561

Omschrijving: De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. In 2024 is er een nieuwe cao afgesloten (looptijd januari 2024 tot en met maart 2025). De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 5,08% voor 2024. Het financiële effect van de ophoging van de loonkosten in 2024 was opgenomen in de Voorjaarsnota 2024. Voor de begroting wordt voor de jaren na 2024 vooralsnog een indexatie aangehouden van 3% per jaar voor loonsverhogingen en (pensioen-)premies. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,62 miljoen (inclusief gesloten budgetten).

Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2025 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,78 miljoen aangehouden (1 % van € 77,6 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico (€ 1,94 miljoen).

Beheersmaatregel: Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting geen reservering opgenomen. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders

€ 553

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. De duur van deze wachtgeldverplichting is afhankelijk van de duur van het wethouderschap, het loopbaanprincipe en de leeftijd van de ex-wethouder. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De burgemeester valt niet onder de wachtgeldverplichting voor de gemeente maar onder die van de Provincie Noord-Holland. De maximale wachtgeldverplichting voor de 5 wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 2,21 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen.

Beheersmaatregelen: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. De omvang van het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Renterisico

€ 2.800

Omschrijving: Bij toekomstige financiering loopt de gemeente een renterisico. Dit is het risico dat de marktrente waartegen wordt geleend hoger uitvalt dan eerder is geraamd. Ook bestaat er een renterisico op het moment van renteherziening bij een lopende lening. De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. Een stijging van de rentetarieven ten opzichte van de begroting leidt namelijk tot hogere rentelasten. Bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt er vanuit gegaan dat een structurele rentestijging van 1% ten opzichte van de verwachtingen moet kunnen worden opgevangen. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van gemiddeld € 70 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,7 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 2,8 miljoen (4 jaar x € 0,7 miljoen).

Beheersmaatregelen: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan. De omvang van het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Gemeentefonds

€ 10.300

Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. Vanaf 2024 is er sprake van een nieuwe financieringsystematiek, waarbij het gemeentefonds wordt geïndexeerd op basis van het bruto binnenlands product (bbp). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. Het bbp voor de jaren 2025-2028 bedraagt gemiddeld 4,43% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accessen gehaald, dan bedraagt het volume-accres voor de jaren 2025-2028 gemiddeld 1,93% per jaar. Door de nieuwe financieringsystematiek zou het risico van een volatiel gemeentefonds afnemen en de stabiliteit worden vergroot. Aan de andere blijft het risico dat er gemeentelijke kosten zijn die harder stijgen dan het bbp (met name kosten voor zorg door vergrijzing en beheer & onderhoud). Andere risico's in het fonds zijn het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond), de herverdeling (onderzoeksagenda) inclusief het ingroeipad (suppletie-uitkering). Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 10,3 miljoen over de gehele looptijd.

Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire/rijksbegroting). De omvang van dit risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Strategische aankopen

€ 1.844

Omschrijving: In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingsstraject vooraf waardoor in de koopprijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, bestaat het risico dat bij geen doorgang van het project, te veel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van de boekwaarde (7,4 miljoen) opgenomen als risico.

Beheersmaatregel: Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. De omvang van dit risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Garanties en borgstelling

€ p.m.

Omschrijving: De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2023 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2023 heeft de gemeente in totaal € 1.401 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft voornamelijk € 1.259,4 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting), € 123,9 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 17,5 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreffen Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen. Op 28 september 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met raadsbesluit 1587205 inzake wensen en bedenkingen leningplafond SVP 2023-2026. In dit raadsbesluit is een borgstelling afgegeven voor de periode juli 2023 tot en met juni 2026 van € 65 miljoen. Waarbij het borgstellingsplafond ten aanzien van de langlopende geldleningen maximaal € 123 miljoen bedraagt. De gemeente staat daarnaast borg voor het rekening-courant krediet van SVP dat € 15 miljoen bedraagt. Daarmee komt de totale borgstelling op maximaal € 138 miljoen uit.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien, op de jaarrekening 2023 van SVP na. Ook hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Fiscaliteiten

€ 1.200

Omschrijving: De gemeente draagt diverse rijksbelastingen af. Dit betreffen met name loonbelasting,

vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Het fiscaal landschap is ingewikkeld. Het risico bestaat dat de gemeente fiscale wetgeving toepast of interpreteert waar de Belastingdienst een ander standpunt over heeft. De gemeente loopt dit risico ten aanzien van aangiften die nog niet definitief zijn vastgesteld door de Belastingdienst. Ook loopt de gemeente dit risico op moment dat de Belastingdienst een boekenonderzoek bij de gemeente komt uitvoeren. Indien de Belastingdienst op het standpunt staat dat de gemeente de fiscale wetgeving onjuist heeft toegepast, en hier eventueel bij de rechter in het gelijk over wordt gesteld, loopt de gemeente het risico op een naheffing. Ook heeft de Belastingdienst de mogelijkheid om indien van toepassing nog 5 jaar terug te vorderen en de naheffing te verhogen met een boete.

Beheersmaatregel: Bij complexe fiscale vraagstukken maakt de gemeente gebruik externe fiscaal deskundigen. Het risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Klimaatveranderingen

€ 464

Omschrijving: De gemeente ervaart de gevolgen van klimaatverandering. Eens in de zoveel jaar doen zich extreme wateroverlast, droogte of storm voor. Recent heeft zomerstorm Poly (juli 2023) voor hoge gemeentelijke herstelkosten ten aanzien van de bomen gezorgd. Het risico op schade in de openbare ruimte als gevolg van klimaatverandering neemt naar verwachting toe. Gezien de onzekere aard van de klimaatarisico's is dit onderwerp opgenomen in het weerstandsvermogen waarbij als uitgangspunt is gehanteerd de herstelkosten inzake zomerstorm Poly (1,9 miljoen) vermenigvuldigd met een kans van voordoen van 10% en de structurele factor van 2,5.

Beheersmaatregel: De klimaatopgave maakt integraal onderdeel uit van alle planvorming die de gemeente onderhanden heeft voor de openbare ruimte: van het gemeentelijke rioleringsplan tot de actualisatie van het IBOR. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Afrekening subsidies

€ 850

Omschrijving: De gemeente ontvangt diverse subsidies en specifieke uitkeringen. Er zijn de afgelopen jaren diverse grote en complexe specifieke uitkeringen ontvangen maar ook diverse subsidies vanuit de Provincie. De diverse specifieke uitkeringen en subsidies worden vaak als voorschot, of deels als voorschot aan de gemeente beschikbaar gesteld. Aan de voor de gemeente beschikbaar gestelde subsidies en specifieke uitkeringen zijn bestedingsvoorwaarde verbonden. Het risico bestaat dat de gemeente niet aan alle gestelde bestedingsvoorwaarden voldoet en de verstreckende instanties een deel van de verstrekte voorschotten terugvraagt. Daarnaast heeft het Kabinet in het hoofdlijnenakkoord voornemens om de specifieke uitkeringen deel uit te laten maken van het gemeentefonds. De exacte impact daarvan is nog niet bekend en niet meegenomen in deze berekening. Als uitgangspunt is berekend de vooruitontvangen subsidiegelden per einde boekjaar vermenigvuldigd met een kans van voordoen van 10%.

Beheersmaatregelen: Per subsidietoekenning vind een startgesprek plaats zodat de uitvoerende afdeling weet waaraan zij de subsidiegelden morgen besteden en wat zij moeten verantwoorden. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en het geïdentificeerde risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Totaal benodigd weerstandsvermogen:

€ 68.174

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(Bedragen x € 1 miljoen)	2023	2024	2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	47,5	67,5	65,4
Benodigd weerstandsvermogen	40,4	63,4	68,2
Ratio	1,18	1,06	0,96

In deze weergave daalt de ratio. Het is goed op te merken dat de weerstandscapaciteit in deze weergave vooral reservecapaciteit is, en reserves zijn het verschil tussen schulden en bezittingen en dus geen 'potje'. De daling van de ratio ontstaat met name doordat het ingeschatte benodigde

weerstandsvermogen in de begroting 2025-2028 toeneemt ten opzichte van het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de jaarrekening 2023 en de begroting 2024-2027. Dit betreft met name het benodigde weerstandsvermogen als gevolg van de risico's op jeugd en Wmo en loon-, prijs- en renteontwikkelingen. Het risico voor de transitie voor het omgevingsplan is komen te vervallen. Dit risico is voldoende afgedekt in de begroting.

Geprognosticeerde balans

Bij het opstellen van de geprognosticeerde balans wordt uitgegaan van de eindbalans van de laatst vastgestelde jaarrekening, in dit geval de Jaarrekening 2023. Vervolgens wordt het lopende begrotingsjaar toegevoegd in overeenstemming met de laatste ramingen uit de Voorjaarsnota 2024. Hieraan worden de 4 volgende jaren toegevoegd conform de begroting en meerjarenraming.

Wat betreft de "Immateriële vaste activa", de "Materiële vaste activa" en de "Voorraden" vinden mutaties plaats volgens de op dit moment geplande investeringen en desinvesteringen en bij de (im)materiële vaste activa wordt er ook rekening gehouden met de geplande afschrijvingen.

Binnen de "Financiële vaste activa" vinden mutaties plaats bij de uitgegeven leningen ("Leningen aan openbare lichamen en deelnemingen" en "Overige langlopende geldleningen u/g"). Dit betreffen de geplande te ontvangen aflossingen volgens de leningsovereenkomsten.

De mutaties binnen het "Eigen vermogen en het Financieel resultaat" betreffen de op dit moment geplande mutaties in de reserves en het verwachte begrotingssaldo.

De overige balansposten betreffen gegevens die zich moeilijk laten voorspellen waardoor hier rekenregels voor worden gebruikt, waarbij de eindstand van de laatst vastgestelde jaarrekening wordt doorgetrokken.

Bij het verloop van de vaste schulden worden de aflossingen op de nieuw aan te trekken leningen buiten beschouwing gelaten, in de veronderstelling dat deze direct worden geherfinancierd. Hieronder vindt u de verkorte meerjarenbalans (x € 1.000).

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	31-12 (T)	31-12 (T+1)	31-12 (T+2)	31-12 (T+3)
	€	€	€	€
ACTIVA				
(Im-) Materiële vaste activa (incl. activa in eigendom derden en kosten onderzoek & ontwikkeling)	449.082	528.717	591.040	640.466
Financiële vaste activa- kapitaalverstrekkingen (diverse deelnemingen)	40.349	40.865	41.123	41.123
Financiële vaste activa- leningen > 1 jaar	18.238	16.623	15.146	13.827
Financiële vaste activa- uitzettingen > 1 jaar	2.735	4.123	5.373	6.497
Totaal Vaste Activa	510.404	590.328	652.682	701.913
Voorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie (incl. voorziening)	27.382	20.010	5.202	-9.556
Overige voorraden (grond- en hulpstoffen en gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen)	145	145	145	145
Uitzettingen < 1 jaar (debiteuren algemene dienst en belastingen, btw)	26.987	26.987	26.987	26.987
Overlopende activa (voorschotten, nog te ontvangen)	16.062	16.063	16.063	16.063
Totaal Vlottende Activa	70.576	63.205	48.397	33.639
Totaal ACTIVA	580.980	653.533	701.079	735.552
PASSIVA				
Eigen vermogen (algemene, bestemmings- en egaliseringsreserves)	97.732	96.559	96.825	89.332
Financieel resultaat (begrotingssaldo)	1.709	64	-7.117	-10.060
Voorzieningen (voor diverse doeleinden)	12.560	9.051	8.743	9.046
Vaste schulden (looptijd van 1 jaar of langer)	370.445	445.014	501.717	545.605
Totaal Vaste Passiva	480.446	550.778	600.168	633.923
Vlottende schuld (kasgeld, crediteuren, wmo en jeugd)	60.708	62.930	61.086	61.803
Overlopende passiva (transitoria, doeluitkeringen, vooruitontvangsten)	39.826	39.826	39.826	39.826
Totaal Vlottende Passiva	100.534	102.756	100.909	101.628
Totaal PASSIVA	580.980	653.533	701.079	735.552

In de geprognosticeerde balans is de stijging van met name de materiële vaste activa door het investeringsprogramma duidelijk zichtbaar. Dit verklaart de stijging van de leningenportefeuille vanaf 2025. Vanaf 2027 zien we een omslag van de voorraadposities. Bij de uitgifte van gronden voor bedrijfsvestigingen zien we op het electriciteitsnet dat er sprake is van transportschaarste. Voor de Baanste-Noord is de verwachting dat de komende jaren relatief weinig kaveluitgifte zal plaatsvinden. Hierbij is de verwachting dat deze vanaf 2027 weer ingehaald zal worden. Daarnaast is het ravijnjaar ook duidelijk zichtbaar vanaf 2027. Het financieel resultaat (begrotingssaldo) daalt dan in 2027 met € 7,1 miljoen en in 2028 met € 10 miljoen. Hier is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstscenario's.

Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht 5 kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende

kengetallen: nettoschuld quote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en gemeentelijke belastingcapaciteit.

	Rekening 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A Netto schuldquote	81,9%	116,3%	130,9%	152,6%	162,1%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	81,2%	111,3%	126,5%	148,4%	158,4%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2 Solvabiliteitsratio	22,3%	17,1%	14,8%	12,8%	10,8%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3 Grondexploitatie	7,7%	7,5%	5,2%	1,4%	-2,6%	< 20%	20 - 35%	> 35%
4 Structurele exploitatieruimte	3,6%	2,1%	-0,6%	-2,0%	-2,8%	> 0%	0%	< 0%
5 Belastingcapaciteit	90,0%	89,0%	89,0%	89,0%	89,0%	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig zijn. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie onderstaande tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B, en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

Ontwikkeling solvabiliteit 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
A. Eigen vermogen (incl. begrotingssaldo)	99.441	96.623	89.708	79.272
B. Totaal passiva	580.980	653.533	701.079	735.552
Solvabiliteit (A/B)	17,1%	14,8%	12,8%	10,8%

Bekend is dat Purmerend vanuit het verleden wordt gekenmerkt door een relatief zwakke schuld/eigen vermogenspositie, maar verder financieel gezond is. In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. Dit met name om mee te groeien met de groei van de schuld vanwege het grote investeringsprogramma. Purmerend moet ook financieel gezond blijven. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. In de jaarrekening 2023 is deze 20% bereikt. Door de investeringen in de begroting 2025 wordt een forse schuldtoename verwacht. Door de groei van de gemeente en het daarbij gestelde ambitieniveau daalt deze vanaf 2025 weer onder het gestelde niveau van 20%. We zien de omvang van de schuld meer toenemen dan de groei van het eigen vermogen dat direct doorwerkt op de solvabiliteitsquote als de netto schuldquote. Vanaf 2027 is het beeld enigszins vertekend, omdat de toekomstscenario's hierin nog niet zijn meegenomen. De ervaring leert echter dat door vertraging in de investeringen de daling van de solvabiliteit minder hard gaat dan begroot.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte;
- Riolering;
- Sportaccommodatie;
- Onderwijshuisvesting;
- Gemeentelijk vastgoed.

In de financiële begroting, paragraaf Investerings, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende 4 jaar opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Datum vaststelling door de raad	Financiële consequenties conform plannen [2025]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Wegen	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 8,3 mlj. Exploitatie € 9,1 mlj.	Ja	Ja
Kunst- en waterwerken	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 7,2 mlj. Exploitatie € 4 mlj.	Ja	Ja
VRI's en openbare verlichting	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 0,6 mlj. Exploitatie € 1,9 mlj.	Nee	N.v.t.
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 1,5 mlj. Exploitatie € 12,4 mlj.	Nee	N.v.t.
Riolering	WRP 2024-2027 Zaanstreek-Waterland (nog niet gereed)		Kostendekkingsplan 2024-2027 riolering, als onderdeel van het WRP ZAWA (nog niet gereed)	n.n.b.	Cf. Begroting: Vervanging € 14,7 mlj. Exploitatie* € 8 mlj. *Excl. preventief onderhoud (aandeel Straatreiniging).	Nee	N.v.t.
Water	Grondwater beleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024.	n.n.b.	Cf. Begroting: Investing klimaatadaptatie: € 0,2 mlj.	Nee	N.v.t.
Sport	Exploitatieovereenkomst met Spurd 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar		€ 0,-	N.v.t.	

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Datum vaststelling door de raad	Financiële consequenties conform plannen [2025]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting. onderwijs gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735) IHP 2021	NEN 2767	Beheer is voor rekening scholen		€20.493,-	N.v.t.	
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar		€ 3.314.624,-	N.v.t.	

1. Openbare ruimte

Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeersregelinstanties.

Kwaliteitsniveau

De Kwaliteitscatalogus van het CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in 5 categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte in Purmerend en de Beemster werd op kwaliteitsniveau C onderhouden en groen op B-niveau. Met het vaststellen van de nieuwe beheerplannen is het gewenste kwaliteitsniveau gelijk getrokken voor alle beheerdisciplines op B-niveau. Komende jaren wordt er naar dit niveau toegewerkt.

Beheerplan

Met het vaststellen van het beheerplan (september 2022) is de ambitie uitgesproken om de komende jaren te groeien naar het onderhouds- kwaliteitsniveau B, hiervoor zijn ook de financiële middelen beschikbaar gesteld. De komende jaren ligt het risico om dit te halen vooral in de beperkte beschikbare capaciteit zowel intern als extern, stedelijke logistiek (niet alles kan tegelijk), diverse gebiedsontwikkelingen (dan wordt gewacht met onderhoud) en budgettaire druk vanwege kostenstijgingen en ombuigingen.

In de Voorjaarsnota 2024 zijn de toegepaste indexeringen van beschikbare budgetten volledig conform de kostenstijging. Ook zijn areaaluitbreidingen niet of niet geheel toegekend. Hierdoor is er minder budget om achterstanden in te lopen waardoor het langer duurt om op beheerniveau B te komen. We zijn bezig met RHDHV om een normkostenmodel te ontwikkelen. Hierdoor krijgen we beter inzicht in de benodigde budgetten en de te nemen maatregelen die nodig zijn om op B-niveau te komen.

Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Ook de kosten die gepaard gaan met het inlopen van eventuele

onderhoudsachterstanden zijn hierin opgenomen. Voor de begrote investeringsbedragen 2025 wordt verwezen naar de bijlage investeringen.

2. Riolering

Beleidskader

Het beleidskader riolering biedt een robuuste structuur voor het beheer van rioleringssystemen in de gemeente. Door duidelijke wet- en regelgeving, strategische doelen, praktische uitvoeringsrichtlijnen in de HIOR en samenwerking tussen betrokken partijen wordt gestreefd naar een duurzaam, efficiënt en betrouwbaar rioolbeheer. Dit draagt niet alleen bij aan de bescherming van de volksgezondheid en het milieu, maar ook aan de algehele leefbaarheid en duurzaamheid van onze leefomgeving.

Strategische doelen

Het beleidskader riolering streeft naar een aantal strategische doelen die bijdragen aan een effectief en duurzaam rioolbeheer:

- **Bescherming van de volksgezondheid:** Door het veilig en efficiënt afvoeren van afvalwater en hemelwater wordt de verspreiding van ziekten voorkomen.
- **Bescherming van het milieu:** Het minimaliseren van de impact van afvalwaterlozingen op het oppervlaktewater en de bodem.
- **Duurzaamheid en klimaatadaptatie:** Het systeem aanpassen aan veranderende klimatologische omstandigheden, zoals heviger regenval en langere droogteperiodes.
- **Kostenbeheersing:** Het efficiënt beheren van de kosten voor aanleg, onderhoud en vervanging van rioleringssystemen.

Praktische Uitvoering

De praktische uitvoering van het beleidskader riool omvat verschillende elementen:

- **Water en RioleringsProgramma (WRP):** Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht en is het WRP een facultatieve programma wat de visie en strategie voor het rioolbeheer voor een periode van de komende 5 jaar beschrijft.
- **Monitoring en Inspectie:** Regelmatige inspectie en monitoring van rioleringssystemen om verstoppingen, lekkages en andere schadebeelden tijdig te identificeren en op te lossen.
- **Onderhoud en Vervanging:** Proactief onderhoud en tijdige vervanging van verouderde onderdelen van het rioleringssysteem om de functionaliteit en betrouwbaarheid te waarborgen.
- **Handboek inrichting openbare ruimte (Hior):** Beschrijft de praktische uitvoering van onze watertaken.
- **Innovatie en Technologie:** Inzet van nieuwe technologieën en innovatieve oplossingen, zoals DIT riolering, slimme sensoren bij overstorten en zuinige pomp gemalen om de efficiëntie en duurzaamheid van het systeem te verbeteren.

Samenwerking en participatie

Een effectief rioolbeheer vereist samenwerking tussen verschillende stakeholders, waaronder gemeenten, waterschappen, bedrijven en inwoners. Voorlichting en betrokkenheid zijn van belang om bewustwording te creëren over het belang van een goed functionerend rioolstelsel en stedelijkwater om medewerking te krijgen bij initiatieven zoals bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden en rioolvervangingen.

Financiën

De kosten van rioolbeheer worden gedekt door de rioolheffing die gemeenten aan hun inwoners en bedrijven opleggen. Deze heffing is bedoeld om de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging (kapitaallasten) van rioleringsystemen en onze watertaken te dekken en wordt transparant vastgesteld. Voor de begrote investeringsbedragen 2025 wordt verwezen naar de bijlage investeringen. Een jaarlijks saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt circa 1,5 miljoen per 1-1-2025. Met behulp van de voorziening wordt gestreefd naar een evenwichtig tariefbeleid. Het tarief stijgt de komende jaren met meer dan inflatie door de grote vervangingsopgave.

3. Sport

Beleidskader

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties is ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze wordt binnenkort vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

Voor de sportaccommodaties gelden als beleidskader vooral de nieuwe wettelijke duurzaamheidseisen (EML-wetgeving) die vereisen, dat grootverbruikers energie duurzame maatregelen nemen om hun energieverbruik te minimaliseren. Daarnaast is op 1 januari 2024 de nieuwe Zwemwaterwet in werking getreden met diverse nieuwe eisen.

Kwaliteitsniveau/ onderhoudsplan

De binnensportaccommodaties worden beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin de binnensportaccommodaties zijn ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de sportaccommodaties. In overleg met Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

Financiën

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Spurd aangevraagd bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Spurd. Dit wordt met een jaarlijkse subsidie bekostigd. In de Voorjaarsnota 2024 zijn voor 2024 en 2025 diverse kredieten aangevraagd om aan de nieuwe wettelijke eisen te voldoen. In deze begroting zijn de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen.

4. Onderwijs

Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis- (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket. De verordening wordt herzien zodra het nieuwe IHP is afgerond.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2021 is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij wordt zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. De gemeente is verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. De basis voor de raming zijn de normen voor BENG (Bijna Energieneutrale Gebouwen). Het IHP faciliteert investeringen om tot de BENG-status te komen. Het IHP wordt in 2024 integraal herzien waarbij de behoefte aan nieuwbouw voor onderwijshuisvesting, bewegingsonderwijs en kinderopvang wordt afgezet tegen de leerlingenprognoses, de kwaliteit van de bestaande gebouwen, de groei van de gemeente en het beleid van de schoolbesturen.

Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

Financiën

In het IHP worden de plannen voor onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven. Elk jaar bij de voorjaarsnota wordt het programma geactualiseerd op basis van de leerlingenprognoses en de laatste ontwikkelingen. Bij de begroting worden de kredieten op basis van externe advisering geïndexeerd en vervolgens gefaseerd. Naast de investeringen wordt daarbij ook gekeken naar het budget voor eerste inrichting/onderwijsleerpakket, tijdelijke huisvesting en sloopkosten bij uitbreidings- en nieuwbouwprojecten. In deze begroting is 5% indexering meegenomen op de kredieten voor nieuwbouw scholen, kinderopvang en bewegingsonderwijs.

5. Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm

NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand. De 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017' wordt herzien.

Verduurzamen

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen). De aanpak hiervoor is vastgelegd in de 'Nota Duurzaam vastgoedbeheer'. In hoofdlijnen betreft dit een projectgerichte aanpak verduurzaming, verduurzamen van MJOP en opwek duurzame energie.

Onderhoudsplan

Elk jaar wordt het MJOP met de raming voor dagelijks en planmatig onderhoud geactualiseerd. Eens per 4 jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op de onderhoudstoestand van een pand op basis van NEN 2767 uitgevoerd.

Financiën

In deze begroting is de meest actuele stand van het MJOP vewerkt. In de Voorjaarsnota 2023 is op basis van de 'Nota Duurzaam vastgoedbeheer' budget beschikbaar gesteld voor fase 1 van de nota: het verduurzamen naar een A-label met een terugverdiendoelstelling voor met name de toepassing van zonnepanelen. De uitvoering van deze fase loopt.

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar een paragraaf grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Actuele ontwikkelingen

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

De meest recente nota's grondbeleid zijn vastgesteld in 2019 (Purmerend) en 2017 (Beemster). Vanwege het type (lichte) herindeling is per 1 januari 2024 de nota grondbeleid van de voormalige gemeente Beemster vervallen. Vanaf dat moment is de nota grondbeleid van de gemeente Purmerend van toepassing op het gehele grondgebied van de heringedeelde, nieuwe gemeente.

De nota grondbeleid geeft kaders voor de manier waarop belangen worden afgewogen en zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen wordt gecreëerd. Ook wordt beschreven wat de voorkeursrol van de gemeente is bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen.

Met de fusie van de gemeenten Purmerend en Beemster als aanjager en na een uitgevoerde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie daarvan noodzakelijk. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. Over de evaluatie is de gemeenteraad op 17 mei 2023 via een raadsmemo geïnformeerd. De nieuwe nota grondbeleid is in voorbereiding en die wordt naar verwachting in 2024 nog ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Te zien is dat de gemeente Purmerend na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van

nieuwe grondexploitaties, het vestigen van voorkeursposities op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen. De afweging om te komen tot de gemeentelijke rol in gebiedsontwikkeling is één van de centrale elementen in de nieuwe, nog vast te stellen, nota grondbeleid.

Ad 3. 4. en 5. Vooruitblik grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarmee informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar en vooruitgekeken naar de komende jaren.

Op 27 juni 2024 is het MPG 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In dat MPG is onder andere een overzicht van de resultaatverwachting van de grondexploitaties opgenomen. Ook is inzicht gegeven in de tussentijdse winstneming. Onderstaande overzicht laat van de lopende gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) onder andere het verwachte eindresultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) en de eindwaarde die correspondeert met de looptijd zien.

Projecten (in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2023)	Resultaat 2023 (NCW)	Resultaat 2024 (NCW)	Vershil resultaat (NCW)
Positieve grexen:					
Baanstee Noord	2031	- € 19,01	€ 43,80	€ 45,71	€ 1,91
Kop West	2025	€ 5,43	€ 3,20	€ 4,32	€ 1,12
Steltloper 8	2025	€ 0,05	€ 0,86	€ 0,72	- € 0,14
Verzetslaan	2024	€ 0,61	€ 0,46	€ 0,24	- € 0,22
Subtotaal positieve grexen		- € 12,92	€ 48,32	€ 50,99	€ 2,67
Negatieve grexen:					
BOL	2027	- € 2,59	- € 1,35	- € 1,58	- € 0,23
Waterlandkwartier	2033	- € 1,64	- € 5,50	- € 5,53	- € 0,03
Wheermolen Oost	2032	- € 3,36	- € 2,90	- € 5,51	- € 2,61
Subtotaal negatieve grexen		- € 7,59	- € 9,75	- € 12,62	- € 2,88
Totaal		- € 20,51	€ 38,57	€ 38,36	- € 0,21

Het bedrag dat jaarlijks als tussentijdse winst wordt genomen volgt uit BBV-regelgeving over de rekenmethodiek, de eindwaarde van de geactualiseerde gemeentelijke grondexploitaties en de in kaart gebrachte risico's. De winstneming kan van jaar tot jaar sterk variëren. Er worden geen tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitaties in de jaarschijven van de begroting opgenomen. De winstneming wordt ieder jaar, gelijk met de actualisatie van de grondexploitaties, het MPG en de jaarrekening vastgesteld en verantwoord.

In onderstaande tabel is de winstneming over de gemeentelijke grondexploitaties inzichtelijk gemaakt. Deze tabel is gelijk aan degene die in het MPG 2024 is terug te vinden.

Tussentijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Project specifieke risico's	Percentage winst neming	Genomen winst t/m 2022	Winstneming 2023
Baanstee Noord	€ 53,55	€ 2,35	30%	€ 13,62	€ 1,62
BOL	- € 1,71	€ 0,42	1%	€ -	€ -
Kop West	€ 4,50	€ -	90%	€ 2,82	€ 1,25
Steltloper 8	€ 0,75	€ -	1%	€ -	€ -
Verzetslaan	€ 0,24	€ -	49%	€ -	€ 0,12
Waterlandkwartier	- € 6,74	€ 8,34	0%	€ -	€ -
Wheermolen Oost	- € 6,59	€ 5,06	0%	€ -	€ -
Totaal				€ 16,45	€ 2,99

Het basis uitgangspunt is dat de (tussentijdse) winstneming 50/50 verdeeld wordt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve gronden. De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt deze reserve de gemeentelijke plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Met de vaststelling van de jaarrekening 2023 is besloten over boekjaar 2023 en (onder voorwaarden) ook in de boekjaren 2024 en 2025 100% van de winst uit de gemeentelijke grondexploitaties toe te voegen aan de bestemmingsreserve gronden. De achterliggende gedachte hierbij is dat de komende jaren er wel onttrekkingen gedaan worden, maar het onzeker is in welke mate er aanvullingen gedaan kunnen worden. De beperkte toevoeging aan deze bestemmingsreserve heeft vooral te maken met een beperkt verdienvermogen van de grondexploitatie Baanstee Noord voor de komende jaren. Dit is een direct gevolg van de (landelijke) problematiek rondom de levering van stroom. De uitgifte van kavels loopt daardoor vertraging op, wat ook een effect heeft op de tussentijdse winstneming.

Sinds 2011 heeft de gemeente een samenwerking met BPD Ontwikkeling in de vorm van de V.O.F. De Beemster Compagnie. Gezamenlijk doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huur- en koopwoningen gerealiseerd. De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de V.O.F.. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In de geactualiseerde grondexploitaties per 1-1-2024 zijn de volgende verwachte resultaten gepresenteerd:1

Projecten (in € mln)	NCW	Eindwaarde
De nieuwe Tuinderij	€ 4,51	€ 4,56
De Keyser	€ 2,42	€ 2,51
Totaal	€ 6,93	€ 7,07

De Nieuwe Tuinderij Oost is op een paar afrondende werkzaamheden na gereed. De grondexploitatie van dat gebied is per 1-1-2024 daarom ook afgesloten. Aangezien het eindresultaat van deze grondexploitatie positief is wordt er naar verwachting in 2024 door de V.O.F. een winstuitkering richting de vennoten gedaan.

Kostenverhaal

Op elke locatie die tot ontwikkeling wordt gebracht door particuliere grondexploitanten (faciliterend grondbeleid) verhaalt de gemeente de zogenaamde 'plangebonden kosten'. Dat zijn de ambtelijke plankosten, planschade en de direct aan elk specifiek bouwplan gerelateerde nodige ingrepen in de openbare infrastructuur (onder andere aansluiting op openbare weg en riolering, rotonde om de hoek). Deze plangebonden kosten worden ad hoc per plan berekend.

Daarnaast verhaalt de gemeente de investeringen die meer dan een specifiek bouwplan dienen. Dit zijn de 'gebiedseigen' en de 'gebiedsoverstijgende' kosten. Voor verschillende ontwikkelgebieden legt de gemeente zogenaamde 'Aanvullingsbesluiten' vast, waarin de tarieven gebiedseigen investeringen in deze ontwikkelgebieden zijn vastgelegd. De laatste keer is dit gebeurd in mei 2024 voor het 'neusje van Kop West'. Er zijn voorts nog aanvullingsbesluiten voor het Wagenweggebied, het Waterlandkwartier, De Koog, Zuidoostbeemster en Middenbeemster. In augustus 2022 heeft het college een geactualiseerde nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend (GKP) vastgesteld. In de nota GKP zijn de tarieven gebiedsoverstijgende investeringen vastgelegd. Afhankelijk van de locatie waar een ontwikkeling plaatsvindt kan het voorkomen dat de gemeente zowel een bijdrage conform de nota GKP als een bijdrage uit het aanvullingsbesluit vraagt. Dit alles naast de eerdergenoemde 'plangebonden kosten', die per plan worden berekend.

Het resultaat van het kostenverhaal in de laatste jaren is ook opgenomen in het MPG.

Macro-economische ontwikkelingen

De economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam zijn een groeiend perspectief voor Purmerend. Wel heeft onder andere de rente, waaronder de hypotheekrente effect op de vastgoedmarkten. De forse stijging van woningprijzen is afgeremd, maar blijft grillig verlopen. De bouwkosten zijn momenteel nog relatief hoog. De combinatie van beide – onzekere opbrengsten versus hoge bouwkosten – leidt ertoe dat de financiële haalbaarheid van bouwprojecten onder druk blijft staan. Dit spanningsveld wordt ook gesignaleerd door de hogere overheden. Vanuit de rijksoverheid is bijvoorbeeld ingezet op subsidieregelingen als de Woningbouw Impuls (WBI) en een Start Bouw Impuls (SBI). Ook de Provincie Noord-Holland heeft recentelijk aangegeven geld beschikbaar te stellen om zo een bijdrage te leveren in het oplossen van knelpunten in de woningbouw. De huidige marktsituatie kan ook effect hebben op

de gemeentelijke grondexploitaties. De effecten hiervan worden nauwgezet gevolgd en verwerkt in de grondexploitaties.

Actualiteiten gebiedsontwikkelingen

Op veel plekken in Purmerend wordt hard gewerkt aan het realiseren van nieuwe woningen en andere functies. Zo is er een gebiedsvisie voor de Oostflank vastgesteld en wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking. Om de voortgang in de transformatie van het Wagenweggebied op gang te houden wordt ook daar gesproken met grondeigenaren en wordt gewerkt aan de herinrichting van delen van de openbare ruimte. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen van de komende jaren vindt plaats in het Waterlandkwartier. Hier moet een omvangrijk hoogstedelijk programma worden gerealiseerd. Voor het Waterlandkwartier zijn in 2023 een kwaliteitsplan en gemeentelijke grondexploitatie vastgesteld om de transformatieopgave tot uitvoering te kunnen brengen. Hierin wordt de richting geschetst welke kant het gebied op transformeert. Vanwege het risicoprofiel wordt er scherp op de financiën gestuurd. Voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein De Koog wordt op basis van de vastgestelde gebiedsvisie verkend hoe de verdere uitwerking vormgegeven kan worden. In Wheermolen Oost zijn ontwikkelingen in volle gang waarvan de eerste resultaten buiten ook al te zien zijn. Ook in de Beemster wordt na vaststelling van de dorpsontwikkelingsvisies op verschillende plekken gewerkt aan de concrete invulling van de ontwikkellocaties. Door de marktomstandigheden blijft de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen fragiel. Geprobeerd wordt daar zo flexibel mogelijk op in te spelen door voortgang en de ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkelingen te borgen en waar mogelijk te stimuleren en subsidies aan te vragen.

Financiering

Algemeen

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Kaders en beleid

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Wij proberen de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Daar zit een grens aan. De renterisiconorm mag niet worden overschreden en het gebruik van kortlopende leningen is beperkt tot de kasgeldnorm. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid wordt voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken of uit te zetten.

In de paragraaf Weerstandvermogen vindt u de geprognosticeerde meerjarenbalans terug. Hieruit is af te leiden dat Purmerend voor alle jaren een financieringsbehoefte heeft. Bij de financiering van deze schuld wordt eerst gekeken naar de kasgeldlimiet om vervolgens te bepalen welk deel kort en lang moet worden gefinancierd. Hierbij is het uitgangspunt dat de netto vlottende schuld niet boven de kasgeldlimiet uitkomt.

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (het totaal aan positieve saldi op bankrekeningen dat gemeenten voor het betalingsverkeer aanhouden),

oftewel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag).

De hoogte van het drempelbedrag voor schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal van Purmerend (2025: begrotingstotaal € 367,1 miljoen, drempelbedrag is dan € 7,3 miljoen) met een minimum van € 1 miljoen.

Rentemethodiek en renteresultaat

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen. De omslagrente is in deze begroting aangepast naar 1.40% (was 1,25%).

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

	Begroting 2025	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		7.412
3b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		<u>-230</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		7.182
c1. De rente die aan facilitaire grexen (kostenverhaal) moet worden doorberekend		-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening): Rugbyclub Waterland en Wooncompagnie		-6
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (RCW/Wooncompagnie)		<u>6</u>
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		7.182
d1. Rente over het eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1,41%	7.182
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1,40%	<u>-7.153</u>
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-0,01%	29

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de activa die integraal zijn gefinancierd. De verwachte boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2025 bedraagt ruim € 510,9 miljoen.

****) Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.*

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

We zien momenteel dat de rente enigszins stabiliseert op de kapitaalmarkt, maar dat het inflatiethema de komende tijd actueel blijft. De inflatie in de eurozone is in juni 2024 2,5%. Nederland ligt daar fors boven: 3,2%. In heel Europa blijven de lonen stijgen, terwijl de werkloosheid laag is. Ook al is de inflatie in Nederland en Eurozone aanzienlijk gedaald, ze is nog steeds hoger dan de beoogde inflatie van 2% die het ECB (Europese Centrale Bank) als streefcijfer aanhoudt. In juni 2024 is de rente voor het eerst sinds juli 2022 weer verlaagd. De verwachting is zolang de inflatie nog relatief hoog is dat de ECB de rente niet snel verlaagt. In de begroting 2025 verwachten wij dat de gemiddelde rente over de opgenomen leningen in 2028 oploopt naar 2,6% en dat de komende jaren het renteomslagpercentage verder naar boven wordt bijgesteld. In de Begroting 2026 wordt hier nader op terug gekomen.

Renterisicobeheer

De Wet Fido geeft 2 concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is nu vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2025 € 367,1 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2025 € 31,2 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het

begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie (renterisiconorm blijft ruim onder de 20%). Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende 4 jaar het geval.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	0	0	0	0
2. Renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken vaste schuld (3a)	66.367	90.159	68.869	55.898
Nieuw verstrekte lange leningen (3b)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	66.367	90.159	68.869	55.898
Betaalde aflossingen (5)	14.296	15.500	12.255	12.010
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	14.296	15.500	12.255	12.010
7. Renterisico op de vaste schuld (2+6)	14.296	15.500	12.255	12.010
8. Renterisiconorm	73.417	78.638	72.876	73.978
9a. Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	59.121	63.138	60.622	61.968
9b. Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-	-	-	-
10. Berekening renterisiconorm:				
11. Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	367.085	393.189	364.382	369.890
12. Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (11 x 12) / minimum € 2,5 miljoen	73.417	78.638	72.876	73.978
Huidig risicopercentage	4%	4%	3%	3%

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van de gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting. Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals ze nu zijn verwerkt voor 2025-2028. Voor alle jaren wordt de referentiewaarde overschreden. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten uit voortvloeien.

	2025	2026	2027	2028
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (conform artikel 17c van het BBV)	8.210	-2.817	-6.916	-10.435
2. (-) Mutatie (im-)materiële vaste activa	66.615	79.635	62.323	49.426
3. (+) Mutatie voorzieningen	-4.211	-1.509	-308	303
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-9.547	-7.372	-14.807	-14.759
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im-)materiële vaste activa	-	-	-	-
EMU-saldi	-53.070	-76.589	-54.739	-44.800
EMU-saldi referentiewaarde	-11.828	-12.064	-12.306	-12.552

Economie, financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Economische vooruitzichten

De economie is in 2023 met 0,2% gegroeid. Na stagnatie komt de Nederlandse economie met een zachte landing op een gematigd groeipad. De komende jaren is de groei iets hoger. De belangrijkste oorzaken van de afkoeling van de economie zijn de terugval van de wereldhandel en het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank. Dat beleid is nodig om de hoge inflatie te bestrijden. De verwachtingen zijn dat:

- Het overheidstekort de komende jaren hard op loopt;
- De werkloosheid iets oploopt;
- De inflatie geleidelijk verder omlaag laag tot iets onder de 2% in 2026.

De BNG geeft de volgende prognose voor de economie in Nederland:

% jaar op jaar	2024	2025	2026
Economische groei	0,5	1,3	1,3
Inflatie (doelstelling ECB 2%)	2,8	2	2

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en 4 jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten:

denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2025-2028 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd, de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. Rekening houdend met bovenstaande financieringsbehoefte en benutting van het maximale kasgeldlimiet, kan de leningenportefeuille oplopen naar ruim € 546 miljoen in 2028. Voor de jaarlijkse verhoging van de opgenomen leningen wordt rekening gehouden met een rentevisie. Enerzijds wordt een financieringsmix aangehouden door het verloop van de leningenportefeuille in lijn te laten lopen met de looptijden van de investeringen. Dit gebeurt door het aantrekken van lineaire leningen, gebaseerd op een gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar. Anderzijds wordt een renterisicobuffer aangehouden door de rente jaar op jaar licht te laten stijgen (+0,1%). De rentepercentages voor de komende 4 jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.;
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2025 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties;
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 31 december 2025 bedraagt € 370 miljoen. Dit is inclusief de te verwachten aan te trekken leningen van in totaal € 66,4 miljoen in 2025.

Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is als volgt:

Jaar (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand leningen 01-01	318.374	370.445	445.104	501.718
Aflossingen	14.296	15.500	12.255	12.010
Nieuw aan te trekken leningen	66.367	90.159	68.869	55.898
Stand leningen 31-12	370.445	445.104	501.718	545.606
Gemiddelde rente	1,78%	2,11%	2,44%	2,64%

Overzicht verwacht verloop leningenportefeuille begrotingsjaar 2025:

Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	Stand 01-01-2024	Gemiddelde rente	Aflossing 2024	Stand 31-12-2024
A. Algemene dienst	316,6	1,79%	14,2	368,8
B. Woningbouw (totaal)	1,7	0,15%	0,1	1,6
Totaal	318,3	1,78%	14,3	370,4

Toelichting:

Ad A. De leningenportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2025 € 368,8 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,79%. De aflossingsverplichting in 2025 bedraagt € 14,2 miljoen.

Ad B. De leningenportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2024 € 1,7 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 0,15%. De aflossingsverplichting in 2025 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

Garantstellingen Stadsverwarming (SVP)

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van SVP. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. De gemeente Purmerend is 100% aandeelhouder van Stadsverwarming Holding BV (SVP). SVP Holding had eind 2023 een bedrag van € 109 miljoen langlopende schuld. Deze schuld is volledig van een gemeentelijke borgstelling voorzien. De SVP heeft voor de komende jaren een berekening gemaakt van de benodigde financiering. Dit leningplafond van € 65 miljoen voor de periode 2023-2026 is vastgesteld door de raad (besluit 1587205). Het door de gemeenteraad afgegeven maximale borgstellingsplafond ten aanzien van de langlopende geldleningen bedraagt maximaal € 123 miljoen. De gemeente staat daarnaast borg voor het rekening-courant krediet van SVP dat € 15 miljoen bedraagt. Daarmee komt de totale borgstelling op maximaal € 138 miljoen uit.

WSW achtervangovereenkomst

Woningcorporaties trekken leningen aan bij geldverstrekkers (onder andere BNG, NWB) om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Dit betekent dat de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de lening overgenomen worden, mocht de corporatie daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor leningen kunnen woningcorporaties goedkoper leningen aantrekken. In het geval van een aanspraak zijn er verschillende buffers. Pas als deze onvoldoende zijn, wordt een beroep gedaan op het Rijk en gemeenten als achtervanger om renteloze leningen te verstrekken. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW. Het risico voor de achtervangers is beperkt. Tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie vinden naar verwachting

niet plaats. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

Risicoanalyse

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën en Control en Personeelszaken. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven. Die wensen kunnen echter niet onbegrensd zijn. De grenzen liggen in wat de organisatie aan kan. Elke activiteit in de stad heeft zijn consequenties voor onze organisatie en daarmee ook voor Bedrijfsvoering, denk alleen maar aan de gevolgen voor communicatie. Daarover meer hieronder in het stukje Personeel en Organisatie. Bedrijfsvoering is niet alleen toeleverancier aan de andere domeinen. Bedrijfsvoering heeft ook eigen taken die rechtstreeks met onze inwoners te maken hebben, Programma 1 Dienstverlening en Programma 8 Veiligheid gaan daarover. Voorbeelden zijn het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen bij Burgerzaken of het bestrijden van ondermijning of organiseren van activiteiten om jeugd op het rechte spoor te houden.

Personeel en organisatie

Door de ontwikkelingen in de stad en de organisatie in combinatie met de aanhoudende uitdagingen op de arbeidsmarkt, zijn de vraagstukken van voorgaande jaren actueel gebleven. We hebben hier op verschillende manieren al op ingespeeld en tegelijkertijd is het van belang dat we hier aandacht voor blijven houden. We blijven werken aan de zichtbaarheid van Purmerend als werkgever. Dit doen we door te laten zien wat het betekent om voor onze gemeente te werken. We vertellen het echte Purmerendse verhaal en daar zetten we verschillende middelen voor in. Bijvoorbeeld door onze collega's te laten vertellen over hoe ze zich inzetten voor onze inwoners en ondernemers. Ook hebben we een studio gerealiseerd, waar we nu sneller content kunnen creëren en dit kunnen inzetten voor onze arbeidsmarktcommunicatie. De ene keer is dit door middel van een video, de andere keer gaan we aan de slag met bijvoorbeeld een podcast. We bekijken per keer wat er nodig is en zorgen dat we inspelen op de specifieke vakgebieden en/of uitdagingen op de arbeidsmarkt.

Door de samenwerking tussen leidinggevendenden, p&o adviseurs en recruiters houden we met elkaar in beeld welke potentie en ontwikkelbehoeftes we bij onze eigen medewerkers zien en horen. We zijn trots op de hoge mate van interne doorstroom. Dit betekent dat onze medewerkers graag bij ons werken en de ruimte voelen om zich te ontwikkelen en intern te solliciteren.

Ook blijven we investeren in de juiste omstandigheden waarin onze medewerkers hun werk doen. Net als bij veel organisaties is het verloop hoog en hebben (jonge) nieuwe medewerkers andere behoeftes dan medewerkers die al langer bij ons werken. Samenwerken, verbinden en kennis delen is hierdoor een extra uitdaging. We horen op dit moment de vraag om een visie van de organisatie, duidelijkheid over wat de Purmerendse manier van werken inhoudt en een hogere mate van volwassenheid binnen de organisatie. Het faciliteren en opleiden van onze leidinggevenden is hier een belangrijk onderdeel in. Hierbij willen we ons onder andere richten op de juiste (functie)waarderingmogelijkheden, verzuim, managementvaardigheden en (gemeentelijke) werkprocessen. We gaan op deze en andere onderwerpen handvatten bieden, afspraken met elkaar maken en zorgen voor kennisdeling. De groei en de behoefte naar volwassenheid van de organisatie vraagt ook om het op orde brengen en houden van de personeelsadministratie. Waarbij we tegelijkertijd scherp moeten blijven op een juiste balans tussen regels en systemen waar nodig, en maatwerk waar dat kan en helpend is.

Juridische zaken

Met het splitsen van team Juridische en Veiligheidszaken in 2 afzonderlijke teams en het onderbrengen van JVZ/Privacy bij het team Informatievoorziening bestaat het team Juridische Zaken voortaan uit 2 clusters: Bezwaar en Beroep en Juridisch Adviseurs. Het eerste cluster houdt zich bezig met de afhandeling van alle bezwaarschriften die bij de gemeente binnenkomen met uitzondering van WOZ bezwaarschriften en naheffingen parkeeraanslagen. De juridisch adviseurs bieden de organisatie tweedelijns juridische ondersteuning op diverse terreinen, zoals aanbesteding, staatssteun, privaatrecht en publiekrecht.

Financiën en control

Financiële functie

Het is belangrijk dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit betekent dat we ons moeten afvragen of de systemen nog aansluiten op de gewenste ontwikkelingen, of we efficiënter kunnen rapporteren en of we de financiën van de groeiopgave goed in beeld hebben. Naast de bemensing van de financiële functies krijgt ook de jeugd ondersteuning veel aandacht. Dit is uiterst lastig omdat er sowieso krapte is, maar ook omdat we in een dynamische groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan fiscaliteit, projectcontrol, grondexploitaties). De afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald met het zelf opleiden van deskundige lokaal betrokken medewerkers, die lijn willen we voortzetten.

Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zet deze ontwikkeling zich voort. Sinds 2024 kunnen we gebruik maken van een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem. Het financiële pakket biedt vele mogelijkheden om overzichtelijke rapportages te genereren. De basis staat en er is nog verdere doorontwikkeling in het pakket nodig om aan de wensen te kunnen voldoen.

Inkomende en uitgaande facturen

In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om ook deze individuele overschrijdingen terug te dringen.

Fiscaliteit

Het is van belang dat we kunnen laten zien dat onze fiscale beheersing op een voldoende niveau zit. Met onder meer steekproefsgewijze controles tonen we met een redelijke mate van zekerheid aan dat de ingediende belastingaangiften juist zijn. Hiermee voorkomen we verrassingen en geven we uitvoering aan het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat we met de Belastingdienst hebben gesloten. Dit nieuwe DHT is voor minder belastingplichtigen toegankelijk omdat de criteria voor deelname zijn verhoogd. Ook komen er veel meer verplichtingen aan de kant van de belastingplichtigen om in DHT te komen en te blijven. Die verplichtingen zien we met name bij de diverse verplichtingen op het gebied van tax control en zelf monitoring die met de Belastingdienst moeten worden gedeeld. We zijn doorlopend met de Belastingdienst in gesprek om hier adequaat invulling aan te kunnen geven. Eén van de eisen is het opstellen en implementeren van een tax control framework (TCF).

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van B en W legt over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening de zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording af. Hierin meldt het college geconstateerde afwijkingen en licht deze toe. De accountant toetst alleen nog de getrouwheid van de jaarcijfers. Afwijkingen worden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen als de verantwoordingsgrens die de raad heeft bepaald voor rechtmatigheid is overschreden. Afwijkingen die onder de verantwoordingsgrens blijven worden in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht. Daar beschrijft het college ook wat het doet om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Er wordt al gewerkt met een systeem van vastlegging van en rapportage over de rechtmatigheid. Dit systeem maakt de mate van rechtmatig handelen binnen de financiële hoofdstromen en de daarbij betrokken directies zichtbaar. En daarmee het rechtmatig handelen van de gemeentelijke organisatie als geheel. Een belangrijk motief voor de wetswijziging was het bevorderen van een dialoog tussen college van B en W en gemeenteraad, waarin het college de gemeenteraad gedurende het jaar actief informeert over geconstateerde onrechtmatigheden of dilemma's.

WOZ

De WOZ waarde is in 2024 ten opzichte van 2023 met gemiddeld 3 procent gestegen. We hebben in 2024 2400 bezwaren ontvangen (dat is circa 900 minder dan in 2023 maar nog steeds fors meer dan de jaren daarvoor). In 2025 maken we de balans op of het hogere aantal bezwaren leidt tot vaste formatie uitbreiding of een andere oplossing. De verwachting is dat de WOZ waarde met een vergelijkbare verhoging als in 2024 stijgt. In 2024 is het project Beemster gestart. Dit kan leiden tot fluctuaties in WOZ waardes in 2025.

Inkoop, contracten en subsidies (INCS)

Het team is verantwoordelijk voor gemiddeld 150 inkooptrajecten per jaar. Deze variëren van enkelvoudig onderhandse aanbesteding tot Europese aanbestedingen. Het aantal inkooptrajecten is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de organisatie en de stad. Gezien de ambitie van de gemeente verwachten we dat het aantal inkooptrajecten/aanbestedingen in 2025 toeneemt. De contracten worden beheerd en gemanaged door contractmanagement en contractbeheer.

Het komend jaar ligt de focus op het terugdringen van de onrechtmatigheid van de inkoop en een grotere bijdrage te leveren aan het behalen van de speerpunten zoals duurzaamheid en lokale MKB. Door een verbeterde spendanalyse uit te voeren zal de onrechtmatigheid verder verlagen. Er wordt gestreefd naar maximaal duurzaam inkopen. Ondanks dat het een vanzelfsprekendheid is, blijft het een complex vraagstuk. Bij ieder inkooptraject wordt onderzocht op welke wijze duurzaamheid van toepassing is. In 2025 wordt de samenwerking met de interne organisatie verder uitgebreid om duurzaamheid beter toe te passen bij inkooptrajecten.

De introductie van Grosslijsten om het lokale MKB beter bij aanbestedingen te betrekken is in gang gezet. Dit moet de band met de lokale ondernemers vanuit de gemeente nog meer versterken. Daarnaast draagt het bij aan een manier van transparant en rechtmatig inkopen.

Naast Contractbeheer en contractmanagement wordt er ook gekeken naar een vorm van leveranciersmanagement. Dit houdt in dat er in 2025 gestart wordt om audits te houden bij leveranciers.

Om de uitdagingen waar een groeiende stad mee te maken heeft aan te gaan, is financiering nodig. Dit kan door het werven van diverse subsidies. Om optimaal gebruik te maken van alle methoden van (co)-financiering, moeten we nu zaaien om later te oogsten. Dat betekent ook in 2025 blijven investeren in een regionaal, Provinciaal, landelijk en Europees netwerk. Dit draagt bij aan het succesvol werven van subsidies. Dit betekent:

- Alle financieringsmogelijkheden in kaart brengen en inzetten op ontwikkeling van energiebesparingen systemen.
- Aandacht vragen bij nationale en Europese beleidsmakers voor de nieuwe financiering voor klimaat adaptieve maatregelen.
- Veiligheid van inwoners en ondernemers is een belangrijke basiswaarde. Daarvoor zijn leefbare gebieden noodzakelijk. Om dat te bereiken is een integrale gebiedsgerichte aanpak nodig. Om interventies te bekostigen zetten we steviger in op samenwerking met het Rijk.

Informatievoorziening, ICT, B&I en Datalab

De samenleving digitaliseert in hoog tempo en digitale dienstverlening wordt steeds meer de norm. Steeds meer diensten en producten van gemeenten worden digitaal aangeboden. Nieuwe wet- en regelgeving, onder andere Wet digitale overheid, dwingt dit ook af. Inwoners verwachten vaker dat ze digitaal zaken kunnen doen, dat dit op een veilige manier kan en dat persoonlijke- en gevoelige gegevens in goede handen zijn. De gemeente bevindt zich momenteel in een hybride wereld waarin zowel traditionele applicaties, die een lokale ICT-infrastructuur vereisen, als vernieuwde applicaties,

die uitsluitend als SaaS (cloud) dienst beschikbaar zijn, naast elkaar bestaan. Deze situatie vergroot de complexiteit van de informatievoorziening aanzienlijk.

Onder andere de wettelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid (WOO), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV), de wet digitale overheid (Wdo) en de Archiefwet brengen ook de vraag naar boven hoe de gemeente haar werkzaamheden organiseert. Hoe gaan we om met de opslag van data, wat is ons beleid op het gebied van archivering en vernietiging, en onder welke voorwaarden kunnen we applicaties, diensten en devices aanschaffen? Alle ontwikkelingen tezamen vragen om een doorontwikkeling van de informatievoorziening.

Informatievoorziening

Team Informatievoorziening is eind 2023 begonnen om te inventariseren op welke onderdelen de organisatie moet inzetten om de huidige informatiehuishouding op niveau te krijgen en houden.

Binnen de huidige inrichting is geconstateerd dat de organisatie een been moet bijtrekken, als het gaat om het bepalen van de koers, het werken onder architectuur en het organiseren van visie en sturing op informatiehuishouding. Kennis, bewustzijn en eigenaarschap zijn hierin cruciaal, voor het team, alsook de gehele organisatie. Informatie wordt immers binnen alle disciplines gecreëerd. De ontwikkeling en groei van team Informatievoorziening loopt hier parallel aan. De huidige inrichting, bezetting en kennis is ontoereikend voor zowel het op niveau krijgen en houden van de basis als het tijdig vertalen van de komende ontwikkelingen (digitalisering en wetgeving) richting de toekomst.

In 2025 ligt de focus op de verdere ontwikkeling, inrichting en groei van het team, de start van het gestructureerd realiseren van de IV-strategie, het werken onder architectuur en het opstellen van informatieplannen per domein. IV-verzoeken vanuit de domeinen worden integraal getoetst aan mogelijke oplossingen en scenario's, waarmee tijdig wordt getoetst aan wetgeving, gewenste technieken en andere criteria. Portfoliomanagement wordt verder uitgerold en verankerd in onze werkprocessen. Het opzetten van een wijzigingsproces is essentieel, zodat alle wijzigingen en vernieuwingen getoetst kunnen worden aan de kaders en richtlijnen waarmee we gaan werken. We willen een programma starten om een inhaalslag te maken op het gebied van architectuur, voldoen aan (nieuwe) wetgeving, basis op orde in brede zin, informatiebewustzijn en eigenaarschap.

Privacy

Sinds mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Het doel van deze wetgeving is om vrij verkeer van persoonsgegevens mogelijk te maken, waarbij de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen worden beschermd. Daarnaast is sinds 2019 de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing op de boa's in dienst van de gemeente. De gemeente draagt een grote verantwoordelijkheid in de naleving van deze wet- en regelgeving om een betrouwbare en veilige overheid te zijn voor haar inwoners. Het komende jaar blijft privacy door maatschappelijke vraagstukken, nieuwe wetgeving en ontwikkeling van nieuwe technologieën een belangrijk onderwerp. We richten ons op het verder ontwikkelen van beleid op camera's en drones en advies bij de implementatie van nieuwe wetgeving, zoals de wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Ook geven we extra aandacht aan de uitvoering van het plan van aanpak voor de Wpg.

In 2025 zullen we een risico gestuurde aanpak continueren. Dit houdt in dat we nauw betrokken zijn bij nieuwe projecten en inkoopprocedures. Op deze manier werken we zoveel mogelijk vanuit Privacy by Design: aan de voorkant meedenken over het privacy-vriendelijk inrichten van applicaties. Voor risicovolle processen voeren we een data protection impact assessment (DPIA) uit. En we stellen eisen aan de leverancier op het gebied van gegevensverwerking, door middel van (verwerkers)overeenkomsten.

Daarnaast is ons doel ook om de organisatie beter te bestendigen voor de snelgroeiende digitalisering en alles wat daarbij op de organisatie af komt. We zullen daarom tijd investeren in de training van medewerkers, vooral diegene die veel met persoonsgegevens werken. Denk hierbij ook aan het onderhouden van de kennis van onze privacy ambassadeurs, het uitvoeren van e-learnings en andere (soms ludieke) communicatieacties. Zo blijven we samen scherp op het onderwerp privacy en kunnen we gezamenlijk een veilige en betrouwbare gemeente waarborgen voor onze inwoners.

Informatiebeveiliging

Het Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid (GIBB) toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

De NIS2 (Network and Information Security) richtlijn en de CER (Critical Entities Resilience) zijn vastgesteld door de Europese Unie (EU), de Europese Commissie en het Europees Parlement en bedoeld om de informatiebeveiliging en weerbaarheid van essentiële diensten in lidstaten van de EU te verbeteren, waardoor ook de Nederlandse gemeenten zich hieraan moeten conformeren. Met de invoering van deze wetgeving is het van cruciaal belang dat de gemeente proactief handelt om te voldoen aan deze nieuwe informatiebeveiligingseisen. De nieuwe wetgeving breidt de vereisten aan informatiebeveiliging en sancties uit, zoals veranderingen en verplichtingen op het gebied van: aansprakelijkheid, opleiding, zorgplicht en meldingsplicht. Deze wetgeving is van toepassing op alle technologie binnen de gemeente, zoals de kantoorapplicaties, maar ook de operationele technologie in het fysieke domein, zoals bruggen, gemalen, camerasystemen. In overeenstemming met het betreffende domein wordt een inventarisatie opgestart op de operationele technologie.

ICT

De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de stad en dorpen. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de stad en dorpen en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De cloud is ondertussen niet meer weg te denken en verschillende applicaties zijn alleen nog maar cloudgebaseerd. Deze overgang brengt naast kansen ook risico's met zich mee als het gaat over data-eigenaarschap, koppelingen, back-up eisen en beschikbaarheidsnormen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het 'hybride werken'.

De bedrijfsprocessen leunen sterk op een correcte werking van IT, waarbij de focus ligt op goede inrichting van de architectuur en daarnaast meer ontwikkelen op de noodzakelijke cybersecurity maatregelen. Het blijven ontwikkelen van een systeem waarmee we de ICT-omgeving kunnen monitoren en tijdig de juiste acties kunnen uitvoeren is hierin een belangrijke stap, naast het digitaal samenwerken en het optimaal beheren van de diverse applicaties maakt dat de focus van ICT zich breder moet ontwikkelen.

De kosten voor verschillende licenties zijn de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, waaronder inflatie, toegenomen vraag naar cloud-gebaseerde oplossingen, en de voortdurende ontwikkeling van nieuwe functies en verbeterde beveiligingsmaatregelen. Voor de gemeente betekent dit dat de kosten voor het gebruik en onderhoud van deze essentiële softwareplatforms aanzienlijk hoger zullen uitvallen.

Medewerkers stellen ook steeds hogere eisen aan voorzieningen die het mogelijk maken om tijd- en plaats onafhankelijk te kunnen werken. Dit ligt in lijn met de digitale ontwikkelingen. De inzet van cloudapplicaties en Microsoft 365 als digitaal communicatiemiddel en samenwerkingstool lijken hierin de nieuwe norm te worden.

Verschuivingen in het applicatielandschap, de hybride situatie van traditionele applicaties en nieuwe SaaS (cloud) applicaties, vragen nieuwe inrichtingsprincipes en keuzes als het gaat om onze infrastructuur, informatiebeheer en werkplekken.

Gezien de bestaande investeringen in Microsoft 365 licenties, is het logisch om de adoptie van Microsoft 365 verder op te pakken. Naast deze uitrol willen we in 2025 de devices op een beheerde manier uitrollen. We moeten noodzakelijke maatregelen treffen die volgen op de wetgeving die op ons af komt. We starten hiermee in 2024 en dit loopt door in de komende jaren.

Beleidsonderzoek & informatiemanagement (B&I) en Datalab

Vanuit het team Beleidsonderzoek & Informatiemanagement (B&I) en het Datalab ondersteunen we data-geïnspireerd werken. Data geeft inzicht en ondersteunt ons bij maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Team Datalab gaat in 2025 onder andere aan de slag met gethematiseerde kaarten en het bouwen van interactieve dashboards. We gaan onderzoeken wat de ontwikkelingen rond 3D en de Digital Twin voor ons kan betekenen.

In 2025 gaan we ook verder met het onderzoek naar een Datawarehouse. Kan dit ons helpen bij de data vraagstukken binnen onze gemeente? Daarnaast kijken we naar de impact van AI (artificial intelligence) op ons werk. En gaan we verder met het vullen en beheren van het (verplichte) algoritmeregister.

Facilitair

De groei van de stad en de daarmee samenhangende groei van de organisatie zorgt voor uitdagingen in onze huisvesting en zal dat blijven doen. Hiervoor zijn in 2024 voorzieningen getroffen in de vorm van extra belcellen, spreekkamers en vergaderruimtes. In 2025 zal er extra werkruimte moeten worden toegevoegd door een verbouwing van een deel van de derde etage. Het advies over herinrichting van de teams over de beschikbare ruimtes, verbouwing en aanschaf van

middelen verwachten wij uiterlijk begin 2025 af te ronden. Dit moet leiden tot een kredietaanvraag. Na goedkeuring daarvan kan de verbouwing en inrichting beginnen.

Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald op de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 7 gemeenschappelijke regelingen en 6 deelnemingen in vennootschappen.

Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschillen, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om de belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

De verbonden partijen - gemeente Purmerend

Publiekrechtelijke organisaties

Gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zaanstreek-Waterland
2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

Privaatrechtelijke organisaties

Vennootschappen en coöperaties:

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Huisvuilcentrale (HVC)
4. Alliander
5. V.O.F. De Beemster Compagnie
6. InWest Regio B.V.

Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek Waterland	
Vestigingsplaats	Zaanstad
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer
Programma	Samenleving
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder de Boer is lid van het AB en het DB.

Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 1.695.253	€ 1.695.253
	Vreemd Vermogen	€ 10.878.343	€ 9.689.010
	Begroot financieel resultaat 2024		€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2025		€ 6.724.732
	<i>Cijfers zijn gebaseerd op de nog niet vastgestelde begroting 2025 van de GGD.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>In het traject GGD 3.0 (komen tot een toekomstbestendige GGD) is het afgelopen jaar gewerkt langs 3 sporen: financiën, regiovisie en governance. Aanvullend is een regionale visie opgesteld waarmee gezamenlijke richting wordt gegeven.</p> <p>Gemeenten en de GGD werken samen om uitwerking van GGD 3.0 vorm te geven, waarbinnen op een toekomstbestendige wijze invulling – zowel inhoudelijk als financieel – wordt gegeven aan het gewenste niveau van publieke gezondheidszorg.</p>		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur. De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt. Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de Volksgezondheid zoals infectieziekten (Corona) of rampenbestrijding. Krapte op de arbeidsmarkt heeft ook impact op de personele inzet binnen de gezondheidszorg. Dit kan effect hebben op de invulling van dienstverlening en financiën (verhoogde inhuur van personeel). 		

2. Werkom	
Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer
Programma	Samenleving

Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beide 50%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	1.875.328	1.860.243
	Vreemd Vermogen	8.126.311	7.605.187
	Begroot financieel resultaat 2025		0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2025		9.272.870
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Arbeidsmarktontwikkelingen Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden dat de kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft.</p> <p>Beleidsgerijking participatiewet: In de kadernota 2024 van Werkom wordt de ontwikkeling geschetst m.b.t. het financiële tekort dat ontstaat door de gestage uitstroom van de Wsw'ers. In 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad gekozen voor het scenario waarin Werkom de autonome ontwikkeling volgt; uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie, mensen met een beschermt werk indicatie stromen in. Echter de laatste groep laat een lagere inzetbaarheid en arbeidsproductiviteit zien. Ook is de instroom in aantallen lager dan de uitstroom. Effect is dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Tegen deze achtergrond zullen er maatregelen genomen gaan worden. In 2023 is er een strategische agenda voor de komende jaren gemaakt.</p>		
Risico's	<p>Het risicoprofiel is hoog. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend.</p> <p>Risicoanalyse: De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden, is ervoor gekozen de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoording van de verschillende rollen vallen. De rollen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd met een goed samenspel tussen deze beide wethouders.</p> <p>* Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting.</p> <p>* Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over o.a. instroom, uitstroom,</p>		

doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing. Ook wordt casuïstiek besproken, de regionale en landelijke ontwikkelingen komen ook aan bod.

* Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een goede overlegstructuur.

Risico's

In de eerste jaren ging de aandacht aan naar inrichtings- en beheersrisico's, nu zien we dat Werkom een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten. Een stap die gaat over de verdere uitvoering van het gekozen beleidsscenario. Hierbij zijn de aanbevelingen uit het Berenschot rapport van belang. Hoe transformeert Werkom naar een modern leerwerkbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico. De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend; wel is duidelijk dat het perspectief op die risico's verschuift. In de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd:

- * Omzetverlies door structurele afname SW-populatie
- * De mogelijkheden tot de acquisitie van nieuwe opdrachten zijn beperkt. (balans tussen de het aanbod en mogelijkheden voor de desbetreffende doelgroepen moet gevonden worden)
- * Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten
- * Blijvende alertheid op privacy en informatiebeveiliging

3. Omgevingsdienst IJmond			
Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) werkt voor en met veertien gemeenten en provincie Noord-Holland aan een gezonde, veilige leefomgeving. Het huidige takenpakket van ODIJ is divers en verschilt per gemeente. ODIJ ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. ODIJ werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	ODIJ voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. De medewerkers van ODIJ ondersteunen en adviseren inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van een GR georganiseerd.		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 512.373	€ 497.764
	Vreemd Vermogen	€ 11.149.112	€ 8.978.413
	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 413.391	€ 435.838
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Op basis van verschillende analyses (visitatie door andere omgevingsdiensten en zelfevaluatie) is gebleken dat ODIJ niet voldoet aan de kwaliteitscriteria VTH. Gebleken is dat de organisatie te sterk steunt op incidentele middelen en het evenwicht tussen de opdracht en de beschikbare middelen is niet meer in balans. Om inzicht te krijgen in de benodigde stappen om te komen tot een gewenste eindbeeld (een zelfstandig toekomstbestendige ODIJ dat voldoet aan de landelijke criteria van het IBP-VTH), heeft een extern bureau een nadere analyse uitgevoerd. Gebleken is dat: % overhead niet afdoende is, de financiële positie niet de werkelijkheid weergeeft en door taakverwaarlozing noodzakelijk is om op korte termijn vervolgstappen te nemen om de organisatie te versterken en specifiek de VTH-taken. Om op korte termijn (2025 en 2026) de urgente maatregelen te treffen zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een begrotingswijziging voor 2025 aan de deelnemende partijen verzonden. Op deze manier wordt voorkomen dat achterstanden verder oplopen, worden de eerste beheersmaatregelen getroffen om de potentiële risico's op omgevingsveiligheid af te dekken en wordt er gezorgd dat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij in staat is haar wettelijke en primaire taak uit te voeren. Het gaat hierbij om de volgende stappen (met bijbehorende financiële consequenties):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterking van de kritische posities in het primaire proces: inlopen achterstanden m.b.t. vergunningverlening en toezicht (€810.000 voor 2025 en 2026); • Verbeteren P&C cyclus door investeren in overhead (€700.000 voor 2025 en 2026); • Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur om balans te brengen in opdracht en middelen (totaal €980.000,- voor 2025 bestaande uit €374.000 voor vernieuwen GR, DVO en €606.000 als eenmalige 		

4. Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: de regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 450.460.314	€ 475.472.942
	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De Vervoerregio ziet de investeringen in mobiliteit toenemen in de regio omdat veel gemeenten bezig zijn met gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld extra woningen zorgen voor extra reisbewegingen. Daarom wil de Vervoerregio graag meedenken over de gebiedsontwikkelingen in haar gebied. Door slim na te denken over waar je wat bouwt, kan de investeringsvraag in mobiliteit mogelijk beperkt worden. En kan de inhoud aansluiten op de agenda van de Vervoerregio.</p> <p>De gemeente Purmerend heeft samen met de Vervoerregio het Mobiliteitsplan Purmerend opgesteld. Gebiedsontwikkelingen spelen daarin een belangrijke rol. Binnen het Mobiliteitsplan wordt uitgegaan van het STOMP-principe, waarbij duurzame vervoerswijzen een hogere prioriteit hebben dan minder duurzame vervoerswijzen.</p>		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De reizigersaantallen in het Amsterdamse OV zijn de laatste jaren gestaag gegroeid. Daardoor dreigde het OV-systeem op steeds meer plekken tegen capaciteitsgrenzen aan te lopen. Door COVID-19 is daarin een trendbreuk ontstaan. Er is sprake van krimp. Het zal een flinke tijd duren voordat het aantal reizigers weer op het niveau van 2019 is. 		

- Als gevolg van onvoldoende prijscompensatie in uit de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU) wordt het budget in reële termen krappere, prijzen stijgen harder dan indexaties. Hierdoor kan het huidige niveau van dienstverlening dalen, waardoor minder projecten doorgang kunnen vinden.
- Wij zien een trend dat ook studenten minder gebruikmaken van het OV. Voor de OV-Studentenkaart komt daardoor wellicht minder geld beschikbaar. Het risico zou kunnen zijn dat de druk op het wegennet gaat toenemen, waardoor de gemeente meer geld kwijt zal zijn voor investeringen daarin.
- Binnen het OV zien wij een personeelstekort, waardoor de frequentie en betrouwbaarheid van de dienstverlening onder druk komt te staan. Dit zou ertoe kunnen leiden dat meer mensen kiezen voor de auto in plaats van het OV. Ook deze trend kan ertoe leiden dat de gemeente meer in het wegennet zal moeten investeren.
- De totale omvang van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit is net als vorig jaar hoger dan het beschikbare budget van de VRA. In de afgelopen jaren is al veel gedaan om meer grip te krijgen op de omvang van het programma en het is daarbij ook gelukt om het gat tussen ambitie en beschikbare middelen te verkleinen. De VRA en gemeente blijven intussen inspanssen om nieuwe financieringsbronnen aan te boren met als doel om de vastgestelde samenwerkingsovereenkomsten en -afspraken te realiseren.

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats	Zaandam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling -openbaar lichaam
Algemene informatie	<p>Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. • Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. • Het adviseren van het college van Burgemeester en Wethouders over de taak brandveiligheid. • Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. • Het instellen en in stand houden van een brandweer. • Het instellen en in stand houden van een GHOR. • Het voorzien in de meldkamerfunctie. • Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. • Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm
Programma	Veiligheid
Openbaar belang	Het openbare belang is het voorkomen van of aanpakken van crisis scenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op het gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB.

Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 803.000	€ 691.000
	Vreemd Vermogen	€ 20.604.000	€22.969.000
	Begroot financieel resultaat	€0	-€5.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024	€ 8.852.532	€9.817.248
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstbestendige Brandweezorg • Toekomstgerichte crisisbeheersing • Samen sterker: Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland en GGD • Informatiemanagement 		
Risico's	De verandering van de positie van de vrijwilliger door de Wnra alsmede een veranderende samenleving geeft als risico dat de positie van de vrijwilliger minder aantrekkelijk of gewenst is. Ondanks dat de brandweer al stappen heeft gezet binnen de brede toekomstige beschouwing brandweer, blijft dit wel een punt van aandacht. Daarnaast is het besluit genomen dat de GGD en de veiligheidsregio beide gebruik gaan maken van het pand aan het Prins Bernhardplein te Zaandam. Naast de voordelen, blijven er altijd (financiële) risico's die goed gemonitord moeten worden.		

6. Recreatieschap Twiske-Waterland

Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam
Algemene informatie	<p>Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; • Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; • Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger
Programma	Economie
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente

Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).

Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 5.002.934	€ 5.012.259
	Vreemd Vermogen	€ 472.036	€ 473.683
	Begroot financieel resultaat	€ -190.922	€ 9.325
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 203.153	€ 215.748

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelde in 2020 een vierjarig ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2024 en plaatst de uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering. • Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties; • Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer. • Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht. • Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen. • Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden.
-------------------------------------	---

Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc. • Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving. • Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren. • Juridische kosten rondom WOB-procedures.
----------	---

7. Waterlands Archief

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	<p>Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie. • Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexering. • Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten. 															
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm															
Programma	Bestuur & concern															
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisaties van evenementen en lezingen. Ook is er structurele samenwerking met omringende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.															
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.															
Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2024</th> <th>31-12-2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 96.403</td> <td>€ 83.909</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 277.961</td> <td>€ 314.846</td> </tr> <tr> <td>Begroot financieel resultaat</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/dividend</td> <td>€ 963.670</td> <td>€ 893.346</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025	Eigen Vermogen	€ 96.403	€ 83.909	Vreemd Vermogen	€ 277.961	€ 314.846	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 963.670	€ 893.346
Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025														
Eigen Vermogen	€ 96.403	€ 83.909														
Vreemd Vermogen	€ 277.961	€ 314.846														
Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0														
Deelnemersbijdrage/dividend	€ 963.670	€ 893.346														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De belangrijkste in gang gezette ontwikkelingen die in 2024 worden voortgezet zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van cursussen, workshops, lezingen, evenementen, exposities en een jaarlijkse publieksdag. De nieuwe studiezaal zal gaan dienen als ontmoetingspunt voor bezoekers. • De sociale mediakanalen en waterlandopdekaart.nl worden verder uitgebouwd. • Publiceren van (wetenschappelijk) verantwoorde toegangen tot historische collecties. Wanneer nodig worden er handleidingen en broncommentaren voor historisch onderzoekers ontwikkeld. • Meewerken aan een open overheid, open overheidsdata en gebruik van Linked Open Data. • Restauratie van fysieke archieven uitvoeren op basis van een restauratieplan. • Acquisitie van zogenaamde 'hotspots' op basis van een acquisitieplan. • Toezicht: Een keer per twee jaar uitvoeren van een KPI-inspectie of een voortgangsgesprek voeren. 															

Risico's

- Toezicht: standaardiseren en verder professionaliseren van het expertisecentrum. Specifiek wordt geadviseerd over de Woo, de nieuwe Archiefwet en de Omgevingswet.
- Toezicht: Initiëren van en deelnemen aan Strategisch Informatie Overleg (SIO) bij gemeenten.
- Organisatie: het WA streeft ernaar een meer wendbare organisatie te worden dat werkt in projecten. Van een lijnorganisatie naar een projectorganisatie.

De veiligheid van de fysieke archieven en collecties vormen het grootste risico voor het Waterlands Archief. De veiligheid is beleidsmatig geborgd door een plan Veiligheid, Calamiteiten en Ontruiming en praktisch door brand-, inbraak-, en klimaatsystemen.

Privaatrechtelijke organisaties

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP) Holding BV			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet ruim 28.200 klanten (ruim 28.900 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is ca. 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 33.565.000	€ 36.288.000
	Vreemd Vermogen	€ 120.240.000	€ 112.424.000
	Begroot resultaat voor bestemming	€ 700.000	€ 3.005.000
	Dividend	€ 350.000	€ 700.000
		<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de meerjarenraming 2023-2033 rekening houdende met de resultaten uit de jaarrekening 2023. Er is geen rekening gehouden met tussentijdse rapportages 2024. In het najaar 2024 zal de nieuwe MJR (2024-2034) de actualisatie bevatten van deze cijfers.</i>	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De huidige ontwikkelingen betreft o.a. het verder optimaliseren van de bestaande BioWarmteCentrale en het verbeteren van het warmtenet om een stabiele en betrouwbare warmtelevering voor de komende jaren te blijven verzorgen, verdere verduurzaming van de warmtebronnen o.a. doormiddel van andere bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en warmte uit afval- en/of oppervlaktewater, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT transitie en het vervolg Proeftuin Gasvrij.		
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderen overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP van een borgstelling voorzien. Kortom de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		

2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 van de 55.690.720 aandelen (0,0252%) á € 2,50.		
Algemene opmerking	De BNG publiceert geen prognoses. In onderstaande gegevens wordt uitgegaan van de handreiking van de BNG voor de verantwoording voor dit onderdeel, Deze cijfers grijpen terug op deze handreiking. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2024 en 2025 kan de bank daarom niet maken. Daarom worden de laatst bekende cijfers opgenomen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 4.615 miljoen	€ 4.721 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 107.459 miljoen	€ 110.819 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 300 miljoen	€ 254 miljoen
	Dividend	€ 35.100	€ 30.326
	<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2022 en 2023.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.		
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 33.478. Dit is tevens het risicobedrag.		

3. Huisvuilcentrale (HVC) NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagementen opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 52 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 3.347 gewone aandelen (3,38%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2021 en 2022. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i>	Eigen Vermogen	€ 198.697.000	€ 233.501.000
	Vreemd Vermogen	€ 878.504.000	€ 928.387.000
	Resultaat na bestemming	€ 28.139.000	€ 34.897.000
	Dividend	n.v.t.	n.v.t.
	Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC heeft in 2024 de strategie herijkt. De samenloop van ambities van aandeelhouders op het gebied van de warmtetransitie, mogelijke omvangrijke investeringen bij de afvalenergiecentrales voor het afvangen van CO ₂ en algehele kosten- en prijsstijgingen door externe ontwikkelingen, op termijn paste niet binnen de bestaande financiële kaders. Focus van de aandeelhouders ligt bij preventie en hergebruik van huishoudelijke afval, verdere verduurzaming van afvalenergiecentrales en warmte activiteiten omdat deze tot relatief veel duurzaamheidswinst leidt. De benodigde investeringen voor deze activiteiten hebben echter soms grote financiële impact. Daarom is besloten tot een hogere garantstellingsruimte (lees: meer investeringsruimte). Investeringsruimte van meer dan € 10 miljoen hebben de instemming van de aandeelhouders nodig.	
Risico's	HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk; • Prijsdaling grondstoffen; • Wijziging brandbaarheid afval; • Afname verzekerbaarheid; • Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's. 		

4. Alliander			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 372.370 aandelen van de 136.794.964 aandelen (0,27%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 4.570 miljoen	€ 4.749 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 6.122 miljoen	€ 6.897 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 198 miljoen	€ 267 miljoen
	Dividend	€ 222.940	€ 324.810
	<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekening 2023.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken.		
Risico's.	Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft zijn thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal.		
5. V.O.F. De Beemster Compagnie			
Vestigingsplaats	Middenbeemster		
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)		
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. P. Verkroost		
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling		
Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de		

Bestuurlijk belang	<p>ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd</p> <p>Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.</p>															
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 6.122.618</td> <td>€ 6.964.156</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 11.611.276</td> <td>€ 6.213.414</td> </tr> <tr> <td>Resultaat</td> <td>€ 462.796</td> <td>€ 841.537</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/ dividend</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekening 2023. In het vreemd vermogen zit geen externe financiering meer.</i></p>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	€ 6.122.618	€ 6.964.156	Vreemd Vermogen	€ 11.611.276	€ 6.213.414	Resultaat	€ 462.796	€ 841.537	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	€ 6.122.618	€ 6.964.156														
Vreemd Vermogen	€ 11.611.276	€ 6.213.414														
Resultaat	€ 462.796	€ 841.537														
Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is per 1 januari 2024 afgesloten. In De Keyser wordt in 2024 gewerkt aan de bouw van de deelgebieden 6B en 7. In 2025 vindt de bouw van de nieuwe school (IKC) en de laatste woningen plaats.															
Risico's	Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Er is nog geen dividenduitkering geweest zodat er op dit moment geen externe financiering nodig is. In 2024 zal voor het eerst dividend worden uitgekeerd.															

6. InWest Regio B.V.	
Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Algemene informatie	<p>In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal dit in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen).</p> <p>De InWest Regio BV heeft een 50% deelneming een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke stuurt een MKB fonds aan. De InWest regio B.V. stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.</p>
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.T.A. Hegger
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang	<p>InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelings-maatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie).

	<ul style="list-style-type: none"> Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiëlemiddelen. Aantrekken van herstellmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL. 															
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.															
Zeggenschap	Uitgangspunt is dat gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de BV wanneer zij daarin deelnemen. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Tot en met 31 december 2021 zijn de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181 en Purmerend € 2.399). Gedurende 2022 (1 keer), 2023 (2 keer) en 2024 (1 keer) hebben kapitaalstorting plaatsgevonden ter grootte van elke keer € 257.935 (per keer 10% van het totaal toegezegd bedrag). Het resterende kapitaal (60%) wordt door InWest Reg in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 18.271.978</td> <td>€ 41.611.829</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 6.315.526</td> <td>€ 131.082</td> </tr> <tr> <td>Resultaat na belastingen</td> <td>- € 1.594.635</td> <td>- € 2.921.012</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/ dividend</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2022 en 2023. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i></p>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	€ 18.271.978	€ 41.611.829	Vreemd Vermogen	€ 6.315.526	€ 131.082	Resultaat na belastingen	- € 1.594.635	- € 2.921.012	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	€ 18.271.978	€ 41.611.829														
Vreemd Vermogen	€ 6.315.526	€ 131.082														
Resultaat na belastingen	- € 1.594.635	- € 2.921.012														
Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap is vanaf 2022 gestart met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren. De primaire focus ligt op het regionaal innovatiepotentieel en daarmee impact gedreven handelen. Met deze focus legt InWest Regio zich toe op de meest kansrijke transitie, sectoren en technologieën van de regio.															
Risico's	De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vastgestelde investeringsreglementen zijn de kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.															

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is bedoeld om overheidsbesluitvorming inzichtelijk en beter vindbaar te maken voor een breder publiek. Iedereen kan informatie opvragen op grond van de Woo. Onderdeel van deze wet is het opnemen van een paragraaf in de begroting en de jaarstukken, waarin inzicht wordt gegeven in de wijze waarop wij als organisatie uitvoering geven aan de Woo.

Actieve openbaarheid

De Woo legt de nadruk op het uit eigen beweging openbaar maken van informatie. Voor bepaalde soorten informatie geldt een verplichte openbaarmaking. Deze verplichting betreft 15 gemeentelijke categorieën en wordt gefaseerd ingevoerd. Per 1 november 2024 gaat de verplichting voor 4 gemeentelijke categorieën in:

- organisatie en werkwijze
- bereikbaarheidsgegevens
- algemeen verbindende voorschriften
- overige besluiten van algemene strekking

Deze categorieën worden al openbaar gemaakt, en in het kader van de Woo gebeurt dit via de Woo-index. Publicatie via de Woo-index is wettelijk verplicht. De Woo-index is een landelijke zoekmachine waarmee gezocht kan worden binnen de informatiecategorieën van de Woo. Om vast te stellen of de huidige wijze van openbaarmaking voldoet aan de vereisten van de Woo en aanvullende regelgeving, is team Informatievoorziening gestart met een nulmeting op de informatiecategorieën. Op basis daarvan kan worden beoordeeld of aanpassingen op de wijze van openbaarmaking nodig zijn. Op dit moment is er nog geen landelijk vastgestelde planning voor de overige informatiecategorieën.

Woo-verzoeken

Tot 2024 is het aantal Woo-verzoeken dat per jaar wordt ingediend in rap tempo toegenomen. Daarnaast nemen de omvang en complexiteit van deze verzoeken toe. Als organisatie zijn we nog lerend en daardoor op zoek naar efficiënte manieren om de behandeling van de Woo-verzoeken te verbeteren. Deze verbeteringen richten zich niet alleen op het beperken van termijnoverschrijdingen, maar vooral op het verzekeren dat inwoners daadwerkelijk de informatie ontvangen die ze zoeken en dat ze hierin hun weg kunnen vinden.

In 2025 willen we de afhandeling van Woo-verzoeken die onze organisatie bereiken centraliseren. Tot op heden ligt een deel van deze afhandeling bij de vakteams. Omdat het lastig is om op Woo-verzoeken te anticiperen, ontstaat vaak druk op de gebruikelijke werkzaamheden, terwijl de Woo-verzoeken niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Door de behandeling van verzoeken

weg te nemen bij de vakteams en bij een centraal team van ervaren Woo-medewerkers te leggen, neemt de snelheid van afhandelen en de kwaliteit van de beslissingen toe, en daarmee ook de toegankelijkheid van de informatie voor inwoners. Door in 2025 deze werkwijze in te zetten, werken we toe naar een meer transparante en toegankelijke gemeente.

Informatiehuishouding en openbaarmaking

Om informatie in het publieke domein beschikbaar te stellen, moeten we onze informatiehuishouding op orde hebben. Dit betekent dat de informatie die wij dagelijks creëren en verwerken vindbaar, begrijpelijk en toegankelijk moet zijn. Hoe we met informatie omgaan, staat in direct verband met de openbaarmaking. De Woo is één van de vele informatie- en digitaliseringswetten waaraan we de komende jaren moeten voldoen. Deze wetten geven de aanzet tot een verdere structurering van onze werkwijze en digitalisering van onze dienstverlening. Er wordt gewerkt aan een totaaloverzicht van deze wetten en de benodigde stappen om ze te implementeren binnen onze werkprocessen. Hierbij staat het verbinden met de dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers centraal. In dat kader wordt ook de rol van de contactpersoon-Woo verder uitgewerkt.

Openbaarheid in de organisatie

Binnen de organisatie gaan wij op individueel niveau zorgvuldig om met informatie en informatiekkanalen. Voor het goed functioneren van de gemeentelijke organisatie is het belangrijk dat er op de werkvloer ruimte is om in vertrouwen met elkaar van gedachten te wisselen. In 2023 zijn we gestart met het gesprek over de betekenis van de Woo voor onze organisatie, om bewustwording te creëren en een balans te vinden tussen vertrouwelijkheid en transparantie. Hierbij zijn ook de Woo ambassadeurs van de VNG betrokken. Deze ambassadeurs geven handvatten voor het voeren van het goede gesprek over de Woo op het scharnierpunt van het ambtelijk en bestuurlijk vlak.

Overige overzichten

Subsidies

In de begroting zijn subsidies aan instellingen geraamd. In de raad van Purmerend is afgesproken dat het totaal hiervan jaarlijks in de begroting wordt getoond. In onderstaande tabel treft u deze aan.

Beleidsveld	Naam	Budget 2025
BV021	Kunst en Cultuur	5.388.044
BV022	Sport en Recreatie	6.542.121
BV024	Jeugd	5.368.749
BV025	Onderwijs	3.693.216
BV026	Maatschappelijke ondersteuning	15.410.766
BV027	Werk en Inkomen	645.002
	Totaal	37.047.898

De subsidiebudgetten bestaan uit periodieke subsidies, projectsubsidies en waarderingsubsidies en zijn inclusief sportsubsidie (op basis van de sportverordening), Beschermd Wonen, onderwijsachterstanden, evenementen, Jeugdzorg (toegang en ambulante zorg), GGD (preventie), inloopfunctie GGZ en Cliëntondersteuning.

Na de besluitvorming over de budgetten door de gemeenteraad (vaststelling programmabegroting), stelt het college de subsidieplafonds vast. De in 2025 te verlenen subsidie per instelling wordt opgenomen in het subsidieregister op purmerend.nl.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2025-2028

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De nieuwe cao loopt van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 5,08 % voor 2024. Het werkgeversdeel van de pensioenpremie is per 1 januari 2024 verlaagd met 0,63%. De uitwerking van de cao inclusief de pensioenpremies valt hoger uit dan was begroot voor 2024. In de loonkostenbegroting 2024 was rekening gehouden met een stijging van 3% voor cao en werkgeverspremies. Het tekort in de begroting komt uit op 1,45%. Voor de begroting wordt voor de jaren na 2024 vooralsnog een indexatie aangehouden van 3% per jaar voor loonsverhogingen en (pensioen-)premies.
- De personeelsformatie is gebaseerd op de situatie per 1 april 2024, inclusief besluitvorming Voorjaarsnota 2024. De ambtelijke functies begroten we tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10.
- De domeinen geven per team aan hoe de personeelskosten moeten worden verdeeld over de programma's en beleidsvelden (procentuele verdeling), tenzij er sprake is van tijdschrijven. Een belangrijk onderscheid hierbij is de verdeling tussen overhead- en lijnfuncties. De overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de lijnafdelingen. Dit percentage wordt gehanteerd bij de toerekening van overheadkosten aan investeringen, grondexploitaties en projecten (anterieure overeenkomsten) en kostendekkende lokale heffingen. Aan producten waar de buitendienst voornamelijk aan werkt (riool, afval) is de overheadopslag 50%. Voor de overige leges is de overheadopslag 61%.
- Voor de subsidies houden we rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Voor 2024 vindt er aanvulling plaats van 1,24% op de subsidieruimte van 2,50%. Indien instellingen zelf een hogere cao-ontwikkeling hebben, volgt er geen aanvullende compensatie. De jaarlijkse indexatieverhoging wordt toegepast bij de verleningsbeschikking voor de subsidie.
- De kosten van derden zijn goederen en diensten die aan de gemeente worden geleverd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. In afwijking van de CBS-indexering gaan we uit van een jaarlijkse groei van 1,50%. Hiermee onderstrepen we de blijvende inzet om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. De uitgangspunten voor de begroting 2025 zijn doorgerekend op de jaarlijkse investeringsbedragen voor vastgoed, tractiemiddelen en openbare ruimte en de materiële budgetten energie, voeding, zorgsalarissen Wmo/jeugd, onderhoud en materialen. Onderstaande tabel laat de geactualiseerde indices zien (prijsspeil 2024).
- Voor de leges, afvalstoffen- en rioolheffing geldt het criterium van 100% kostendekkendheid. Dit betekent enerzijds dat er niet meer mag worden geheven dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing, en anderzijds dat kostenstijgingen, bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen, in deze tarieven worden doorberekend. De hoogte van deze tarieven zijn onder meer afhankelijk van de tijdsbesteding en de kosten van overhead. De opbrengsten

worden gebruikt om de kwaliteit van de activiteit te waarborgen en om personeels-, huisvestings- en materiaalkosten te dekken. Van een aantal tarieven wordt het maximaal te heffen bedrag vastgesteld door de Rijksoverheid, zoals de tarieven voor reisdocumenten, het rijbewijs en de tarieven voor aktes uit de registers van de burgerlijke stand.

- De OZB, RZB en de overige heffingen (precario-, toeristen-, honden-, en parkeerbelasting en marktgelden) stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS in januari van het jaar voorafgaand aan de begroting. Voor 2025 bedraagt de indexering 3,2% (CPI januari 2024). In de meerjarenraming gaan we voor de jaren na 2025 uit van 1,50%. Dit passen we bij de volgende voorjaarsnota aan op basis van de CPI van januari 2025. Door areaaluitbreiding (verbouw woningen en niet-woningen) verhogen wij jaarlijks de opbrengst OZB. Bij een algehele waardedaling of waardestijging van de onroerende zaken verhogen dan wel verlagen wij het tarief van OZB, om de begrote opbrengst te realiseren.
- Als gevolg van ontwikkelingen op de kapitaalmarkt is het renteomslagpercentage voor de begroting 2025-2027 verhoogd van 1,25% naar 1,40%. Dit percentage gebruiken we ook als uitgangspunt voor de berekening van de lasten van (toekomstige) investeringen. De renteomslag is voor de begroting 2025-2028 berekend conform de bepalingen, zoals opgenomen in de Financiële verordening en de notitie rente van de commissie BBV.
- Voor de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE's) is de toegestane toe te rekenen rente gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Vanaf 2025 wordt de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE's) gebaseerd op de renteomslag. Conform de notitie rente hoeven er geen afzonderlijke rentepercentages gebruikt te worden voor de grondexploitaties. De renteomslag is voor de begroting 2025-2028 herberekend conform de bepalingen, zoals opgenomen in de financiële verordening en de notitie rente van de commissie BBV en gelijk aan het renteomslagpercentage van 1,40% (was 1,25%).
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa hanteren we een afschrijvingstermijn conform de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen schrijven we niet af. Investeringen beneden € 50.000 nemen we rechtstreeks in de exploitatie op, uitgezonderd de jaarlijkse vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Voor verbonden partijen gaan we uit van dezelfde financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden dus ook geïndexeerd. Het betreft de Veiligheidsregio, de Metropoolregio Amsterdam, de GGD, Werkom, Omgevingsdienst IJmond, het Waterlands Archief en het recreatieschap Twiske-Waterland. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen hebben we verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die door de raad is vastgesteld. Mogelijke financiële effecten uit de zienswijze(n) worden verwerkt via de begrotingsruimte. Voor het begrotingsjaar 2026 zijn de verbonden partijen gevraagd scenario's uit te werken om rekening te houden met 5% minder aan gemeentelijke bijdrage, ten opzichte van de begroting 2025.
- Voor de post onvoorzien ramen wij conform de bestendige gedragslijn een jaarlijks bedrag van € 50.000. Dit budget wordt alleen gebruikt om onvoorziene, onuitstelbare en onontkoombare uitgaven op te vangen. Als wij hier een beroep op moeten doen, dan informeren wij de raad hierover bij de Voor- en Najaarsnota en/of het jaarverslag.

Samenvatting uitgangspunten 2025-2028

Loonontwikkeling 2025 -2028	3,00%
Prijs-/inflatieontwikkeling:	1,50%
Prijsindexatie jeugd/Wmo 2025-2028	4,00%
Omslagrente 2025	1,40%
Rente voor grondexploitaties	1,40%
Subsidies gesubsidieerde instellingen	2,50%
Leges, begraafrechten, afvalstoffen- en rioolheffing	100% kostendekkend
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2025 (CBS-CPI januari 2023)	3,20%
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2026 - 2028	1,50%

Beleidsindicatoren

De vaste set aan beleidsindicatoren zijn te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, onder producten onderdeel Besluit Begroting en Verantwoording. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners of heel Nederland.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen en in het overzicht Overhead de organisatie indicatoren.

Taakvelden per programma

Taakveld		Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Lasten 2028	Baten 2028
0-2	Burgerzaken	5.022	-2.122	5.413	-2.365	5.610	-2.525	5.593	-2.418
0-61	OZB woningen	636	-66	544	-66	552	-66	560	-66
0-62	OZB niet-woningen	287	-50	291	-50	296	-50	300	-50
0-64	Belastingen overig	44	-17	45	-17	46	-17	47	-17
1-2	Openbare orde en veiligheid	340		349		358		369	
8-3	Wonen en bouwen	3.584	-3.899	3.685	-4.016	3.784	-4.137	3.890	-4.261
PGRo1 Publiekdiensten		9.914	-6.152	10.327	-6.513	10.646	-6.794	10.759	-6.810
3-4	Economische promotie	41		42		42		43	
4-2	Onderwijshuisvesting	7.632	-469	8.241	-369	10.100	-266	10.400	-370
4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.373	-3.086	5.459	-3.087	5.519	-3.087	5.583	-3.087
5-1	Sportbeleid en activering	7.172	-1.372	7.356	-1.284	6.851	-750	7.041	-750
5-2	Sportaccommodaties	3.185	-1.312	3.862	-1.331	4.458	-1.560	4.586	-1.583
5-3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	5.951	-1.347	5.919	-1.367	6.082	-1.387	6.204	-1.408
5-4	Musea	264		270		277		284	
5-5	Cultureel erfgoed	492		504		519		533	
5-6	Media	2.622		2.687		2.754		2.822	
5-7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.222	-72	1.360	-73	1.555	-74	1.642	-75
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.252	-473	10.449	-384	10.336		10.563	
6-2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	16.339	-22	16.814	-22	17.303	-23	17.770	-23
6-3	Inkomensregelingen	37.998	-28.172	37.871	-27.850	38.069	-27.850	38.272	-27.850
6-4	WSW en beschut werk	9.243		9.153		8.919		8.919	
6-5	Arbeidsparticipatie	396	-95	398	-95	401	-95	404	-95
6-6	Maatwerkvoorziening (WMO)	16.352	-327	15.781	-477	16.473	-627	17.164	-627
6-71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	280		291		303		315	
6-71B	Begeleiding (WMO)	7.770		8.080		8.404		8.740	
6-71C	Dagbesteding (WMO)	4.470		4.649		4.835		5.029	
6-71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	270	-1.194	275	-1.194	281	-1.194	287	-1.194
6-72A	Jeugdhulp begeleiding	777		809		841		875	
6-72B	Jeugdhulp behandeling								
6-72C	Jeugdhulp dagbesteding	23		24		25		26	
6-72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	17.263		17.769		18.306		18.874	
6-73A	Pleegzorg	1.913		1.989		2.069		2.152	
6-73B	Gezinsgericht	1.203		1.251		1.301		1.353	
6-73C	Jeugdhulp met verblijf overig	5.946		6.183		6.431		6.688	
6-74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	435		452		470		489	
6-74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.104		2.188		2.275		2.366	

Taakveld		Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Lasten 2028	Baten 2028
6-74C	Gesloten plaatsing	296		308		320		333	
6-81A	Beschermde wonen (WMO)	4.018		4.011		4.104		4.207	
6-81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5.694	-1.771	5.818	-1.788	5.881	-1.812	5.971	-1.836
6-82A	Jeugdbescherming	1.586		1.649		1.715		1.784	
7-1	Volksgesondheid	7.149	-3.395	7.304	-3.233	4.290		4.294	
PGR02 Samenleving		185.729	-43.108	189.217	-42.554	191.510	-38.724	196.013	-38.897
8-3	Wonen en bouwen	1.120	-130	1.136	-130	1.159	-130	1.179	-130
PGR03 Wonen		1.120	-130	1.136	-130	1.159	-130	1.179	-130
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen								
6-3	Inkomensregelingen	886		886		886		886	
7-3	Afval	12.451	-17.206	12.575	-17.397	12.945	-17.890	13.338	-18.406
7-4	Milieubeheer	4.221	-1.616	4.015	-1.619	4.038	-1.582	4.094	-1.583
PGR04 Milieu		17.558	-18.822	17.475	-19.015	17.869	-19.472	18.318	-19.989
0-63	Parkeerbelasting		-3.639		-3.641		-3.641		-3.641
2-1	Verkeer en vervoer	3.111	-323	3.006	-175	3.079	-177	2.942	-79
2-2	Parkeren	2.927	-686	2.941	-694	3.316	-694	3.346	-694
2-5	Openbaar vervoer	514	-46	545	-46	679	-47	686	-47
PGR05 Bereikbaarheid		6.553	-4.694	6.492	-4.556	7.075	-4.559	6.975	-4.462
1-2	Openbare orde en veiligheid	406	-10	412	-10	418	-10	422	-10
2-1	Verkeer en vervoer	18.202	-743	20.301	-748	22.446	-758	23.248	-769
3-4	Economische promotie	8		9		9		9	
5-7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	11.777	-64	11.553	-65	11.404	-66	12.108	-66
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	240		241		243		246	
7-2	Riolering	9.076	-11.828	9.683	-12.470	10.298	-13.137	11.506	-14.387
7-5	Begraafplaatsen en crematoria	799	-1.046	810	-1.062	825	-1.084	842	-1.106
PGR06 Beheer openbare ruimte		40.508	-13.689	43.007	-14.355	45.643	-15.054	48.381	-16.338
0-3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.373	-1.560	2.582	-1.779	2.653	-1.802	2.686	-1.830
3-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.739	-4.737	18.795	-18.793	17.194	-17.192	11.819	-11.817
5-3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	772	-500	972	-673	1.401	-676	1.613	-686
5-4	Musea	216		186		185		195	
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.472	-1.083	1.571	-1.318	1.726	-1.332	1.882	-1.352
8-1	Ruimte en leefomgeving	896		987		1.001		1.014	
8-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	27.609	-27.653	32.857	-32.902	9.922	-9.966	12.564	-12.608
8-3	Wonen en bouwen	1.538		1.568		1.625		1.668	
PGR07 Ruimtelijke ordening		39.615	-35.533	59.516	-55.464	35.708	-30.969	33.442	-28.293
1-1	Crisisbeheersing en brandweer	10.134	-18	10.324	-18	10.325	-18	10.318	-18
1-2	Openbare orde en veiligheid	2.967	-1	3.016	-1	3.067	-1	3.110	-1
PGR08 Veiligheid		13.101	-20	13.340	-19	13.392	-19	13.427	-19
3-1	Economische ontwikkeling	2.218	-308	1.582	-308	1.015	-308	1.042	-308
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	630	-374	636	-376	641	-378	645	-380
3-4	Economische promotie	277	-217	282	-220	288	-223	293	-227
5-7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	181		183		183		182	
PGR09 Economie		3.306	-898	2.683	-904	2.127	-909	2.163	-914

Taakveld		Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Lasten 2028	Baten 2028
0-1	Bestuur	4.349	-44	4.499	-45	4.511	-45	4.612	-49
0-4	Overhead	797		832		899		937	
5-4	Musea	864		969		942		911	
PGR10 Bestuur & concern		6.009	-44	6.299	-45	6.352	-45	6.460	-49
0-5	Treasury	828	-2.700	2.151	-3.269	3.401	-3.252	4.953	-2.244
0-61	OZB woningen	41	-14.225	41	-14.586	41	-14.955	41	-15.331
0-62	OZB niet-woningen	20	-6.896	20	-7.050	20	-7.207	20	-7.381
0-64	Belastingen overig	3	-832	3	-844	3	-856	3	-869
0-7	ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF		-217.118		-212.618		-219.789		-226.338
0-8	Overige baten en lasten	-417	-50	437	-50	1.137	-50	2.061	-50
3-4	Economische promotie		-103		-105		-106		-108
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen		476	-241.924	2.653	-238.522	4.603	-246.216	7.079	-252.320
0-4	Overhead	33.174	-310	33.008	-311	33.986	-312	34.726	-314
PGR12 Overhead		33.174	-310	33.008	-311	33.986	-312	34.726	-314
0-9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0		0		0		0	
PGR13 Vennootschapsbelasting									
0-8	Overige baten en lasten	50		50		50		50	
PGR14 Onvoorzien		50		50		50		50	
0-10	Mutaties reserves	13.505	-5.295	20.709	-23.526	7.714	-14.630	8.300	-18.735
PGR15 Resultaat bestemming		13.505	-5.295	20.709	-23.526	7.714	-14.630	8.300	-18.735
Totaal programma's		370.618	-370.618	405.913	-405.913	377.833	-377.833	387.271	-387.271

Samenstelling van het bestuur

In november 2024 zal de Programmabegroting 2025-2028 worden aangeboden ter vaststelling aan de raad van de gemeente Purmerend.

Zie onderstaande link voor de huidige portefeuillevdeling van de gemeente Purmerend.

Samenstelling bestuur van de gemeente Purmerend

Afkortingenlijst

Afkorting

Betekenis

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ADV	Antidiscriminatievoorzieningen
AEF	Andersson Elffers Felix
AO	Anterieure Overeenkomst
AP/AVG	Autoriteit Persoonsgegevens/Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie. Het betreft hier een (door de Raad vastgestelde) grondexploitatie in uitvoering.
BIZ	BedrijvenInvesteringsZones Purmerend
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOL	Binnenwijkse Ontwikkel Locatie
Bopa	Buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BPD Beemster	Bouwfonds Property Development, samenwerkingsverband met Beemster in de Beemster Compagnie
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
BUIG	Gebundelde uitkering vanuit het Rijk in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
BVO/DVO	BedrijfsVoeringsOrganisatie/DienstVerleningsOvereenkomst
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijzenindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
DRIS	Dynamisch Reizigers en Informatie Systeem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
ECB	Europese Centrale Bank
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit wordt door gemeenten, provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en het gebruik van de Geo-basisregistraties
EU	Europese Unie
FG/PF	Functionaris Gegevensbescherming/Privacy Functionaris

Afkorting

GBO/PvA	Gebruiksoppervlakte/ Plan van Aanpak
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GI's	Gecertificeerde Instellingen
GKP	Nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HHNK	HoogHeemraadschap NoorderKwartier
HIOR	Handboek Inrichting Openbare Ruimte
HIRB	Herstructurering Intelligent Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HVC	HuisVuilCentrale Alkmaar
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integrale HuisvestingsPlan onderwijs
IKC	Integraal Kind Centrum
IPO	InterPovinciaal Overleg
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
JG-keten	Jeugdbeschermingsketen
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klant Contact Centrum
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LAP ₃	Landelijk afvalbeheerplan
Lpo	Loonprijsontwikkeling
LV WOZ	Landelijke Voorziening WOZ
MEV	Macro Economische Verkenning
MJOP	MeerjarenOnderhoudsPlan
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MPG	Meerjarenprognose Grondexploitaties
MRA/ROM/NH	MetropoolRegio Amsterdam/Regionale OntwikkelingsMaatschappij/Noord
N	Holland Noord
NCW	Netto Contante Waarde
Nen, EN en ISO	Hierbij staat NEN voor NEderlandse Norm, EN voor Europese Norm, ISO verwijst naar de Internationale Organisatie voor Standaardisatie,
NKT	Nederlands Kindertheater
NME	Natuur en Milieu Educatie
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
NWB	Nederlandse Waterschaps Bank
NWBA	Nationale Woon- en Bouwagenda
OBS	Openbare Basisschool
OVA	Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling
OZB/RZB/OEM	Onroerende zaakbelasting/Roerende zaakbelasting/Overige Eigen Middelen
P&C cyclus	Planning en Control cyclus
Pgb	Persoonsgebonden budget

Betekenis

Afkorting

POH
PW
PWN
RES
RIE
RIEC
ROB
RRE
SPUK
SVP
TONK/TOZO

Turap
UNESCO
UPV
V(S)O
VNG
VON
VPB
VRS
VRZW
VTH
WA
Wet Fido
Wkb
Wlz
WMO
WOB
WOO
WOZ
Wpg
WSW
WSW
ZZP

Betekenis

Praktijkondersteuner huisartsenzorg
ParticipatieWet
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
Regionale Energie Strategie
Risico Inventarisatie en Evaluatie
Regionaal Informatie en Expertise Centrum
Raad voor het Openbaar Bestuur
Regeling Reductie Energiegebruik
Specifieke uitkering stimulering sport
Stadsverwarming Purmerend
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten/Tijdelijke
overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Tussenrapportage
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid
Voorgezet (Speciaal) Onderwijs
Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vrij op Naam
Vennootschapsbelasting
Vernieuwing van het Reisdocumenten Stelsel
Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Waterlands Archief
Wet Financiering decentrale overheden
Wet kwaliteitsborging
Wet Langdurige Zorg
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wet Openbaarheid van Bestuur
Wet Open Overheid
Waardering Onroerende Zaken
Wet politiegegevens
Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wet Sociale Werkvoorziening
Zelfstandige zonder personeel

Bezoekadres

Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres

Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail

(0299) 45 24 52
info@purmerend.nl

purmerend.nl